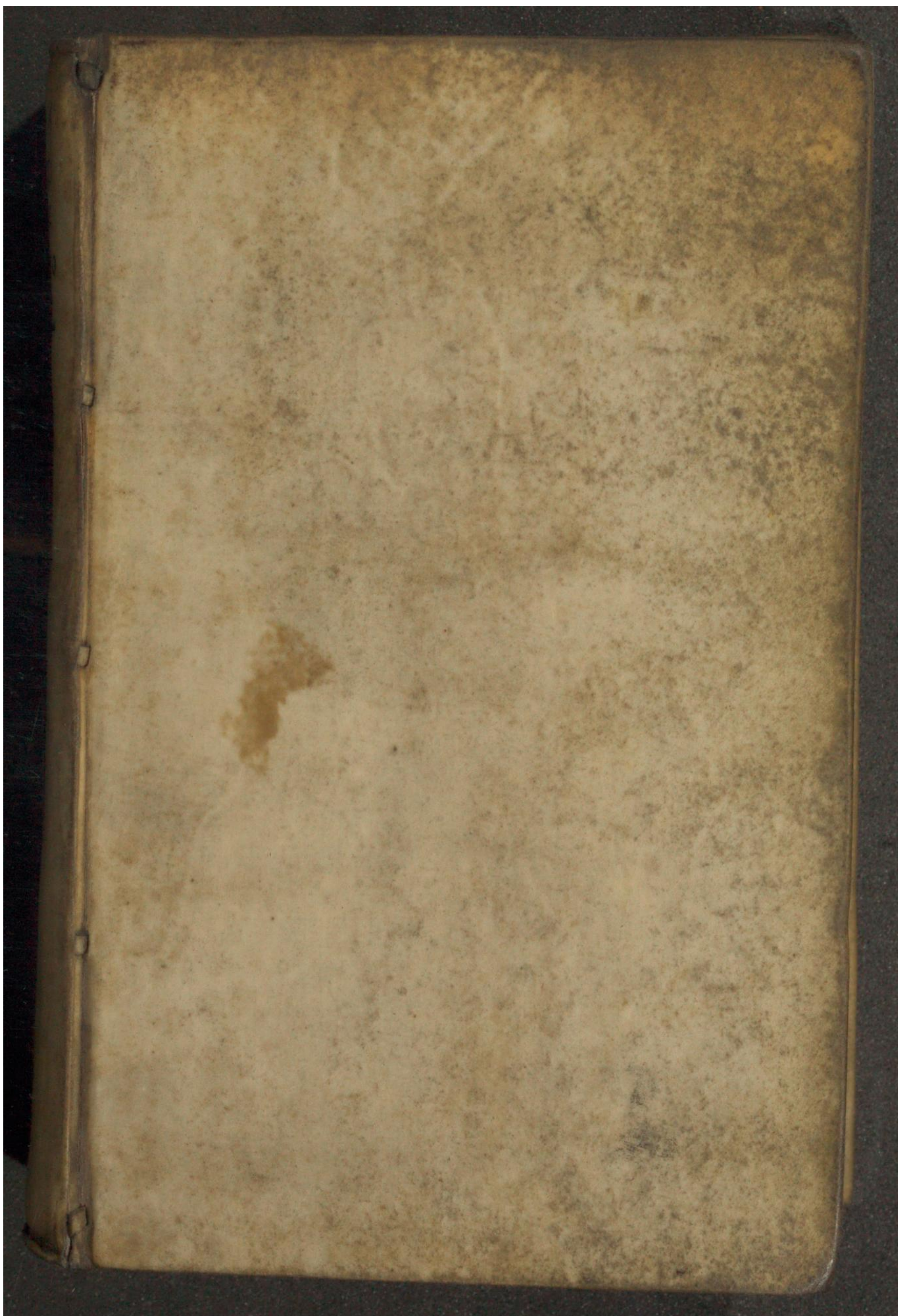
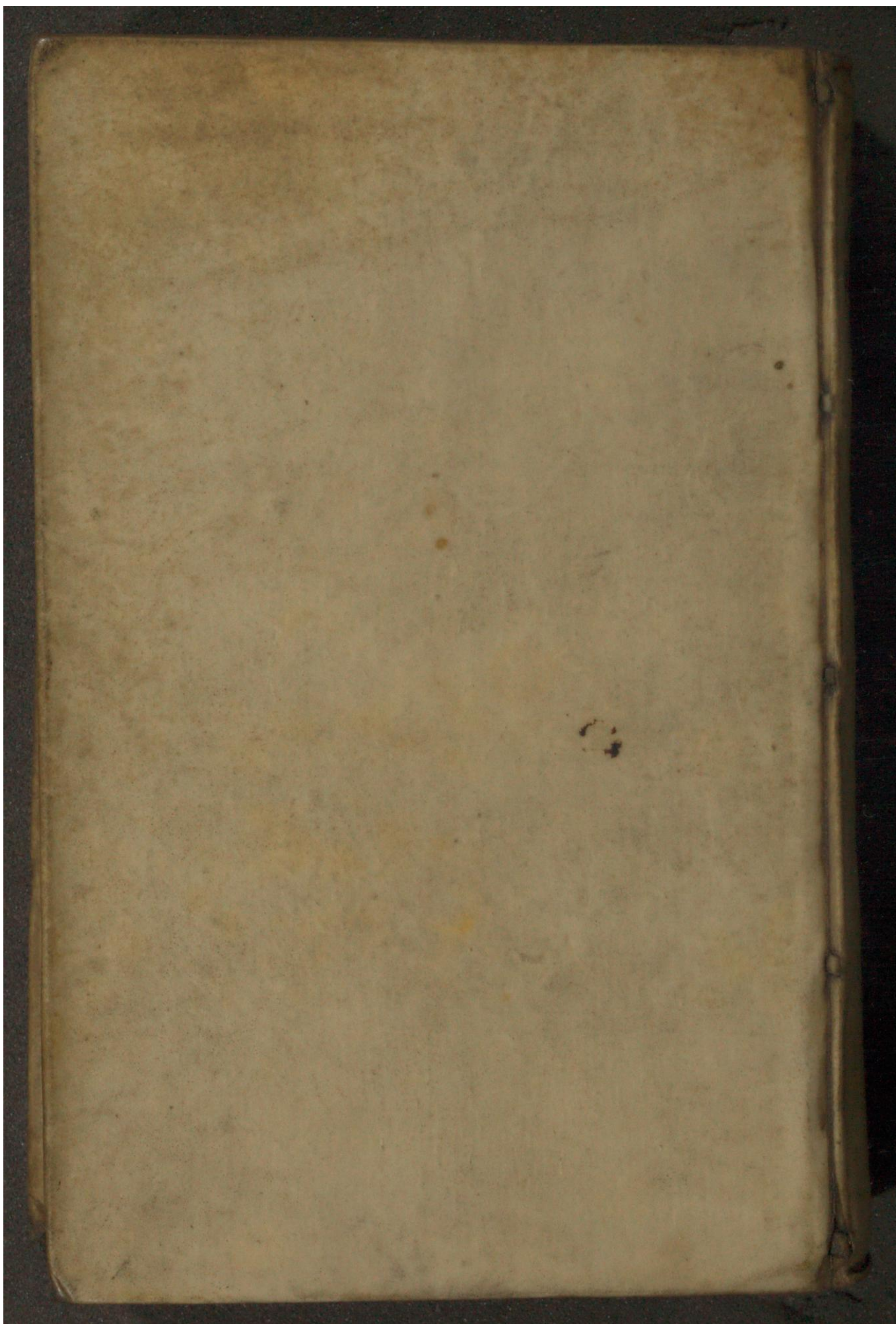
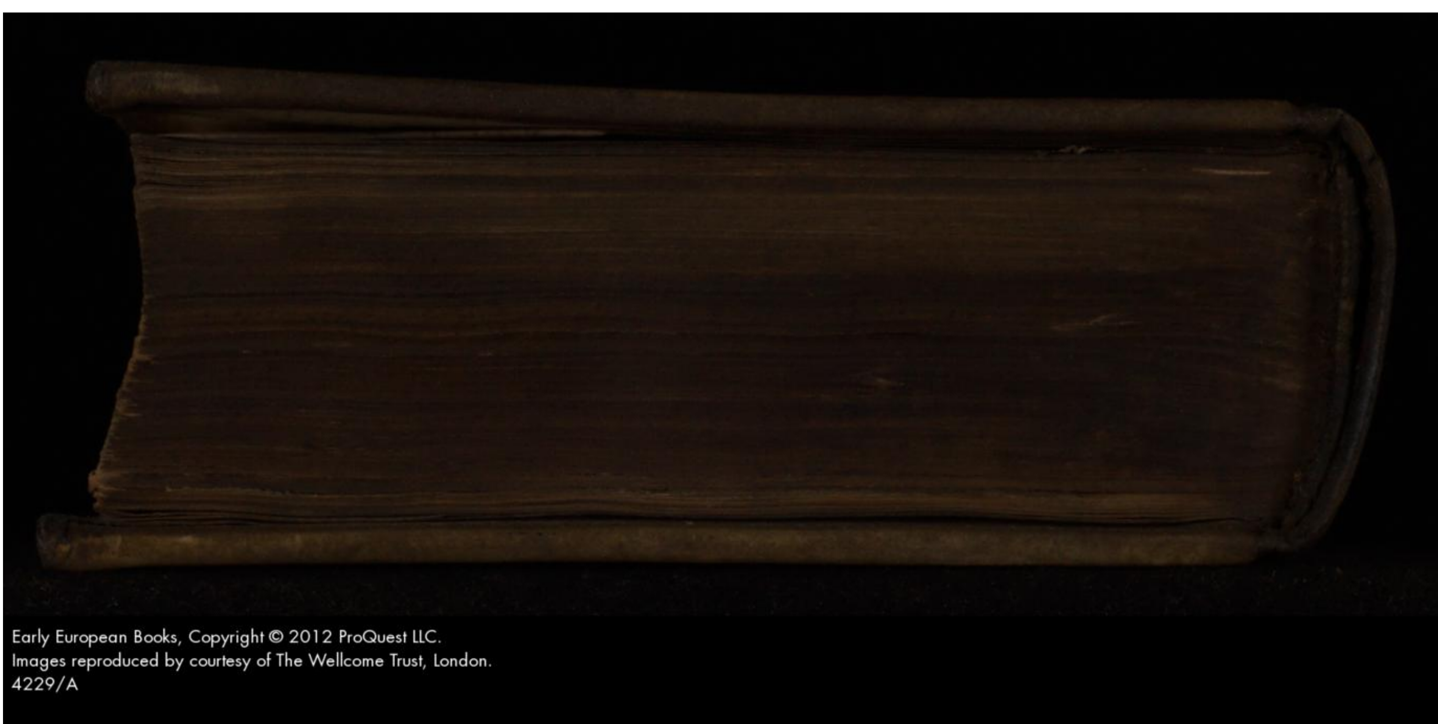

MERCURIA
Varis Lect
& BRODÆ
Miscellaneo

1576

(2)

Ioannis Brodæi Turonensis Miſcellaneorum Libri ſex.

IN QVIBVS, PRAETER alia ſcitu dignisſima, plurimi optimorum autorum tam Latinorum quàm Græcorum loci, uel deprauati hactenus reſtituũtur, uel multo quàm antea à quoquam eſt factum rectius explicantur.

Acceſsit rerum & uerborum memorabilium copioſus Index.

BASILEAE, PER IOannem *Oporinum.*

REUERENDO IN Christo patri, D. PHILIBERTO BABOO, Engolismensi Episcopo, Baptista Sapinus s.

VM Brodęus noster in Epigrammatũ Græcorum libros annotationes typis excudendas traderet, suadebam, uti omnium qui aliquid in lucem emittunt exemplo, patronum aliquem & defensorẽ assumeret. In quo deligendo, citra controuersiam primus occurristi: cui, dum amicè confabulamur, dedicari consecrariq́ illas oportere, multis argumentis probare cõtendebam. Nam & patriæ ius, ueteribus sanctissimum: singularis, qua illum semper uisus es prosequi beneuolentia, ad id faciendum adhortabãtur: & se multis nominibus tibi deuinctissimum, ingenuè prædicabat. Sed cum sibi persuasissi-

mum, hanc sibi mentẽ esse, nullius gratiam hac ratione quærere uelle: & id non multũ ab adulationis specie, quam effugisset, differre contenderet, neq; ab hac opinione ullo pacto deduceretur: ei morem gerendum esse, ne amicitiæ leges uiolarem, duxi. Nũc uerò typographum conqueri audio, quòd sine cuiusquam testimonio præfationeq; emitterentur. Cæterùm typographi measq; expostulationes ille non audijt, nec se auræ popularis sectatorem aut uenatorem uideri uelle respondit. Quapropter ne ei molestus esse pergerem, prouinciã hanc suscepi: & te huic nostræ causæ patronum, defensoremq; adsciui, quo magis idoneus aut dignior quisquã esse non potuit, cuiq; potius Miscellaneorum libros dedicari conueniret. Causæ, quæ me ad id faciendum impellebant, permultæ erant. Sed hoc Miscellaneorũ opus, omnium quæ hactenus edidit consummatissimum,

ſimum, tibi ſeponendũ curaueram. Scripſere, Miſcellaneorum libros Angelus Politianus: Variarum lectionum Alexãder Neapolitanus, Cælius Rhodiginus, alijq́ permulti, quos in precio habemus. Brodæum uerò noſtrum illis conferendum eſſe non contendo. Lectorem admonuiſſe ſatis erit, diligenter examinet: quod in pleriſq; magni nominis uiris reprehenſione dignum notarit Brodæus, id non præiudicio, aut præoccupata opinione damnet: ſed accuratè rebus perſpectis, cõſilioq́ adhibito, ſententiam ferat. In his reprehendendis iudicium ſuum proponit: ita tamen, ut unicuique liberum ſit aut ſequi, aut aliquid melius in medium afferre. Summi illi homines, homines certè fuerunt, & pleriq; unius diſciplinæ finibus ſe continuerunt: hic orbem illum diſciplinarum percurrit. quod Sigiſmundus Gelenius, cum primùm in Epigrãmata annotatio-

Sigismundi Gele/ Brodæo ju/ cium

nes uidit, testatus est: certè ex Miscellaneis istis probatissimũ erit. Neque uerò hæc à me dicta existimet cãdidus lector, quasi persuadere uelim, Brodæum Politiano, cæterisq́ quorũ doctrina cõmuni gẽtium & temporum cõsensu probata est, anteponendũ. Nec me latet, inueteratam hanc & receptam animis hominum opinionẽ facilè deleri nõ posse: sed admonitũ Lectorem esse uolo, ne, priusquam Brodęum legerit, reijciat. Quod si fecerit, diligẽtiam, iudicium, exactamq́ rerũ plurimarum cognitionem in Brodęo laudabit. At si illi, quod summis uiris quãdoq́ euenit, contigerit, ut suo seculo probatus non fuerit (nam sua riserunt secula Męonidem) amplissimum laborum fructum & laudem temporis beneficio spero consecuturum. Vale: Lutetiæ Parisiorum, Calend. Ianuar.

1555.

IOANNIS BRODAEI TVRONENSIS MIscellaneorum Liber primus.

Eruditus puluis. Ciceronis locus. Cap. 1.

Dolescentes olim, ut ad cæteras artes perdiscendas, libero quidem homine dignas, animũ appellebant, ita Geometriæ plurimum operæ impendebãt. Quare in gymnasijs præstò semper erat abacus puluere conspersus, in quo lineas uirgula describerent, ac figuras ducerent: quas commodè, si quid displiceret, aut immutarent, aut delerent, aliaq; ratione deformarent. Hinc puluis eruditus, pro mathematicis disciplinis, à Cicerone lib. de Nat. deor. 2. usurpatur: Sed si hoc non uidetis, quia illum nunquam eruditum puluerem attigistis. Rursus Tusculan. quæst. 5. Ex eadem urbe humilem homunculum à puluere & radio excitabo. Huc referendũ est, quòd Aristippus, facto naufragio, geometrica schemata in littore descripta animaduertens, hominũ uestigia se uidere exclamauit. Et illæ quo-

que Aristophanis in Nebulis facetiæ, κατὰ τῆς τραπέζης καταπάσας λεπτὴν τέφραν, κάμψας ὀβελίσκον, εἶτα διαβήτην λαβὼν, ἐκ τῆς παλαίστρας θοἰμάτιον ὑφείλετο.

Susinum unguentum idem cum eo esse, quod Græci κρίνινον appellant. Cap.2.

SVsinum unguentum, ab eo quod Græcè κρίνινον appellatur, nomine tantũ differt. Nam quæ Græci uocant κρίνα, ea à Persis susa nuncupantur. Quod, ut nõnullis, qui se id ignorare confitentur, satisfaceremus, magnorũ uirorum testimonijs probandum duximus. Theophrast. περὶ ὀσμῶν· ἐπ' ἀνθῶν μὲν, οἷον τὸ ῥόδινον, καὶ τὸ λευκόϊον, καὶ τὸ σούσινον, καὶ γὰρ τοῦτο ἐκ τῶν κρίνων. Athenæus in 12. κληθῆναι ᾗ τὰ σοῦσα φασὶν ἀριστόβουλος καὶ χάρης, διὰ τὴν ὡραιότητα τοῦ τόπου. σοῦσον γὰρ εἶναι τῇ ἑλλήνων φωνῇ τὸ κρίνον. Fatetur Stephanus in uoce σοῦσα. Sunt qui σούσινον διὰ τὸ ἐν σούσοις εὑρεῖσθαι, dictum arbitrantur. Est autem alterum Susini unguenti genus simplex, alterum mixtum ac compositum.

Per calices amariores, uinum uetus à Catullo intelligi. Cap.3.

AVlus Gellius libro 7.cap.20. hos Catulli uersus adducens, ita legit:

Minister

Minister ueteli puer falerni,
Ingere mi calices amariores.

Sabellicus meraciores emendat, Hermolaus Barbarus auariores. Nos Gellianam lectionem interpollandā non putamus. Per calices uerò amariores, uinū uetus intelligimus, quod multo temporis spacio amarum tandem solet euadere. Galenus libro θεραπευ. μεθ. ιβ. μὴ μέντοι πικροὶ τ' ἔστωσαν ὑπὸ παλαιότητος οἱ οἶνοι. Et περὶ ἀντιδο. α΄. καλοῦσι δὲ οἱ περὶ ταῦτα δεινοὶ, παλαιοῦσθαι τὸ μεταβάλλειν ἑτοίμως εἰς τὴν τοιαύτην ποιότητα τῶν παλαιουμένων. δριμύτης δ' ἐστὶν αὕτη μετὰ τοῦ θερμαίνειν σαφῶς, ὕστερον δὲ καὶ πικρότης. Seneca epistola 64. Quo modo in uino nimis ueteri ipsa nos amaritudo delectat. Pendebat autem è uasis uinariis tabella, in qua, ipso Galeno teste, uini ætas scripta erat: id est, quo tēpore, quibus'ue Consulibus conditū esset. Id quod uariis poetarum locis, quæ longum esset referre, lucem adferre potest. Iuuenalis satyra 5.

— Cuius patriam titulumq; senectus
Deleuit, multa ueteris fuligine testæ.

Martialis lib. 7.

Potaui modò consulare uinum.
Quæris quàm uetus, atq; liberale?
Ipso Consule conditum. —

Impiorum animis uibices ac maculas inustas esse. Luciani & Claudiani loca enarrantur.

Cap. 4.

LVcianus in Tyranno, eorũ animis, qui malignis se facinoribus, dum uitam ageret̃, obstrinxerunt, maculas inustas esse docet: ὁπόσα ἄν τις ὑμῶν πονηρὰ ὀργάσηται παρὰ τὸν βίον, καθ' ἕκαστον αὐτῶν ἐμφανῆ στίγματα ἐπὶ τῆς ψυχῆς περιφέρει. Platonem ridens, qui sic in Gorgia loquitur: ἀλλὰ πολλάκις τοῦ μεγάλου βασιλέως ἐπιλαβόμενος, ἢ ἄλλου ὁποτουοῦν βασιλέως, ἢ δυνάστου, κατεῖδεν οὐδὲν ὑγιὲς ὂν τῆς ψυχῆς, ἀλλὰ διαμαστιγωμένην, καὶ οὐλῶν μεστὴν ὑπὸ ἐπιορκιῶν καὶ ἀδικίας. Hoc attigit libro in Ruff. 2. Claudianus:

Quid demens manifesta negas? en pectus inustæ
Deformant maculæ. —

Solet autem is poeta diuini illius hominis sententias mutuari, quarum hæc in præsentia mihi succurrit: scripta est autẽ lib. de Raptu Proser. 1. —Audaci promere cãtu Mẽs cõgesta iubet. Cõgesta Platoni in Phædone συνηθροισμένη αὐτὴ εἰς αὐτὴν dicitur. Idem apertius paulo suprà: λογίζεται ἤ γέ που τότε κάλλιστα, ὅταν αὐτὴν τούτων μηδὲν παραλυπῇ μήτε ἀκοὴ, μήτε ὄψις, μή

τε ἀλ-

τε ἀλγηδόνων, μήτε τις ἡδονὴ, ἀλλ' ὅτι μάλιστα αὐτὴ καθ' αὑτὴν γίγνηται. Grãmatici quidam, cum quid ea dictio significaret, non animaduerterent, Mens concussa reposuerunt: sicq; hodie in Gryphianis exemplaribus legitur.

Defensus à Petri Victorij criminatione Cicero. Cap. 5.

PEtrus Victorius lib. Variarũ lectionum 2. cap. 15. à uero dissentire Ciceronem, memoriaq; lapsum putat, quòd secunda quæstione Tusculana, Philoctetẽ ab Hercule sagittas accepisse scripserit: Pæantem enim fuisse putat ipsius patrem. Peccauit igitur cum M. Tullio Diodorus Siculus lib. 5. Calaber 10. Homeri scholiastes Iliados γ. Seneca in Hercule Oetæo. Lactantium, Seruium Aeneid. 3. atq; alios sexcentos cõmemorare operæprecium non est: quos quidem rectè sentire, mihi facilè persuadeo. Nam Philoctetes iam grandis natu sub Agamẽnone militauit, & ipsius quoq; Herculis filius Tlepolemus, ut tradit Homerus in Bœotia. Quare quis non uidet fieri potuisse (quod etiam reuera contigit) ut Philoctetes adolescens cum Hercule senio confecto uiueret, eiq; morienti adesset? Quod quia omnibus exploratum est, pluribus argumentis confirmandum non

dum non arbitror. Est autem omnino ridiculum, quòd eiusdem libri cap. 12. trancheæ, Gallicæ penitus uocis, atq; ipsi quidem, ut apparet, incognitæ, ut quæ uallũ non significet, etymum Græcum reddat Victorius. Hanc autem cum exprimere nequeant Itali, trinceam balbutientes nominant.

Ausonij carmen exponitur. Cap. 6.

MArcum quendam Pullariã masculis scortis utentem, meritò sugillat Ausonius: non tam inelegans, meo iudicio, poeta, quàm uolunt hi, qui eum ferreum cõtumeliosè nominant. Hunc igitur, morte obita, si iuxta Pythagoræ παλιγγενεσίαν ad uitam redeat, scarabeũ futurum prædicat: quippe qui, ut ego interpretor, scarabeorum more tunc in stercore & oleto uolutaretur. Porrò ex asinorũ corpore exanimato, aut excrementis hoc animal nasci, & in eorum fimo obscœnè ac turpiter uiuere, nemo nescit. Complura autem scarabeorum esse genera, non ignoramus. Ausonij carmen anxiè nimis mihi uidetur explicuisse Lud. Cælius lib. 5. licet ei paßim hac in re succinant Grammatici.

Libera-

Liberatus à Grammaticorum calumnia D. Erasmus. Quid significet δημαγωγός. Cap. 7.

REprehensus est iampridem à Grammaticis D. Erasmus, quòd δημαγωγὸν oratorem uertisset. Nos δημαγωγὸν ferè in malam partem capi annotauimus: eumq; ita appellari, qui aut populi beneuolentiam epulo, uisceratio-nibus, ludorum editionibus sibi conciliat, aut eius auram captat & demulcet. quod quia Oratoribus peculiare est, iure cõtigit, ut δημαγωγὸς aliquando pro rhetore usurpetur. Gellius lib. 3. ca. 13. Is Callistratus Athenis orator in Repub. fuit: illi δημαγωγοὺς appellant. Pytheas apud Athenæum δειπνοσ. β. ἀλλὰ τοὺς νῦν δημαγωγοὺς ὁρᾶτε δημοσθένην καὶ δημάδην: id est, oratores. Ipsum quoq; ῥητόρων nomen tam malè fortasse apud uulgum audijt, quàm δημαγωγῶν. Vt ex hoc Aristophanis uersu, qui est in Pluto, satis constat: ἔτοροι δ᾽ ἐπλούτουν ἱερόσυλοι, ῥήτορες. Sic enim scribendum est, non ἱερόσυλοι ῥήτορες, ut inepti quidã homines manibus & pedibus defendũt. Aeschines κατὰ τιμάρχου· ἀλλ᾽ ὅμως ὄψεσθε, ὅτι καὶ μάλα ἐπιστρεφῶς καὶ ῥητορικῶς.

Vestem purpuream à coccinea differre, coloremq; rubrum à ruso. Cap. 8.

COccos, qui tingendo est (inquit lib. 4. Dioscorides, cui nemo aduersatur) surculosus paruus frutex est, cui grana ceu lẽtes adiacẽt. His colorem coccineum fieri, eoq; infecta uestimẽta, coccinea appellari censeo. Purpura autem, ut fatentur omnes, piscis est è concharum genere, qui florem illũ tingendis expetitũ uestibus, in medijs habet faucibus. Quæ cum ita res se habet, quî fieri potest, ut uestis purpurea à coccinea nil differat? Scio tamẽ, Parrhasium, Garinum, atq; alios complures, uestem eandem credidisse, ac literis etiam mandasse: sed eorum autoritas plus ueritate ualere non debet. Venio nunc ad Alciatum, qui lib. Parerg. 2. colorem rubrum cum ruso confundit. quos ego, uerbi causa, ad hunc modum distinguendos existimo, ut rubrum natura sanguinem esse dicam: rufum uerò, Saxonem aut Britannum: rufos capillos, rufam barbam Germanos quosdam habere, non rubrã. Decepit, ut opinor, Alciatum, uernaculũ idioma: siquidem Itali tam rubrum quàm rufum, rossum promiscuè uocant.

Nec inficior, homines quosdam rubros & rubicundos Latinè dici posse.

Deci-

Decimare legionẽ. Dionyſ. Halicar. emendatur. Cap. 9.

DEcimari legiones dicuntur, quando ſorte decimus quiſq; ſupplicio afficitur ab Imperatore. Liuius Dec. 1. lib. 2. Cætera multitudo ſorte decimus quiſq; ad ſupplicium lecti. Græci δεκατεύειν dicunt, non δεκάζειν: lõgè enim hæc inter ſe differunt. Xiphilinus in Galba: οἱ δὲ καὶ μετὰ τοῦτο δεκατευθέντες. Polyb. ἐκ δεκάδος ἄγεσθαι ἐπὶ θανάτῳ. id quod ipſe copioſè & lucenter tractat libro 6. Appianus ἐν παρθικῇ, & Plutarch. in Craſſo & Antonio. His igitur autoribus freti, Dionyſiũ Halic. lib. θ. emendamus, ἐκ δὲ τοῦ ἄλλου πλήθους ἀπὸ δεκάδος (nõ δωδεκάδος, ut habent typis excuſi codices) ἕκαστος εἷς ἀνὴρ λαχὼν κλήρῳ πρὸ τῶν ἄλλων ἀπέθνησκεν.

νομεῖς, ὑποζώματα, νεὼς παράσημον, χηνίσκος. Cap. 10.

NOμεῖς in naue τὰ τῶν πλοίων ἐγκοίλια denotare, autor eſt Heſych. in uoce νομεῖς. ἐγκοίλια enim ſcribẽdũ eſt, nõ ἐγκύλια. Theophraſtus δ. περὶ φυτῶν· διὸ καὶ ἐν ταῖς ναυπηγίαις χρῶνται πρὸς τὰ ἐγκοίλια αὐτῇ. Quo uocabulo uſus in Clio Herodot. τὰ πλοῖα αὐτοῖσι ἐστὶ τὰ κατὰ τὸν ποταμὸν πορευόμενα ἐς τὴν βαβυλῶνα, ἐόντα κυκλοτερέα πάντα σκύτινα. ἐπεὰν γὰρ ἐν

τοῖσι ἀρμενίοισι κατύπερθε ἀσσυρίων οἰκημένοισι νομέας ἰτέης ταμόμενοι. & reliqua. Laurent. Valla, pleriq; alij, aliud agentes, paſtores & pecuarios reddiderũt. Callixenus apud Athenæum δειπνοσοφ. ε. ὑποζώματα δ' ἐλάμβανε δώδεκα. Quidam zonas uertit: ego ſubligacula mallem. Nonnulli abſurdè Ligna nauis interpretantur. νεὼς uerò παράσημον, dei ſignum eſſe, proræ impoſitum, naui nomen imponens, ex Plutarcho in Septem ſapientum conuiuio, & Luciano in dialogo cui titulus πλοῖον ἢ εὐχαὶ, apparet. Id tutela à Latinis nominatur. Seneca epiſtola 77. Nauis bona dicitur, non quæ precioſis coloribus picta eſt, nec cui argenteum roſtrum eſt, nec cuius tutela ebore cælata eſt. Sillius:

Tutelæq; deûm fluitant.— Ouid. Triſt. primo:
—Et pictos uerberat unda deos,

Nauis tutelam.— Lucianus citato nuper dialogo: ὡς δὲ ἡ πρύμνη μὲν ἐπανέστηκεν ἠρέμα καμπύλη χρυσοῦν χηνίσκον (non χοινίσκον) ἐπικειμένη: id eſt, anſerculum. Ex hoc Luciani ſermone, naues quaſdã eſſe quæ Anſeres uocentur, non rectè putauit lib. 9. cap. 17 Ludouicus Cælius.

Sit'ne Calanus uiri nomẽ, an Indi ſophiſtæ Calani appellentur. Cap. II.

Cicero

CIcero lib. Tuſculanarum quæſtionum 2. Calanum Indum indoctum & barbarũ, in radicibus Caucaſi natum, ſua uoluntate uiuum combuſtum refert: quo ex ſermone omnes uno ore Grãmatici, huic uiro Calanus nomen fuiſſe exiſtimant. Ioſephus περὶ ἀρχαιότητος ἰουδαίων, Clearchi teſtimonio Indos philoſophos Calanos uocatos indicat. Idem docet ut ipſe Clearchus apud Euſebium lib. εὐαγγ. προπαρ. θ. cui aſtipulatur Suidas. Nobis prior harũ opinionũ magis ad ueritatem accedere uidetur, cui etiam calculum ſuum addunt Aelianus lib. ποικίλης ἱστορ. β. & in Alexandro Plutarchus· τὸν μέντοι καλανὸν ἔπεισεν ὁ ταξίλης, ἐλθεῖν πρὸς ἀλέξανδρον. ἐκαλεῖτο δὲ σφίνης, ἐπεὶ δὲ κατ' ἰνδικὴν γλῶτταν, τῷ καλὲ προσαγορεύων ἀντὶ τοῦ χαίρειν, τοὺς ἐντυγχάνοντας ἠσπάζετο, καλανὸς ὑπὸ τῶν ἑλλήνων ὀνομάσθη. Huc accedit, quòd Indi Theologi, Brachmanes aut Gymnoſophiſtæ, non Calani, à literatis hominibus appellentur.

Quid ſit πιλίδιον. Demoſthenis locus. Cap. 12.

QVod Græci πῖλον, πιλίον, πιλίδιον dicunt: hoc Latini Pilcum, & pilcolum uocant. Pollux, οὐ μόνον ἢ πιλίδιον, ὁ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν ἐπιτιθέμενος πῖλος οὕτως ἐκαλεῖτο,

ἀλλὰ καὶ ὁ παρὰ τοῖς ποσίν. Demosthenes περὶ παραπρεσ. καὶ πιλίδιον λαβὼν ἐπὶ τὴν κεφαλήν, περινοστεῖς. Budæus in Pandectas, hunc Demosthenis locũ exponens, τὴν ἐπιτηδουτὴν κόμην intelligit, quæ φενάκη etiam dicitur. à quo ut inuitus dissentiam, facit primùm interpres, deinde Aristophanes in comœdia quæ ἀχαρνῆς inscribitur. ὦ Εὐριπίδη, ἐπειδήπερ ἐχαρίσω μοι ταδὶ, κἀκεῖνά μοι δός τ' ἀκόλυθα τῶν ῥακῶν. τὸ πιλίδιον περὶ τὴν κεφαλὴν, τὸ μύσιον. Ex his uocibus ἀκόλουθα τῶν ῥακῶν, ut πιλίδιον petasum exponas, necesse est: id quod etiã Glossagraphus agnoscit. Plato πολιτ. γ. ἐὰν δέ τις αὐτῷ μακρὰν δίαιταν προστάττῃ, πιλίδιά τε περὶ τὴν κεφαλὴν περιτιθείς. An ulli ægrotationis generi cõducat adulterina coma, cuiuis perspicuum esse posset.

Tollitur nodus ex Horatianis uersibus. Cap. 13.

HIc dies, anno redeunte, festus: Corticem astrictum pice dimouebit Amphoræ fumum bibere institutæ Consule Tullo. Versus sunt Horatiani, lib. Carm. 3. Oda 8. quibus lucem adfert (quod ab interpretib. prætermissum demiror) Columella lib. 1. cap. 6. Apothecæ rectè superponentur his locis, unde ple-

runque fumus earum exoritur: quoniam uina celerius uetustescunt, quæ fumi quodam tenore præcocem maturitatem trahunt. Plinius lib. 23. cap. 1. Vinum si sit fumo inueteratum, insaluberrimum est. Fumum igitur bibere institutæ, id est, in apotheca conditæ. Per consulem Tullum, uinum uetus ostendit. Fuit enim Iulius Tullus consul proximo ante natum Horatium anno. Sed quoniam in fumi mentionem incidi, addam, fumosum à Latinis dici, fumo situq; obsitum: cuiusmodi esse solent ueteres imagines, quas etiam Cicero in Pisonem fumosas appellat. Iuuenalis:

Fumosos equitum cum dictatore magistros.

non, Famosos: quod tamen uidetur (ut alios omittam) Laurentio Vallæ, lib. Eleg. 1. cap. 21. placuisse.

Trabs Cypria, apud Horatium quę dicatur. Cap. 14.

TRabs, id est nauis Cypria, pro quacunq; meo Acronisq; iudicio, ab Horatio ponitur: uti & Myrtoum mare, species scilicet pro genere. Sic Oda 35. lib. 1.

Quicunq; Bithyna laceßit
Carpathium pelagus carina.

Qua figura poetarum libri scatent. Si quis Porphyrioni adhærens, Cyprijs clauis fixam expo-

nat, Vegetij patrocinio suũ scholiũ tueri potest, qui utilius esse ait, naues æreis clauis quàm ferreis configere. Ianus Parrhasius per Cypriam trabẽ, æream rostratamq; nauem accipit: cuius opinionem damnãdam puto, partim quòd longius quæsita sit: partim quòd oneraria nauigia, mercibusq; ferendis idonea, rostrata esse non soleant, sed ea tantum quæ ad belli usum comparantur. Addit Ianus, Temesen Cypri oppidum æris olim metalla habuisse. cui ut nihil repugno, ita Homerum Odyss. α. hoc uersu, ἐς τεμέσην μετὰ χαλκὸν, de Italica Temese sensisse, non Cypria, suspicor: hoc argumento nitens, quòd qui ex Italia Taphias insulas petunt, hi si ad Ithacam appellunt, ab instituta nauigatione non aberrant. Eæ contrà è Cypro redeuntibus, prius occurunt.

Quid sit σύμβαμα, & παρασύμβαμα, apud Lucianum ἐν βίων πράσει. Cap. 15.

CVm sectarum omnium philosophos sugillet Lucianus, tum Stoicos maximè tangit in Dialogo cui titulum nuncupauit βίων πράσις, ut infrà fusius explicabimus. Nunc ad rem. ἀγορ. πρὸς τῆς φιλοσοφίας, μὴ φθονήσεις καὶ τοῦτο εἰπεῖν, ὅ,τι σύμβαμα, καί τι παρασύμβαμα, & reli-

& reliqua. Sciendum est, inquit Priscianus, quòd has quidem constructiones, quæ per nominatiuum absoluuntur, Stoici ἀξιώματα καὶ συμβάματα, *id est dignitates, uel cõgruitates uocabãt: ut, Ego Priscianus scribo, Apollonius ambulat. Illæ uerò, quibus transitiones ab alia ad aliam fiunt personam, in quibus necesse est cum nominatiuo etiam obliquum aliquẽ casum proferri,* παρασυμβάματα *dicebant: hoc est, minus quàm congruitates. ut, Cicero patriã seruat. Ammonius:* ἂν μὲν οὖν ὀνόματός τι κατηγορηθὲν, ἀπόφανσιν ποιῇ, κατηγόρημα, καὶ σύμβαμα παρ' αὐτοῖς (Stoicis) ὀνομάζεται. συμβαίνει γὰρ ἄμφω ταὐτὸν, ὡς τὸ περιπατεῖ· οἷον, σωκράτης περιπατεῖ. ἂν δὲ πτώσεως, παρασύμβαμα, ὡσανεὶ παρακείμενον τῷ συμβάματι, καὶ ὂν οἷον παρακατηγόρημα, ὡς ἔχει τὸ μεταμέλει· οἷον, σωκράτει μεταμέλει.

An Augustus Caij Cæsaris filius fuerit. Octauij ætas, cum Imperium Romanum occupauit. Cap. 16.

ATque ut diuinam filij mentionem cœlestis patris recordationi subiectam, &c. Hæc, ut opinor, Valerij Maximi oratio non contemnẽdos iurisconsultos, sed historiarum rudes,

impulit, ut Augustum Caio Cæsare prognatum esse dicerent: quorum opinionem refellit in Augusto & Iulio Cæsare Tranquillus. Octauiũ (inquit) in familiam nomenq; adoptauit. Quæ si aliorum historiographorum scriptis docere uelim, ut lectori molestus non sim, mihi sanè ualde displiceam. Hoc uerò scitu non indignũ, quot annos natus Octauius cum Antonio & Lepido societatẽ inierit, quo sanè tempore cum imperium sibi arripuisse censeo. Plutarchus in Bruto, huic uiginti annos, ὡς αὐτὸς (inquit) ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν εἴρηκεν: Cicero in illa graui ad eum epistola, quatuordecim tantum (nisi uitiosi sint codices) tribuere uidetur. Ego, ut rem paucis absoluam, ipsum à ueritate non abhorrere Plutarchum iudico. Cum enim exploratum sit, Octauium ipso Cicerone & Antonio consulibus in lucem editum: si ab his exorsus, cæteros insequentes ad Hircium & Pansam usq; numeres, annos uiginti intercedere comperies. Dion lib. με. ad Plutarchi opinionem propè delabitur.

Scamilli & Catasti apud Vitruuiũ. Tibulli locus. Cap. 17.

SCamilli, apud Vitruuium lib. 3. uox est diminutiua à scamnum. Priscianus: Scamnum, scamellum. Apuleius tamen in prima Hermag. Verum

rũm infirma ſcamillorum obice fultæ fores. Catasti autem apud eundem lib. 8. ſerui ſunt, dicti à cataſta. Martialis lib. 12.

Cum tibi Niliacus portet cryſtalla cataſtus.

non, Cataſtlus, ut tradunt innumeri grammatici. Nec ſcio quid Hermolao Barbaro in mentem uenerit, ut apud Vitruuium Calaſtios: quid alijs, ut Calæſaſtios, aut Cataſtlos ſcriberent. Ludouicus Cælius nullam harum opinionum refutans, in eodem luto hæſitat. cum tamen Cataſtæ mentionem fecerint autores quamplurimi, & in his Catullus hoc metro:

Barbara gypſatos ferre cataſta pedes.

Gypſatos, creta denotatos. Plinius lib. 35. cap. 17. Eſt & uiliſsima creta, qua pedes uenalium trans mare aduectorũ denotare inſtituerunt maiores. Iuuenal. Satyra prima:

Nuper in hanc urbẽ pedib. qui uenerat albis.

Promethei ara. Cap. 18.

CONqueritur apud Lucianum in cognomine dialogo Prometheus, nullam ſibi aram dicatam eſſe, nullum extructum templum: cum in honorem Iouis, Apollinis, Mercurij, fana ac delubra condita paſsim uiſantur. μᾶλλον δὲ διὸς μὲν (inquit) καὶ ἀπόλλωνος, καὶ σοῦ ὦ ἑρμῆ, νεὼς ἰδεῖν ἁπανταχοῦ ἐστι· προμηθέως ἢ, οὐδα-

μῶς. Nugatur uerò Prometheus, aut ſi mauis Lucianus. Pauſanias in Attic. ἐν ἀκαδημίᾳ δέ ἐστι προμηθέως βωμὸς, καὶ θέουσιν ἀπ' αὐτοῦ πρὸς τὴν πόλιν, ἔχοντες καιομένας λαμπάδας. Oſtendit & hoc in Oedipo Coloneo Sophoclis ſcholiaſtes: quem, ſi placet, conſule.

Tribus maculis purgatur Clemens Alexandrinus. Cap. 19.

EVoluenti nuper mihi Clementis Alexandrini στρωματ. libros, tria hæc primò ſtatim aſpectu errata ſe obtulerunt. καὶ μὴν θρᾶκες πρῶτοι τὴν καλουμένην παρμὴν εὗρον. ἔστι δὲ μάχαιρα καμπύλη. Ex his poſtremis uocibus uides, ἅρπην reſtituendum eſſe. Euſebius quoq; lib. εὐαγ. προπαρασ. 9. ἅρπη ſcribit. quem ſequutus Polydorus Virgilius, falcem uocat: id eſt, enſem falcatum, non falcem ruralem. Claudianus: — Non falce (non enſe falcato) Gelonus, Non arcu pepulêre Getæ. — Venio ad ſecundum mendum. πέρσας τε πρώτους ἀκηκόαμεν ἀπήνην καὶ κλίνην καὶ ὑποπόδιον ἐργάσασθαι, τούς τε σιδωνίους τρηήροτον ναῦν κατασκευάσαι. Ego ex ipſo Euſebio corrigo τρίκωπον, id eſt τρίσκαλμον. Omnino quid ſit τρηήροτον, explicatu facile non eſt. Reſtat tertium. ἑταίρᾳ δὲ ἀθηναῖοι καὶ καλλιπύργῳ θύουσι συρακούσιοι. Ex

Athenæo,

Athenæo, hoc lib. 12. explicante, καλλιπύγῳ corrigendum est.

Demosthenes βάταλος, & ἄργας nuncupatus. Bataui equites. Cap. 20.

AEschines κατὰ τιμάρχου, Demosthenem ἐξ ἀνανδρίας τινὸς καὶ κιναιδείας βάταλον nuncupatum prodit. quem enarrat Libanius: ἱστόρηται γάρ τινα βάταλον ἐφέσιον αὐλητὴν γενέσθαι, ὃς πρῶτος ὑποδήμασι γυναικείοις ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐχρήσατο, καὶ μέλεσι κατεαγόσι. Plutarchus in uitis Rhetorum: φασὶ δέ τινες καὶ ἀσώτως αὐτὸν (Demosthenem) βιῶναι, γυναικείαις τε ἐσθῆσι χρώμενον, καὶ κωμάζοντα ἑκάστοτε, ὅθεν βάταλον ἐπικληθῆναι. οἱ δ᾽ ὑποκοριστικῶς, ἀπὸ τοῦ ὀνόματος τῆς τροφοῦ λέγουσιν αὐτὸν οὕτω λελοιδορῆσθαι. Vnde βαταλίζειν, Theano: καὶ κακοσχολεῖ πρὸς ἡδονὴν, καὶ βαταλίζεται περιαγόμενον. Aristotelis Rhetoricorũ scholiastes βάταλον, αἰσχρὸν καὶ λάγνον significare putat: Didymus podicem. ὁ γοῦν (inquit ille) δημοσθένης ἕως ἂν ἦν νέος, ἐλέγετο βάταλος· ὕστερον δ᾽ γηράσας, καὶ ἀκίνητος ὢν περὶ τὰς συνουσίας, ἐλέγετο ἀργός. Cui, ut manifestum est, docti repugnant. nec uerò ἀργὸς, sed ἄργας cognominatus est, ut perhibet Aeschines

περὶ τῆς παραπρεσβείας: & Plutarchus in Demosthene· τὸν γὰρ ὄφιν (ait) ἔνιοι τῶν ποιητῶν ἄργαν ὀνομάζουσι. ubi, cur etiam βατάλου nomen lucratus ſit, indicat. Cuius uocis mentionem faciens Ludouicus Cælius, ſcribit quodam in loco, Plutarchum dicere, Batalos eſſe Germanos equites præſtantiſsimos. Ego apud Plutarchum in Othone, τοὺς καλουμένους βατάβους, uel βατάους, non βατάλους, legendum ſentio. Dion lib. νε. ξένοι τε ἱππεῖς ἐπίλεκτοι, οἷς τὸ τ̃ βαταούων ἀπὸ τῆς βαταούας τῆς ἐν τῷ ῥήνῳ νήσου ὄνομα. Tacitus in 18. Cohortes Batauorum, quas bello Neronis, &c. Tam noti ſunt hodie omnibus Bataui, ut in re perſpicua firmanda diutius immorari pudeat.

Alcæus & Horatius declarantur. Cap. 21.

NVnc eſt bibendum, nunc pede libero Pulſanda tellus, inquit Horatius, Ode penult. lib. primi. quæ ab Alcæo eum deſumpſiſſe, ex Athenæo patet· νῦν χρὴ μεθύσκειν, καί τινα πρὸς βίαν πονεῖν, ἐπειδὴ κάτθανε μυρσίλος. Quaſi innuat (uerba cuiuſdam) cum Myrſylus uir ſummus atq; immortalitate dignus perierit, ex hoc facile cognoſcere nos, omnes eſſe morituros: atq; ideo genio indulgendum. Labitur

tur uerò Grāmaticus. Ideo enim bibendum esse suadet Alcæus, quòd Myrsilus unus ex Mitylenæis tyrannis, cū quib. grauia bella gesserat, è uita decesserit. Myrsili huius meminit ἐν ἀλληγορίαις Heraclides. Idē Ode 19. lib. 1. Horatius: Mactata ueniet lenior hostia. Id est, mactata Veneri hostia, factoq; sacrificio, māsuescet Glycera. Erasmus in Chiliadibus, Glycerā mactata hostia leniorē fore intelligit: cui nihil opis afferre possum.

ἡ ἀναγκαία τύχη. Cap. 22.

GRauis hæc Sophoclis gnome, quæ est in Aiace Mastigophoro· τῆς ἀναγκαίας τύχης οὐκ ἔστιν οὐδὲν μεῖζον ἀνθρώποις κακόν. Ab Amphi Comico poeta apud Athenæum δειπνοσο. β. ridetur ac notatur· τῇ χειρὶ τρίβων τὴν ἀναγκαίαν τύχην: id est, colem. Nam Græci pudendum ἀναγκαῖον nominant. Artemidorus in Onirocriticis· καὶ οὕτω συμβήσεται τοῦ ἀνδρὸς τὸ ἀναγκαῖον. τοῦτο γὰρ καὶ τὸ αἰδοῖον καλεῖται. Penis uerò suprema pars, glans à Latinis appellatur. Hinc Martialis iocus: Pastas glande nates. βάλανον Græci uocant. Pollux, ὥσπερ βάλανον τὸ τοῦ καυλοῦ ἄκρον. unde Diogenes cynædum quendam βαλανοβόρον appellauit.

Cicero à Græcis dissidens. Cap. 23.

Non

Non prodesse Pheræo Iasoni uoluit is, qui gladio uomicam eius aperuit. Hæc lib. de Natura deorum Cicero. Plutarchus in commentario, πῶς ἄν τις ὑπ᾽ ἐχθρῶν ὠφέλοιτο, id Prometheo cuidam Thessalo contigisse, non Pheræo Iasoni, testatur· ὥσπερ γὰρ ὁ τὸν θεσσαλὸν προμηθέα κτεῖναι διανοηθεὶς, ἔπαισε τῷ ξίφει τὸ φῦμα, καὶ διεῖλεν, ὥστε σωθῆναι τὸν ἄνθρωπον. Idem sentit & Proclus· οἷος κἂν λακύδης ὁ ἀργεῖος. οὗτος γὰρ θέλων ἀνελεῖν προμηθέα τινὰ θετταλὸν φῦμα ἔχοντα, παίσας τῷ ξίφει παρὰ τὸ φῦμα, ἰάσατο. Ego Græcos scriptores, in Græcis præcipuè historijs, libentius amplector. Constat enim, diligentiores fuisse, atq; omne tempus ætatis in huiusmodi rerum cognitione contriuisse. Valerius autem Maximus, & Plinius, satis habuerunt, si in Marci Tullij sententiam pedibus irent.

Ἑκάτης δεῖπνον, apud Lucianum. Cap. 24.

Qvid significet apud Lucianũ primo Necricorũ dialogo ἑκάτης δεῖπνον, ostendit Aristophanis in Pluto Glossographus· κατὰ γὰρ νουμηνίαν οἱ πλούσιοι ἔπεμπον δεῖπνον ἑσπέρας, ὡς θυσίαν τῇ ἑκάτῃ ἐν ταῖς τριόδοις. οἱ δὲ πένητες (addo & Cynicos) ἤρχοντο πεινῶντες,

καὶ

καὶ ἥδιον αὐτὰ, καὶ ἔλεγον ὅτι ἡ ἑκάτη ἔφαγεν αὐτά. Idcirco Antiphanes apud Athenæum in ζ. τὰς μαινίδας ἑκάτης βρώματα appellat. Athenæus paulo infrà: τῇ δὲ ἑκάτῃ ἀποδίδοται ἡ τρίγλη, διὰ τὴν τῆς ὀνομασίας κοινότητα, τριοδῖτις γὰρ, καὶ τρίγληνος, καὶ ταῖς τριακάσι δὲ αὐτῇ τὰ δεῖπνα φέρουσι. Huic quoque deæ canes immolarunt prisci, ut ostendit ἐν ῥωμαϊκοῖς Plutarch. οὐ μὴν οὐδὲ καθαρεύειν ᾤοντο παντάπασιν οἱ παλαιοὶ τὸ ζῶον, καὶ ὀλυμπίων μὲν γὰρ οὐδενὶ θεῶν καθιέρωται. χθονίᾳ δὲ δεῖπνον ἑκάτῃ πεμπόμενος εἰς τριόδους, ἀποτροπαίων καὶ καθαρσίων ἐπέχει μοῖραν. Theocritus in Pharmac. τὰ χθονία θ' ἑκάτα τὰν καὶ σκύλακες τρομέοντι. Zetzes: θύουσι δ' αὐταῖς (Cybelæ & Hecatæ) κύνας, ὥς φησι σώφρων ἐν μίμοις. ὁ γὰρ κύων βαΐξας λύει τὰ φάσματα, ὡς καὶ χαλκὸς κροτηθεὶς, ἤ τε τι τοιοῦτον. Hæc quoq; Luciani uerba ἐν τῇ τριόδῳ enarrat Theocriti Glossematarius. ἱδρύοντο δὲ τὴν ἑκάτην ἐν τοῖς τριόδοις, ὅτι ἐπὶ τῶν καθαρμάτων καὶ μιασμάτων ἡ θεός.

Ἑκάτης δεῖπνον, ἢ ὠὸν ἐκ καθαρσίου: Lucianus enarratur. Cap. 25.

Καθάρσιον Græcis, expiatio quædam erat, qua totas plerunq; insulas (ut de Delo apud Herodotum & Thucydidē legimus) urbes, conciones,

conciones, theatra, exercitum lustrabant, ad quã ritè perangendam apta erant admodum oua. Ouidius in Arte:

Et ueniat quæ lustret anus lectũq; locumq́;,
Præferat ut tremula sulphur & oua manu.

Iuuenalis Satyra 6.

—Nisi se centum lustrauerit ouis.

Sed nil tam necessarium, quàm sulphur. Homer. Odyss. χ. οἶσε θέειον γρηῦ κακῶν ἄκος. Plinius in 35. Habet & in religionib. locum sulphur, ad expiandas suffitu domos. Hoc libauit lib. 8. Columella. Cæterùm siue quis animalibus, siue ouis, ad expiationem usus esset, his uesci nefas putabat, teste περὶ τῆς ἱερῆς νόσου Hippocrate. Quã superstitionem Cynici parum curantes, ea foràs proiecta helluari consueuerant.

Virgilij locus exponitur. Cap. 26.

Qualem primo quis surgere mense
Aut uidet, aut uidisse putat per nubila lunam. Hactenus in sexto Maro: primo mense, primos mensis dies intelligens. Idq́; Græcæ gentis more, quæ à noua luna eum auspicabatur. Apollonius quarto Argonauticῶn, à quo id excerpsit Virgilius· τὼς ἴδεν, ὥς τίς τε νέῳ ἐνὶ ἤματι (nouilunio) μήνην

ἢ ἴδεν,

ἢ ἴδην, ἢ ἐδόκησεν ἐπαχλύουσαν ἰδέσθαι.
Illud uerò quod in 9. reperitur, Nec te Troia capit :— Sumptum est è Philippi sermone, Alexandri filij generosam indolem, quòd Bucephalum conscendisset, laudantis. Plutarchus in Alexandro· ζήτει σεαυτῷ βασιλείαν ἴσην, μακεδονία γάρ σε οὐ χωρεῖ.

Panis & lænæ etymologia. Cap. 27.

PAnis (inquit Varro in libro de lingua Latina) quòd primò figuras faciebant, ut mulieres in lanificio, pannus. Panẽ itaq; quasi pannum uocatum credit. Ego pace doctißimi hominis, πανὸν Doricam uocem, à qua panis, ex Athenæo δείπνοσ. γ. esse elicio, quam Rinthon & Archilochus, priusquam ad eos ulla Romanæ nationis fama, nedum eius linguæ notitia peruenißet, usurparunt. Quid illud iam nominati autoris? Læna, quòd de lana. Mihi, lænam esse, prima detrita litera, quam Græci χλαῖναν uocitant, ualde placet. Plutarchus in Numa· καὶ γὰρ ἃς ἐφόρουν οἱ βασιλεῖς λαίνας, ἰόβας φησὶ χλαίνας εἶναι. Nec me fallit, fuisse quoq; apud Græcos uestis genus, quæ χλανὶς diceretur.
Stagnum (sermo est eiusdem Varronis) è Græco, quod nomen habet primam. Quem locum
uidetur

uidetur interpretari Festus: *Stagnum quidam dici putant, quod in eo aqua stet: alij, quòd is locus à Græcis* σων *dicitur, quia bene contineat aquam. Nos* στάμνος *restituendum auguramur. est autem* στάμνος, *uas fictile, quod aquam bene continere ualet.*

Necari sub crate. Crate uolucres recipere. Cap. 28.

AD *uociferationem eorum, quos necari sub crate iusserat*: *uerba* Liuij, Decadis *primæ lib. 4. quæ* Tacitus *in* Opusculo *de morib.* Germanorum *explicat: Ignauos & imbelles, & corpore infames, cœno ac palude, iniecta insuper crate, mergunt.* Plautus *in* Pœnulo: *Sub cratim ut iubeas sese supponi, atq; eò lapides imponi multos, ut sese neces.* Hoc *supplicij genus* Carthaginensibus *peculiare fuisse, memoriæ à nonnullis proditur.* Nec *ab instituto alienum erit, si* Senecam *in* Octauia *aperuerimus*: *Decipere uolucres crate, uel calamo, aut leui tenere laqueo.* Nostrates *rustici, cum niue tecta est humus, ab ea uacuas areolas quasdam concinnant, in quibus superiecta crate, ordeum effundunt, uariaq; semina ad inescandas aues spargunt.* Eæ *uerò sub ea desuper incumbente pascentes, fune, qui machinam suspendit, clàm laxato, omnes facilè*

cilè opprimuntur. Aucupij huius meminit in Asinaria Plautus: Hoc uno excepto, quod non crate, sed retibus aues capiuntur.

Horatius explicatur. Cap. 29.

TOrtum digna sequi potius quàm ducere funem. Verba sunt Horatiana, Epistola decima: quibus ostendit, pecuniam alterius imperium sequi debere, non ipsa ducere. Sumpta est autem à choræis metaphora, in quibus præsultor funem ducit, quem alij eodem fune apprehenso, præeuntem sequuntur. Terentius in Adelphis: Tu inter eos restim ductans saltabis. Donatus. Sed ego puto, manu consertos choros puellorum puellarumq́; cantantes restim ducere existimari. Eidem Horatio lib. Carm. 4. Ode 2. de Pindaro ad hunc modum loquenti, Et centum potiore signis Munere donat: lucem adfert ipsius Pindari Scholiastes hymno Nemeorum 5. φασὶν, ὅτι οἱ οἰκεῖοι τοῦ πυθέου ἦλθον πρὸς αὐτὸν, παρακαλοῦντες ὅπως γράψῃ ἐπινίκιον. πινδάρου δὲ αἰτήσαντος τρεῖς δραχμὰς, ἔφασαν ἐκεῖνοι, κάλλιον εἶναι χάλκεον ἀνδριάντα ποιῆσαι τῆς αὐτῆς τιμῆς. χρόνῳ δὲ ὕστερον γνωσιμαχήσαντες, ἦλθον τὸ αὐτὸ διδόντες. ὁ δὲ ἐξονειδίζων αὐτοὺς, οὕτως ἤρξατο· οὐκ ἀνδριαντοποιός εἰμι. Centum igitur signis, centum æreis statuis: & munere,

munere, hymno exponendum est.

Defensus à quorundam Grammaticorum calumnijs Virgilius. Cap. 30.

Dioscorides lib.3. cap.32. Dictamnū (Græcis δίκταμνον καὶ δίκταμον) neque semen, neq; florem ferre testatur. Idem cap.34. afferri è Creta aliud Dictamni genus fatetur, folijs sisymbrio similibus, sed ramulis maioribus, in quibus flos est agresti origano similis, niger, mollisq́;. De quo Virgilium lib.12. sensisse, credere malim, quàm tanto uiro pudendum errorem exprobrare:

Dictamnum genitrix Cræteа carpit ab Ida.
Puberibus caulem folijs, & flore comantem
Purpureo. — Statius Syluarum primo:
Dictamni florentis opem. —

Neq; uerò mihi lib. sexto, — Sedet, æternumq́; sedebit Infelix Tereus — displiceret, nisi à uulgata ac recepta iampridem opinione recedere piaculum haberetur. Repugnant omnes, fateor, Grammaticorum familiæ, ac Theseus mordicus retinent. Carpunt & hoc stultè nonnulli Georgicorum primo:

Sæpe etiam stellas uento impellente uidebis
Præcipites cœlo labi, —

Quasi

Quasi stellas labi putarit Virgilius: non hoc, ignis ætherei ἀποῤῥοίας, traiectiones, scintillas esse, quas διάττοντας καὶ διαθέοντας ἀστέρας Græci uocant. Lucret.

Non cadere in terram stellas, non sidera cernis.

Poetas edisserit Seneca: Sic quæ transuersæ dicuntur stellæ, & cadentes, præteruolant & secant aera. Audis quæ dicuntur. De his consule lib. Meteor. primo Aristotelem.

Ἐμβρόντητοι, Attoniti. Cap. 31.

Ἐμβρόντητοι & ἐμβεβροντημένοι à Græcis κυρίως appellantur, quorum mens aut ictu fulminis, aut incredibili eius pauore obstupescit. Vtrunq; uocabulũ per metaphorã ad alia transfertur. Lucian. in Icaromenippo: εἰ τὴν ἦ ὅμως ἀχανὴς, καὶ ὑπὸ τῆς μεγαλοφωνίας ἐμβεβροντημένος. Stupidumq́;, atq; animi impotem plerunq; significat. Moschopulus: καὶ ὁ ἐμβεβροντημένος, ὁ ἔξω φρενῶν, ἀπὸ τῶν ἐπὶ τὸν τυφῶνα καταφερομένων σκηπτῶν. Demosthenes περὶ τοῦ στεφάνου: ἐμβρόντητε, εἶτα νῦν λέγεις. Hos Latini Attonitos dicunt. Celsus: Attonitos quoq; rarò uidemus, quorum & corpus & mens stupet. Fit interdum ictu fulminis, interdum morbo: ἀποπληξίαν hunc Græci uocant. Ex his, Tristium primo elucet Ouidius:

Non aliter ſtupui, quàm qui Iouis ignib. ictus,
Viuit, & eſt uitæ neſcius ipſe ſuæ.

Xenophon ἀναβάσ. γ. ζεὺς δ' ἐμβροντήτους ποιεῖ τοὺς ἐνοικοῦντας, καὶ οὕτως ἑάλω. Et ἑλληνικῶν δ. ἐκ δὲ τούτου, περὶ τὰς εἱρκτὰς στρατευομένου αὐτοῦ, πίπτει κέραυνος εἰς τὸ στρατόπεδον, καὶ οἱ μέν τινες πληγέντες, οἱ δὲ καὶ ἐμβροντηθέντες ἀπέθανον.

Diana βενδεία. βενδίδειον. Strabo emendatur. Cap. 32.

THraces Dianam βένδιν, ut uult Heſychius: aut βενδείαν, ut Palæphatus, appellant. Græci feſta eius deæ βενδίδεια, templũ βενδίδειον. Xenophon ἑλληνικῶν β. ἢ φέρει πρός τε τὸ ἱερὸν τῆς μουνυχίας ἀρτέμιδος, καὶ τὸ βενδίδειον. Syneſius, λύσαντες ἐν βενδιδείον. Quorum teſtimonijs fulti, apud Strabonem lib. 9. καὶ παρὰ τοῖς θραξὶ τὰ κοτύτια, καὶ τὰ βενδίδια (non μενδίδια) ſcribendum contendimus. Subdit paulo infrà: τῶν μὲν γὰρ βενδιδίων πλάτων μέμνηται. Eundem lib. 3. Strabonem ita reſtituimus: τὴν μὲν γὰρ ἀττικὴν οἱ μετὰ εὐμόλπου θρᾶκες ἔσχον, τῆς δὲ φωκίδος τὴν δαυλίδα. Aldina exemplaria αὐλίδα perperam habent. Idem lib. θ. Strabo: δελφίς τε καὶ κύρφις καὶ δαυλίς. Thucydides in 2. δαυλίαν uocat: ἀλλ' ὁ μὲν ἐν τῇ δαυλίᾳ τῆς φωκίδος νῦν κα-

καλουμένης. Consule Stephanum in uocabulo Λαυλίδα, & Pausaniam in Atticis.

Ἀγέλαστος πέτρα. Laureatæ literæ Ouidius declaratur. Cap. 33.

HIc primùm sedit gelido mœstissima saxo,
Illud Cecropidæ nũc quoq; triste uocant:

Ouidius Fast. 4. Athenienses lapidem hunc ἀγέλαστον uocant: non σκύθρωπον, aut περιπαθῆ, ut somniant quidam. Quem edisserit Aristophanis in Equitibus commentarius: ἔστι δὲ καὶ ἀγέλαστος πέτρα καλουμένη παρὰ τοῖς ἀθηναίοις, ὅπου καθίσαι φασὶ θησέα, μέλλοντα καταβαίνειν εἰς ἅδου, ὅθεν καὶ τοὔνομα τῇ πέτρᾳ. ἢ ὅτι ἐκεῖ ἐκάθισεν ἡ δημήτηρ κλαίουσα, ὅταν ἐζήτει τὴν κόρην. Idem Amorũ primo, Elegia 11. Ouidius:

Non ego uictrices lauro redimire tabellas.

Cicero in Epist. ad Attic. Quo aũt die Cassij literæ uictrices. Moris fuit apud Romanos, ut quoties Imperator hostium exercitum deleuisset, aut urbem expugnasset, lauro uictoriæ signo literas inuolutas ad senatũ mitteret. Liuius: Literæ à Posthumio laureatæ sequuntur, uictoriam populi Romani esse. Appianus in Mithridatico: καὶ λούκολλος περὶ τῶνδε ῥωμαίοις ἐπέστελλε τὰ γράμματα δάφνῃ περιβαλὼν, ὡς ἔθος ἐστὶν ἐπὶ νίκαις. Cicero in Pisonem: Ne tum quidem Pau-

le noster tabulas Romam cum laurea mittere audebas.

Aurea mala, & Mascula thura, apud Virgilium. Cap. 34.

AVrea mala Virgilius Aegloga 3. appellat, quæ Cotonea, Cydonia, Chrysomela etiã dicuntur. Neq; tamen spernenda est Hermolai Barbari opinio (cui succinit Erasmus) de Medicis, citrijsq; intellexisse eũ iudicãtis, quæ, ut tradit Athenæus δειπνοσοφ. γ. διὰ τὴν ἰδέαν χρύσεα λέγεται. Idem Aegloga 8. mascula thura adolenda præcipit, quoniam (ut arbitror) dijs nihil nisi singulare & excellens offerri debet: unde eximiæ hostiæ. Masculum uerò thus primã bonitatis gloriã habere, memorat lib. 1. Dioscorides. Plinius diuersam causam adfert, lib. 12. cap. 14. cui quo minus adhæreas, nihil impedio. Etsi uerò Aegloga 3, fraga mora explicat Seruius: non ideo credendũ est, insignẽ grãmaticũ rem eandẽ putasse: sed ea potius à rusticis mora appellari indicauisse censendũ, quæ, qui Latinè loquũtur, fraga uocitant: aut, ut opinor, ob similitudinẽ, quã hæc cũ moris habent. Sic Plinius, uacinia, mora: & pentaphylli fructum, fraga nuncupat.

Cicero in Epistolis familiaribus expenditur. Cap. 35.

Suprà

SVpra Maleas, uel Maleam, aut etiam ὑπὲρ μαλέαν, apud Ciceronem libro Epistol. familiar. 4. legi potest. Plinius Nepos in 10. Nuncio tibi, me Ephesum cum omnibus meis ὑπὲρ μαλέαν nauigasse. Eustathius: λέγεται δὲ καὶ μάλεια ἑνικῶς, καὶ μάλειαι πληθυντικῶς πρὸς ἔμφασιν τοῦ κατὰ τὸ ἀκρωτήριον μεγέθους. Apud eundem Ciceronem lib. 8. Scenobaticam facere, non Embæneticam, interim defendo, dum quis eo uocabulo Græcum aut Latinũ quempiam hominem usum patefecerit. Si quid omnino pro libidine interpolandum est, non defuturi sunt qui ἀκροβατικὴν substituant: quod quid sit, pete ex Vitruuio. Cæterùm qui in eisdem Epistolis σιβυλλιᾶν uaticinari ac diuinare exponunt, culpa non carent. ea enim uox, more senum delirare significat. Aristophanes in Equitib. ὁ δ' γέρων σιβυλλιᾷ. quem quidem morbum λῆρον ut plurimum in senibus, μώρωσιν in pueris appellari, docet in sexto Aetius. Sibyllæ uerò senectus in prouerbium abijt.

Ouidius illustratur. Cap. 36.

VErsiculũ hunc Ouidianũ Fastor. 4. Pallade sit Titio doctior ille licet: ita castigãdũ putauit Beroaldus, ut Tychio, cuius meminit Homerus Il. η. legendũ suspicaretur. Ego ueterẽ

lectionem retineo: huncq; Titium esse censeo, quem in Epistolis laudat Horatius:

Quid Titius, Romana breui uenturus in ora?

Ipsum Acron ab eo derideri prodens, hallucinatur. Apud eundem Ouidium, Amorum 2.

Et gelidum Boream, præcipitemq; notum:

scribimus, non Egelidum. quæ dictio tepidum, Græcis χλιαρὸν denotat: non, nimium gelidum, ut putat Seruius. Catullus:

Iam uer egelidos refert tepores.

Celsus lib.4.cap.20. Vinum austerum meracum, per æstatem frigidum, per hyemem egelidum. Desinant igitur in hoc peccare non modò Grammatici, quod tamen parui refert, sed etiam magno ægrorum incommodo & noxa Medici: quorum nonnullos hoc ignorasse, ex eorum Commentarijs apparet.

Aristophanis locus declaratur. Cap. 36.

OY λήψῃ χρυσοχαυνοπρῶκτ' ἰαοναῦ. τουτέστι, οὐ λήψετε χρυσίον χαυνόπρωκτοι ἴωνες. Persæ Athenienses ἴωνας antiquo eorum nomine appellant. Strabo: καὶ γὰρ ἴωνες ἐκαλοῦντο οἱ τότε ἀττικοί. Et: ἡ γὰρ ἀττικὴ τὸ παλαιὸν ἰωνία καὶ ἰὰς ἐκαλεῖτο. Aeschylus in Persis: ἰαόνων γῆν πέρσαι θέλων. Nisi ἑλλήνων exponere

nere malis. χαυνόπρωκτοι uerò, & εὐρύπρωκτοι, idem significant: quod uitium alibi Atheniensibus improperat Aristophanes. Nunc Aeschinē κατὰ κτησιφῶντος, huic metro lucem ad ferētem, audiamus. ὁ γὰρ τῶν περσῶν βασιλεὺς, οὐ πολλῷ πρότερον χρόνῳ πρὸ τῆς ἀλεξάνδρου διαβάσεως εἰς τὴν ἀσίαν κατέπεμψε τῷ δήμῳ, καὶ μάλα ὑβριστικὴν καὶ βάρβαρον ἐπιστολὴν· ἐν ᾗ τά τε δὴ ἄλλα, καὶ μάλ' ἀπαιδεύτως διειλέχθη. καὶ ἐπὶ τελευτῆς ἀνέγραψεν ἐν τῇ ἐπιστολῇ, ἐγώ φησιν ὑμῖν χρυσίον οὐ δώσω, μή με αἰτεῖτε· οὐ γὰρ λήψεσθε.

Oculus fascinans. Cap. 37.

NEscio quis teneros oculus mihi fascinat agnos: Virgilius Aegloga 3. Græci ὀφθαλμὸν βάσκανον nominant. Heliodor. Aethiop. γ. μὴ θαύμαζε, εἶπον, εἰ τοσούτοις ἐμπομπεύσασα δήμοις, ὀφθαλμόν τινα βάσκανον ἐπεσπάσατο. κυρίως ᾗ βάσκανος (inquit Theocriti Glossographus) ὁ τοῖς ὀφθαλμοῖς καίνων καὶ φθείρων τὸ ὁραθὲν ὑπ' αὐτοῦ, ἢ ὑπ' αὐτῶν. Quærit etiam Alexāder Aphrodisæus lib. Problematū 2. διὰ τί τινες βασκαίνουσι καὶ μάλιστα παῖδας. Quare non tam in hoc poetæ rudes & inepti uidentur, quàm multi nobis blaterant. Nam ut ea quæ de familijs quibusdā apud Illyrios, Triballos & Aphros tra

duntur, rideam: ut Scythicas mulieres, ut Catoblepam, leporem marinum, basiliscũ serpentem, tanquam fabulosa silentio prætereã: ita ophthalmia affectũ, quem intueatur, eo morbo implicare: fœminã quoq; mensturis fluentib. speculum inficere, exploratũ est. nec quæ de Charadrio perhibent medici, uana prorsus censenda. Scribunt etiam nõnulli, noxij uisus esse qui gemina pupilla præditi sint. Ouidius Amorum 1.

— Oculis quoq; pupula duplex
Fulminat, & geminum lumen in orbe manet.

Porrò ut ad incœptũ redeamus, si qui idẽ cum Virgilio de oculo fascinante & aspectus cõtagione senserint, eis molesti esse philosophi non debebunt, nisi etiam Plutarchum lib. Sympos. 1. seg. 3. prius arguant.

Περιῤῥαντήρια. Cap. 38.

ΠΕριῤῥαντήρια pura erãt in tẽplis aut cõcionib. uasa, aqua lustrali plena, qua aut sacerdotes, aut æditui, ingrediẽtes aspergerẽt. Theodoritus: ἐκατέρωθεν δὲ τῶν θυρῶν εἱστήκεισαν νεωκόροι, περιῤῥαντηρίοις τοὺς εἰσιόντας προκαθαίροντες, ὡς ἐνόμιζον. Sozomenus: ἐπεὶ δὲ ἔμελλεν ὑπεραμείβειν τοῦ ναοῦ τὸν οὐδὸν, θαλλοὺς τινας διαβρόχους κατέχων ὁ ἱερεὺς, νόμῳ ἑλληνικῷ περιέῤῥαινε τοὺς εἰσιόντας. Aeschines κατὰ Τιμάρχου· μὴ δ᾽ αὐτὸς

τῆς ἀγορᾶς παρὰ τῶν ῥαντηρίων. Legendum τῆς ἀγορᾶς τῶν περιῤῥαντηρίων. Idem κατὰ κτησιφῶντος· ὁ μὲν τοίνυν νομοθέτης τὸν ἀστράτευτον, καὶ τὸν δειλὸν, καὶ τὸν λιπόντα τὴν τάξιν, ἔξω τῶν περιῤῥαντηρίων τῆς ἀγορᾶς ἐξείργει. Ex his satis constat, περιῤῥαντήρια ad abluendas manus non fuiſſe instrumenta, ut dicent nonnulli. Cæterùm νόμῳ ἑλληνικῷ apud Sozomenũ, ut id obiter exponamus, nihil aliud eſt, quàm ethnico. ἑλληνίζειν enim Theologis, uetere ac ridicula Græcorum de dijs perſuaſione adhuc imbutum eſſe ſignificat: cui χριστιανίζειν opponunt. Socrates: αἱ τῶν βίβλων τοίνυν ὑποθέσεις χριστιανίζουσι μὲν τῇ φωνῇ, τοῖς δὲ δόγμασιν ἑλληνίζουσι. Rurſus lib. 3. ὁ δὲ ἔπαρχος καί τοι ἕλλην ὢν τὴν θρησκείαν. Sed hoc plurib. inculcare, nihil attinet.

Virgilij loca. Cap. 39.

OAxes flumen eſt Cretæ, non Meſopotamiæ, neq; Scythiæ, ut grauiorib. ſtudijs uacans prodidit Georgius Agricola: quẽ minuti Gloſſographi in errorẽ impulerunt. Virgilius Aeglo. 1. — Et rapidum Cretæ ueniemus Oaxem. Fatetur Vibius Sequeſter. fuit etiam in ea inſula ὀαξὺς, non Oaxia, oppidũ: autore Stephano, & Herodoto in Melpomene· ἔστι τῆς κρήτης ὀαξὸς πόλις. Eundẽ Virgiliũ Aegl. 4. Syluas

conſule

consule dignas esse concinentem, enarrat in Iulio Cæsare Tranquillus: Eandem ob causam opera optimatibus data est, ut prouinciæ futuris consulibus minimi negocij, id est syluæ collesq; decernerentur. Paucis infrà uersibus, — Quo ferrea primùm Desineret — legendum, non terrea. subijcit enim: — Et toto surget gens aurea mundo. quæ ex Hesiodo ἐν ἔργοις καὶ ἡμέρ. exhausit Maro. Versus Hesiodi:

χρύσεον μὲν πρώτιστα γένος μερόπων ἀνθρώπων
ἀθάνατοι ποίησαν. — Sequitur mox inferius: νῦν γὰρ δὴ γένος ἐστὶ σιδήρεον. —

Seneca restitutus. Cap. 40.

NAm galeam illam si uideres, agnosceres. machæra enim Hispania diuisa est: Seneca libro de Benef. quinto, circa finem. Ego, Machæra enim Hispanica, restituendum arbitror. Polybius lib. 6. ἅμα δὲ τῷ θυρεῷ μάχαιραν, ταύτην δὲ παρὰ τὸν δεξιὸν φέρει μηρὸν. καλοῦσι δ' αὐτὴν ἰβηρικήν. ἔχει δ' αὕτη κέντημα διάφορον, καὶ καταφορὰν ἐξ ἀμφοῖν τοῖν μεροῖν βίαιον, διὰ τὸ τὸν ὀβελίσκον αὐτῆς ἰσχυρὸν καὶ μόνιμον εἶναι. Liuius: Posteaquam gladio Hispaniensi detruncata corpora. Idem Seneca epistola 6. Metrodorum & Erymachum & Polyænum, magnos uiros non schola Epicuri, sed contubernium fecit.

Tu Hermachum corrige, de quo mentionem facit in Epicuro Laertius, & Cicero in libris de Finibus bonorum & malorum. Et Epiſtola 89. Circa eadem ferè Pyrrhonij uerſantur, & Megarici, & Cretici. Scribendum, & Sceptici. Idem epiſt. 78. Omnis in pilis Puteolorum turba conſiſtit. Ita legendum eſſe, non Pyris, infrà probabo.

IOANNIS BRODAEI MIſcellaneorum Liber Secundus.

Virgilij locus. Cap. 1.

Σ ἄρα μιν εἰπόντ' ἔλασε μέγα κῦμα κατ' ἄκρης δεινὸν ἐπεσσύμενον. — Homerus Odyſſ. ε. Euſtathius: τὸ δὲ ἔλασε κατ' ἄκρης, ἀντὶ τοῦ ἔπληξε κατὰ τῆς κεφαλῆς. οὕτω καὶ ἐν ἰλιάδι τὸ, ὤλετο πᾶσα πόλις κατ' ἄκρης, ἀντὶ τοῦ κατὰ τῆς κεφαλῆς. Virg. Aeneid. 1, κατ' ἄκρης, à uertice reddidit: — Ingens à uertice pontus In puppim ferit. — Id eſt, fluctus percuſſo gubernatoris capitis uertice, in puppim ingruit. Hunc Virgilij nodum an ſoluerint Gloſſematarij, uidere licet. Homerus ibidem: τρὶς μάκαρες δαναοὶ, καὶ τετράκις. Virgilius citato nuper libro: O' terq; quaterq;

quaterq; beati. Eustathius: τὸ δὲ, καὶ τετράκις, ἀφελῶς εἴρηται, καὶ πρὸς οὐδὲν μέγα. Horatius Virgilium exprimere uidetur: Felices ter & amplius. O' ter quaterq; felices, si quid tamen ad hunc felicitatis gradū addi quicquam potest. Macrobius libro in Somnium Scipionis 1. cap. 6. hoc argutè perscrutans, reprehensione non caret: Vnde Virgilius (inquit) nullius disciplinæ expers. quasi non hoc multa ante secula prior dixerit Homerus: quē si quis de symphonia quæ διὰ πασῶν appellatur, aut de numero beatitudinis & requiei, ut uult Agrippa, cogitasse putat, infantißimus est.

Defensus à criminatione Petri Victorij Cicero. Cap. 2.

PEtrus Victorius lib. Variarum lectionum 6. cap. 3. multum contra Ciceronis opinionem de Aristolochia disputat. eius sermonem breuitati studens prætereo. Ipsum uerò Ciceronem rectè scripsisse assero, ad morsus serpentium Aristolochiam posse. Theophrastus 9. περὶ φυτῶν· ἀγαθὴ δὲ καὶ πρὸς τὰ ἄλλα ἕλκη, καὶ πρὸς ἑρπετά. Nicander in Theriacis:

ἤτοι ἀριστολόχια παλίσκιος ἐνδατέοιτο, &c.

Consentit Dioscorides, de Aristolochia clematite loquens: & Plinius, Clematem (aut clematitem)

titem) uocans, lib. 25. cap. 8. Videtur & Ciceroni ea planta nomen ab inuentore reperiße. Nicandri ſcholiaſtes: ταύτην (ariſtolochiam) φησὶν ἀριστοτέλης γυναῖκα εὑρηκέναι. Cuius opinionem quin ſequutus ſit uir ille, non dubito. ei autem mulieri Ariſtolochia nomen fuiſſe, hac coniectura ducor, quòd & Lyſimachia, Arthemiſia, Euphorbium, Teucrium, Gentiana, ab earum inuentoribus cognominatæ ſint. Sed notandus eſt, ſi dijs placet, M. Tullius, quòd non ab inuentrice, ſed ab inuentore nomen reperiſſe tradat. Nec me fugit, quoniam eſſet ἀρίστη λεχούσαις, Ariſtolochiam ab alijs, non Theophraſto, denominatam: quorum ſententia ſi quibus probabilior uidetur, huic per me applaudant licet, modò ne literatos uiros ignorantiæ inſimulent.

Κέρατα. κροκόδειλος. Cap. 3.

KAὶ κέρατα φύουσιν ἀλλήλοις, καὶ κροκοδείλους ποιοῦσιν. Hæc primo Necricorum dialogo Lucianus, per κέρατα captioſos ſyllogiſmos, ad hunc modum conflatos, intelligens: Quod non perdidiſti, habes: cornua nõ perdidiſti: cornua ergo habes. Græcè ſic Chryſippus: ἄτι οὐκ ἀπέβαλες, τοῦτο ἔχεις. κέρατα δ' οὐκ ἀπέβαλες. κέρατα ἄρα ἔχεις. Crocodilus ſophiſma, ex fabula huiuſmodi nomen habet. Mulier quædam

Aegyptia

Aegyptia, ſecus Nili ripas puerum errabundum à crocodilo ablatū ſenſit. rogat ea crocodilum, ut reddere filium dignetur. Crocodilus reſpondet: Se redditurum, ſi uerum diceret. Illa autem dixit, Non mihi reddes. conditio ſanè inexplicabilis erat, propterea quòd huius orationis ueritas ex uoluntate crocodili penderet. Huius argutiæ ſæpenumero mentionem facit Lucianus. Quintilianus lib. 1. Ceratinas & Crocodilinas ambiguitates appellat.

Ἠλέκτρα. ἐγκεκαλυμμένος λόγος, ψευδόμενος, καὶ ἀργός. Cap.4.

ELectram ſophiſma proponunt etiā Stoici, quod citato nuper dialogo expreſſit Lucianus. ἀγο. τίνα τοῦτον τὸν ἐγκεκαλυμμένον, ἢ τίνα τὴν ἠλέκτραν λέγεις; χρυσ. ἠλέκτραν μὲν ἐκείνην τὴν πάνυ, τὴν ἀγαμέμνονος, ἣ τὰ αὐτὰ οἶδέ τε ἅμα, καὶ οὐκ οἶδε. παρεστῶτος γὰρ αὐτῇ τοῦ ὀρέστου (Sophocles in Electra) ἔτι ἀγνῶτος, οἶδε μὲν ὀρέστην, ὅτι ἀδελφὸς αὐτῆς. ὅτι δὲ οὗτος ὀρέστης, ἀγνοεῖ. Qui ſit ἐγκεκαλυμμένος λόγος, ſtatim docet atq; aperit Lucianus: à quo diſſentit in Zenone Laertius, quem ſi tibi hæc curæ ſunt, conſule. ψευδόμενος, quem Mentientem uocant, ſic nectitur: Cum mentior, & mentiri me dico, mentior'ne, an uerùm dico?

Neq; tamen in hoc omnes conſentiunt. nam aliud eſſe uidetur Ariſtoteli ἠθικῶν νικομαχείων κ, & εὐδημιίων ε. ἀργὸν λόγον, ignauam rationem appellat Cicero: Sermo autem eorum eſt, qui fato omnia fieri contendunt. uerbi cauſa: Si fato, morbo hoc periturus ſum, ſiue medicum accerſam, ſiue non, è uita diſceſſurus ſum. cui ſi pareamus, omnis è uita tollitur actio.

Οὖτις. ἀχιλλεύς. Cap. 5.

NEc prætereũda eſt cauillatio, cui nomen οὖτις. Ea ab Vlyſſe originẽ ducit, quem cum Polyphemus ab eo lumine priuatus percunſtaretur, quod ei nomen eſſet? οὖτις (inquit) ἐμοίγ' ὄνομ' ἐστι, ut tradit Odyſſ. 9. Homerus. Laertius in Zenone: οὖτις δέ ἐστι λόγος συνακτικὸς, καὶ ἐξ ἀορίστου καὶ ὡρισμένου συνεστὼς, πρόσληψιν δὲ καὶ ἐπιφορὰν ἔχων. οἷον, εἴ τις ἐστὶν ἐνταῦθα, οὐκ ἔστιν ἐκεῖνος ἐν ῥόδῳ. Cui Euſtathius refragatur. ἐστι δὲ (inquit) τὸ σόφισμα (οὖτις) οὐ παρὰ τὴν ὁμωνυμίαν, κατά τινας, ἀλλὰ παρὰ σύνθεσιν μᾶλλον, καὶ διαίρεσιν, τοῦ μὲν κυκλῶπος κύριον νοήσαντος, καὶ σύνθετον καὶ ἁπλοῦν, τὸ οὖτις, ὡς κλινόμενον ὄυτιδος. Vſi ſunt & Achille ſophiſmate philoſophi, autore libro φυσικῆς ἀκροάσεως ζ. Ariſtotele: à quo Achilleum argumentum. licet quidam, quod ſit in-

ſuperabile & inſolubile, ſummo uiro repugnans, Achilleum uocat.

Lucianus τῶν βίων πράσει declaratur. Cap. 6.

ΩΡα σοὶ ὦ βέλτιστε τὸν κροίσου παῖδα παιδεύειν. Declarat hoc Herodotus lib. primo. ἄγε. ἕν, δύο, τρία, τέτταρα, ταῦτα δέκα εἰσί. Hi ſanè numeri ſimul compoſiti decem efficiunt, καὶ τρίγωνον ἐντελὲς, ſi eos ita colloces. ἐντελὲς τρίγωνον uocat, cui, quin ſit perfectus triangulus, nihil deeſt: neq; enim rectangulo, aut obtuſiangulo triangulo abſolutior eſt. καὶ ἡμέτερον ὅρκιον, per quaternarium numerum iurare conſueuerunt Pythagorei, decem ſcilicet, ut admonui, ualentem, quo quidem contineri omnia putabant.

οὐ μὰ τὸν ἁμετέρᾳ ψυχᾷ παραδόντα τετρακτὺν, παγὰν ἀενάου φύσεως ῥιζώματ' ἔχουσαν.

ἀέναον γὰρ φύσιν (ut perhibent) τὴν δεκάδα εἰρῆσθαι, τουτέστιν οἱονεὶ ἀΐδιον, καὶ αἰώνιον τῶν ὅλων φύσιν καὶ εἰδῶν ὑπάρχουσαν. ῥιζώματα δ' αὐτῆς, τὰ μέχρι τετράδος, α. β. γ. δ. Tractat hoc ſubtilius Plutarchus lib. de Placitis philoſoph. primo, ac περὶ τῆς ἐν τιμαίῳ ψυχογονίας. & in cōmentario περὶ ἴσιδος καὶ ὀσίριδος. Et Cornel. Agrip. lib.

lib. de Occul. philosoph. 7. à quibus nunc disputationibus supersedendum puto: cum nonnulli etiam per ῥιζώματα, quatuor exponant elementa. Lucianus paulo pòst: τὸ εὐριπίδειον ἐκεῖνο ζηλώσεις. Euripides in Hippolyto: ἡ γλῶσσ' ὀμώμοχ', ἡ δὲ φρὴν ἀνώμοτος. Et aliquanto inferius: καὶ ὑπό τ' αὐτὸν ἱμάτιόν μοι κατακέωνται, ἀκούσῃ αὐτῶν λεγόντων, μηδὲν ὑπ' ἐμοῦ δεινὸν παθεῖν. Hic Alcibiadem digito ostendit Socrates. qua de re Plato in Symposio, non procul à fine.

Homeri locus. Cap. 7.

TOῖος γὰρ νόος ἐστὶν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων, οἷον ἐπ' ἦμαρ ἄγησι πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε: Homerus Odyss. σ. τουτέστιν (inquit Eustathius) ὁποῖα ἂν εἴη τὰ προσπίπτοντα, τοιοῦτός ἐστι καὶ ὁ νοῦς, ἐν εὐτυχίαις συνεξαιρούμενος, ἐν δὲ τοῖς ἀνάπαλιν ταπεινούμενος. Archilochus apud Theonem: τοῖος ἀνθρωποῖσι γὰρ θυμὸς γλαῦκε λεπτίνεω παῖ γίνεται θνητοῖσι, ὁποῖον ζεὺς ἐφ' ἡμέρην ἄγει. ἐπ' ἦμαρ, & ἐφ' ἡμέρην, in dies singulos significat, ut apparet. Quis igitur, nisi insigniter stolidus, hoc est, astrologorum uanitati emancipatus, de die hominis natali poe-

tam ſenſiſſe opinetur? His tamen metris, quaſi huic fatuitati patrocinantibus, nos obtundunt, non modò Principibus ora ſublinentia mendicabula quædam holoſerica, ſed etiam Grammatici. Ludouicus Cæl. lib. 1. cap. 53.

Talem animum planè mortalibus eſſe neceſſe eſt,
In lucem primo qualem Deus extulit ortu.

Neq; uerò ipſe Ariſtoteles lib. de Anima 3. è quo multa ibi compilauit Cælius, hoc docet: quod aliàs magnis argumentis oſtenſuri ſumus.

Virgilius illuſtratur. Cap. 8.

AMphion Dircæus in Actæo Aracyntho: Maro Aegloga 2. Amphiō Dircæus, Thebanus, à Dirce fonte. Strabo lib. θ, & Euripides in Bacchis. In Actæo, in Attico Aracyntho. ἀκτὴ nuncupata eſt aliquādo Attica, ut docet Strabo, & Stephanus in uoce ἀκτὴ. Aracynthus aūt mōs eſt, ut Propertio lib. 3. ac ipſi Stephano placet, Bœotiæ: ut Virgilio ac Vibio Sequeſtro, Atticæ. Tanta porrò eſt earum prouinciarum uicinitas, tam confines agri, ut ſi leuia hæc adamuſsim examinare tentes, magnam poetis iniuriam facias. Fateor, alterum eſſe Aracynthum in Acarnania (nō Arcadia, ut mendoſè apud Vibium excuſum eſt) aliamq; ibi Actam, de qua tamen Virgilium ſentire non puto. Idem Georg. 1.

—Boreæ

—Boreæ penetrabile frigus adurat.

Mirantur nonnulli, quo nā pacto frigus urere possit. Verùm hoc ita se habere, memoriæ prodit Hippocrates περὶ τῆς ἀρχαίης ἰητρικῆς, Basilius in homilia εἰς τοὺς ἁγίους τεσσαράκοντα μάρτυρας, pleriq; alij. Sunt enim alia præter ignem, quæ urere rectè dici possunt: Latinusq;, igne uri, aut cremari, sermo est, contrà quàm Laurentius Valla arbitretur. Cicero lib. de Inuent. 2. Vri posse flamma ligneam materiam necesse est. Iterum ad Q. fratrem: Te curaturū, fumo ut combureretur. Cæsar lib. de bello Gallico primo: Damnatum sequi oportebat, ut igni cremaretur.

Seneca explicatur. Cap. 9.

Cogita hoc loco carcerem, & cruces, & equuleos, & uncum, & adactum per medium hominem, qui per os emergat, stipitem, & distracta in diuersum actis cruribus membra, illam tunicam alimētis ignium & illitam & intextam. Hactenus Seneca lib. Epist. 2. epistola 14. Equuleus (ut ab eo incipiam) tormenti genus, quo uinctis supernè manibus, & appensis utroq; pedi grauissimis ponderibus, homo pendens immaniter torquetur. Ammianus: Intenduntur equulei, expediuntur pondera plumbea. Plautus in Asinaria: Nudus uinctus centū pondo es, quan

do pedes per pedes, &c. Vncus uerò, fustis ab uno latere incuruus, ac sese retorquens. Adigere per medium hominem, id est, per hominis sedem (honor sit auribus) stipitem: Galli Empaler, Itali Impalar uocant. Hoc supplicij genus Turcis peculiare est. Et distracta in diuersum actis cruribus membra. Sinnis latro importunus, quos superasset, hoc cruciatu excarnificabat: teste in Corinthiacis Pausania. Poetæ, tunicam alimentis ignium & illitam & intextam, ex hoc Senecæ sermone explicandi, molestam tantum appellant. Alia autem supplicia commenta est sæuitia, quæ longum esset referre. ea mox tantum, quæ ad soluendos nonnullos scriptorum nodos pertinent, in pauca conferam.

Robur. Pix. Tedæ. Lamina. τροχός. Boiæ, Cap. 10.

VErbera, carnifices, robur, pix, lamina, tedæ: Lucretius lib. 3. Robur. Robur locus erat in carcere, quò præcipitabantur sontes: ex eo dictum, quòd robustis lignis antea sepiebatur. huius Valerius Max. & Apuleius mentionem faciunt. Pix. Pice bulliente effusa, malefici hominis corpus nudum, carnifices

nifices olim deurebant. Huius uice, larido in palam ferream candentem coniecto ac stillante, tortores hodie uti in quibusdam prouincijs, fama accepimus. Tedæ, faces ardentes, tum oculis, tum alijs corporis partibus admotæ. Eusebius: ἐπὶ τούτοις δὲ καὶ τὸν ἠφαπτόμενον τῷ σώματι πυρσὸν ὑπομείνας. Vtriusque supplicij meminit Plato in Gorgia: κἂν ἀδικῶν ἄνθρωπος ληφθῇ τυραννίδι ἐπιβουλεύων, καὶ ληφθεὶς στρεβλῶται, καὶ ἐκτέμνηται, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκκάηται, καὶ ἄλλας πολλὰς καὶ μεγάλας καὶ παντοδαπὰς λώβας αὐτός τε λωβηθεὶς, καὶ τοὺς αὐτοῦ ἐπιδὼν παῖδάς τε καὶ γυναῖκα, τὸ ἔσχατον ἀνασταυρωθῇ, ἢ καταπιττωθῇ, οὗτος εὐδαίμων ἔσται. Plautus in Capt. Atra pix agitet apud carnificem, ac tuo capiti illuceat. Lamina. Lamina ferrea ardens, ad pedes, aliud'ue membrum applicata, hominem grauißimo dolore afficit. Valerius: Candentibus laminis ustus. Cicero: Quid, cum ignes, ardentesq; laminæ. Ex his iam liquidò apparet, Grammaticos decipi, qui tria hæc, picem, laminam, tedam, tunicam molestam esse prodiderunt. Plautus in Asinaria: Aduersum stimulos, laminas (audis laminas) crucesq;, compedesq;, neruos, cathenas, carceres, numellas, pedicas, boias. Postremum

hoc (nam reliqua facilia ſunt) ediſſeramus. Sunt uerò hic boiæ, ut taureæ, lora propriè è bubulo corio confecta: nonnullis lignea etiam ac ferrea uincula, torquesq; damnatorum dicuntur. Idem in Amphitryone: Faxo ut bubulis corijs onuſtus ſis. At argutè in Aſinaria: Vbi uiuos homines mortui incurſant boues. Sozom. οὔτε βοείαις, οὔτε ξύλοις, οὔτε ὄνυξι ξαινόμενος. De rota (ut ita loquar) Germanico ſupplicio, triginta abhinc annos in Galliam translato, ut de re uulgo nota, nil acturus ſum. Hoc unum diſsimulare non poſſum, pudendo Lud. Cælij lapſu, diuerſum ab eo eſſe, quod τροχὸν Græci appellant. Antiphon περὶ τοῦ προδότου φόνου· πρῶτομ μὲν ἐπὶ τὸμ τροχὸμ ἀναβῆναι. Quî fieri per deos immortales poteſt, ut homo fractis contuſiſq; tibiarum, femorum, brachiorumq; oſsibus, rotam conſcendat? Virgilius in 6.

— Radijsq; rotarum Diſtricti pendent. —

Tibullus:

Illic Iunonem tentare Ixionis auſi
Verſantur celeri noxia membra rota.

Claudianus:

Non rota ſuſpenſum præceps Ixiona torquet.

Plautus: Verſor in amoris rota. quæ nihil ad Germanicam pertinere, nemo non uidet: in qua ſontes, iam datis pœnis, non plus doloris ſuſtinent,

nent,

nent, quàm si humi strati iacerent. mōstrat et hoc Iosephus ἐν τῷ εἰς τοὺς μακκαβ.. λόγῳ, κεφαλ. θ.

Leuctra. Thyrea. Solini errata. Cap. 11.

LEuctra uicus est Bœotiæ, apud quem superati sunt à Thebanis, duce Epaminonda, Lacedæmonij. Fuerunt præter hæc duo alia: unū in Arcadia, teste Plutarcho: alterum in Peloponeso. Strabo lib. η. εἶτα λεῦκτρον, τῶν ἐν βοιωτίᾳ λεύκτρων ἄποικος. Ptolemæus λακωνικῆς λεῦκτρον, nonnulli ἀργολίδος λεῦκτρον appellant. Leuctra hæc si commodè distinxisset Solinus, nec peccasset ipse, nec posteris peccandi ansam præbuisset. Est & oppidum Tænarum (uerba ipsius sunt, cap. 13.) nobili uetustate. Præterea aliquot urbes, inter quas Leuctra non obstare iampridem Lacedæmoniorum fœdo exitu. Omitto interim, quòd Leuctræ fœminino genere proferat. Addit paucis infrà uersibus: Antea & Cardamyle, ubi quondam fuere Thyrræ, nunc locus dicitur. Iterum labitur Solinus, nisi ita reponas: Antea & Cardamyle, ubi quondam fuit Thyrea. Porrò Antea habet Strabo lib. η. & Pausanias in Messen, ἀνθήνη Thucydides, Anthana Plinius lib. 4. cap. 5. unde hæc fœnerata sunt. Thyrea uerò à Latinis oppidum hoc appellatur,

non Thyrræ. θυρέαν Græci uocant, ac θυραίαν, nisi deprauati ſint codices. Hermolaus credit, hanc à Strabone θουρίαν nominari: qui, cur mihi in hoc non ſatisfaciat, id argumento eſt, quòd eodem uolumine ipſe Strabo θυραίας nuncupat: περὶ ὧν (inquit) ἀργείους καὶ λακεδαιμονίους συνέστιν ἀγὼν θυραίαν: lib. primo circa finem. Sed deprauatus eſt etiam, ut apparet, in eo uocabulo Geographus, uti & in ſequenti: καλεῖται δ' ὑπὸ τινῶν βαίτυλος. cum ex Pauſania in Lacon. & Stephano, οἴτυλος emendare oporteat. Nunc redeo ad Solinum: Vbi quondam fuere Thyrræ, nunc locus dicitur. Quanto rectius Plinius: Atque ibi fuere Cardamyle, Pythane, Anthana, locus Thyrea, Gerania.

Cicero illuſtratur. Cap. 12.

HInc Rhetorum campus de Marathone, Salamine, Plateis., Thermopylis, Leuctris, Stratoq́;: Cicero lib. Off. 1. de fortitudine diſſerens. Ego Cytheris, non Strato, malim. κύθηρα neutro genere inſula eſt, in qua tuenda ſingularis Athenienſum uirtus enituit. Plutarchus: καὶ τὰς περὶ κύθηρα, καὶ μέγαρα, καὶ κόρινθον ἀνδραγαθίας νικίου. Idem Off. 2. Itaq; quòd Apollo Pythius oraculum edidit, Spartam nulla alia re niſi auaritia perituram. Extat hoc Apollinis

pollinis oraculū in Ariſtophanis ſcholijs: ὅτι αἰσχροκερδεῖς καὶ σμικρολόγοι οἱ λάκωνες, δῆλον ἐκ τοῦ χρησμοῦ, ἁφιλοχρηματία σπάρταν ὀλεῖ, ἄλλο δὲ οὐδέν. Et libro Tuſculanar. quæſtio. 1. Nam nos decebat cœtus celebrātes domum, &c. Græcos Euripidis uerſus, quos nonnulli requirunt, hic apponere libuit: ἔδει γὰρ ἡμᾶς σύλλογον ποιουμένους, τὸν φύντα θρηνεῖν, εἰς ὅσ' ἔρχεται κακά. τὸν δ' αὖ θανόντα καὶ πόνων πεπαυμένον, χαίροντας, εὐφημοῦντας ἐκπέμπειν δόμων. Primus horum, deficit Straboni libro decimo.

Píthaules. Salpíſtæ. Cap. 13.

QVando enim chorus canebat, choricis tibijs, id eſt choraulicis artifex concinebat, in canticis autem Pyraulicis reſponſabat. Diomedes libro tertio. Tu corrige, Pithaulicis. Seneca lib. Epiſtol. 10. epiſt. 77. Pithaules bonus iudicatur. Grammatici, Phyſaules, ab inflandis tibijs, perperam caſtigant. Vibiſcus: Choraulas centum, etiam pithaulas centum. Gloſſographi: Pithaulas, quaſi tibijs perſuadētes tibicines, indoctè explicant. Nos pithaulē aut eundem eſſe cum aſcaule, aut parum admodum differre iudicamus, latineq́; utricularium appellari.

Tranquillus in Nerone Claudio, cap. 54. Et choraulem & utricularium. Tibiam uerò, qua is utitur, Pinam uocant Itali, nos Cornemusam appellamus. Vopiscus eodem in loco: Et item centum salpistas, uno crepitu concinentes. Hic quoque falluntur commẽtarij, salpinctas reponentes. Salpistas enim rectè legi potest. Aetius lib. κ. κεφ. ν. καὶ καταγὴ πνεύματος βιαία, ὥσπερ ἐπὶ τῶν σαλπιστῶν γίγνεται. Dionysius Halicarnasseus lib. ς. εἴκοσι καὶ δύο σὺν τοῖς σαλπισταῖς καὶ βυκανισταῖς.

Τρίγωνον. Nablum. Pandura. Cap. 14.

KAὶ ψαλτήρια πολύφθογγα, καὶ βαρβίτους, καὶ τρίβωνα παραπέμψας: Plutarchus περὶ μοναρχίας καὶ δημοκρατίας. cuius ex uerbis Ludouicus Cælius, τρίβωνα musicum quoddam instrumentum esse tradit. Nos τρίγωνον emendamus. Aristotel. πολιτικῶν θ. ἑπτάγωνα, καὶ τρίγωνα, καὶ σαμβύκας. Athenæus δειπνοσ. δ. καὶ τὸ τρίγωνον ὃ καλούμενον ὄργανον. Nablum uerò, ipsumq; uocabulum Syriacum est: atq; ex ea regione in Græciam, mox inde in Italiam aduectum. Vti & paradisus, dictio quoq; Syriaca, tametsi eã Xenophon, Theophrastus, pleriq; alij usurparint. Nec inficior, me in hoc à Polydoro

Virgilio discrepare. Fuit & priscis Pādura musicū organum, cuius meminit in 5. Athenæus. unde Pandurizare deriuat Lampridius in Heliogabalo, nec citra analogiam. nam & citharisare, pro citharam pulsare, bonus Latinitatis autor Aemilius Probus non respuit. Est autem citharista, qui citharam pulsat: citharædus, qui & hoc agit, & ad eam cauit.

Voces quædam à Nonio Marcello parum intellectæ. Cap. 15.

INiusto sub fasce uiam dum carpit: Virgilius Georg. 2. Marcellus, Sub fasce, sub consule exponit. nos, Sub fasce, sub onere, sub sarcinis. & Iniusto, graui supra modum. Ferebant enim milites Romani, præter arma, uallum etiam, ac multorum dierum cibaria. autor lib. 6. Polybius, & Vegetius lib. primo, cap. 19. Virgilius Georg. 2. —Et iniquo pondere rastri. Idem Non. Marcellus, Virgilianum illud eodem uolumine, —Summis linquuntur rupibus (non montibus) amnes, legens: linquuntur, defluunt, exponit. Nobis Liquuntur arridet. uti & Georg. primo: —Canis cum montibus humor Liquitur.— Idem, demensum, deminutum significare apud Terentium autumat: Vix demenso suo, suum defraudans Genium. Nos, quaternos olim fru-

frumenti modios quolibet menſe ſeruos à dominis ſuis accipere ſolitos, annotauimus. Idq́; demenſum appellatum eſſe: uerùm à dimetiendo, non à menſe. Plaut. Nunc argumentum uobis demenſum dabo. Et in Sticho: Vos meminiſtis quot Calendis petere demenſum cibum. A' Græcis σιτομέτρειον dicitur. Quot Calendis, ut id in tranſitu declaremus, idem denotat quod apud Vitruuium lib. 10. cap. 7. quot menſibus: id eſt, ſingulis, ea figura qua nos Quotamis dicimus. Idem Marcellus apud Terentium in Phormione, Non ſimultatem meam uereri, ſcribit: cum Reuereri legendum ſic.

Generoſa uina in calidis locis naſci. Cap. 16.

SIt'ne uinum calidum & ſiccum, ut tradit Hippocrates περὶ διαίτης β. an calidum & humidum, ut Mneſitheus & Ariſtoteles, magna inter literarum ſtudioſos controuerſia extitit. Vicit ægrè tandem, meo ſanè iudicio, Hippocrates. Nunc uerò indagemus, an in frigidiſsimis oris, ſecundum Alexandrum Aphrodiſæum lib. Problemat. α. uinum potens & calidum generetur. διὰ τι ἐν αἰγύπτῳ (uerba Alexandri) θερμοτάτη οὔσῃ ψυχρὸς οἶνος γεννᾶται, ἐν δὲ σκυθίᾳ ψυχρᾷ οὔσῃ θερμός; Quod ad Aegyptia

ptia uina pertinet, quorum lib. α. meminit Athenæus, fateor quædam admodum tenuia reperiri: quod se ualde admirari docet Galenus, ut mox patefaciam. In Scythia uerò tantum abest ut generosa nascantur, ut ne nascantur quidem penitus: uti nec in Britannia. Quæ quidem res non animo tantum consideranda, sed ad oculos etiam, an uera sit, reuocanda. Interrogatus Anacharsis, an in Scythia tibiæ essent: Ne uites quidem, acutè respondit. Contrà uidemus, calidas prouincias (præferuidas non dico) nobilia uina procreare: quod tamen Galeni autoritate, ne quem fallat Aphrodisæus, roborandum statui. ἐγὼ γοῦν καὶ μετὰ τὴν κιλικίαν, καὶ φοινίκην, καὶ παλαιστίνην, καὶ σμύρον, καὶ κρήτην εὗρον οἴνους τοιούτους (λεπτοὺς scilicet, καὶ ὑδατώδεις, de quibus hic sermo) ἀλλ᾽ ὅμως, οἷον εἴρηκα, καὶ κατὰ πάντα τὰ χωρία τεθέαμαι, καὶ τόγε θαυμασιώτερον, ὅτι καὶ κατ᾽ αἴγυπτον. παχεῖς γὰρ οἶνοι, καὶ ὀσμὴν ἔχοντες, καὶ ἰσχυροὶ σφόδρα, ἐν τοῖς θερμοῖς χωρίοις γεννῶνται. Cedamus igitur Galeni testimonio, & quod magis me mouet, experimento, atq; omnino ueritati; uineamq; neq; glaciali mundi declinatione, neq; æstuosa, curæ mortalium respondere censeamus.

Virgilius enarratur, Cap. 17.

Conuexa

CONuexa polus dum ſidera paſcet: Virgilius Aeneid. primo. Ego, reclamante uulgata codicum fide, Palus approbo. neque enim quo pacto polus, id eſt (ut opinor) cœlum, paſcat ſidera, in animum induco. Stoici autem, quorum ferè placita amplectitur Virgilius, terræ oceaniq; uaporibus, planetas, ſtellas alias, atque aſtra ali crediderunt: quia nullus ignis ſine paſtu aliquo poſsit permanere. teſtis in libris κυκλικῆς θεωρίας Cleomedes, & Laertius in Zenone: τρέφεσθαι δὲ τὰ ἔμπυρα ταῦτα, καὶ τὰ ἄλλα ἄστρα, τὸν μὲν ἥλιον ἐκ μεγάλης θαλάττης, τὴν δὲ σελήνην ἐκ ποτίμων ὑδάτων, τὰ δ' ἄλλα ἀπὸ τῆς γῆς. Per paludem igitur, aut omnem ſimpliciter humorem intelligo, aut mare ipſum: quod, ut aliàs planum feci, λίμνην uocat Homerus. Quid ſi oſtendam, Seruium palus legiſſe? Paſci (inquit, citato nuper uerſu) aquis marinis cœleſtes ignes Phyſici dicunt. Niſi enim ita eſſet, cur aquarũ marinarum, nihil ad polum ſpectantium, mẽtionem inferret? Cur deinceps ſcholium ſuum, Lucani hoc docentis teſtimonio fulciret? Vnus me pungit aculeus: quo ſublato, patent omnia. is utiq; eſt, quòd Virgilius in 6. ſpiritum Titania aſtra alere, Deum innuens, refert (hunc enim ſpiritum quendam igneum eſſe, per uniuerſum mundum permeantem ac peruagantem, è

Stoicorum ſchola depromit) cuius prouidentia, tanquam domini, ſidera alantur. eis uerò nutrimentum, humor ſuppeditet: uti familiæ ac ſeruis heri procuratione cibus & potus alimentum accõmodant, & ſuggerant. Quidam apud Virgilium, per ſpiritum, cœleſtem & æthereum teporem, naturæ ſeminarium, ſpiritumq; uitalem intelligunt.

Seneca declaratur. Cap. 18.

Cothurni tragica calciamenta ſunt, ſubleuato altius ſubere, ut mimi priſcorum heroum in ſcena perſonas induentes, grandiores apparerent. Soccus uerò humile eſt calciamentorum genus, in modum crepidarum, comœdis proprium: qui fortaſſe Excalceati, cum tragicis hiſtrionibus collati, à Seneca epiſtol. 8. appellantur. Quantum diſertiſſimorum uerſuum inter mimos iacet? quàm multa Publij, non excalceatis, ſed cothurnatis dicenda ſunt? Idem epiſt. 77. Vt cothurnati ſimul exierunt, excalceantur, & ad ſtaturam ſuam redeunt. Lucian. in Menippo: καὶ καταβὰς ἀπὸ τῶν ἐμβατῶν, πένης καὶ ταπεινὸς περιέρχεται. Nec ſcio an rectius per excalceatos, planipedes expoſuerimus, actores planis, id eſt nudis pedibus proſcenium introeuntes. Idem Seneca lib. de Ira 2. cap. 9. Fraudes,

inficiationes, quib. trina non sufficiunt fora. Cum multiplicia essent Romæ fora, de tribus intelligit Seneca, in quib. causas orarent: quorũ primum, Romanũ nuncupatur: secundum, Caij Cæsaris: tertium, Augusti. quòd hæc duo postrema ab his Imperatoribus constructa essent. Martialis: Atq; erit in triplici par mihi nemo foro.

Idem lib. Declamationum 10. Seneca: Nulli non impressum aliquid, quod effugere non posset. Ille Paßieno, prima eius syllaba in Græcum mutata, obscœnum nomen imposuit. Ludouicus Cælius, Physsisienum appellatũ putat, ueluti esset mentulatus follis. Ego Paschienum arbitror nuncupatum, quasi pathicum, καὶ παχιτιῶντα. πάσχειν enim Græcis plerunq; hanc significationem habet. Demosthenes περὶ στεφάνου: ἣν ἐμπᾶσαν ἅπαντες ἴσασι καλουμένην, ἐκ τοῦ πάντα ποιεῖν καὶ πάσχειν δηλονότι. Xiphilinus: ὅτε καὶ ἰσόρροπον τῇ φήμῃ εὗρων αὐτὸν ὄντα παχιτιάσας. Vnde & παχιτιασμός. Lucianus in Alectryone: ὁρῶ νὴ Δία καταπυγοσύνην τινὰ, καὶ παχιτιασμόν.

Horatius emendatur, & explicatur. Cap. 19.

Non si tricenis quotquot eunt dies: Horatius Ode 14. lib. Carm. 2. Scribendum est autem

autem trecenis. Dicimus enim, duceni pro ducenteni, treceni pro trecenteni. Idem lib. Epist. 1.

Si potes Archiacis conuiua recumbere mensis.

Ego Archaicis malim: id est, rudib. & impolitis, quas prisci illi frugi homines poßidebant, nō citrias, neq; marmoreas. Græci enim ἀρχαῖον & ἀρχαϊκὸν pro simplici & agresti usurpant, ut annotauit Budæus. Apud eundē poetā syluæ trisyllabū hoc uersu proferendū: Niuesq́; deducunt Iouem, nunc mare, nunc syluæ. Ipse aūt Horatius cum lib. Sermonū 2. sic loquitur, —Postquā omnis res mea Ianum Ad mediū fracta est: — se alieno aere obstrictum fuisse, soluendisq́; usuris bona amisisse prædicat. Ad Ianos enim, qui sunt in regione basilicæ Pauli, fœneratores consistebant. Ouidius:

Qui puteal Ianumq́; timet, celeresq́; Calendas.

Hos Horatius summū et imū uocat, quē P. Victor edisserit: Iani (inquit) per omnes urbis Romæ regiones incrustati & adornati signis, duo præcipui ad arcū Fabianū, superior, inferiorq́;. Docet et hoc latius in urbis Romæ antiquitate Cornutus.

Λεωφόρους ὁδοὺς μὴ βαδίζειν. Cap. 20.

ERasmus in parœmia, Nemo quenquā ire prohibet uia publica, hæsitat, iusserit ne Pythagoras τὰς λεωφόρους βαδίζειν, an contrà τὰς λεωφόρους μὴ βαδίζειν: sic enim lego.

Quam dubitationem tollit in 9. Athenæus: λεωφόρους ὁδοὺς μὴ στείχειν, ἀντὶ τοῦ γνώμῃ πολλῶν μὴ ἀκολουθεῖν. & Clemens στρωματ. quinto: καὶ πυθαγόρας οὐκ ὀκνεῖ ἀπαγορεύειν τὰς λεωφόρους ὁδοὺς βαδίζειν, προστάττων μὴ δεῖν ταῖς τῶν πολλῶν ἕπεσθαι γνώμαις ἀκρίτοις καὶ ἀνομολογουμέναις οὔσαις. Quare apud Laertium in Pythagora, ἐκτὸς λεωφόρου βαδίζειν, μὴ expuncto, scribendum suspicor: idq; ea gratia, ut omnes in eo symbolo scriptores consentiant, aut ὁδοὺς λεωφόρους μὴ βαδίζειν. Laertium quoq; in Xenocrate deprauatum ac mutilum ita restituo: ἦν δὲ τὴν φύσιν νωθρὸς, ὥστε φασὶ λέγειν τὸν πλάτωνα, συγκρίνοντα αὐτὸν ἀριστοτέλει, ὡς τῷ μὲν χαλινοῦ δέοι, τῷ δὲ κέντρου. Cicero in lib. de Claris oratoribus, hoc ab Isocrate, de acerrimo Theopompi ingenio, & lenißimo Ephori, indicante, dictum tradit. Idem in Epimenide Laertius: ὅθεν ἔτι καὶ νυῦ ἐστιν εὑρεῖν κατὰ τοὺς δήμους τῶν ἀθηναίων βωμοὺς ἀνωνύμους. Ego βωμοὺς θεῶν ἀγνώστων, aut θεοῦ ἀγνώστου esse conijcio, quorum in Actis Apostolorum est mentio.

Lucianus explanatur. Cap. 21.

Quod Græci λεσβίζειν, ἢ λεσβιάζειν, καὶ φοινικίζειν dicunt, hoc Latini capitibus illudere, aut econtrà ore morigerari appellāt.

Lactantius lib. de Vero cultu 6. De istis loquor, quorum teterrima libido, & execrabilis furor, ne capiti quidem parcit. Iuuenal.

Inguinis & capitis quæ ſint diſcrimina neſcit.

Lucianus in Apophrade: πρὸς θεῶν εἰπέ μοι τί πάσχεις, ἐπειδὰν κἀκεῖνα λέγουσιν οἱ πολλοὶ, λεσβιάζειν σε, καὶ φοινικίζειν. Eraſmus in Chiliadibus, pro phœniciſſare, memoria lapſus, phicidiſſare, & φικιδίζειν pro φοινικίζειν ſcribit. Ortum eſt autem adagium à ſpurciſsima Phœnicum libidine, quam Græci meritò ἄῤῥητον μίξιν nominant. Plutarch. in uita Cæſaris: ἐδόκει γὰρ αὐτὸς τῇ ἑαυτοῦ μητρὶ μίγνυσθαι τὴν ἄῤῥητον μίξιν. Verùm fœda hæc miſſa faciamus. Lucian. ἐν βίων πράσει: χρυσι. οὐ μανθάνεις, ὅτι τῶν μὲν τοιούτων τὰ μέν ἐστι προηγμένα, τὰ δ᾽ ἔμπαλιν ἀποπροηγμένα. Hæc Chryſippi ænigmata explanat in Zenone Laertius: & Cicero lib. de Finib. bonorũ & malorũ 3. Idem in dialogo Iouis & Ganymedis: οὐδὲ βωμὸν ἐν τῷ γαργάρῳ τοῦ ὕοντος. Græci Iouem ὄμβριον uenerati ſunt, ut teſtatur Strabo & Pauſanias: & ὑέτιον, ut Arrianus & Phurnutus, Latini Pluuiũ uerterunt. Tibullus:

Arida nec pluuio ſupplicat herba Ioui.

Seneca lib. Natural. quæſtion. 4. carmen hoc Ouidio tribuens, pluuius ſcribit, non pluuio. Ego uulgatam editionem non erado. Addit memo-

rato nuper dialogo Lucianus: καὶ ἀστέρα σοῦ φαίνεσθαι ποιήσω κάλλιστον. Aquarium notat, quem Ganymedem esse perhibent. Licet ἄστρον κυρίως sit, non ἀστὴρ, Aquarius.

Coæ uestes, & Sericæ. Cap.22.

SAlamis, Sunium, Cos, Ceos, quæ (ut Varro testis est) subtilioris uestis amicula arte lanificæ sciētiæ prima in ornatū fœminarū dedit. Hæc cap.13. Solinus, post Plinium lib.11.cap.22. Rursusq; texere inuenit in Ceo mulier Pamphila Latoi filia. Ego nihil in his autoribus immutare audeo. hoc unū non dißimulabo, me Aristoteli lib. de Historia animaliū quinto fauere, cuius uerba hæc sunt: πρώτη δὲ λέγεται ὑφᾶναι ἐν κῷ (non Ceo) παμφίλη λατῴου θυγάτηρ. Tibullus:

Illa gerat uestes tenues, quas fœmina Coa
Texat. — Propert. in primo:
Et tenues Coa ueste mouere sinus.
Horatius Sermon.1.
Altera, nil obstat, Cois tibi penè uidere est
Vt nudam. — Ouidius:
Siue erit in Cois, Coa decere puta.

Aut cunctos hos, qui circunferuntur, codices corruptos esse, aut Hermolaum Barbarum labi necesse est, qui Ceas uestes, nō Coas appellari debere, nimio defendēdi Plinij studio incitatus, fal-

ſo (niſi me fallit animus) exiſtimat. Coas autē ueſtes nihil à bōbycinis differre ſentio. Age nunc oſtendamus, has à ſericis diuerſas eſſe. Ego bombycem uermiculū eſſe dico, omni Hiſpaniæ, Galliæ & Italiæ notum, ſetam texētem. Seres autem populi ſunt lanificio ſyluarum nobiles, quod propriè ſericum uocandum trado. Autor lib. 6. cap. 17. & alibi Plinius. Virg. Georg. 2.

Velleraq; ut folijs depectant tenuia Seres.

Claudianus:

Stamine quod molli tondent de ſtipite Seres.

Seneca poeta: Quæ fila ramis ultimis Seres legunt. Quorū opinionē confirmat Arrianus in Periplo maris rubri, Serū lanificiū νῆμα σηρικὸν uocās. Dion lib. μγ. σηρικὸν ὕφασμα χλιδῆς βαρβαρῦ (non Coæ) ἔργον. Strabo lib. ιε. τοιαῦτα ἢ καὶ τὰ σηρικὰ ἐκ τινῶν φλοιῶν (nō è uermiculis) ξαινομένης βύσσυ. Pauſanias ab his recedens, Seres populos à ſere uermiculo denominatos putat. Seruius, apud Seres uermiculos eſſe ꝓdit, qui bōbyces dicūtur, ſericū facientes. Idem perperā ſentiunt Suidas atq; alij cōplures: quib. ſuffragatur Cardanus, quoniā ex Indicis nauigatiōib. nullū præter hoc ſerici genus aliud eſſe patuerit. q, ei ſi quis cōcedat, idē nullas quoq; ueſtes purpureas olim fuiſſe, nullas deceres, q, multos abhinc annos eſſe deſierint, ineptè dare poterit.

Marchiones. Dioctinitæ. Cap. 23.

GAlli quondam, ut tradit Pausanias, equum Marc appellabant: unde Marchiones, ut opinor, dicti. nomen retinent hodie Britones, quorum idioma, nisi Hunnica barbarie pollutum esset, ad ueterem Gallorum linguam propè accederet. nam Germanicam fuisse non credo, cum Cæsar in Commentarijs Ariouistum Germanum Gallicè loqui didicisse commemoret. A caballo quoq; multæ hodie prouinciæ Caballieros nominant, quæ primùm dictio nil præter equites denotauit. Quidam Marchiones à marquis nũcupatos autumant, quasi Imperij limitum duces aut præfectos dicas. Sunt quippe Gallis etiamnum marquæ, regni limites. Legimus autem apud Trebellium, Vopiscum, atq; alios, Duces limitis Libyci, Scythici, Illyricani, Thracij, Rhetici, Orientalis, Rhenani. Iulius Capitolinus in Antonio philosopho: Armauit & Dioctinitas. Vox ea rara est inuentu, quam Ammianus Marcellinus lib. 27. interpretatur: Deploratis nouißimis rebus, luxuq́; adiumento militari marcente, adhibitis semiermibus paucis, quos Dioctinitas appellant. milites uerò διμοιρῖται nuncupati, dupla stipendia merent. Lucianus ἐν ἐρυ-

ματίοις

μάτιον ἐφρούρεις, τάχα διμοιρίτης ὤν. Rurſus in Cronoſolone: τοῖς πεπαιδευμένοις διπλάσια πάντα πεμπέσθω. ἄξιον γὰρ διμοιρίτας εἶναι. Arrianus: καὶ ἐπὶ τούτῳ διμοιρίτην μακεδόνα, καὶ δεκατάστηρον, οὕτως ὀνομαζόμενον ἀπὸ τῆς μισθοφορᾶς, ἥντινα μείονα μὲν τοῦ διμοιρίτου, πλείονα δὲ τῶν οὐκ ἐν τιμῇ στρατευομένων ἔφερεν. Curtius lib. 5. Itaq; delectis equitũ 6. millibus, trecentos, quos Dimichas appellant, adiungit. dorſo hi grauiora arma portabant: cæterùm equis uehebantur, cum res locusq; poſceret. pedeſtris acies erat. Neſcio an hic Dimoiritas, aut Dioctinitas legere audeamus: tametſi Ammianus hos nullis penè armis inſtructos fuiſſe, literis mandet.

Ouidius exponitur. Cap. 24.

HIc undas imitatur, habet quoque nomen ab undis: Crediderim Nymphas hac quoque ueſte tegi. Hic (inquit lib. de Arte 3. Ouidius) colorem undarum imitatur, & ab his nomen habet: nam Cymatilis aut Thalaßius appellatur. & Nymphæ, ueſtibus hoc colore infectis, teguntur, quæ Cymatiles etiam nominantur. Ridẽdi porrò ſunt, qui Triſanellum, undonẽ, ſymballotum, aut (ut nos loquimur) Camallotum, ab Ouidio innui opinantur, quòd in eo quaſi un-

darum fluctus intexti appareant: cum hic non de uestium generibus, sed de coloribus tractet Naso. Nonnulli eorum ignorantiam subolentes, Pelagium uocari absurdè existimarunt. Nos undulatā uestem (de qua Nonius Marcellus & Plinius) ab undis in ea expreßis, eamq́; à cymatili differre contendimus. Facit & uestem undātem, qui humeros & latera quaßans incedit. Segetes quoq; à poetis undantes dicuntur, cum eas uentus impetuosus commouet. Idem lib. de Arte 1. Ouidius:

Contingent oculis crura uidenda tuis.

Quæ res ita declaranda est: Sub natibus femora sunt, aut femina: his per articulum quod genu uocant, crura nectuntur, quorum partes anteriores, tibiæ, posteriores carnosæ, suræ appellantur. Celsus lib. 8. Excipitur autem crus infra ossa ex transuerso talorum, idq́; ipsum super os calcis situm est. Hoc igitur, si quis muliebrem tunicam parum attollat, uidere potest. Quidam per crura, femora uidetur in hoc Ouidiano uersu accepisse: Romanasq́; mulieres, quemadmodum & Spartanas, φαινομηρίδας fuisse, credidisse. cui succinere me non posse, confiteor.

Festus emendatus, ac defensus. Cap. 25.

Hippagines

Hippagines naues ſunt, quibus equi uehuntur: quas Græci ἵππους dicūt. hæc Feſtus. Tu emenda, ἱππαγωγοὺς. Demoſthenes: πρὸς δὲ τούτοις ταῖς ἡμίσεσι τῶν ἱππέων ἱππαγωγοὺς. deinde: τριήρεις, καὶ πλοῖα ἱκανά. Polybius ἱππηγοὺς uocat: ἐπὶ δὲ τούτοις ἐπέστησαν τὰς ἱππηγοὺς. Herodotus ἱππαγωγὰ πλοῖα. Idem in hoc rectè cenſet: Lotos arboris genus eſt, ex cuius materia frequēter tibiæ fiebant. Fatetur in 4. Athenæus. unde lotum pro fiſtula, uti buxum, à poetis Latinis uſurpari, trado. Philippus, ἴμβρον αὐλήσαντι πολυτρήτων διὰ λωτῶν. Alcæus: λωτοὶ δ' οἱ κλάζοντες. Ludouicus Cælius, Lotum tibiarū genus epithalamium fuiſſe, perperàm credit. Idem Feſtus, non modò Nodum in ſcirpo quærere legit, uerùm etiam ita legendum probat. à quo recedens ipſe Cælius lib. 12. ſic loquitur: Et planè ſcrupus quidā (etiamſi barbarè ſcirpū dicere nonnulli ænigma permittunt) &c. per nonnullos, unum Eraſmum intelligens, hoc in prouerbio (Nodum in ſcirpo quæris) prodentem. Nec uerò modicum peccat Cælius, qui literato uiro conuicietur, atq; eum rectè ſentientem carpat: deinde Feſtum citet, cuius, ut docui, teſtimonio læſus, periturus ſit.

Claudiani loca. Cap. 26.

Non

NOn uentus quateret puppes, non machina muros: Claudian.lib. in Ruff.primo. Machina, aries, teſtudo. Quidam bombardam exponunt, eamq; cum Roberto Valturio lib. de re militari 10. ab Archimede inuentam putant: quo nil fatuum magis excogitari poteſt. Certo enim certius eſt, bombardam ab homine Germano, circa annum 1370 eſſe inuentam, nec ante id tempus ab ullo cognitam. Idem lib.in Eutrop. 2. —Vertat quis marmora crine ſupino. Marmora, diſcum marmoreum. Crine ſupino, ex Homero Odyſſ. θ. τὴν, ἕτοῤῥος ῥίπ]ασηε ποτὶ νέφεα σκιόεντα ἰδνωθεὶς ὀπίσω. Idē de bello Gildonico:

Prælatoq; lauas Phrygios Almone leones.

Vibius: Almon Romæ fluuius, ubi mater deûm 6. Calend. Aprilis lauatur. Lucan. in 1.

Et lotam paruo reuocant Almone Cybellem.

Et paulo infrà: Mœrent indigetes (Aeneas & Romulus) & ſi quos Roma recepit (ut Iſin & Serapin, Aegyptia numina) Aut dedit ipſa deos: Caium & Auguſtum Cæſarem. Valerius in Prologo: Reliquos enim deos accepimus, Cæſares dedimus. Idem in libello de Nuptijs Honorij & Mariæ Claudianus:

—Ad mœnia Gallis
Condita, lanigeræ ſuis oſtentantia pellem.

Id eſt, Mediolanum, quod à dimidia ſue lana-

ta, cum Galli eius urbis fundamenta iacere uellent, effoßo solo reperta, nomen inuenit. Autor D. Ambrosius.

Valerij loca. Cap. 27.

Valerius Maximus lib. primo, cap. de Insomnijs, in æde Iouis Mariana senatuſconſultum de reditu Ciceronis eſſe factum refert. Q. Cicero lib. de Diuinatione 1. Marij monumentũ ædem hanc appellat. nam & Actione in Verrẽ 3. monumentum pro templo uſurpat. Idem in 2. cap. de Maßilenſium cicuta: Quam conſuetudinem Maßilienſium non in Gallia ortam, ſed è Græcia tralatam inde exiſtimo, quòd illã etiam in inſula Cæa ſeruari animaduerti. cui loco unus lucem adfert non procul à calce lib. 9. Strabo, Menandrum citans: καλὸν τὸ κέων νόμιμόν ἐστι φανία, ὁ μὴ δυνάμενος ζῆν καλῶς, οὐ ζῇ κακῶς. Idẽ in 7. Cum enim Gyges regno Lydiæ armis & diuitijs abundantißimo, inflatus animo Apollinem Pythium ſciſcitatum ueniſſet. Emendo, miſiſſet: ut uera ſit hæc hiſtoria. nam multi in hoc, Valerio contradicunt. Adde, Gygem pedem in Græcia nunquã poſuiſſe. Idem uolumine 8. Ad Euclidem geometram ire iußit. Neſcio an ulli ſint, qui non Euclidem, hunc eſſe opinentur, cuius hodie extant rudimenta geometrica. Ego uerò hunc

noſtrum

noſtrũ multos poſt Platonem annos uixiſſe, atq; Alexandrinũ, non Megarenſem fuiſſe, annotaui. Idem in 9. Valerius, cap. de quodã qui interficere uoluit Auguſtũ. Complures in Auguſtum homines coniuraſſe, Trãquil. in Octauio cap. 19. perhibet. Videtur tamen L. Cinnam notare Valerius, qui præ cæteris ei inſidias ſtruxiſſe creditur, ut docet Seneca lib. de Clementia primo.

Theocritus enarratur. Cap. 28.

OΥδ' ἐπιτυμβίδιοι κορυδαλλίδες ἠλαίνονται: Theocritus Idyll. ζ. Cur ἐπιτυμβιδίους κορυδάλους uocet is poeta, indicat in Auibus Ariſtophanes. Fabulæ meminit Galenus lib. περὶ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως ια. neq; enim ἐπιτυμβίδιοι nuncupati ſunt, ὅτι περὶ τάφους ἐνδιατρίβουσιν. Idem Idyll. 16.

ἢ ὕδατι νίζειν θολερὰν διαειδέϊ πλίνθον.

θολερὰν πλίνθον, nondum coctum laterem, neq; exſiccatum, ſed recens factum: quem quanto magis lauas, eo magis luteſcit. unde prouerbium, Laterem lauas. Idem Idyll. γ.

οὐδὲ τὸ τηλέφιλον ποτεμάξατο τὸ πλατάγημα.

Hoc ediſſerit Pollux lib. 9. cap. περὶ τῶν ἐν συμποσίοις παιδιῶν. Idem Idyll. ιγ.

κυανέον τε χελιδόνιον, χλοερόν τ' ἀδίαντον.

ἀδίαντον uocari tradunt Grãmatici, quaſi διαπαντὸς

παντὸς ἄβροχον, quod etiã Nicãdro placuit. Hoc accidere nõnulli putant, ob ſiccitatẽ ſuperficiei. Nos ueniã præfati, adiantinũ foliũ humorẽ omnino reſpuere negamus: imò plerũq; eo cõſperſum uideri, atq; aquã planè & expanſo nũc inſidere, ſi quis leniter inijciat, nunc etiã paruis globari orbibus, dicimus. quod quidem non manium teſtimonijs, ſed uiuentium hominum oculis examinandum ac iudicandum relinquimus.

Virgilius declaratur. Cap. 29.

FIxerit æripedẽ ceruã licet, aut Erymanthi Placarit nemora: Virgil. Aeneid. 6. Quem Priſcianus æripedẽ, pro aeripedem, tetraſyllabũ protuliſſe pro pentaſyllabo, refert. Aeripedẽ, nemo eſt qui nõ moti aeris ac uenti inſtar celerẽ exponat. Græci, ἀελλόποδα maiore cum energia dicere poßent. Ego tamẽ æripedẽ, à uoce æs æris deflecto: nã & à Græcis χαλκόπους ἐρινὺς appellatur, & equi χαλκόποδες Homero Iliad. θ. ὣς εἰπὼν, ὑπ' ὄχεσφι τιτύσκετο χαλκόποδ' ἵππω. τουτέστι, στεῤῥόποδε, qui nullo curſu, nullo labore fatigari queant. Idẽ Georg. 1. Cereale uocat papauer, aut quòd Ceres herbã hanc in templis manu geſtaret: aut eam in ſegetib. tametſi eas ualde lædat, ſererent agricolæ, ut huic deæ poſtea offerrent. Idem Georg. 1.

Aut laqueis captare feras, aut fallere uiſco.

Medici

Medici quidam hibiſco perperam caſtigant: traduntq́;, maceratis eius plantæ radicibus, uiſcum fieri. Quod an uerum ſit, me præterit. Nec ignoro, Dioſcoridem ἀλθαίαν ῥίζαν γλισχρὸν ἔχειν ſcripſiſſe: quod ut eos fortaßis in eam opinionem pellexerit, nihil tamen in Virgilio interpollandum erat.

Baliſtæ. Catapultæ. Harpagones. Dari ad remum. Cap. 30.

ΠΕροβόλα τε καὶ δορυβόλα καὶ ἅρπαγας: Ioſephus ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολ. θ. Scribendum eſt autem πετροβόλα τε, quæ baliſtæ ſunt Vitruuio lib. 10. δορυβόλα, catapultæ & ſcorpiones. Vegetius de Re militari 4. ſcribit, baliſtis non ſolum lapides, ſed & iacula mitti. Apud Iul. Cæſarem lib. de Bello ciuili primo, lego, Catapultis ſaxa iaci: ſicut apud Valerium, ſilices baliſtis: & Ciceronem lib. 2. Tuſculan. quæſt. Ammianus Marcellinus, ſcorpionibus quidem lapides, baliſtis autem mitti ſagittas tradit. Appianus in Libyco: καταπέλτας ὀξυβελεῖς καὶ λιθοβόλους tradit, Paulus Diaco. petrarias machinas durè trãſfert. καὶ ἅρπαγας, Harpagones. Curtius in 4. Omnia belli apparatu ſtrepũt, ferreæ quoq; manus, Harpagonas uocant. Cæſar: Hi manus ferreas atque harpagones parauerant. κόρακας appellat

pellat Diodorus Sicul. lib. ιϛ. τοῖς δὲ κόραξι, καὶ ταῖς σιδηραῖς χερσὶν. κόρακα depingit Polybius lib. primo. Liuius: Postremò asseres ferreo unco præfixi, Harpagonas uocant milites. Appianus ἐμφυλίων ε. ἐπενόει δὲ καὶ τὸν καλούμενον ἅρπαγα ὁ ἀγρίππας, quem alij Anacharsim inuenisse perhibent. Nec sanè prætereundum, tum ad nauales pugnas, tum ad τειχομαχίας propulsandas, coraces & harpagones idoneas fuisse machinationes: id quod memoratis testimonijs palàm est. Idem ἰουδαϊκ. ἀρχαιολ. ιϛ. καὶ ὁ καίσαρ τὸν μὲν ψευδαλέξανδρον ἐρέσσειν ἐν τοῖς ναύταις καταλέγει. Ex hoc manifestò liquet, nõ uoluntarijs semper remigibus usos ueteres, sed etiam compeditis: damnariq; noxios quosdam solitos, ut ad metalla, ita ad triremes, aut quadriremes, qui mos in Gallia inoleuit. Valer. lib. 9. Sed cum plenis impudentiæ uelis, ad summum audaciæ gradum fertur, imperio Augusti remo publicæ triremis affixus est. quod ad remum dare, uocat Tranquillus.

Iudæos sub alijs ducibus stipendia meruisse. Cap. 31.

Bellasse Iudæos legimus, stipendijs meruisse sub alijs ducibus non legimus: Erasmus in Lucã. Nos apud Iosephum ἰουδαϊκῆς ἀρχαιο

λογίας ια. eos sub Alexandro stipendia meruisse legimus: & Eusebium εὐαγγελι. προπαρασ. θ. Hi apud eundem Iosephum libro contra Appionem primo, sub Xerxe Græciam inuadente militant, id quod ipse Choirili poetæ carminibus probat. Sequitur paulo pòst: ἔτι γε μὴν ὅτι ἀλεξάνδρῳ τῷ βασιλεῖ συνεστρατεύομεν, καὶ μετὰ ταῦτα τοῖς διαδόχοις αὐτοῦ, μεμαρτύρηκεν. Sub Antiocho, fortaße contra Parthos, ut docet τῆς ἀρχαιολογίας ιγ. aut Demetrio, ut ex libris Machabæorum perspicuum est: aut etiam sub Ptolemæo. Eusebius εὐαγγελ. προπαρασ. η. Fuerunt in exercitu Aelij Galli ciuis Romani quingenti Iudæi: Strabo lib. 15. Herodes copijs suis Antonium iuuit, aduersus Augustum Cæsarem, bello Actiaco. Plutarchus in Antonio. Quare uituperandi non sunt, qui cum socijs ultro bello laceßitis, arma ferunt.

IOANNIS BRODAEI MISCELlaneorum Liber Tertius.

Cinnabaris. Cap. 1.

Ioscorides lib. 5. multos credidisse refert, Cinnabarim draconis sanguinem esse. Plinius, & alij, τραχενῶς ab elephanto occisi, addiderunt.

runt. Aloiſius Cadamuſtus, lachrymam arboris rectè eſſe cenſet, & Arrianus in Periplo maris rubri hoc ſermone: γίνεται δὲ ἐν αὐτῇ καὶ κιννάβαρι, τὸ λεγόμενον ἰνδικὸν, ἀπὸ τῶν δένδρων ὡς δάκρυ συναγόμενον. Cum uerò ait, τὸ λεγόμενον ἰνδικὸν, apparet, illis etiam temporibus alia cinnabaris genera fuiſſe, partim (ut opinor) adulterata ac facticia, partim metallica, ut docet in Arcad. Pauſanias, Plinius, ac Theophraſtus περὶ λίθων: quæ ſanguinem draconis nuncupare uel ex hoc ridiculū puto, quòd id animal cæterorum ſerpentum more ὀλιγόαιμον ſit. Pharmacopolæ quoq; noſtri legitimum draconis ſanguinem ex plantarum quarundam ſuccis, alterum genus ſpurium, quod à mulomedicis expetitur, longè immundius ac uilius ex nugis quibuſdam, quas referre pudet, conficiunt. Eſſe porrò ſerpentes quoſdam, membranaceis pinnis alarum inſtar utentes, memoriæ proditur: quod ætate noſtra, ita eſſe, compertum. delatus enim eſt ad Franciſcum Gallorum regem draco pennatus, apud Sanctones à ruſtico, cum in eum inuolaret, ligone cæſus: hunc multi eruditi, ſpectatæq; fidei homines, ſe uidiſſe, nobis teſtati ſunt. Putabant autem, ex tranſmarinis regionibus, uento pulſum in eam prouinciam, emigraſſe. nam Gallia monſtris huiuſmodi ſemper caruit.

Laurum ac ficum fulmine percuti. Cap. 2.

LAurum fulmine ici, negat Plinius lib. 15. cap. 30. Causam adferũt Pythagorici, quòd arbor Phœbæa sit, & Apollini sacra: quæ tota è poeticis delicijs pendet, quasi eius dei templa fulmine tacta & ambusta conflagrasse, apud historicos non legamus. Nonulli plantæ rotunditati id acceptum ferendum nugantur, qua ictus labatur: qui mihi uidentur laurum nunquã aspexiße, in acumen potius, tum ipso trunco, tum etiam ramis, tendentem. Sunt omnino pini omnes, rotundæ magis, quibus nec ignis cœlestis parcit: sed ne columnis quidem marmoreis, diu multumq; læuigatis ac perpolitis. Nec sanè mirum, cum omnia à cœlo decidentia obliquos habeant ictus, non rectos. Quare rectè & sapienter agerent πανσοφοι quidam, si tandem quaßis argumentis hominum mendacia confirmare desinerẽt. Paucos enim abhinc annos Romæ de cœlo tacta est laurus. Ficum quoq; tradiderunt cõplures, teste in Symposiacis Plutarcho, fulmine nunquam afflari. quibus iure contradicant hi, qui in agro Maßiliensi, his arboribus fœcundissimo, eas ui fulguris quati, comburiq́;, nobis referunt. Eiusdem quoq; uanitatis est credere, huic

uitulum

uitulum marinum reſiſtere. nam ſi quis de gobio aut ſcaro eadem cōminiſci auderet, ecquando mendacij eum argueremus? ecquando per deos immortales alterum horum piſcium fulmine exanimatum uiſuri ſumus?

Salamandram ac laricem uri. Cap. 3.

SAlamandram animal lacertæ figura, tanto rigore præditum eſſe, ut ignē tactum extinguat, fama ſpargit. cui multi, Dioſcoridem uellicantes, conſentiunt: & in his medici quoq;, quos hæc refellere oportebat. Nicander in Theriac.

ἥ, τε καὶ ἀσβέστοιο διʼ ἐκ πυρὸς οἶμον ἔχουσα
ἔσσυται ἄκμηνος καὶ ἀνώδυνος.—

Q. Serenus:

Seu ſalamandra potens, nulliſq; obnoxia flāmis.

Ego uiuam uri poſſe, idq; quorundam experimento, qui hoc periclitati ſunt, aſſero: multoq; magis mortuam. Galenus lib. περὶ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως ια. καὶ τῆς σαλαμάνδρας τῆς καυθείσης. & περὶ συνθέσεως φαρμάκων τῶν κατὰ τόπους δ. σαλαμάνδρας κεκαυμένης τὴν σποδόν. Nunc tranſeo ad Laricem, quam neq; ardere, nec carbonem facere, nec alio modo ignis ui conſumi quàm lapides, Plinius tradit, multiq; ante eum, à quibus iſta fœneratus eſt.

Nos eam incensam ardere, in Italia ac Rhætia sæpe animaduertimus, ita tamen ut uideretur flammas dedignari, ac uelle à se discutere: quod mihi in primis mirum uisum est, cum larix in earũ arborũ numero censeatur, quæ resinã fundũt, plurimũq; ex se oleaginosam substantiã emittũt.

Vlyssem in Oceano non nauigasse. Cap. 4.

QVi Vlyßẽ in Oceano nauigasse putãt, id ex hoc Homerico uersu qui est Odyß. κ.
ἀλλ᾽ ὁπότ᾽ ἂν δὴ νηὶ δι᾽ ὠκεανοῖο περήσῃς,
probare nituntur. Qua in sententia tametsi Strabonẽ esse conspiciã, nihil tamen impedit, quin ipse quid sentiam, in medium proferã. Cum Homericorũ nauigiorũ, quæ aperta & aphracta erant, forisq; carentia, formam considero, ea longè infirmiora ac depreßiora reperio, quàm ut Oceani æstũ perferre quirent: quem tribus anni mensib. uix triremes egregiè factæ, optima materia atq; opportunè cæsa ædificatæ, sustinere ualent. ἀστυπύργιον uerò ab eo cõditũ existimare, ut opinari quosdã ait Cornelius Tacitus, summæ est amentiæ. nam per Hispanicũ, Gallicũ, Britannicũ oceanũ peruagari, & in Germanicũ demũ penetrare, aras (si dijs placet) illic consecrare, bene instructæ claßis opus est, nõ lembi à paucis remigibus

gibus agitati. Sed extant Vlyßipo, ac alia in Lusitania eius præclara monumenta: an Vlyßis omnino extent, dubito: Homerici, inficior. Nec tamen extra fidem est, ut multos Hercules fuiße remur, ita non unum Vlyssem putare: quod etiam mihi uidetur. Tantum autem abest ut uerear, ne quis mihi Virgilianum testimoniū obijciat, triremib. Aeneam in Italiā transmisiße prodentem: ut in hoc ipso poeta, stomacho meo non satisfaciat. aliquot enim post excidium Troianum secula, constructas Corinthi primùm triremes, docet magnus in primis autor Thucydides. Si quis uerò mihi aduersetur, atq; etiam ἐπὶ ῥινὸς πλεῖν homines ut credat, per me non stabit. quare ad alia pergendum.

Fabulosum esse, quod tradit Homerus, Pharum à Nilo diei cursu abfuisse. Cap. 5.

Homerus Odyss. δ. Pharum insulam à Nilo noctis & diei cursu abfuisse prodit. Credit hoc lib. 2. Plinius: & qui me magis causæ diffidere, si quid dubitarem, cogeret, Strabo, cuius in huiusmodi rebus autoritati quicquam detrahere, scelus habetur. An autem ipse à uero declinem, iudicabunt periti lectores. Qui diu multumq; in mari supero & infero, quiq; etiam

 in Oceano

in Oceano nauigarunt, omnes uno ore mihi hac de re eos curiose percunctanti responderunt, nauem secundo uento impulsam, & (ut ὁμηρικῶς loquar) ᾗ λιγὺς οὖρος ἐπιπνείῃσιν ὄπισθεν, hora una octo paßuum millia conficere poße: nos mitius cum poeta agamus, ac sex tantum numeremus. Quatuor igitur & uiginti horis, qui est diei ac noctis cursus, 144 passuum millia ambulat nauis Homerica, quo spacio Pharus à Nilo aberat. Nunc quæro, qui fieri potest, ut à capto Ilio ad Alexandriam conditam, id est, 900 plus minus annis, totum illud spacium limo Nilus congeßerit? Ab Alexandri uerò obitu ad hanc nostram ætatem, id est, 1800 circiter annos, ne iugerum quidem soli inuexerit? æquè enim uicina tum erat Alexandriæ Pharus, ac est hodie. ut tu multa eluuionum exempla, multa terremotuũ genera, quæ heroicis illis temporibus contigisse aut fingas, aut colligas: uix tamen, cui hoc persuadeas, facilè inuenias. Historici quidam Canopum Nili ostium, ac Aegypti portum, à Canobo Menelai gubernatore illic sepulto nuncupatum tradunt. Huius pleriq; Geographi meminerunt, qui plus mille post Menelaum annos uixerunt. Nihil igitur ex ea parte aut occupauit, aut exaggerauit Nilus, quæ 12 tãtum M. passuum Alexandria distat. Aemilius Probus, in Agesilao portus qui Me

nelai

nelai uocatur mentionem facit, nec tanta annorum intercapedine litori suo quicquã annexuit flumen. Neq; uerò, ut docent nonnulli, inuecta à Nilo humo nata est Aegyptus: decem quippe mundi ætates ad hoc non sufficerent. Quare nobis ad Diodori Siculi mythologias, Chaldæorumq; mendacia recurrendum esset. Nunc Cæsarem lib. de Bello ciuili 3. emendemus. Hæc insula (Pharus) obiecta Alexandriæ (ut nunc quoque esse constat) portum efficit, sed à superioribus regionibus. Tu corrige, regibus. ita sanè legendum esse, docent quæ sequuntur, hæc nempe: In mare iactis molibus. quæ quidem hominum opera sunt, non regionum.

Cicero in Epist. familiaribus explanatur. Cap. 6.

CIcero epistola prima sic ait: Res agitur per eosdem creditores. Hic Rabirium atq; eius socios intelligi uult, regiæ pecuniæ distributores. Crinitus, & alij apud eundem, in epistola quadam ad Trebatium, Non minus Philoctetem te præbuisti, legendum putant. nos, φιλοθέωρον emendamus. Hoc ab eodem autore lib. 2. Vt mihi ad summam gloriam nihil desit præter nomen oppidi: iocose scriptum est, quasi Pindenißenus cognominari gestiret, ut M. Caius à ca-

pto Coriolano Coriolanus nuncupatus est. Idem lib. 5. Qui tot ingenuos: matres familiàs legendum. Sic enim loquitur Cicero orat. in Verrem 6. Et Philip. 2. Ingenui pueri cum meritorijs, ſcorta inter matres familiàs uerſabantur. Idem in quadam ad Ligarium epiſtola, Calendas intercalares priores uocat: quòd duos menſes intercalares Cæſar addidiſſet, ut tradunt Dion & Cenſorinus.

Tolleno. κηλόνεια. χελώνια. Catadromus. Cap. 7.

TOlleno, ut oſtendit Vegetius, dicitur, quoties una trabs in terram prælté figitur, cui in ſummo uertice alia tranſuerſa longior, dimenſa medietate connectitur. Hac machina ruſtici atq; olitores ad exhauriẽdam è puteis aquam, in Gallia frequenter utuntur. hanc Pollux & Ariſtoteles in Mechanicis, κηλόνεια uocant. χελώνια autem apud Vitruuium, ſunt ueluti anſæ, quæ arrectarijs affiguntur, in quas coniecti ſuccularum cardines uerſantur, atq; adeò ipſæ rotæ. quod quidem admonitione indiget: ſiquidem Grammatici has uoces confundunt, eodemq; modo ſcribere ſolent, nempe Chelonia. Magna porrò eſt inter κηλόνεια & χελώνια, differentia, haud ita in Latina ſcriptura euidens. Quærunt

runt etiamnum, ut uideo, iuriſconſulti, quid ſignent hæc Labeonis uerba, Si per catadromum ſeruus curreret. Quidam, catadromum ſpacium eſſe, in quo præcipiti curſu agerentur: Budæus, locum corruptum putat. Nos, catadromum funem protenſum exponimus, per quem histriones ingrederentur, ſaltarent, ac decurrerent. Tranquil. in Nerone, cap. 11. Notiſsimus eques Romanus, elephanto ſuperſedens, per catadromum decucurrit. Si catadromus hic hippodromum denotat, nihil mirum fuiſſet, hominem elephanto inſidentem per eum decurrere. Funambulos autem elephantes Romæ quondam uiſos, aliàs ad plenum docui. Inuenio & apud Pollucem, περίδρομον & ἐπίδρομον τῆς ἄρκυος χοινία eſſe, quæ uocabula catadromo propinqua & affinia ſunt. In cloacam uerò deſcendere, eiuſdem ferè olim artis fuiſſe ſuſpicor, ac ſe hodie in puteos immittere, aut in caminorum gulas repere ac ſcandere: quæ res periculo non carent.

Cur Theſeus crines raſerit. Cur altero pede nudo pugnarent Hernici & Aetoli.

Cap. 8.

THeſeus anteriores capitis crines raſiſſe memoratur, haud ita cauere cupiẽs (ut docet Polyænus)

Polyænus) ne quis eum in pugna apprehenderet: ſed ut eos (teſte Plutarcho) dijs dicaret, quod etiam feciſſe Achillem, canit Iliad. ψ. Homerus. Ipſe uerò Polyænus hanc Theſei capillorum raſuram imitatos Euboenſes, falſo quoq; perhibet: ea ſiquidem ante genitum Theſeum apud eos conſuetudo inualuerat, uti ex Euſtathio colligere licet. tametſi, ut ait Plutarchus, ὅπως μὴ παρέχοιεν ἐκ τῶν τειχῶν ἀντίληψιν τοῖς πολεμίοις, ἀπεκείραντο. Nunc alia tractemus. Virgilius in 7. Hernicos ſiniſtro pede nudo in acie ſtare cõmemorat: — Veſtigia nuda ſiniſtri Inſtituere pedis. — Seruius: Atqui ipſe eſt in pugnantibus primus. Sed bene nudus; quia tegitur clypeo: dextrum autem tectum eſſe cõueniebat, quaſi ab armis remotum. Euripidis Gloſſematarius ſimiliter prodit, Aetolos τὸν δεξιὸν μὲν ὑποδεδέσθαι πόδα, γυμνὸν δ' ἔχειν τὸν ἀριστερόν. Thucydides uerò lib. 3. de Platæenſibus, noctu clanculum è ciuitate profugientibus, ſeſeq; ſurripientibus, ad hunc modum loquitur: ἦσαν δὲ εὐσταλεῖς τε τῇ ὁπλίσει, καὶ τὸν ἀριστερὸν μόνον πόδα ὑποδεδεμένοι, ἀσφαλείας ἕνεκα τῆς πρὸς τὸν πηλόν. Commentarius: ὑπεδέδεντο τὸν μὲν ἕνα τῶν ποδῶν δι' ἀσφάλειαν, τὸν δ' ἕτερον γυμνὸν εἶχον διὰ κουφότητα. Ea quoq; de cauſa Hernicos & Aetolos altero pede nudo confligegere

gere ſolitos reor. Quanquam ab Euripide diſſentiens Ariſtoteles, dextro putat, quoniam (niſi fallor) uti περὶ ζώων πορείας traditur, κινεῖν πέφυκε τὸ δεξιὸν, κινεῖσθαι δὲ τὸ ἀριστερόν.

Mare rubrum falſo ita appellari. Cap. 9.

QVod Græci mare Erythræum, à rege Erythra, qui ibi (ut mea fert opinio) regnauit, uocant, hoc Latini rubrum dixerunt: alij, ſolis repercuſſu talem reddi colorem exiſtimantes: alij, ab harena, terráq;: alij, tali aquæ ipſius natura, ut ſcribit Plinius. plura adfert Strabo. Sæpenumero de multis ſciſcitatus ſum, qui tempeſtatibus in hoc eiecti, quiq; etiam hoc peregrè in has regiones profecti, multos dies contemplati eßent, an ueritati conſentirent, quæ de eius rubra aqua, & harena, partim uulgo iactarentur, partim etiam à claris hominibus literis mandarentur: quorum nõnulli infantiam meam mirari, alij ſtultitiam ridere, qui mihi fucum fieri non ſentirem. Neminem porrò adhuc tam ſtolidum nautam reperi, qui mare illud rubrum nuncupatum, ab Oceano noſtro quicquam differre prædicaret. Quare exploſa, reiectáq; quorundam ſcriptorum mentiendi licentia, Curtium rectè lib. 8. iudicantem aliquando amplectamur:

Mare

Mare certè quo alluitur, ne colore quidem abhorret à cæteris. ab Erythro rege inditum est nomen, propter quod ignari rubere aquas credunt. Hebræi quoq; Græcas nugas perosi, iam Sup, id est mare caricosum, Plinio non repugnante, appellant, hoc syluis refertum esse lib. 13. memoriæ prodente. Quæ in eo arbores nascuntur, docet lib. περὶ φυτῶν δ. Theophrastus.

Lyncurium. Cap. 10.

Lyncum urinam coire in duriciem preciosi calculi, fateri eos qui lapidum naturas exquisitius sunt persequuti, prodit non modò Solinus, sed alij complures: quos commemorare non est necesse. Hi uerò longè opinione falluntur. nam qui lyncas diu uoluptatis gratia in leporarijs aluerunt, meientesq; μυριάκις obseruarunt, earum egestam urinam, nunc terra, nunc harena permixtam condiderunt, & abstrusserunt: ex ea tamen neque concreta neque congelata Lyncurium nasci, unquam deprehenderunt. Quamobrem ego cum Plinio falsum id totum arbitror: in hoc adhuc hæsitans, an ea appellatione gemma ulla reperiatur. Iosephus λιγύριον (quod Lyncurium esse, cum Alberto conijcio) hoc sermone meminit, ἰουδαϊκῆς ἁλώσεως ε. ἀχάτης, ἀμέθυστος, λιγύριον, ὄνυξ, βήρυλλος.

βύειλλος. Strabo in 4. de Liguribus loquens: πλεονάζει δὲ καὶ τὸ λιγγούριον παρ' αὐτοῖς, (cum tamen apud eos nullæ ſint lynces) ὅτινες ἤλεκτρον προσαγορεύουσι. Addit Solinus, ea animalia egeſtum liquorem illico arenarum cumulis, quantum ualent, contegere: inuidia ſcilicet, ne talis egeries tranſeat in noſtrum uſum. Ea pariter de cauſa, ait caſtorem teſticulos ſuos deuorare, quòd in uſum medelarum appetantur. Hic multa ſunt, in quibus à Solino diſcrepare cogar, qui nullum brutum animal homini inuidere putem. prius enim quàm beſtiam ullam affectioni huic obnoxiam iudices, in hanc, rationem cadere, ut ſentias oportet. Tantum autem abeſt ut fibrum inuidiæ plenum augurer, ut teſtes eum ſuos morſu amputare negem, ac pernegem. uſque enim adeò paruos habet, ſpinæ'que firmiter adhærentes, ut ipſe eos prærodere, ſi maximè uelit, ac ſine certa ſua pernicie non poßit.

Serpentes in Creta eſſe. Ceraſtem, animal parere. Cap. 11.

IN Creta inſula nec eſſe lupos, nec uulpes, urſos'ue, atque omnino nullum maleficum animal præter phalangiũ, docet Plinius lib. 8. quod ſtatim

statim arripiens Solinus: Ager, inquit, Creticus lupos, uulpes, aliaq; quadrupedum noxia nusquam educit. serpens nulla. Apertè labitur. sunt enim (ut ex multis Cretensibus, spectatis atq; honestis uiris, quibuscum magna mihi fuit aliquando Venetijs consuetudo, accepi) in Creta serpentes, quorũ morsus alij noxios esse aiebant, alij inficias ibant: quod etiã Plinio creditur, nullum in ea insula maleficũ animal esse perhibenti, nullũq; (ut interpretamur) maleficũ serpẽtem, atq; ita clarum autorem subleuamus. Locus hic me monet, ut mihi cõplurium scripta modicum placere dicam, qui eo tantum nomine uiperam à cæteris serpentib. distinguere solent, quòd animal pariat. Id enim cerastæ quoque usuuenire certum est. nam qui bestiam hanc discendi studio in Aegypto & Africa dissecuerunt, catulis grauidam multoties offenderunt. Quam autem circulatores Itali uiperam nobis ostentant, quamq; Romæ cuidam familiari meo dono datam, sæpe diuq; aspexi, ea antiquorum uipera mihi non uisa est.

Stipem ac tesseras spargere. Cap. 12.

FVit apud Romanos antiqui moris, ut qui in theatro ludos darent, multitudini ad spe-

ctaculum

ctaculum admissæ stipem spargerent. Cæsares in hoc postea opulentius, huberiusq́;, ad deliniendam plebem se gesserunt. Siquidem C. Cæsar, nummos non mediocris precij effudit in populum: Nero, rerum omnium mißilia, tesseras frumentarias, aurum, argentum, gemmas, naues, agros, iumenta, ut narrat Tranquillus. Xiphilinus in Augusto: καὶ τέλος σύμβολά τε τινὰ εἰς τὸ θέατρον κατὰ κορυφὴν ἔρριψε, τῷ μὲν ἀργύριον, τῷ δὲ ἐσθῆτα, τῷ δ' ἄλλο τι φέροντα. Idem in Tito apertius hæc extricat: σφαιρία γὰρ ξύλινα μικρὰ ἄνωθεν ἐς τὸ θέατρον ἐρρίπτει, σύμβολον ἔχοντα, τὸ μὲν ἐδωδίμου τινὸς, τὸ δὲ ἐσθῆτος, τὸ δὲ καὶ ἀργύρου σκεύους, ἄλλο χρυσοῦ, ἵππων, ὑποζυγίων, βοσκημάτων, ἀνδραπόδων, ἃ ἁρπάσαντάς τινας ἔδει πρὸς τοὺς δοτῆρας αὐτῶν ἐπενεγκεῖν, καὶ λαβεῖν τὸ ἐπιγεγραμμένον. Eas porrò tesseras, in quibus scripta erant cessura uulgo munera, ex hac Tranquilli in Claudio Cæsare, perperam intellecta oratione, sigillaria absurdè uocitant quidam: Quadraginta aureos in Saturnalia & sigillaria mißisset ei. Hic, Sigillaria, Sigillariorum dies Saturnalibus adiectos explico, quibus imagunculæ in uico Romano, cui Sigillaria nomen, uenibant: non symbola, aut tesseras.

Virgilij loca. Cap. 13.

NOn tantum Pan ſanguineis ebuli baccis, minioq́; rubens, ob aeris (ut tradũt Gloſſographi) ſimilitudinem, pingitur: uerùm etiam Iupiter, Plinius lib. 34. cap. 7. Bacchus: Pauſanias in Achaic. τοῦ διονύσου δὲ ὑπὸ κινναβάρεως τὸ ἄγαλμά ἐστιν ἐπηνθισμένον: ac reliquorum deorum ſimulachra. Plutarchus ἐν ῥωμαϊ. ταχὺ γὰρ ἐξανθεῖ τὸ μίλτινον, ᾧ τὰ παλαιὰ τῶν ἀγαλμάτων ἔχρωζον. Nunc, an uera ſint quæ tradit Georg. primo Virgilius, conſideremus.

At ſi uirgineum ſuffuderit (luna) ore ruborẽ,
Ventus erit. — Aratum uertens:
λεπτὴ δὲ καὶ εὖ μάλ' ἐρευθὴς, πνευματίη.

Mox:

Sin ortu quarto, nanq; is certiſsimus autor.

Ego Aratum non uideo hoc potius quarto, quàm tertio lunæ diei tribuiſſe:

ἀλλ' ὅσα μὲν τριτάτη τεταρταίη τε πέληται
μέσφα διχαιομένης διχάδος γέμεν, ἄχρις ἐπ' αὐτὴν
σημαίνει διχόμηνον. — Theophraſtus uerò, è quo ſuperiora ad uerbum Aratus mutuatur, hoc uno excepto, quod diem quartum tantum nominat, ut Virgilium à culpa uindicet, magis optem quàm arbitrer, ſi quis moroſior repugnet: ὡς δ' αὔτως

αὕτως ἔχει καὶ περὶ τὸν μῆνα ἕκαστον. διχοτομοῦσι γὰρ αἵτε πανσέληνοι, καὶ αἱ ὀγδόαι, καὶ αἱ τετράδες· ὥστε ἀπὸ νουμηνίας ὡς ἀπ' ἀρχῆς δεῖ σκοπεῖν. μεταβάλλει γὰρ, ὡς ἐπιτοπολὺ, ἐν τῇ τετράδι. ἐὰν ᾖ μὴ, ἐν τῇ ὀγδόῃ. εἰ δὲ μὴ, πανσελήνῳ. ἀπὸ δὲ πανσελήνου, εἰς ὀγδόην φθίνοντος· καὶ ἀπ' αὐτῆς, εἰς τετράδα. ἀπὸ δὲ τετράδος, εἰς τὴν νουμηνίαν. Hactenus Theophrastus. Cuius ex uerbis, id quod decem iam annos obſeruo, ex die neque tertio, neque quarto, addo etiam contra uulgi opinionem, ſexto, de ceteris certum iudicium faciundum eſſe, liquidò conſtat. neque enim plus is autor, quarto, quàm octauo, quàm demum plenilunio, uirium tribuit: nec quartam his præfert, cuius ductu atq; imperio menſis regatur.

Polyſigma in oratione uitandum. Sigma. Zeta. Cap. 14.

Vitãdos eſſe tum in uerſu, tum in proſa oratione, Iotaciſmos, lambdaciſmos, metaciſmos, ac aliarũ literarũ ſupra iuſtũ decorẽ iterationes, monent nos Grãmaticæ & Rhetoricæ artis magiſtri. hæ ſiquidẽ delicatas aures radunt atq; offendũt. Fugiendũ eſt in primis polyſigma,

ubi s litera crebrius geminatur: quæ etiã solitaria iniucunda est. Quare metrum hoc Euripidis in Medea, ἔσωσά σ' ὡς ἴσασιν Ἑλλήνων ὅσοι, à poetis Comicis irrisum, miros aliquando Athenis in theatro cachinnos excitauit. Athenæus in II. οἱ γὰρ μουσικοὶ, καθάπερ πολλάκις Ἀριστόξενος φησὶ, τὸ σῖγμα λέγειν παρῃτοῦντο, διὰ τὸ σκληρόστομον εἶναι, καὶ ἀνεπιτήδειον αὐλῷ. Fatetur Dionys. Halicarnass. ἄχαρι δὲ καὶ ἀειδὲς τὸ σ· καὶ εἰ πλεονάσειε, σφόδρα λυπεῖ. θηριώδους γὰρ καὶ ἀλόγου μᾶλλον ἢ λογικῆς ἐφάπτεσθαι δοκεῖ φωνῆς ὁ συριγμός. τῶν γοῦν παλαιῶν σπανίως ἐχρῶντό τινες αὐτῷ, καὶ πεφυλαγμένως. εἰσὶ δὲ, καὶ οἳ ἀσίγμους ᾠδὰς ὅλας ἐποίουν. Idcirco Glossematarijs quibusdam credendum non est, hoc Euripidem delectatum elemẽto perhibentibus. Significat & sigma, mensam ad effigiem huius literæ Græcæ factam, hac C figura. Martialis:

Accipe lunatum scriptum testudine sigma.

Qua etiam σιγμοειδὴς sinus à medicis perhibetur. Ludouicus Cælius ab eius elementi titulo dici posse, ridiculè censet, foribus superposito, qua nota discubituris silentium indici uidebatur.

Zeta uerò, pro loco in quo suscipiuntur hospites, uti & diæta, usurpatur: nõ ab huius literæ imagine ac similitudine, ut in sigma docuimus, sed

ἀπὸ

ἀπὸ τοῦ ζέειν, ab aquæ feruentis in hoc fornice, euripo, aut παρὰ τὸ ζῆν. Nec desunt, qui Dores Zetam pro diætam, uti ζαβάλλω pro διαβάλλω, efferre testantur.

Versus in monosyllaba desinentes. μέτρον διαλύειν. Cap. 15.

SEruius super hoc Virgiliano uersu,

Sternitur, exanimisq; tremens procumbit humi bos,

peßimũ esse ait, uersum in monosyllaba desinentem. Sunt alij, qui non iniucundum arbitrentur. Qua de re Quintilianus lib. 8. sed præstat Græcos audire· καὶ γὰρ τῶν ἐπῶν τὰ εἰς μονοσύλλαβόν τι μέρος τοῦ λόγου ἱστάμενα, συνεκδέξεραί πως καὶ κρουστικώτερα εἰσὶν, ἀλλ' οὐ σεμνότερα. οἷον, ἀμβροσίη νύξ. καὶ, ἀλλότριος φώς. Hactenus Hermogenes. Spectatur autem in Græcis & Latinis metris tũ maximè sermonis elegãtia ac puritas, cum sublato rhythmo, quasi detracta persona, aut exterso fuco, nuda sese ostendunt, ut tradit lib. ῥητορ. γ. Aristoteles: licet mendosi sint ea in parte nostri codices. neq; enim οἱ παθήσαντες legi potest, nec quid sit μέτρον διαλύειν rectè exposuit anonymus Paraphrastes. cuius uerba hæc sunt: οἷον τὸ, μῆνιν ἄειδε θεά. εἰ διαλύσεις εἰς τὸ μὴ, καὶ τὸ ν, καὶ ἁπλῶς εἰς τὰ

στοιχεῖα, ἐξ ὧν συνετήθη, φαίνονται οὐδὲν, καὶ ἄῤῥυθμα. Ego μέτρον διαλύειν sic intelligendum puto, ut si (uerbi causa) ita dicam: Cano arma, uirumq́;, qui primus ab oris Troiæ. Nullus quippe in hac oratione, sublatis scilicet numeris, lepos uidetur. Sunt autem multa Plautina carmina, quæ etiam soluta, Latini sermonis nitorẽ retinẽt: sed præ cæteris Terentiana. Nobis aũt in Encomio Euagoræ opitulatur Isocrates: ἢν γάρ τις τῶν ποιημάτων τῶν εὐδοκιμούντων τὰ μὲν ὀνόματα, καὶ τὰς διανοίας καταλίπη, καὶ τὸ μέτρον διαλύσει, φανήσεται πολὺ καταδεέστερα τῆς δόξης, ἧς νῦν ἔχομεν περὶ αὐτῶν.

Ὑσσοί. σάρισσα. λόγχη. Cap. 16.

Appianus ἐν κελτικῇ sic inquit: τὰ δὲ δόρατα κἂν ἦν ἐοικότα ἄκοντι, ἃ ῥωμαῖοι καλοῦσι νήσσους. Tu corrige, ὑσσοὺς. Idem ἐν παρθικῇ: καὶ τοῖς ὑσσοῖς παίοντες ἐκ χειρὸς, ἐκτεινάν τε τοὺς πρώτους. Rursus ἐν συριακῇ: καὶ τὰς σαρίσσας ἐν τάξει πυκνὰς προὐβάλλοντο. Sarißa, Curtio interprete, hasta appellatur. Macedo (inquit) iusta arma sumpserat, æreum clypeum, hastam quam sarissam uocant, læua tenens. Cum uerò Aelianus in lib. De instruendis aciebus, sarissæ longitudinem ad cubita 14 esse tradat,

tradat, quorum duo, manus auferre, reliqua 12 prominere: nemo non uidet, hic sarißam Italorum & Gallorum picquam, ut ita loquar, esse, quam Xenophon ἀναβάσ. δ. δόρυ nominat· εἶχον δὲ καὶ δόρυ ὡς πεντεκαίδεκα πηχῶν, μίαν λόγχην ἔχον. Modestus sarissas, longißimos contos appellat, quos in elephantos Romani dirigerent. Prisci quoq; λόγχην manib. retentam, uti ex Homero liquet, agitabant: plerunq; etiam pili teliq; ritu eiaculabãtur. Chrion: προσελάσαντες δὲ οἱ θρᾶκες πρὶν εἰς ἐφικτὸν ἐλθεῖν, ἠκόντισαν τρεῖς λόγχας ἕκαστος. Curtius: Igitur Macedo haud dubius eminus interfici posse, lanceã (λόγχην) emisit. Milites uerò κλίνειν, ἄγειν, ἐπιστρέφειν ἐπὶ δόρυ, aut ἐπὶ ξίφος, ad dextram: ἐπὶ ἀσπίδα, ἐφ᾽ ἡνίαν, aut χαλινὸν, ad læuam significat.

Ἡμέραι ἀποφράδες. Dies nefasti. Cap. 17.

NOtatus est à quodam Lucianus, ut ex eius scriptis cognoscimus, quòd uocẽ hãc ἀποφρὰς perinde ac barbarã usurpasset: quam uel hoc uno argumẽto ἑλληνικοτάτην probare possem, quòd eam Plato νόμων ζ. in ore habuerit· ὁπόταν ἡμέραι μὴ καθαραί τινες, ἀλλ᾽ ἀπο-

φράδες ὦσι. Plutarchus: οὐκοῦν ἔφη σήμερον ἀγωνισώμεθα προθύμως, ἵνα καὶ ταύτην ἐξ ἀποφράδος καὶ σκυθρωπῆς ἱλαρὰν καὶ προσφιλῆ ῥωμαίοις ποιήσομεν. Dionyſ. Halicarnaſſ. τὴν δὲ ἡμέραν ἐκείνην, ἐν ᾗ τὸ πάθος ἐγένετο, μέλαιναν τε καὶ ἀποφράδα τίθεται. id eſt, atram, inauſpicatam & nefaſtam. Dicitur & ἀποφρὰς ἄνθρωπος, meo tamen iudicio parum ſcitè. Aulus Gellius lib. 4. cap. 19. Religioſi dies dicuntur, triſti omine infames, impeditiq;, in quibus & res diuinas facere, & rem quampiam nouam exordiri temperandum eſt. quos multitudo imperitorum praué & perperàm, Nefaſtos appellat. Ego, pace Gellij, faſtos dies uoco, quibus fari licet prætori tria uerba ſolennia, Do, dico, addico. quorum primum ad actiones, quibus rem dari petimus: ſecundum ad facta, uel rei uendicationem: poſtremum ad executiones pertinet, ſicut & adiudico. His contrarios, Nefaſtos rectè latineq; nominari pugno. Ouidius:

Ille nefaſtus erit, per quem tria uerba ſilentur.

Horatius:

Ille & nefaſto te poſuit die.

Varro: Vocantur dies Nefaſti, per quos dies nefas fari prætorem, Do, dico, addico. Multos prætereo. Dies uerò quoſdam aut Faſtos aut Nefaſtos philoſophũ exiſtimare, magna ſocordia

dia est, sed quæ propè ad stulticiam accedat. nam qui semel effluxit dies, is quasi ad carceres nec retro agi, nec excursum spacium idem repetere potest. iam enim euolauit.

An detractis alis exhibēdæ sint cantharides. Cap. 18.

AN demptis alis exhibendæ sint cantharides, inter summos medicos controuersia est. Hippocrates περὶ γυναικείης φύσεως: κανθαρίδας ε, ἀποτείλας τὰ πτερὰ, καὶ τοὺς πόδας, καὶ τὴν κεφαλήν. Idem περὶ γυναικείων α. κανθαρίδας πέντε, πλὴν τῶν ποδῶν, καὶ τῶν κεφαλῶν. Hic πτερὰ reticet, quæ paulo infrà nominat: κανθαρίδας πέντε, ἀποτείλας τὰ πτερὰ, καὶ τὰ σκέλεα, καὶ τὴν κεφαλήν. Rursus, γυναικείων β· κανθαρίδας πέντε, ἀποτείλας τὰ πτερὰ, καὶ τὰ σκέλεα, καὶ τὴν κεφαλήν. Idem περὶ διαίτης ὀξέων· πόμα ὑδρωπιῶντι, κανθαρίδας τρεῖς, ἀφελὼν τὴν κεφαλὴν ἑκάστης, καὶ πόδας, καὶ πτερά. Nunc Galenum περὶ τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως ια audiamus: ἔνιοι δὲ μονὰ τὰ πτερὰ καὶ τοὺς πόδας ἐμβάλλουσιν, ἃ δὴ καὶ ἀλεξητήρια φασὶν εἶναι τοῖς τὰ σώματα ποιοῦσιν αὐτῶν· ἔνιοι δ' ἔμπαλιν, ἡμεῖς δὲ ὅλας ἐμβάλλομεν. Meminit & in calce opusculi cui titulus, εἰς τὸ περὶ διαίτης ὀξέων νοσημά-

των, ὑπόμνημα δ. & Aetius lib. β. κεφαλ. ϛοδ. Dioſcorides & Plinius, Cantharidum pennas earundem maleficio aduerſari, in quacunq; parte ſit uenenum, tradunt. Quod ideo mihi non probatur, quoniam eas, ſi res ita ſe haberet, non auellerent Aetius & Hippocrates. Quid enim id toties inculcatum, ἀποτείλας τὰ πτερὰ, ſignificat? Pharmacopolæ noſtri huius opinionem, in qua Arabes eſſe animaduerto, amplectuntur: recentes uerò medici Galeni ſententiæ applaudunt, cantharides integras dandas ſuadentes. Nos, in huiuſmodi diſputationibus fidem experimento adhibendam ſtatuimus.

Multa, præter canem, animalia inſanire. Cap. 19.

Galenus lib. De locis affectis ultimo, unum inter animalia canem inſanire his uerbis exiſtimat: μαθεῖν γάρ ἐστι κἀπὶ τῶν κυνῶν, ὅσην ἔχει δύναμιν ἡ πρὸς τὸ παθεῖν ὁτιοῦν ἐπιτηδειότης. οὐδενὸς γοῦν τῶν ἄλλων ζώων ἁλισκομένου λύττῃ, μόνον ἁλίσκεται τοῦτο. Idem ſentit Aphrodiſæus, quib. iure repugnat Porphyrius, hoc etiam morbo equum tentari docens. καὶ τέτανος λαμβάνει ἵππον, καὶ ποδάγρα, καὶ πυρετὸς, καὶ λύσσα. Deinde aliquanto inferius. ἔνιοι δὲ καὶ βοῦς φασὶ μαίνεσθαι, καὶ ἀλώπεκας.

Abſyrtus:

Abſyrtus: ἔγραψάς μοι ἐπερωτῶν πρὸς τοὺς μαινομένους καὶ λυσσῶντας ἵππους, τίσι βοηθήμασι χρῆσθαι. Hierocles: συμβαίνει τὸ τῆς μανίας καὶ λύσσης πάθος τοῖς ἵπποις μάλιστα, ἢ διὰ καύματος ὑπερβολὴν, ἢ προσφορὰν ὀρόβων πλειόνων, &c. Palladius: Hoc menſe toto eruũ adhuc ſeri poteſt, quia Martio ſerendum non eſt, ne paſtu ſuo pecoribus noceat, & boues reddat inſanos. His profectò teſtimonijs nemini dubiũ eſt, præter canes, alias quoque animantes rabiem ſentire: quibus lupos & camelos admiſceo. Omnia autem à cane inſano demorſa animalia, in rabiem agi conſtat. Podagra uerò laborantes equos, bis uidere mihi contigit: Mutinæ ſemel, iterum Sellis Biturigum oppido. Ariſtoteles: τῶν δὲ ἵππων αἱ μὲν φορβάδες ἄνοσοι τῶν ἄλλων ἀρρωστημάτων εἰσὶ, πλὴν ποδάγρας. Nec quin aliquando equi inſaniant, hoc libro qui eſt περὶ ζώων ἱστορίας 9. inficiatur, neque etiam Plutarchus.

Seruorum hominum apud Athenienſes inſolentia. Cap. 20.

MAgnã fuiſſe Athenis ſeruorum hominũ inſolentiã, incredibilemq; penè ad omnia quæ his collibuiſſet impunè agenda licentiã, indicat

indicat Philippica 3 Demoſthenes: ὑμεῖς τὴν παῤῥησίαν ἐπὶ μὲν τῶν ἄλλων, οὕτω κοινὴν οἴεσθε δεῖν εἶναι πᾶσι τοῖς ἐν τῇ πόλει, ὥστε καὶ τοῖς ξένοις, καὶ τοῖς δούλοις αὐτοῖς μεταδεδώκατε. Plautus in Sticho: Atq; id ne uos miremini, homines ſeruulos potare, amare, atq; ad cœnam condicere, licet hæc Athenis nobis. Cauſa uidetur à lege pendêre, quam κατὰ μειδίου citat ipſe Demoſthenes: ἐάν τις ὑβρίζῃ τινά, ἢ παῖδα, ἢ γυναῖκα, ἢ ἄνδρα τῶν ἐλσυθέρων, ἢ τῶν δούλων, ἢ παράνομόν τι ποιήσῃ εἰς τούτων τινά, γραφέσθω πρὸς τοὺς θεσμοθέτας ὁ βουλόμενος ἀθηναίων οἷς ἔξεστιν. Subdit illico: ἀκούετε ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι τοῦ νόμου τῆς φιλανθρωπίας, ὃς οὐδὲ τοὺς δούλους ὑβρίζεσθαι ἀξιοῖ. Nec ab eo diſcordat Xenophon, in Libello cui titulum fecit ἀθηναίων πολιτεία· τῶν δούλων δ' αὖ (inquit) καὶ τῶν μετοίκων πλείστη ἐστὶν ἀθήνησιν ἀκολασία, καὶ οὔτε πατάξαι ἔξεστιν αὐτόθι, οὔτε ἐπεκστήσεταί σοι ὁ δοῦλος. Deinde ait: εἰ δέ τις καὶ τοῦτο θαυμάζει, ὅτι ἐῶσι τοὺς δούλους τρυφᾶν αὐτόθι, καὶ μεγαλοπρεπῶς διαιτᾶσθαι ἐνίους, καὶ τοῦτο γνώμῃ φανεῖεν ἂν ποιοῦντες, & reliqua. Atqui hæc abundè ſufficiant ad inferendam, quem citauimus, cùm Plauto, tum alijs etiam ſcriptoribus lucem, de ſeruorum hominum apud Athenas intemperantia diſputantibus: quos longum eſſet,

& non necessarium, referre.

Aristophanes illustratur. Cap. 21.

ΣΥκινος Græcis non tantũ fragilem, & ad
omnia fermè inutilem significat, unde &
συκίνη ἐπικουρία pro debili: uerùm etiã πικρὸν
καὶ δριμύ. Aristophanes in Fucis, φερ᾽ ἴδω τίνος
ξύλου σύ. φιλο. συκίνου. βδελ. νὴ τὸν δί᾽ ὅσπερ γ᾽
ἐστὶ δριμύτατος τῶν καπνῶν. Theophrast. δρι-
μύτατος δ᾽ ὁ καπνὸς συκῆς. Quærit etiam in Sym
posiacis Plutarchus, τί δή ποτε πίων καὶ γλυκὺς
οὕτως καρπὸς ἀπὸ δένδρου φύεται πικροτάτου:
ubi, ex eo ligno fumum existere acerrimum ac
molestißimũ, perhibet. Si qua igitur apud Lucia
num ratio Alexandrum pseudomantem impulit,
ut Epicuri κυρίας δόξας ficulnis cremaret lignis,
ea (ut opinor) fuit, non ut eum nullius precij
philosophum iudicaret. Idem in Pluto Aristopha
nes: φορῶ γὰρ πριάμενος τὸν δακτύλιον. Hunc
quidam φαρμακίτην καὶ φυσικὸν appellant: cu
ius Lucianus in Dialogo meminit, quẽ πλοῖον ἢ
εὐχαὶ nuncupauit· ἐγὼ δὲ βούλομαι τὸν ἑρμῆν
ἐντυχόντα μοι δοῦναί τινας δακτυλίους τοιαύ-
τους τὴν δύναμιν, ἕνα μὲν, ὥστε ἀεὶ ἐῤῥῶσθαι καὶ
ὑγιαίνειν τὸ σῶμα, καὶ ἄτρωτον εἶναι, καὶ ἀπαθῆ·
ἕτερον δὲ, ὡς μὴ ὁρᾶσθαι τὸν περιτιθέμενον,

οἷος

οἷος ἦν ὁ τοῦ γύγου. Quidã huiusmodi annulos cõstruendos docent, quando stella aliqua ascendit fortunata, & à luna feliciter aspecta, uel cum ea iuncta, tuncq; lapidem herbamq; huic stellæ subditam, capiendam præcipiunt, huicq; metallum conforme. Quæ ut nugas omniũ maximas, uecordumq; nebulonum deliramenta, prætereo, prætereundaq; censeo. His scilicet nugis freti dormientes Plato & Aristoteles, multarum rerum cognitionem habuerunt: his inquam Alexander, Caius Cæsar, multa feliciter bella gesserũt. Nec pudet homines nõ indoctos, aniculis ludubrio esse.

Luciani dialogus, cui titulus ἁλιεὺς, ἢ ἀναβιοῦντες, expenditur. Cap. 22.

ΩΣ πύρει πύρησιν. Alludit ad hunc Homericum uersum Il. β. Lucianus:
ὡς φρήτρη φρήτρηφιν ἀρήγει, φῦλα δὲ φύλοις.
Ferebant aũt peram & baculum aliquando philosophi, sed in primis Cynici. τὴν ἀξίαν, δίκην, θούριδος ὀργῆς. Homerus Il. ζ. θ. μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς. κρατῆρας. Aetnæ crateres, in quos præcipitem se dedisse memoratur Empedocles. λακιστὸν ἐν πέτραισιν. Placet λάκιστον. est autẽ Euripidis senarius. πρὸς ἱκεσίου Διός. ὅμηρον δὲ λέγει. Il. χ. τὰ, δὴ φιλέουσι σοφοί περ. Homer. Il. ζ.
ζώγρει

ζώγρει ἀτρέως υἱέ, σὺ δ᾽ ἄξια δέξαι ἄποινα,
πολλὰ δ᾽ ἐν ἀφνειοῦ πατρὸς κειμήλια κεῖται
χαλκός τε χρυσός τε.
Lucianus è ſuo, μὴ δὴ φιλέουσι σοφοίπερ, addidit. μὴ δή μοι φύξιμ γε. Eſt hic & Homeri uerſus Il. κ. ut ille quoq; λάϊνον ἕσσο χιτῶνα, Il. γ. μὴ ὑπεῖναι. Euripidis carmen. τοῦτο ἐκεῖνο ἐς πεδίον τὸν ἵππον. Hoc eſt, quod dici ſolet, Equũ in campũ. παρακαλεῖν, aut quid ſimile, eleganter ſubauditur. ἐν τῇ χειρὶ. in ferro & armis. ξυμπαραβεθείς. Emenda, ξυμπαραβυσθείς. ὦ πολιάς. O Minerua. αἱ μέλαιναι. ψῆφοι. τὴν σεαυτῆς. ψῆφον, albam ſcilicet. Hæc ad fabulam de iudicio Oreſtis ſpectant, in quo ei Minerua auxiliũ tulit, ac ſuo illum ſuffragio liberauit. ὡς ὁ μέγας ζεὺς πτηνὸν ἅρμα ἐλαύνων. Lucianus Platonem ſubſannat, cuius in Phædro uerba hæc ſunt: ὁ μὲν δὴ μέγας ἡγεμὼν ἐν οὐρανῷ ζεὺς, πτηνὸν ἅρμα ἐλαύνων. τὰ κοινά. Communem omnium cauſam. οἷα οὗτως ἀπέφηνε. Corrige οὗτος. τὸ ὕδωρ. clepſydra. πλείοσι κρατῆσαι, pluribus ſuffragijs. ἀριστοφάνει. in Nebulis. καὶ ὁ θεός. Bacchus. μενίππον. Conſule in eius uita Laertiũ. ἀμπηκπόλεσον. Caſtiga, ἀπημπόλησον. ἔγχει. aquam infunde. εἴ τινα τοῦτον. Lege, ἤ τινα τούτων. καὶ οὐ τοὺς λόγους ἐποιεῖτο. Placet, προσεποιεῖτο. ὥστε ὀβρύμην, indicta cauſa.

ταῖν

ταῖν θεαῖν. Cereris & Proserpinæ. ἐκ παλαιοῦ. iā olim. πτερόεντα. Homerus, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα. ἁπάσαις. ψήφοις. ὦ μέγα σεμνὴ νίκη. Hoc in fine quarundā tragœdiarū apud Euripidē uidere licet. δευτέρου κρατῆρος, aut id à cō petitorib. trāslatum, aut ad clepsydrā reijciendum. δύο χρυσοῖο τάλαντα τῷ δόμεν, ὃς μετὰ πᾶσιν ἐρείζεμεν ἔξοχος εἴη. Homerus Iliad. σ.

κεῖτο δ' ἄρ ἐν μέσσοισι δύο χρυσοῖο τάλαντα,
τῷ δόμεν, ὃς μετὰ τοῖσι δίκην ἰθύντατα εἴποι,

ἀνακεῖον. Pollucis & Castoris templum. ὅσσα τε φῦλα. Homer. Iliad. β. χρήμασι. quæ inter bona annumerant Peripatetici. θυτικόν. Placet πυθικόν. μαχαιρίδιον πυθικόν. Delphicum gladium. ἐν χρῷ. ἐν χρῶτι, ad uinum, ad cutem. ἢ ἐγκαυσάτω. quo modo prisci fugitiuorum frontem inurebant. ἀλωπεκίας. uulpe notatos. ἱέρεια. de qua suprà Lucianus. ἀνέθηκεν. dijs dicauit. διανοεῖται. deinde ἱέρεια. non παρρησιάδης. ἐκ τοῦ πελασγικοῦ. Pelasgicum, locus fuit Athenis. ἔλεγον. Lege, ἔλεγχος. ἄνων. cum muti sint pisces. μὴ καὶ ὑπερήμεροι. Suprà, μίαν ἡμέραν ταύτην παραιτησάμενοι, ἥκομεν ἐπ' αὐτόν.

An solæ animaliū coturnices, præter hominum, morbum comitialem sentiant. Cap. 23.

Solas

Solas animalium coturnices, præter hominem, morbum comitialem ſentire, putarunt Plinius & Solinus. quorũ autoritati acquieſcẽdum putarem, niſi Hippocrates, aut alius in libello περὶ ἱερῆς νούσου, capras & oues hoc itidem morbo tentari proderet· γνοίη δ᾽ ἄν τις τόδε μάλιστα, τοῖσι προβάτοισι, τοῖσι καταληπτοῖσι γινομένοισιν ὑπὸ τῆς νούσου ταύτης, καὶ μάλιστα τῇσιν αἰξίν. Equos Abſyrtus, hoc ſermone: βούλομαί σε εἰδέναι, ὅτι ἐν τοῖς ἵπποις σφακελισμὸς γίνεται, οὗ σημεῖα τάδε· πίπτει ἐξαίφνης, καὶ τῶν ἄρθρων ἃ μὲν ἀνίεται, ἃ δὲ συντείνεται, καὶ παλμὸς ὅλου τοῦ σώματος. ἔσθ᾽ ὅτε δὲ καὶ ἀφρὸς περὶ τὸ στόμα γίνεται. Accipitres quoque, & graculi, malè habent epilepſia: cui neminem adhuc ea laborantib. auibus nouum nomen indidiſſe ſuſpicor. Venio nunc ad explicandas, quæ de eo morbo increbuerant, fabulas, ab Hippocrate, aut alio, citato nuper uolumine delibatas· ἢν μὲν γὰρ αἶγα μιμῶνται, μητέρα θεῶν φασὶ αἰτίην εἶναι. Rheæ quippe ſacerdotes, gracili clamore, caprinum referente, ut pote caſtrati, ac caput rotantes, eius deæ ſacrá faciebant. καὶ φασὶ ποσειδῶνα. Idq; ob maris ſtrepitum: aut quod Neptunus in equum mutatus, Cererem conſtuprarit, primumq; equum ex ea ediderit, aut certè terra effuderit. σειοδίον.

Dianæ, quæ in triuijs olim colebatur. ἀπόλλων νόμιος. Credo, quòd in paſcuis canãt uolucres. ἄρης τὴν αἰτίαν ἔχει. Nam bellicoſi plerunq; homines, in ipſo conflictu ſpumas in ore agunt. Homer. Iliad. ο. ἀφλοισμὸς δὲ περὶ στόμα γίνετο. ἑκάτης φασὶν εἶναι. Hecatem nocturnis huiuſmodi uiſis, ſpectris ac terroribus præeſſe, credidit antiquitas.

Quintilianus enarratur. Cap. 24.

VT Cæcilius quadrãtariam Clytemneſtrã, in triclinio Coam, in cubiculo Nolam: Quintilian. lib. 8. cap. 6. Hoc grypho Cæcilius in mulierem quandam inuehitur, quadrantariam Clytemneſtrã eam uocans. Clytemneſtrã, quòd ut illa Agamemnonis Clytemneſtra nuptias cõtaminauit, ita hæc marito fidem fregiſſet. Quadrantariam uerò, quoniam uili precio ſui copiã faceret. hoc ſanè nomen Clodiæ Metelli Celeris uxori impoſitum eſt, ὅτι τῶν ἐραστῶν τις αὐτῇ χαλκοῦς ἐμβαλὼν εἰς βαλλάντιον, ὡς ἀργύρειον εἰσέπεμψε: ait Plutarchus. nõ quòd artem balneariam exercens, quadrantem, ut tum uſus erat, ab his exigeret, qui lauarent. In triclinio Coam: id eſt impudicam, & aliam Venerem, quæ etiam in ludo talorum Coa dicta eſt. Quidam, ad uerbum

bum Coeo allusionem esse arbitrantur. In cubiculo Nolã, quia nollet & reluctaretur amantibus. hoc est, in conuiuio meretricijs sermonibus ac blanditijs homines illicientem: in cubiculo uerò, iam sui dißimilem, negantem. Quibusdam uidetur, à duobus oppidis Co & Nola iocum trahi. Nos idcirco, neq; per Choam bibacem, à Choa mensura, neq; per Nolam loquacẽ, uocatam auguramur. Fuerunt enim, ut nolæ priscis illis ignotæ, ita ipsum uocabulum inauditum. Choa uerò, peregrina dictio, Romanas aures in hoc ænigmate non perinde titillaßet.

ὠὰ ὑπηνέμια. Oblonga'ne, an rotunda oua, mares gignant. Cap. 25.

GAllinæ neque plumis oua fouent, ut uidetur tradere Ouidius Fast. 1. neq; sympathia quadam: sed calore tantum, quem pennæ adiutant. Si enim arcana ui quadam, nobis obscura, ouis tantum suis incubarent, atq; ex his pullos excluderent, paululum hærerem: cum uerò eas & anatum & anserum oua fouere, unusquisque quotidie uideat, omniáq; hyeme operosius, quid est quod de eo amplius dubitet? Fuit & patrum nostrorum memoria uir quidam in

Gallia Neapolitanus, qui lentis tẽperatisq; ignibus oua excluderet : id quod hodie paßim in Aegypto factitari, peruulgatum est : (nõ eo quo olim in ea prouincia modo, ac Syracusis, quẽ tradit Aristoteles) suppositis uno plerunq; in furno plus tribus ouorum millibus. Nugantur uerò impudenter, qui ex ouis quæ Græci ὑπηνέμια, ἀνεμιαῖα & ζεφύρια uocant, pullos nasci tradunt : quos reprehendit libro περὶ ζώων γενέσεως γ. Aristoteles· τὰ μὲν οὖν ὑπηνέμια λαμβάνει τὴν γένεσιν, μέχρι τοῦ ἐνδεχομένου αὐτοῖς· τελειωθῆναι μὲν γὰρ εἰς ζῶον, ἀδύνατον. & Galenus: ἔστι δὲ δὴ τοῦτο, κἀπὶ τῶν ἀλεκτορίδων εὔδηλον. κυΐσκονται γὰρ αὗται τὰ ὑπηνέμια καλούμενα τῶν ᾠῶν, ἄνευ τῆς πρὸς τοὺς ἄρρενας ὁμιλίας, οἷς ὅτι μὲν ἐνδεῖ τι πρὸς τὸ τέλειον, ἐκ τοῦ μὴ δύνασθαι ζῶα ἐξ αὐτῶν γεννηθῆναι δηλοῦται. Vtra autem marem oua gignant, oblonga'ne & acuta, an rotunda : ipse indicat lib. de historia animal. 6. Aristoteles: ἔστι δὲ τὰ μὲν μακρὰ καὶ ὀξέα τῶν ᾠῶν, θήλεα· τὰ δὲ στρογγύλα, καὶ περιφέρειαν ἔχοντα κατὰ τὸ ὀξὺ, ἄρρενα. A' quo lib. 7. discrepat Columella : Cum deinde quis uolet quamplurimos mares excludi, longißima quæque & acutißima oua subijciet : & rursus cum fœminas, quàm rotundißima. Cui succurrit Plinius : Fœminam edunt, quæ rotundiora gignuntur :

tur: reliqua marem. Auicenna Aristotelem tuetur. eiusq; opinionem & experimento & physicis argumentis fulcire conatur. Ego neutris adhæreo. uideo enim, & quod Aristoteli placet, quodq; ei aduersus probat Columella, plerunq; accidere, nullamq; omnino huiusce rei fixam certamq; esse regulam.

Sophoclis loca. Cap. 26.

ΟΥ δραπέτην τὸν κλῆρον ἐς μέσον καθεὶς ὑγρὰς ἀρούρας βῶλον: *Sophocles in Aiace Mastigophoro. Veteres Græci in urnam sortes, id est calculos, aut ex humo fictos globulos, nota quadam, qua suum quisq; agnosceret, signatos, conijcere solebant. qui uerò primi exibant, hi prædam aliud'ue commodum, aut econtrà periculum ac mortem, pro placita conditione, sortiebantur. humidi uerò calculi, uasis fundo adhærentes, tardius exibant, ocyus sicci.* οὐ δραπέτην. *pugnã fugientis ac detrectantis hominis.* ὑγρᾶς ἀρούρας βῶλον. *Hoc ad historiã Cresphontis, summis digitis à Glossographo delibatã, uidetur spectare, quã Polyænus lib. Stratagẽ. primo luculenter enarrat, & Pausanias in Messeniacis. Idem eadem tragœdia Sophocles:* οὐκ ἔτι· λαμπρᾶς γὰρ ἄτερ στεροπᾶς ἀΐξας νότος ὡς, λήγει. *Hoc est, tum à morbo statim recrea-*

tur, cum eum miserrimè cruciauit. Noti porrò cessare cupientis, hoc indicium est, si magis ac magis augescat. Aristoteles in Problemat. διὰ τί ὁ μὲν βορέας ἀρχόμενος, μέγας, λήγων δέ, μικρός; ὁ δὲ νότος ἀρχόμενος, μικρός· λήγων δέ, μέγας; Et· διὰ τί ὁ νότος ἀρχόμενος μὲν μικρός ἐστι, λήγων δὲ μείζων γίνεται, ὁ δὲ βορέας ἀνάπαλιν;

Plautus illustratur. Cap. 27.

Continuò meum cor cœpit artem facere ludicrã: Plautus in Aulul. Hoc est, cœpit salire ac palpitare. Idem in Cistell. Iam horret corpus, cor salit. Id metu accidere, quosdam existimare philosophos, prodit in Arato Plutarchus. Fuit apud Romanos moris, ut domo egrediens noua sponsa, limen trãsiliret. Idem in Casina: Sensim super attolle limen pedes noua nupta. Catull. Transfer omine cum bono Limen laureolos pedes. Plutarchus ἐν ῥωμαϊκοῖς· διὰ τί τὴν γαμουμένην οὐκ ἐῶσιν αὐτὴν ὑπερβῆναι τὸν οὐδὸν τῆς οἰκίας, ἀλλ' ὑπεραίρουσιν οἱ προπέμποντες. Idem in Casina: Vbi tu es, qui colere mores Maßilienses postulas? Hoc est, molles. aiunt enim, ipsos Maßilienses delicato muliebriq; cultu usos. Athenæus: μασσαλιῶται δ' ἠθηλύνθησαν. ἀσχημονοῦσιν γοῦν διὰ τὴν ἐν ταῖς

ψυχαῖς

ψυχαῖς μαλακίαν, διὰ τρυφὴν γυναικοπαθοῦντες· ὅθεν καὶ παροιμία παρῆλθεν, πλεύσαις εἰς μασσαλίαν. M. Tullius & Strabo eius urbis disciplinã ac seueritatem mirificè collaudant: nec tamen eos inter se discrepare autores, sentiendũ. Credibile est enim, ipsos Maßilienses diuersis quidem seculis & molles & effœminatos, contrà graues ac fortes extitisse: & una quidem ætate parcè ac duriter uixisse, alia luxuria & lasciuia diffluxisse. Quocirca Athenæum de Maßilia Gallica loquutum suspicor: licet Hecatæus & Thucydidis commentator alteram in Aphrica nominent. Quis uerò Rempub. Romanam, ex pulcherrima & optima peßimam ac flagitiosißimam factam, ignorat? Ipsi uerò Maßilienses à Phocaensibus oriundi sunt: non Phocensibus, ut millies typographorum incuria excusum offendes. Senex autem Acheronticus, apud eundem Plautum, capularem, morti'que proximum, significat.

Bestias quasdam esse, quæ in suum genus sæuiant. Cap. 28.

PAuca suspicor esse eiusdem speciei animalia, quæ non de uenere ac pastu inter se dimicent: quod attigit lib. de Historia animal. θ.

Aristoteles. Si quis tamen id, in suum genus sæuire, uocandum non putet, ac Iuuenali suffragetur, Parcit cognatis maculis similis leo :— & Horatio, Neq; hic lupis mos, nec fuit leonibus, nunquã nisi in dispar feris (ubi feris adiectiuũ nomen est, cum uoce hac leonibus copulandum: & in uocabulo dispar genus subauditur) bestias quasdam tamen inueniet usq; adeò immanes, ut cum natura ipsa bellum gerere uideantur. quarum in numero primas meretur hippopotamus, qui patrem, ut matrem ineat, si ulla ratione potest, interficit. Sed ut è proximo petamus exempla, esse quædam scropharum, domesticarumq; felium genera uidemus, quæ suis fœtib. uim adferant, eosq; mandere non dubitent: à quo scelere non abhorret olor, neq; thynna, quæ ut ex sese peperit, statim suam procreationem ciecto parentis animo deuorat. Polypi quoq; acerrima edacitate esse dicuntur, persæpeq; inter se nõ abstinent, sed à maiore minor editur. Onager testes pullorum suorum, eos tanquam riuales pertimescens, morsu amputare traditur. Horum tamen fides sit penes autores. Viperam autem marem à fœmina, capite in os eius inserto atq; abroso necari, tã nugatoriũ est, quàm eius bestiæ catulos, adeso matris utero ac lateribus, paternæ necis uindices in lucem erũpere. Theophrastus autem

tem

tem ſcribit, eos parentis uterum exedere atque conficere, ſed eam uteri anguſtijs compulſam, non párere, ſed diſrumpi. Siquidem marinæ acus, quod ſint pertenues, duroq; cortice, & minimè tortuoſam aluum, fœtuumq; capacem habent, ideo incrementum non ſuſtinentes, diſrumpuntur. Non igitur eos pariunt, ſed expellunt, uiperarum modo, atq; eijciunt.

Cur magnes ferrum ad ſe trahat. Nautica pixidicula. Cap. 29.

QVid eſt, cur magnes ſeu Heraclius lapis ferrum ad ſe trahat? ingens inter philoſophos pugna eſt. Ariſtoteles περὶ ψυχῆς α. ἔοικε δὲ καὶ θαλῆς ἐξ ὧν ἀπομνημονεύουσι κινητικόν τι τὴν ψυχὴν ὑπολαμβάνειν, εἴπερ τὸν λίθον ἔφη τὴν ψυχὴν ἔχειν, ὅτι τὸν σίδηρον κινεῖ. Galenus περὶ στοιχει. β. φυσικὴ γάρ τίς ἐστι δύναμις ἑλκτικὴ τῶν οἰκείων ἑκάστῳ τῶν ὄντων· ὥσπερ ἐν τῇ λίθῳ τῇ ἡρακλείᾳ, τοῦ σιδήρου. Clemens Alexand. ἕλκειν τὸν σίδηρον διὰ συγγένειαν. Gregorius· ἀῤῥήτῳ τῇ φύσεως βίᾳ. Cecropis. τὴν μαγνῆτιν λίθον ἐρᾶν τοῦ σιδήρου. Epicurus, atomis ad ſe quaſi uncis duci: alij ἀποῤῥοίαις πνευματώδεσι, teſte Plutarcho. Quidam Magnetem ferrum appetere tãquam cibum, quo uitam ſuſtentet, eaq; lapides omnes uia uiuere,

probare non cessant. Nos τῇ ἀῤῥήτῳ ἰδιότητι id fieri putamus. Nonnullæ porrò, pluresq; huiusmodi sententiæ, quas referre piget, indignæ sunt quæ confutentur, præter unam Galeni, cui succinit Clemens: quæ ideo mihi non arridet, quòd permulta, uarias res ad se deriuent, cum quibus nulla est prorsus συγγένεια. Quæ enim Rhabarbari cũ flaua bile, quæ agarici cũ pituita οἰκειότης? alia sileo: quæ succini cum paleis, quæ adamantis cũ festucis, quæ plantæ cuiusdam cum sanguine, eum (ut tradit ipse Galenus) elicientis affinitas? Alter restat scrupulus. Quid est, quòd pixidiculæ nauticæ extremum perpendiculum temperati magnete ferri ad polum semper sese conuertat? hoc etiam ingenio humano obscurum suspicor. Nam qui montes sub polo arctico esse uaticinantur, ferro & magnete confertos, idq; ea idcirco ratione fieri contendunt, plurimum peccant. Qui enim septentrionales regiones peragrarunt, ac de his iampridem libros in lucem emiserunt, negant ullos illa in plaga montes esse, ne Riphæos quidem, reluctantibus licet Geographis. Adde, magnetis ferriq; copiam in Hispania, & Ilna uicina Corsicæ insula, non in Septentrionalibus tantum prouincijs nasci. In hoc uerò præcipuè ieiuna eorum labascunt argumenta, quòd si quando æquinoctialem circulum

transgre-

transgrediãtur nautæ, haud amplius polum arcticum illud pixidis perpendiculũ spectare uident, sed iam austrinum. Qua etiam in parte si montes ferri & magnetis fertiles esse, quis ambigat, is demũ pertinacior ac tardior esse pergit, quàm ut à nobis amplius aut docendus, aut monendus esse uideatur.

An amnis unus omnium Nilus nullas auras expiret. Cap. 30.

Nilum amnem unum omnium nullas expirare auras, testatur lib. quinto Plinius: quod multa ante eum secula scriptum reliquit in Euterpe Herodotus. τῆς αὔρης δὲ πέρι, ὅτι οὐκ ἀποπνέει ἀπὸ τοῦ νείλου, τὴν δὲ ἔχω γνώμην, ὡς κάρτα ἀπὸ θερμῶν χωρέων οὐκ εἰκός ἐστι οὐδὲν ἀποπνέειν. αὔρη γὰρ ἀπὸ ψυχροῦ τινὸς φιλέει πνέειν. *Si quis his quæ ab Herodoto adferuntur, tanquam Apollinis responso acquiescat, eadem de omnibus generatim fluminibus, quæ sub eodem climate nanciscuntur, iure existimabit: nedum de his quæ ad æquinoctialem propius accedunt. Quare omnes Aphricæ amnes auram nullam spirabunt. Cum enim imbecillus solis calor, eam sursum trahat, nec dißipet tamen, quod sub ortum & occasum eius in his regionibus fieri uidemus: quid est quod in feruen-*

feruentißimis locis non hanc impensius depascatur & absumat, quàm in Aegypto? Hoc igitur nequaquam priuatim Nilo accidit, sed id is cum Aphricanis ac Aethiopicis fluuijs commune habet. quod etiam in libello περὶ ἀνέμων Theophrasto uidetur· ἐπὶ μόνου δὲ τοῦ νείλου δοκοῦσιν οὐκ ἀποπνεῖν αὖραι, ἢ ἐλάχισται. διότι θερμὸς ὁ τόπος, καὶ ἐξ οὗ, καὶ εἰς ὃν ῥεῖ. αἱ δὲ αὖραι πηγνουμένου τοῦ ὑγροῦ εἰσι. διὸ καὶ οὐδ᾽ ἀπὸ τῶν ἐν λιβύῃ ποταμῶν, οὐδ᾽ ἀφ᾽ ἑνὸς αὖραι οὐδαμῶς. Atqui quem in Syria ἄναυρον, ac item in Thessalia nominant, ambos ego eo uocatos nomine credo, non quòd auram nullam ex se exhalant, sed quòd pertenuem. idemq; de Nilo iudico. Neque porrò priuatiuæ Græcæ particulæ uniuersam prorsus rem semper adimunt, sed plerunq;, si maximam eius partem auellant, ac decerpant, contentæ sunt: quòd alias abundè patefeci.

Virgilius declaratur. Cap. 31.

Δοραῖς δὲ μήλων τύμβον ἐγκοιμωμένοις,
χρήσει καθ᾽ ὕπνον πᾶσι νημερτῆ φάτιν.

Hæc Lycophron. Virgilius in 7.

Pellibus incubuit stratis, somnosq; petiuit.

Tzetzes utrunq; poetam edisserit· εἰώθασιν οἱ δαύνιοι, ἤτοι οἱ καλαβροὶ, ἐν μηλωταῖς καθεύδειν ἐν τῷ τάφῳ τοῦ ποδαλειρίου, καὶ καθ᾽ ὕπνους λαμ-

λαμβάνειν χρησμοὺς ἐξ αὐτοῦ. Strabo lib. ſexto hoc attigit. Virgilius autem ποιητικῶς hiſtoriam paululum immutat. Nec deſunt, qui ad Amphiarai oraculum eum alludere opinentur: cuius rei iudices ſint lectores. Pauſanias in Attic. προεξειργασμένων δὲ τούτων, κριὸν θύσαντες αὐτῷ, καὶ τὸ δέρμα ὑποστρωσάμενοι, καθεύδουσιν, ἀναμένοντες δήλωσιν ὀνείρατος. Idem Aeneidos 4 Virgilius:

—Rapido pariter cum flamine portant.

Quæ quidem alæ æquè celeriter eum portant, ac uenti feruntur. ex Homero Odyſſ. α.

ὣς εἰποῦσ᾽ ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
ἀμβρόσια, χρύσεια, τά μιν φέρον ἠμὲν ἐφ᾽ ὑγρὴν,
ἠδ᾽ ἐπ᾽ ἀπείρονα γαῖαν ἅμα πνοιῆς ἀνέμοιο.

Euſtathius: ἅμα πνοιαῖς ἀνέμου, ἤτοι ὁμοίως ἀνέμοις. Gloſſulæ, ἴσα ἀνέμῳ.

Herba Promethea. Cap. 32.

HErbam Prometheam ad dirimendas diſſuendasq; amicitias plurimum poſſe, autumat lib. 1. Propertius: Inuidiæ fuimus, num me deus obruit? an quæ Lecta Prometheis diuidit (amantes ſeparat) herba iugis? id eſt, in monte Caucaſo, in quo Prometheum ſcelerũ ſuorum pœnas luiſſe, translatitium eſt. Apollonius 3. Argonaut. Planta hac contrita, eam φάρμακον

προμή-

προμήθειον uocans, ſi quis corpus liniat, re diuina Proſerpinæ facta, illum neq; ferro uulnerari, neque igni lædi poſſe ſcribit·

ἤτ' ἂν ὅγ' οὔτε ῥηκτὸς ἔοι χαλκοῖο τυπῇσιν
οὔτέ κεν αἰθομένῳ πυρὶ εἴκαθος.

Eam ad multa ſimul utilem parat Medea apud Valerium Flaccum lib. 7.

—Et qua ſibi fida magis uis
Nulla, Prometheæ florem de ſanguine fibræ
Caucaſeum.

Plutarchus iunior περὶ ποταμῶν, nouam ei facultatem aßignat· γεννᾶται δ' ἐν τῷ καυκασίῳ ὄρει βοτάνη προμήθειος καλουμένη, ἣν μήδεια συλλέγουσα καὶ λειοτριβοῦσα, πρὸς ἀντιπαθείας τοῦ πατρὸς ἐχρήσατο. Ego in huiuſmodi nugis poetas ludere facile patior. Si qui uerò his fidem ullam adhibendam cenſent, uti nonnullos, ut ex eorum ſcriptis apparet, uideo, quod inter poeticos iocos & res ſerias diſcrimen ſit, parum intelligunt, tantum abeſt ut ullam arcanæ diſciplinæ notitiam teneant. nam quis per deos immortales, puras putasq; fabulas, magiam aut ſanus aut ſobrius appellet?

IOANNIS BRODAEI MISCEL-laneorum Liber Quartus.

Neque deformis uiri, neque Mauri occursum inauspicatum esse. Cap. 1.

Cum uario superstitionum genere priscorum hominum animi à pueris statim imbuerentur, tum ea mirum in modum illos stultitia occupabat, ut si deformi cuipiam uiro, Aethiopi, Eunucho, mane domo exeuntes primùm occurrerent, inauspicatum omen putarent. Lucianus περὶ ἀποφράδος· κἂν εἴ τις βάκηλον, ἢ εὐνοῦχον ἴδοι, ἢ πίθηκον, εὐθὺς ἐξιὼν τῆς οἰκίας, ἀπὸ πόδα ἀναστρέφει, ἢ ἐπανέρχεται, οὐκ ἀγαθὰς μαντευόμενος τὰς ἐφημέρους ἐκείνας πράξεις ἔσεσθαι αὐτῷ, ὑπὸ πονηρῷ τῷ πρώτῳ καὶ δυσφήμῳ ἐκείνῳ κληδονίσματι. Idem alibi, δυσοιώνιστόν τι καὶ δυσαύντητον θέαμα, εἴ τις ἕωθεν ἐξιὼν ἐκ τῆς οἰκίας, Eunuchum fortè fortuna uiderit, existimat. Appianus Alexandrinus ἐμφυλίων δ. ἐξιόντι δὲ τῷ στρατῷ, πρὸ τῶν πυλῶν αὖθις ὑπήντησεν Αἰθίοψ· καὶ τόνδε μὲν, ὡς οἰώνισμα φαῦλον, ὁ στρατὸς αὐτίκα συνέκοψε.

Consentit

Conſentit in Bruto Plutarchus. Imperator quoque Adrianus ex Mauri occurſu maximam ſibi calamitatem impendêre præſagiuit. Iuuenalis:

Et cui per mediam nolis occurrere noctem.

Xenophon. οὗτοί τε γὰρ ὑπολαμβάνουσιν, οὐ τοὺς ὄρνιθας, οὐδὲ τοὺς ἀπαντῶντας, εἰδέναι τὰ συμφέροντα τοῖς μαντευομένοις. Cicero in Vatin. Cum uiderint, tanquam auſpicium malum deteſtantur. Eadem quoq; infecti uanitate, ſepulchra declinabant. Ammian. lib. 31. Aedificijs nullis unquam tecti, ſed hæc uelut ab uſu communi diſcreta, ſepulchra declinant. Non parua mihi aliquando fuit cum utriuſq; linguæ peritiſsimo uiro neceſsitudo, qui ſic Mauros homines auerſabatur, ut eorum uultum non ferret, eos crebrò κακὸν οἰώνισμα uocitans: quam tandem uanam opinionem, tam penitus inſitam, ex eius animo conuulſi.

Iuuenalis loca. Cap. 2.

De tuberibus hæc traduntur peculiariter. Cum fuerint imbres autumnales, ac tonitrua crebra, tunc naſci, & maximè è tonitribus. Hæc Plinij oratio, Iuuenalem ſatyra 5. extricat.

—Poſt hunc raduntur tubera, ſi uer
Tunc erit, & faciant optata tonitura cœnas
Maiores.

Maiores.— Consule lib. Sympos. β. eodéq; segm. Plutarchum. Dioscorides, tuber radicem esse putat, sine folijs, ac sine caule: quibusdam terræ callum uocare placet. Idem Satyra 6.

Ibit ad Aegypti finem, calidasq; petitas
A' Meroe portabit aquas, ut spargat in æde
Isidis.— Quæ, ut arbitror, ex Aegypto Romã nauibus deferebantur. Seruij uerò à Iuuenale recedentis sermonem hic apponere libuit. Sciendum, in sacris simulata pro ueris accipi. unde cũ de animalibus quæ difficile inueniuntur, est sacrificandum, de pane, uel de cera fiunt, & pro ueris accipiuntur. hinc est illud:

Sparserat & latices simulatos fontis Auerni.

Nam & in templo Isidis aqua sparsa de Nilo esse dicebatur. Idem Satyra prima:

—Inter quos ausus habere
Nescio quis titulos Aegyptius atq; Arabarches.

Quidam Arabarchem mollem & eneruem exponunt: alij salis præfectum, Alabarchen. neutri rectè. Ego tamen magistratus apud Alexandrinos cuiusdam nomẽ fuisse, his Iosephi uerbis lib. ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολο. ιη. facile conijcio. ἔνθα ἀλεξάνδρου δεῖται τοῦ ἀλαβάρχου μυριάδας εἴκοσι δανεῖα αὐτῷ δοῦναι. Et κ. ἦλθε ἢ φάδω τιβέριος ἀλέξανδρος διάδοχος, ἀλεξάνδρου παῖς, τοῦ καὶ ἀλαβαρχήσαντος ἐν ἀλεξανδρείᾳ. Nec

ſanè intelligo, cur cū Ioſephus & Euſebius ἀλαβαρχου cū λ ſcribăt, Latini Arabarchē (ſi tamē menda carent noſtri codices) dicere maluerint.

Ouidij loca. Cap. 3.

IAnitor indigne dura religate cathena: Ouidius Amor. 1. Nihil eſt quod hic ſubtilius inueſtigent Grammatici. fuerunt enim quondam apud Romanos ianitores uinculis ad fores alligati. Sueton. de claris Rhetorib. Lucius Octalicius Pilitus ſeruiſſe dicitur, atq; etiam hoſtiarius ueteri more in cathena fuiſſe. Seneca lib. de Ira 3. Iraſceris ergo cathenario cani, quem paulo antè hoſtiarium appellarat. Fatetur lib. 1. Columella. Idem in Helenæ epiſtola Ouidius:

An neſcis, longas regibus eſſe manus?

An neſcis, reges per ſuos, quib. manuum & brachiorum uice utuntur, poſſe etiam procul diſsitos malè multare? Hoc ad tempus referri poſſe, ex Ariſtotele in Politicis, non autumo: quòd reges, etiam ſi diutius diſsimulant, ſoleant tamen aliquando pœnam ſumere de his, quibus infenſi fuerint. Idem de Arte 2.

—Et ex horto quæ uenit herba ſalax.

Eruca, uenerē ſtimulans. quā ipſe alibi nominat:

Nec minus erucas aptum eſt uitare ſalaces.

Idem in Ibin:

Qui

Qui simul impuræ matris delapsus ab aluo,
Cyniphiam fœdo corpore preßit humum.

Solebant ueteres, ubi quis natus esset, ac sublatus ab obstetrice, nudũ protinus in terra statuere, deorumq; opem inuocare, ut nascenti auxilio eßent. Cuius rei meminerunt D. Augustinus, & Plinius. Statius Syluar 5.—Tellure cadẽtem Excepi, fouiq; sinu.—

οἶν☉ μυρσινίτης. Cap. 4.

Dioscorides libro quinto, οἶνον μυρσινίτην ita conficiendum docet · Sumito nigræ myrti, cum suis baccis, ramulos, &c. Superiore uerò proximo capite, οἶνον μυρτίτην ad hunc modum· Sumito nigræ myrti quàm maturißimas baccas: & reliqua. Hoc igitur primùm lectorem monere uolo, duo hæc uina, myrteumq; Catonis, longè inter se differre, tametsi parum id à quibusdam Medicis obseruatũ annotarim. Nunc uerò hanc Aeliani lib. ποικίλης ἱστορίας αβ. orationẽ examinemus· μύρῳ γὰρ οἶνον μιγνύντες οἱ ἕλληνες, οὕτως ἔπινον, καὶ ὑποβρηναγκάζοντο τὴν τοιαύτην κρᾶσιν, καὶ ἐκαλεῖτο ὁ οἶνος μυῤῥινίτης. quẽ in hoc, ut uerbo expediam, nequaquã probo. Nõ quòd ignorẽ, quosdã olim unguẽtũ in potu addidisse, ut odore prodigo fruerẽtur ex utraq; corporis parte. hinc Sat. 6. Iuuen.

Cum perfusa mero spumant unguenta falerno.
Martialis. *Et foliata sitis.— sed quoniam à uocabulo* μύρου, *quo* pacto μυρρινίτης formare propagareq́; poßis, *in animũ non induco : quod tamen uidetur sentire* Aelianus. Iulius Pollux · ὁ μυρινὴς (non μυρρινίτης) οἶνος, μύρῳ κεκραμένος. οἱ δὲ, τὸν γλυκὺν οὕτως οἴονται κεκλῆσθαι. Nec *desunt, qui myrtite uinum, aromatite uocari posse tradant, quibus* (*licet ea separet* Dioscorides) *ut hoc concedam, nunquam tamen propterea conuincant, quin duo hæc, ab eo quod* μυρινὴς οἶνος *à* Polluce *nuncupatur, diuersa sint. quippe cum nemini dubium sit, aromata ab unguentis & re & nomine discrepare.* De Murina *infrà loquemur.*

Vnguenta ceram olere, non terram. Cap. 5.

IN *ueteribus Ciceronis exemplaribus, lib. de* Oratore 3. *ita legitur:* Licet *hoc uidere in reliquis sensibus, unguentis minus diu nos delectari, summa & acerrima suauitate condîtis, quàm his moderatis: & magis laudari quòd ceram, quàm quod crocum olere uideantur.* Grammatici *quidã è* Plinij *lib. 17. cap. 5. ubi terræ genera enumerat, terram scribendum docent.* Ego, Tulliani'ne, *an* Pliniani *codices, an etiam utri-*

que deprauati ſint, ignoro. Quare poſthabito librorum teſtimonio, ceram legi oportere exiſti mo. Nam ut malagmatis plerunque, ne præter modum molleſcant, gummi admiſceri ſolet, nec non collirijs, ut ubi ſicca inaruerint, glutinata ſint, neq; frientur: ita unguentis ceram (mitto eius facultates) aliquando adijci dico, partim ne penitus diffluant ac liqueſcant, partim ad retundendam hebetandamq; aliorum acrimoniam. id quod attingit Cicero. Terra uerò ſi unguentis adhiberi nunquam ſolet, quî fieri poteſt ut eā ſapiant? Fingamus addi, neq; tamen ſic odorem ullum ſpirabit. Quæro & hoc, quem terræ odorem hæc olebunt unguenta? an quem citato nuper loco refert Plinius? an quem proſciſſo ſolo uomer plerunq; excitat? an quo, qui metalla effodiunt, perfunduntur, uario ſanè ac multiplici? ἄοργα & πλουτώνια Græcorum, ſilentio prætereo. Adde tot terræ odores, quot ſapores, ubique gentium reperiri: licet ſenſum remiſsius feriant. At quis è cera ſuauem quendam & moderatum odorem, quis è croco uehementiorem afflari, non ſentit?

Felíces, & infelíces arbores. Non ex omníbus lígnís fíerí ſímulachra. Cap. 6.

DVobus modis felices arbores à Latinis appellantur. Vno, quo, quæ fructũ ferũt, felices dicuntur: infelices, quæ non ferunt. Quod ſi quis admittat, una eademq; arbor & fauſta, & religione damnata nominari poteſt. Nã platani & palmæ in Syria ac Aegypto fructum pro ducunt: in Italia, ut ipſi uidimus, ſteriles perpetuò ſunt. Eadem de olea ratio, quæ in Græcia & Italia fœcunda eſt, in Germania & Britannia nil gignet. Altero, quo felices arbores putãtur, quer tus, eſculus, ilex, ſuber, fagus, corylus, ſorbus, ficus alba, pirus, malus, uitis, prunus, cornus, lo tus: Infelices, quæ inferûm deorum, auertentiumq; in tutela ſunt, ut tradit Macrobius. Vi dentur & dij arbores quaſdam amaſſe, è quibus ſtatuas ſibi fieri uellent. unde Pythagoras, non ex omni ligno Mercurium exculpi debere exiſti mabat. quod de Mercurio tantum, ut tradunt qui dam, intelligendum non eſt: ſed de reliquis aliorum deorum ſimulachris, teſte lib. εὐαγγελικ. προπαρασκευ. ε. Euſebio· ὅτι δὲ καὶ τὰ ἀγάλματα αὐτοὶ ὑπέθεντο πῶς χρὴ ποιεῖν, καὶ ἐκ ποίας ὕλης, δηλώσει τὰ τῆς ἑκάτης, ἔχοντα τοῦτον τὸν τρόπον.

ἀσκώλια. ὀσομάχιον. Cap. 7.

Mollibus

MOllib. in pratis unctos saliere per utres: inquit Georgic. 2. Virgilius. qui ludendi mos initium uidetur sumpsisse è fabula, cuius meminit lib. Signorum cœlest. 2. in Arctophylace Higinus: quem cõsule. Hoc Græci ἀσκωλιάζειν uocant, festũq; ipsum ἀσκώλια. Aristophanis Scholiastes· ἑορτὴν οἱ ἀθηναῖοι ἦγον τὰ ἀσκώλια, ἐν ᾗ ἥλλοντο ἐπ' ἀσκοῖς αἰγείοις, εἰς τιμὴν τοῦ Διονύσου. δοκεῖ γὰρ ἐχθρὸν εἶναι ἀμπέλῳ τὸ ζῶον. κυρίως δ' ἀσκωλιάζειν ἔλεγον, τὸ ἐπὶ τῶν ἀσκῶν ἅλλεσθαι, ἕνεκα τοῦ γέλωτα ποιεῖν. ἐν μέσῳ δὲ τοῦ θεάτρου ἐτίθεντο ἀσκοὺς πεφυσημένους, καὶ ἀληλιμμένους, εἰς οὓς ἐναλλόμενοι ἐνωλίσθαινον. Tzetzes· ἐγένετο δὲ τὰ ἀσκώλια οὕτως. ἀσκοὺς πεφυσημένους τιθέντες κατὰ γῆς, ἑνὶ ποδὶ ἐφαλλόμενοι, ἄνωθεν τούτων ἐφέροντο, καὶ πολλάκις κατολισθαίνοντες εἰς γῆν ἔπιπτον. Fuit etiam apud Græcos aliud præter cætera, ludicrum ὀστομάχιον, quod quid sit, declarat in epistola cẽtoni suo præfixa Ausonius. Hoc, ut opinor, Latini oscillis aut ossisulis ludere nominant. Sueton. in August. cap. 83. Animi laxãdi causa, modò piscabatur hamo, modò talis, aut ossisulis (sic enim lego) nucibusq; ludebat cũ pueris, minutis. Quidã occellatis, nõnulli xysto scribunt: nec quæ nuces occellatæ dici queant, ariolari quidem adhuc possunt. Quid uerò minutis pueris cum xysto?

Vide Scaligerum in illum Ausonij lo[cum]

Vocabula quædam à Ludouico Cælio non ſatis cognita. Cap. 8.

PAmmachus dicitur, non pancratiaſtes, ſed qui in omnibus certaminum generibus, his tamen præcipuè quinq;, iactu diſci, curſu, ſaltu, iaculatione, luctatione, exercitatus eſt. Polypus, ſecundum Ariſtotelem, octo pedes habet, non ſeptem: uocaturq; etiam hodie uulgo Græcè octapos, nō heptapos: nulli uerò animanti impar eſt pedum numerus. Berenice, uel Pherenice, in omnibus exemplaribus legi poteſt. nã Macedones β pro φ uſurpare ſolent. Apud Suetonium in Tiberio, cap. 36. religioſas ueſtes cũ inſtrumento omni comburere repono: non, religioſas ueſtas. Rha ponticum à Rha barbaro differre, aliàs probaturus ſum. Hunc quoq; uerſum ita rectè ſtare confirmo, Nuda Cytheriacæ (Veneri ſacræ) ſplendent agitata columbæ: nec menſum carminis refragari. Ouidius:

Nuda Cytheriacis edita fertur aquis.

Martialis lib. 2.

Læuior ô conchis Galle Cytheriacis.

χαρώνειος θύρα (inquit Zenobius) μία τοῦ νομοφυλακίου θύρα, δι' ἧς οἱ κατάδικοι τὴν ἐπὶ θανάτου ἐξάγονται. Hinc apud Pollucem χαρώ-

νειοι

νειοι κλίμακες. τὰ χαρώνεια uerò apud Laert. in Zenone, & Geographos, barathra quædam, & Plutonia, fœdos odores exhalantia, significant. Galen. πολλάκις δ' ἀπὸ τοῦ πνεύματος μόνου κατὰ τὴν εἰσπνοὴν ἡ βλάβη γίγνεται, καθάπερ ἐν τοῖς χαρωνείοις ὀνομαζομένοις χωρίοις. Hæc in præsentia animo succurrunt, in quibus à Ludouico Cælio dissentio. plura suo tempore commodius. Nunc etiam hoc addam: Phauorinum (uerba Cælij) uel Gellij monumẽtis percelebrẽ, fuisse patria Gallum, memoriæ proditum est, ex Arelate, prope Padum. Philostratus, unde hæc excerpta sunt, ita habet· ἦν μὲν γὰρ τῶν ἑσπερίων γαλατῶν οὗτος, ἀρελάτου πόλεως, ἣ ἐπ' ἠριδανῷ ποταμῷ ᾤκισται. Eridanus flumen, licet propriè Padus sit, Græci tamen (ut alibi probaui) ἠριδανὸν aliquando pro Rhodano accipiunt, qui Arelatem urbem ad hunc usque diem alluit: quo in genere mihi oculato testi credendum est. Quare, prope Rhodanũ, uersum mallẽ.

Martialis locus. Cap. 9.

CVrrant uerba licet, manus est uelocior illis: Nondum lingua suum, dextra peregit opus: Martialis lib. 14. Etsi non dubitem, celerrimas fuisse notariorum manus, ut recitatã orationem statim exciperent, ac conscriberent: hoc

tamen ſic accipiendum puto, ut characterib. quibuſdam uerba notarent, nec ea quidem integra deformarent. Seneca epiſtola 91, Martiali quaſi data opera lucem adferens: Quid uerborum notas, quibus quamuis citata excipitur oratio, & celeritatem linguæ manus ſequitur. Tranquillus autor eſt, Titum imperatorem cum amanuenſib. ſuis per ludum ea de re certare ſolitum. Et Pedianus, orationem Ciceronis pro Milone exceptã eſſe ſcribit, quæ adhuc tempore ſuo extaret. Tametſi has notas Dion lib. νε. Mecœnatem inueniſſe refert· καὶ πρῶτον σημεῖά τινα γραμμάτων πρὸς τάχος ἐξεῦρε, καὶ εὐθὺς διὰ ἀκύλα ἀπελευθέρου συχνοὺς ἐξεδίδαξε. Per notas etiam ſenſa ſua expreſſerunt antiqui, ut docet in Iulio Cæſare Trãquillus & Cicero lib. Epiſt. ad Attic. 13. quæ ſcribẽdi ratio non multum differt ab ea, quã hodie uulgus chiffrã uocat, in qua plures aliquãdo unius literæ figuræ, uocalium præcipuè, quib. frequentius opus eſt, effinguntur. Eò tamen peruenit hominum ſolertia, ut nil tam arcanum & obſcurũ ſit, quod non indagent atq; aperiant: niſi quis feneſtratam perforatamq; uarijs in locis ſuperinductam chartam adhibeat, ac inanitatem ſermonib. quaſi ad rẽ facientib. implcat: qua una uia, quamlibet ſubtilis ingeniorum induſtria, tota concidat ac iaceat neceſſe eſt.

Columellæ

Columellæ loca. Cap. 10.

DArdaniæ ueniant artes, inquit lib. 10. Columella: id eſt, magicæ, à Dardano inſigni, ut tradunt, mago, cuius commentarijs diligenter perlectis, longè doctiſsimus euaſiſſe Democritus memoratur. Conſule Plinium lib. 30. cap. 1. Apuleius: Vel ipſe Dardanus, uel quicũq; alius poſt Zoroaſtrem. Euſebius lib. εὐαγγελ. προπαρασ. β. εἴτε ὁ Δάρδανος ὁ μύθους θεῶν καταδιδάξας, τὰ μυστήρια. Idem lib. 9. Apum reges ſine pilo, ſiue ſpiculo eſſe. Id cõſtabilit in lib. de Clementia Seneca: Iracundiſsimæ, ac pro corporis captu pugnaciſsimæ ſunt apes, et aculeos in uulnere relinquunt. rex ipſe ſine aculeo eſt. Aculeum uerò cum gerere, putat Baſilius ὁμιλίᾳ η, eo tamen ad iniuriam propulſandam non uti· ἔστι μὲν γὰρ κέντρον τῷ βασιλεῖ, ἀλλ' οὐ χρῆται τούτῳ πρὸς ἄμυναν. Plinius lib. 11. cap. 17. hac de re inter autores non conſtare, eleganter oſtendit. Idẽ lib. 12. Nec ignoro, etiã cibariũ oleum eſſe faciundum: hoc eſt, uile, paruiq; precij. Cibarius panis ſordidus dicitur, à quo furfur excretum non eſt. Græci αὐτόπυρον nominant. Cibarium etiam uinum, pro ignobili ſumitur. Pleraq; alia, quæ accumulare unuſquiſq; poteſt.

Dictiones

Dictiones quædam à Grammaticis perperàm explicatæ. Cap. II.

HElcyon pro fune uſurpant nõnulli. Licet eum propriè ſignificet, quo helcyarij aduerſis fluminib. aut uento contrario naues trahunt. Martial. lib. 1. Nec clamor ualet helciariorum. Nos uocis antiquæ obſoleta quædam ueſtigia adhuc retinemus, halyeros eos appellantes. Meſonautæ dicuntur, qui partim ut nautæ, regendæ naui operam ſuam impartiunt: partim etiam ut uectores, nonnihil nauiculatoribus, aut nauarchis pendent. μεσόνεοι ucrò non dicuntur: hi nanque in media naue remigant, ζεύγιοι itidem nuncupati. Poſcam quamplurimi Grammatici loram eſſe ſuſpicantur: ego ſemper apud Plinium, oxycratum. Qui zythum apud eum eſſe exiſtimant, nugantur. ipſe enim poſcæ & zythi, ut diuerſarum potionum, mentionem infert. Nec uerò, ut tradunt, è farina in aqua decocta, priſcorum zythus conficiebatur, nec de eo poſcæ nomine loquuntur hiſtorici. Suetonius in Vitellio: Cũ Puteolis poſcã uendere deprehẽdiſſet. Spartian. Cibis etiam caſtrẽſibus, in propalulo libenter utens: hoc eſt, larido, caſeo & poſca. Buccellatum panis eſt, quem uulgus noſtrum bis coctum,

Ammianus

Ammianus Marcellinus ad uſus diuturnitatē excoctum uocat. Hinc clarum eſt, eo non tantum nautas, unde nauticus à uiris doctis nominari conſueuit, uſos, ſed etiam milites. Lucianus: καὶ ἄρτους οὕτω ναυτικούς. Plinius: Vetus aut nauticus panis tuſus, atque etiam coctus, ſiſtit aluum. Strophium uox Græca eſt, Romana tamen ciuitate donata, faſciam pectoralem notans, quæ tumorem papillarum cohibet, atque etiam coronā. Virgil. in Coppa:

Et grauidum roſeo necte caput ſtrophio.

Quem ediſſerit lib. 21. cap. 2. Plinius. In Diui autem Ioannis hymno, ſtrophium bidentes: zonā & cingulum, non coronam, nec ſacerdotum inſigne, ut credit Blondus.

Ouidij locus. Leges in æs inciſæ. Cap. 12.

NEc uerba minantia fixo Aere ligabātur, inquit Metamorph. 1. Ouidius: nec leges ſupplicia minantes, in æs inciſæ figebātur. Typographi quidam cum locum hunc neutiquam caperent, ita eū macularunt: —Nec uincla minacia collo Aere ligabantur. — Iam, priſcos illos Græcos ac Latinos, leges, fœdera, res magni omnino momenti in æreis tabulis inſculpſiſſe, doceamus. Tzetzes: αἱ κύρβεις εἶχον, νόμους δ᾽, τοὺς πε-

ρὶ δη-

ἐὶ δημοσίων. ἦσαν δὲ χαλκαῖ, οὐ μέν τι ἀπὸ ξύλων. Ariſtophanis Scholiastes· τοῦτο οὖν ἐκήρυξαν, καὶ ἐν χαλκῇ στήλῃ ἔγραψαν. Dionyſius Halicar. ἐπικυρώσαντος δὲ καὶ τοῦ δήμου τοὺς νόμους, στήλαις χαλκαῖς ἐγχαράξαντες αὐτούς. Seruius: Fixit autem ideo, quia inciſæ in æreis tabulis leges, affigebantur parietibus. Cicero: Et legum æra liquefacta ſunt. Pomponius iuriſconſultus, publica autoritate ait placuiſſe decem cōſtitui uiros, per quos peterentur leges à Græcis ciuitatibus, ut ciuitas fundaretur legibus, quas in tabulis eburneis proſcriptas pro roſtris compoſuerunt, ut poſſent apertius percipi. Cui repugnat Liuius: Priuſquam urbem ingrederentur leges decemuirales, quib. XII Tabulis eſt nomē inditum, in æs inciſis, in publico propoſuerunt. Porphyrio in Horatium, leges in ligno inciſas refert. Aereis, inquit, tabulis antiqui non ſunt uſi, ſed roboreis. his incidebant leges: unde adhuc Athenis legum tabulæ Axones uocantur. Cui, quod ad Axones pertinet, ſuccurit in Solone Plutarchus. Nos uerò, poſthabita grāmatici ſententia, Platonem ſequamur, cuius in Minoe uerba hæc ſunt· ὁ γὰρ Τάλως τρὶς περιῄει τοῦ ἐνιαυτοῦ κατὰ τὰς κώμας, φυλάττων τοὺς νόμους, ἐν αὐταῖς ἐγχαλκοῖς γραμματείοις ἔχων γεγραμμένους τοὺς νόμους, ὅθεν χαλκοῦς ἐκλήθη. Cæ-

terum

terùm sunt, qui Pomponio adhærentes, libros illos eburneos, elephantinos à Flauio Vopisco in Tacito appellari credant: non quòd illis temporibus tales essent, sed quòd olim fuissent. Licet quamplurimi ab operis magnitudine, quasi elephanti proceritate, nomen inuenisse testentur.

Aeratæ & Ceratæ naues. Cap. 13.

ROstratæ naues, quas Græci χαλκεμβόλους & χαλκήρεις uocitant, unde dictæ sint, nemo est uel mediocriter literis imbutus, qui ignoret: earum autem nauium rostra quia ex ære fiebant, æratæ etiam nominabantur. Cæsar: Interim L. Nasidius ab Cn. Pompeio cum classe nauium sedecim, in quibus paucæ erant æratæ. Virgil. lib. 9. licet Heroicis temporibus nullæ tales essent: Quot prius æratæ steterant ad littora puppes. Ceratæ uerò naues à quibusdam dicuntur, quasi cera & ebore, cistroq́;, id est uermiculo pictæ: quos lib. 30. in eam adduxit opinionem Plinius. Non sum nescius, Troianis seculis pictas etiam fuisse naues: siquidem eas μιλτοπαρέιους uocat Homerus. Monstrat & hoc Herodotus lib. tertio. Hoc in præsentia asseuero, ceratas, quasi cera piceq́; simul con-

confuſis oblitas, à pleriſq; appellari: licet repugnent clari grãmatici. Ouidius Metamorph. 11.
Iamq; labant cunei, ſpoliataq; tegmine ceræ
Rima patet. — Idem lib. de Remed. amor. 2.
Nec ſatis una tenet ceratas anchora puppes.
Seneca lib. de Benef. 7. Cui triremes & ceratas mitterem. Mihi ſanè (ne mentiar) æratas nõ diſplicuiſſet: nihil tamẽ immuto. Græci quoq; κηρὸν pro eadem ceræ picisq; mixtura accipiũt. Lucian. in dialogo Mercurij & Charontis. καὶ κηρὸν ὡς ἐπιπλάσαι τοῦ σκαφιδίου τὰ ἀνεῳγότα. Conſule lib. 16. cap. 12. Plinium.

Quæ quibus locis optima. Cap. 14.

AD uictum optima fert (inquit Varro, Italiæ dotes perſequens) ager Campanus frumentum, Falernus uinum, Caßinas oleum, Thuſculanus ficum, mel Tarentinus, piſcem Tiberis. Hæc autem, ipſius quoq; Varronis teſtimonio, quæ ingluuies ueſtigauit, alijs præſtant. pauus è Samo; Phrygia attagena, grues Mellicæ, hœdus ex Ambracia, palamis Chalcedonia, murena Tarteſia, aſelli Peßinuntij, oſtrea Tarentina, pectunculus Chius, helops Rhodius, ſcari Cilices, glans Iberica, id eſt (ut ego interpretor) Hiſpanica, nuces Thaſiæ, palma Aegyptia.

ptia. Græci uerò miris celebrant laudibus τὰς ἐν πορθμῷ τῷ σικελικῷ σμυραίνας (Latini murenas Flutas uocant) καὶ τὰς ἐγχέλεις τὰς μαιανδρείους (aut Copaides in Bœotia) καὶ τοὺς ἐν μήλῳ ἐρίφους, καὶ τοὺς ἐν σκιάθῳ κεστρεῖς, καὶ τὰς πελωρίδας κόγχας, καὶ τὰ ὄστρεα τὰ ἀβυδηνά, τὰς ἐν λιπάρᾳ μαινίδας, τὴν γογγύλην τὴν μαντινικὴν, τὰ παρὰ τοῖς ἀσκραίοις τοῦτλα, καὶ κτένας μηθυμναίους, καὶ ψήττας ἀττικὰς, καὶ τὰς δαφνίους κίχλας, χελιδονίους ἰσχάδας, ὄρνεις τοὺς ἀπὸ φάσιδος, ἀτταγὰς αἰγυπτίας, μήδου ταῶνα. Ab Antiphane uerò præcipuè commendatur, βοιωτία μὲν ἔγχελυς, μῦς ποντικοὶ, θύννοι μεγαρικοὶ, μαινίδες καρύστιαι, φάγροι δ' ἐρετρικοὶ, σκύριοι δὲ κάραβοι. Alij à Plinio pisces lib. 9. cap. 54. Apuleius Apologia prima, eiusdem argumenti Ennianos quosdam uersus depromit, magna tamen ex parte delumbatos. Vinum autem Chium, equi Thessali, & Spartanæ mulieres, primas tenuerunt.

Euripides illustratur. Cap. 15.

Αἰαῖ, τί δῆτα τοῖς δ' ἀνέστεμμαι κάρα πλεκτοῖσι φύλλοις, δυστυχὴς θεωρὸς ὤν; Euripides in Hippolyto. ἔθος γὰρ ἦν (ait Glossographus) τοὺς ἐξ ἱερῶν στελλομένους στέφεσθαι. Paulo suprà hanc fuisse priscis docet consuetudinem,

ut accepto oraculo, coronati domum redirent. Sophocles in Oedipo tyranno· οὐ γὰρ ἂν κάρα πολυστεφὴς ὧδ' εἷρπε παγκάρπου δάφνης. Scholium· οἱ γὰρ ἐπί τινι αἰσίῳ παραγενόμενοι ἐκ δελφῶν ἐστεμμένοι ἐπανῄεσαν. Aristophanes in Pluto· οὐ γάρ με τυπτήσεις, στέφανον ἔχοντά γε. Idem nominata prius tragœdia· τοῦ τιμήματος τῆς ἀξίας ἕκαστον, id est, pro census amplitudine, pro bonorum cuiusq; facultatum æstimatione, ut inopes parcè quidem munera, bene numati & locupletes largè ac cumulatè dijs offerrent: quæ non arithmetica proportione examinanda, sed geometrica expendenda sunt. In quo enucleando nodo literatos uiros lapsos offendimus: qui, si hæc Euripidis uincat autoritas, tenuis fortunæ homines liberis carituros dictitant. Idem, eadem fabula· καὶ τὴν ἐν ἴδῃ γραμμάτων πλήσσει τις πεύκην, nec si quis ex Ideis piceis tabellas, aut nec si quis Idearum picearum complicatos cortices cõcinnet, quos scriptura impleat. qui cuiusmodi olim essent, ostendit in Solone Plutarchus· καὶ οἱ νόμοι κατεγράφησαν εἰς ξυλίνους ἄξονας, ἐν πλαισίοις περιέχουσι στρεφομένους.

Ephippia. Arenarij. Cap. 16.

Ephippia,

EPhippia, stragula sunt; quibus equi sternuntur, uel sellæ equis ad insidendum impositæ. Cæsar lib. de Bel. Gallico. 4. Neque eorum moribus turpius quicquam, aut inertius habetur, quàm ephippijs uti. Itaq; ad quemuis numerum ephippiatorum equitum, quamuis pauci adire audent. Martialis lib. 13. in ephippium:
Stragula succincti uenator sume ueredi.
Sunt qui lora illa (staphas uocant Itali) quibus in equo sedentium pedes utrinq; innituntur ac sustinentur, ephippia ab antiquis nominata putent: sed hi sanè tota uia aberrant. Fuerunt enim hæc priscis incognita, ut ex equestribus statuis, tum ex ære fusis, tum è lapide factis, addo etiam numismata, colligere licet, in quibus nil tale uisitur. Arenarij à Capitolino & Iul. Firmico appellantur, qui ab alijs bestiarij: hiq; in arena, id est, amphitheatro (sic enim hodie quoq; Nemausi uocatur) contra bestias pugnabant. Græci θηριομάχους nominant. Basilius περὶ πλεονεξίας· οὐχ ὁρᾶς τοὺς ἐν τοῖς θεάτροις, παγκρατιαστὰς, καὶ μίμοις, καὶ θηριομάχοις τισὶν ἀνθρώπους.

Pecunias in templis deponere. Cap. 17.

DIuites olim in templis pecunias ſuas deponere ſoliti erant, eas quaſi dijs committere ac credere ſe exiſtimãtes: id quod & probare, & unà bonis auctoribus lucem adferre inſtituimus. Plautus in Bacch. Nos ibi apud Theotimum omne aurum depoſuimus, qui illic ſacerdos eſt in Dianæ Epheſiæ. Iuuenalis Satyra 14.

—Et ad uigilem ponendi Caſtora nummi.

Cæſar lib. de Bello ciuili 3. Præterea Epheſi à fano Dianæ depoſitas antiquitùs pecunias Scipio tolli iubebat. Huius moris Cicero & Herodianus lib. 1. mentionem faciunt. Veteres etiam in ædibus ſacris publicã pecuniam deponebant, ut docet Ariſtophanes in Pluto. Thucydidis Scholiaſtes. ἔθος γὰρ τοῖς παλαιοῖς τὰ κοινὰ χρήματα ἐν τοῖς ἱεροῖς ταμιεύειν. Romæ ſanè in templo Saturni ærarium fuiſſe, neminem latet. Vt audirent quoq; in fanis legatos, antiqua fuit conſuetudo, non ſolum Latinorum (Virg. Aeneid. 7.

Tectũ auguſtũ, ingens, centum ſublime columnis
Vrbe fuit ſumma—

Verùm etiam Græcorum: cui quod Aeſchines minimè paruiſſet, hoc ei Demoſthenes, ut culpam crimenq; obijcit.

Virgilius explicatur, Cap. 18.

Alba

ALba ligustra cadunt, uacinia nigra leguntur: Maro Aegloga 2. Seruius ligustrũ florem esse candidißimum, sed uilißimum. Quidam Lilium album, alij conuoluulum, & Arabum alcainam. Ligustrum uerò, ut ipse sentio, arbor est parua, folijs oleæ similibus, floribus candidis, racematim Maio mense emergentibus, semine primùm uirente, deinde temporis processu nigro, in quibusdam Italiæ partibus adhuc nomen seruans. Ianus & Beroaldus, Dioscoridis (ut par est) eruditione moti, eandem cum cypro arborem existimarunt: cum tamen hæ inter se dißideant. nec Dioscoridem uerba hæc, Romani ligustrum dicunt, scripsiße unquam mihi persuadere potui. Seruius, uacinia uiolas purpurei coloris exponit. Nonnulli arborem, quæ ad aucupia seratur: hyacinthos pleriq;, & baccas ligustri. Quot homines, tot sententiæ. Ego uacinia mora agrestia esse dico, quæ à rubo sentis producta, ad tingendas seruorum, plebisq́; uestes olim legebantur. Idem Aegloga 7.

Ambo florentes ætatibus, Arcades ambo.

& 10. —Olim cantare periti Arcades.—

quæ lib. 4. enucleat Polybius· διότι χεδὸν παρὰ μόνοις ἀρκάσι, πρῶτον οἱ παῖδες ἐκ νηπίων ἄδειν ἐθίζονται κατὰ νόμους, τοὺς ὕμνους καὶ παιᾶνας; &c. Ac multo sermone lib. δειπνοσοφ. ιδ.

 Athenæus:

Athenæus: quem adi, si tibi hæc curæ sunt.

Transenna. Quadratum corpus. Cap. 19.

TRansenna, cancellos significat: unde, per transennam inspicere, pro summatim & strictim rem quampiam intueri, prouerbiali figura dictum est. Seruius in Aeneid. 5. Transenna dicitur extensus funis. Sallust. Transenna demissum uictoriæ simulachrum cum machinato strepitu tonitruũ coronam capiti imponebat. Nonius Marcellus hunc Sallustij locum citans, transennam scribit, ac fenestram interpretatur. Hunc ipsum quoq; proferens lib. Saturnal. 3. Macrobius, Cum sedenti in transenna, legit. Quare in tanta scriptorum controuersia nihil certi exsculpere possum. Mihi tamen transenna demissum, ut legit Seruius, arridet: sic tamen, ut transenna cancelli sint, quibus apertis ac laxatis, machinæ deos aut heroas portantes, remitterentur, adducerenturq;. Ammianus Marcell. lib. 25. Et cum latendi copiam nocturna quies daret, tanquam è transenna simul emißi, spe citius ripas occupauere cõtrarias. Hinc à Plauto in Bacchid. pro crate (de qua suprà) ad decipiendas aues cõcinnata, fortasse ponitur: Nunc ab transenna hic turdus lumbricum petit. Quadratum corpus

corpus, uidetur mediæ staturæ esse. Celsus lib. 2. Corpus habilissimum quadratum est, neq; gracile, neq; obæsum. Columel. lib. 7. Pinguis & campestris situs, proceras oues tolerat: gracilis & collinus, quadratas: syluestris & montosus, exiguas. Et de canibus loquens: Probatur (inquit) quadratus potius, quàm longus, aut breuis. Plauto in Asinaria, commoda statura dicitur: Truculentis oculis, commoda statura, tristi fronte. Tranquillo in Tiberio, iusta: Corpore fuit amplo atq; robusto, statura quæ iustam excederet. Græcis uerò τετράγωνος ἀνὴρ, uerè bonus fortisq; intelligitur. Aristoteles Moral. Nicomach. 1. ὅγ᾽ ὡς ἀληθῶς ἀγαθὸς καὶ τετράγωνος ἄνευ ψόγου. Quod ex Simonide excerptum est. Plato in Protagora· λέγει γάρ που Σιμωνίδης πρὸς Σκόπαν τοῦ Κρέοντος υἱὸν τοῦ Θετταλοῦ, ὅτι ἄνδρα ἀγαθὸν μὲν ἀλαθέως γενέσθαι χαλεπὸν, χερσί τε καὶ ποσὶ, νόῳ τε τετράγωνον, ἄνευ ψόγου τετυγμένον. Is loquendi modus à quadrata figura sumitur, quæ in quācunque partem uoluatur, sui semper similis est.

Murina. Caseus uiridis, Cap. 20.

MVrina, inquit Festus, genus potionis, quæ Græcè dicitur μυῤῥίνη, uel μυρρίνη. hāc mulieres uocant muriolam, quidam murratum uinum: quidam id dici putant ex uuæ genere Murrinæ nomine. hanc Romanæ mulieres uti loream, & paßim bibere solitæ erant. Plinius lib. 14. cap. 13. Lautißima apud priscos uina erant myrrhæ odore (non miro odore, ne unguentū putes) condita, ut apparet in Plauti fabula, quæ Persa inscribitur, quanquā & in ea calamū addi iubet. uerba Plauti: Bene in strutheis concaleat (mulsum) & calamum inijce. Columella lib. 12. cap. 19. quo pacto condiatur mustum, ut perenne sit, docens, hunc Plauti locum edisserit. tametsi uerò neuter illorum conditura millam Murinam appellet: Plinianam tamen lectionem radendam non puto. in huiusmodi enim uinorum confectionibus myrrham adijcit Columella. Plinio uerò, odor myrrhæ, myrrhæ aromata significat. Idē Columella suprà nominato capite: Seu quoscunque uoluerit conuenientes odores adijciat. & 20. Ad prædictum autem modum musti, adijci debent hi odores; nardi folium, iris Illyrica, nardum Gallicum. Quare ego Murinam, mustum fuisse censeo: ut defrutum, uariè condîtum, cui aromata, odores, atq; id genus nonnulla inspergerentur, Caseus uiridis, mollis & recens appellatur;

pellatur: ne quis, additis quibusdam herbis, quod apud Rhætos fieri animaduerti, eo esse colore su spicetur. Græci χλωρὸν nuncupant. Aristophanes in Ranis. οὐδὲ τὸν τυρόν γε, τὸν χλωρὸν τάλαν. huic ξηρὸς à Medicis opponi solet.

Eunuchi. Cap. 21.

EVnuchorum uaria sunt genera. Sunt enim, qui natura sine testibus progeniti sint. Sūt qui habeant, non in scroto quidem, sed intus, muliebri penè modo abditos ac latentes. Thlasiæ, & Thladiæ à Græcis nominantur, quibus fracti ruptiq; sunt: Spadones, quibus auulsi: Thlibiæ, quibus collisi, attritiq;: Ectomiæ, quibus resecti & amputati sunt. Sunt qui non solum testibus, sed ipso etiam cole priuantur, atque hi propriè Eunuchi (à quibusdam Castrati) dicuntur, quòd uirgines curarent, eorumq; lectos sternerent, ac custodirent, omni prorsus criminis suspicione exoluti. Venerea sanè libidine thlasiæ, thlibiæ, & spadones pruriunt: quòd eis uis tanta illata non sit, quin adhuc portio aliqua supersit, quæ huic excitando desiderio largiter sufficiat. Aetius lib. 6. οἱ γὰρ τεθλασμένοι ποτὲ καὶ συνουσίας ὀρέγονται, μέρους τινὸς, ὡς ἔοικεν, τῶν διδύμων ἐν τῇ θλάσει διαλανθάνοντος. Quæ in ectomijs ratio minus procedit, quòd funditùs partium il-

larum ſtirpes incidantur. Quare de his, ut opinor, loquens Polybus περὶ γονῆς, ſic inquit· οἱ δὲ εὐνοῦχοι διὰ ταῦτα οὐ λαγνεύουσιν, ὅτι σφέων ἡ δίοδος ἀμαλδύνεται τῆς γονῆς. Et Ariſtoteles lib. περὶ ζώων γενέσεως α. οὐδὲν γὰρ εἰσὶ μόριον τῶν πόρων οἱ ὄρχεις, ἀλλὰ πρόσκεινται καθάπερ τοὺς λάας προσάπτουσιν αἱ ὑφαίνουσαι τοῖς ἱστοῖς. ἀφαιρουμένων γὰρ αὐτῶν, ἀνασπῶνται ἐντὸς οἱ πόροι, ὥστε οὐ δύναται γεννᾶν τὰ ἐκτεμνόμενα. Quæ uerba aperit Galenus περὶ σπέρματος α. Sed uidetur Iuuenalis Satyra 6. Polybo aduerſari:

Sunt quas eunuchi imbelles, ac mollia ſemper
Oſcula delectent, & deſperatio barbæ,
Seu quòd abortiuo non eſt opus. —

Qui hac ratione defendi poteſt, quòd ſi rem cum mulieribus habeant eunuchi, nullum tamen ſperma fundunt. proinde ita λαγνεύειν ut interpreteris, meo ſanè iudicio neceſſe eſt, ut etiam uera ſint quæ à Iuuenale ſcribuntur. quem Alexand. Aphrod. lib. Probl. α. & Hebræi Gloſſographi mirè ſubleuant, hoc amplius addentes: Homines teſtibus mutilatos, niſi ſimul & ueretrum demetatur, amatores mulierum eſſe, atque aliquid poſſe, licet nil generent, arbitrantur. Obſcurius eſt, quod idem περὶ γονῆς tradit Polybus· ὁκόσοι δὲ παρ' οὖς τετμημένοι εἰσὶν, οὔ-

τοι λαγνεύουσι μὲν, καὶ ἀφίασιν, ὀλίγον δὲ, καὶ ἀσθενὲς, καὶ ἄγονον. Quod edisserit περὶ ἀέρων, ὑδάτων, τόπων, Hippocrates· εἰσὶ γὰρ παρὰ τὰ ὦτα φλέβες, ἃς ἐάν τις ἐπιτάμῃ, ἄγονοι γίνονται οἱ ἐπιτμηθέντες. Hoc argumento fulti Arabes medici, permultum ſeminis è cerebro promanare oſtendunt. Cum uerò grauia ſecundum aures uulnera milites noſtri quotidie accipiant, qui tamen propterea ἄγονος euaſerit, uidi adhuc ſanè neminem, ne fama quidem accepi. neque enim è cerebro tantum, ſed ex alijs etiam corporis partibus profluit ſemen.

Saccharum. Cap. 22.

QVi ſaccharum Galeno incognitum fuiſſe ſcribunt, ſi accuratè illius uiri opera perlegiſſent, ſententiam mutaſſent. Sacchari uerò non ſolum meminit Galenus lib. περὶ τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως ζ· καὶ τὸ σάκχαρ δὲ καλούμενον, ὅπερ ἐξ ἰνδίας τε καὶ τῆς εὐδαίμονος ἀραβίας κομίζεται: ſed qui cum aliquot annos præceſſerunt. Varro Narbonenſis:

Indica non magna nimis arbore creſcit arundo,
Illius è lentis premitur radicibus humor,
Dulcia cui nequeant ſucco contendere mella.

Statius Syluar. 1.

—Et quas præcoquit Ebutia cannas.

Lucanus lib.3.

Quiq; bibunt tenera dulces ab arundine ſuccos. Quid enim aliud eſt ſaccharum, quàm ſuccus è planta ſua contrita expreſſus? Quo uel uno carmine tolli omnis dubitatio potuit, adiuuante præcipuè lib. 15. Strabone· εἴρηκε δὲ καὶ περὶ τῶν καλάμων, ὅτι ποιοῦσι μέλι, μελισσῶν μὴ οὐσῶν. Hoc ego μέλι, ſaccharum expono. Arrianus in Periplo maris Erithræi· καὶ μέλι τὸ καλάμινον, τὸ λεγόμενον σάκχαρι. Dioſcorides lib. 2. in India, feliciq; Arabia, in arundinibus inueniri concretione ſalis ſimili putat: quare à Paulo Aegineta ἅλς ἰνδικὸς uocatur. Sed qui poſt Dioſcoridē uixerūt, hocq; exactius conſiderarunt, rectius è ſucco arundinum ſaccharum exprimi, quàm in eis reperiri, ut experimento conſtat, nobis tradiderunt. Syriacum uerò rorem, mel aerium, atq; Arabum mannam, rem unam eſſe, aliàs oſtēdam: eandemq; à ſaccharo diuerſam, facilè probabo, ac conuincam.

Bitumen. ἄσφαλτος. πισσάσφαλτος. Cap. 23.

BItumen in lacu Iudææ qui uocatur Aſphaltites, certo tempore anni ſupernatans, filo tantum

tantum auelli, quod menstruum mulierum profluuium infecerit, autor est Plinius. Iosephus lib. ἰουδαϊκῆς ἁλώσεως δ. hoc, ἐμμηνίῳ γυναικῶν αἵματι καὶ οὔρῳ, οἷς μόνοις εἴκει, τοὺς τῆς λίμνης ἐργάτας διαλύειν confirmat. à quibus Strabo lib. 15. dissentit· γοήτας δὲ ὄντας σκήπτεσθαι φησὶν ἐπῳδὰς ὁ ποσειδώνιος τοὺς ἀνθρώπους, καὶ οὖρα, καὶ ἄλλα δυσώδη ὑγρά. Vtri horum uera dicant, adhuc sanè hæreo. Nemo autem inter ἄσφαλτον & πισσάσφαλτον latam eße differētiam arbitretur. Dioscorides libro 1. καλεῖται δέ τις καὶ πιττάσφαλτος γεννωμένη ἐν ἀπολλωνίᾳ τῇ πρὸς ἐπιδάμνῳ. Aristoteles (imò alius quispiam autor) περὶ θαυμασίων ἀκουσμάτων, ἄσφαλτον nominat. ἐν δὲ ἀπολλωνίᾳ τῇ πλησίον κειμένῃ τῶν ἀτλαντικῶν χώρᾳ, φησὶ γίγνεσθαι ἄσφαλτον ὀρυκτὴν, καὶ πίσσαν, τὸν αὐτὸν τρόπον ἐκ τῆς γῆς συναναπηδῶσαν τοῖς ὕδασι. Castigandum est autem (ut id obiter annotemus) τῶν ταυλαντίων. Thucydides lib. 1. ἐπίδαμνός ἐστι πόλις ἐν δεξιᾷ ἐσπλέοντι τὸν ἰόνιον κόλπον. προσοικοῦσι δ' αὐτὴν ταυλάντιοι βάρβαροι. Et Strabo lib. ζ. ἐν δὲ τῇ χώρᾳ τῶν ἀπολλωνιατῶν καλεῖταί τι νυμφαῖον· πέτρα δ' ἐστὶ πῦρ ἀναδιδοῦσα, ὑπ' αὐτῇ δὲ κρῆναι ῥέουσι χλιαροῦ ἀσφάλτου.

στιγματίαι

Στιγματίαι. Cap. 24.

VEteres seruorũ suorũ faciem, si quid gra- uius deliquissent, pœnæ nomine, aut literis, aut alijs quibusdã notis, per ignominiã inure- bãt. Quare στιγματίαι uocabãtur. Lucianus· πε- γὰρ ἐγὼ στιγματίας ἐγενόμην. Valerius Maximus: Seruus ab eo uinculorum pœna coercitus, inex- pugnabiliq; literarum nota per summam oris contumeliam inustus. Plautus in Casina, his li- terarum notis inustis insignem, literatum appel- lat: Si hoc literatus me sinat. Plinius lib. 18. cap. 3. inscriptos uultus: At nunc eadem illa uin- cti pedes, damnatæ manus, inscripti uultus exer- cent. à qua nos inhumanitate reuocat Phocy- lides·

στίγματα μὴ γράψῃς, ἐπονειδίζων θεράποντα.

Tametsi uerò seruile eßet stigmatis compungi, Samios tamen captiuis Atheniensium noctuam, & Athenienses uicißim illis Samaenam, quod est nauigij genus, inußisse legimus. Plutarchus in Nicia, de Syracusanis loquens· καὶ τούτους (Athenienses) ὡς οἰκέτας ἐπώλουν, στίζοντες ἵπ- πον ἐς τὸ μέτωπον. Idem περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ θείου βραδέως τιμωρουμένων· οὐδὲ γὰρ θρᾷ- κας ἐπαινοῦμεν, ὅτι στίζουσιν ἄχρι νῦν, τιμωροῦν

τες τῷ ὠρφεῖ, τὰς αὐτῶν γυναῖκας. Nostra uerò ætate noxijs quibusdam, notas fronti scribi conspicimus: qua pœna sacrilegos afficit Plato νόμων. θ.

Virgilij locus. Cap. 25.

ET passo psythia utilior, tenuisq́; lageos: Virgilius Georg. 2. Seruius, lageon leporariam Latinè dici, rectè putat: à leporis, ut opinor, colore, ut alopecis. Plinius lib. 14. cap. 3. Contrà damnantur etiam uisu cinerea, & rabuscula, & asinisca, minus tamen caudas uulpiũ imitata alopecis. Vidi nuper quosdam, qui lageam ex eodem Plinij capite, Aegyptiam perperàm interpretarentur. Scio Ptolemæum primum Aegypti regem, Lago, ut putant quamplurimi, patre genitum, uel Amynta, si credimus Pausaniæ: πτολεμαῖον μακεδόνες φιλίππου παῖδα εἶναι, τοῦ ἀμύντου, λόγῳ δὲ λάγου νομίζουσι. Vnde Lagea iuuentus, pro Aegyptia, à Lucano lib. 10. nominatur:

Cæsaris in iugulum præstet Lagea iuuentus.

Ex citato uerò nuper Plinij loco, uuis quibusdã, ab earum colore nomen indi liquet, quarum in numero heluolæ ponendæ. est enim heluus color Columellæ, qui neq; purpureus est, neq; niger.

Festus

Festus & Cato eum inter ruffum & album collocant: mihi sanè ad flauum proximè accedere uidetur, flauum tamen penitus esse non autumo. Idem fortasse denotat & Heluinus. Iuuen. Sat. 3.

Me quoq; ad heluinam Cererē, uestramq; Dianā.

Tibull.

Flaua Ceres, tibi sit nostro de rure corona.

Falsa quædam de Demosthene tradi. Ciceronis locus. Cap. 26.

SEruius Demosthenem abstemium fuisse refert, ob idq; acrioris naturæ: Valerius Maximus, eius patrem cultellos uendidisse. Quæ mihi minimè probantur. nec enim Demosthenes à uino abstinebat, nisi si quando philosophiæ studijs uacaret, orationes scriberet, causam orare uellet. Athenæus, χρόνον τινὰ ὕδωρ μόνον πεπωκέναι ostendit: & Lucianus in eius encomio.

Nec eius pater cultellos unquam uendidit: fuit enim καλῶν κἀγαθῶν ἀνδρῶν (autore apud Plutarchum Theompompo) &, ut illa ferebant tēpora, locuples. Indicat ipsius Demosthenis κατ' ἀφόβου oratio: ὁ γὰρ πατὴρ (inquit) κατέλιπε δύο ἐργαστήρια τέχνης οὐ μικρᾶς ἑκάτερον, μαχαιροποιοὺς μὲν τριάκοντα καὶ δύο, quibus (nō enim hoc curabat ipse) aut ex eius libertis quispiam, aut atriensis præesset. Idcirco tamen ab

Aeſchine per contumeliam & probrum μαχαιροποιοῦ υἱὸς uocatus eſt. Verum eſt autem, quod tradit in libro de Oratore ad Brutum Cicero: Aeſchinem quædam Demoſthenis uerba reprehendere, quem nunc locum ediſſeremus. Aeſchines κατὰ κτησιφῶντος· οὐ μέμνησθε αὐτοῦ τὰ μιαρὰ καὶ ἀπίθανα ῥήματα, ὅπως ποθ' ὑμεῖς ὦ σιδήρεοι ἐκαρτερεῖτε ἀκροώμενοι. Sequuntur Demoſthenis uerba. Deinde ait Cicero: Quinetiã quærit ab ipſo, cum quidem eum beluam appellet. Aeſchines ibidem· ταῦτα δὲ τίνος ἐστὶν ὦ κίναδος (non κίναιδος: Cicero beluam reddit) ῥήματα καὶ θαύματα. κίναδος uulpem notare, tradunt literati Grammatici: non ἀναιδῆ καὶ ἀναίσχυντον, ut ſcribit Thomas. Idem κατὰ κτησιφῶντος Aeſchines, Demoſthenem carpit, quòd eo uocabulo ἀπορρῆξαι eſſet uſus· οὐ γὰρ ἔφη δεῖν, καὶ γὰρ τὸ ῥῆμα μέμνημαι, ὡς εἶπε διὰ τὴν ἀηδίαν τοῦ λέγοντος, ἅμα καὶ τοῦ ὀνόματος, ἀπορρῆξαι τῆς εἰρήνης τὴν συμμαχίαν. Aeſchines mollius ac ſuauius ſic loqui ſibi uidetur· οὐ δεῖ γιγνώσκειν ἔφη τὴν εἰρήνην ἀπὸ τῆς συμμαχίας.

Dirigenda non eſſe ad normã poetica carmina. Virgilius illuſtratur. Cap. 27.

l Dirigen-

Dirigenda ad normam non esse secundæ classis poetarum carmina, ne ipsius quidem Virgilij, Latinorum omnium facilè principis, hæc indicabunt exempla. Bis capti Phryges: oratio eius est, Aeneid. 9. Nos non bis tantum, sed ter, captum excisumq; Ilium tum fuisse censemus: primùm ab Hercule, deinde ab Amazonibus, postremò à Græcis duce Agãmemnone, ut probat Tzetzes. Idẽ paulo suprà Virgilius:
Stridentem fundam positis Mezentius armis,
Ipse ter adducta circum caput egit habena.
Vegetius lib. 2. semel circum caput agitandam fundam docet, hoc sermone: Semper assuescendum est etiam, ut semel tantum funda circa caput rotetur, cum ex ea emittitur saxum. Rursus Georgicorum 2.
—Insolitæ fugiunt in flumina phocæ.
Eas alij poetæ, Romanè uitulos marinos appellant. Phocæ uerò, & uituli marini, nomine tantũ discrepant. Qua in re Plinius de natura animaliũ scribens, quia sæpe peccauit, culpa non caret. nam lectoris animus facilè perturbatur, si unam eandemq; uarijs nominib. bestiam nuncupari sentiat. Mitto, quòd nisi apprimè eruditus sit, diuersam primo aspectu credet. Idẽ Georgic. 2. Virg.
Septima post decimam felix, & ponere uites,
Et prẽsos domitare boues, et licia telæ Addere.—
Nos

Nos hic poetam, ſeptimum & decimũ ad ea quæ enumerat, fœlices & commodos dies ſcribere opinamur: ita tamen, ut decimum ſeptimo bonitate anteſtare tradat. Secus uerò putans Heſiodus, decimã tertiam ἡμέραν φυτὰ δ' ἐνθρέψασθαι ἀρίστην cenſet. nec nonam deſpicit: eſt enim, ut docet, ἐσθλὴ μὲν γὰρ ἥδε φυτευέμεν. quas inſerendis ponendisq́; uitibus à Virgilio deſtinari, nõ uidemus. Ipſe ad domandos boues uigeſimamnonã magni pẽdit Heſiodus, ἀρίστην uocans ἄρξασθαί τε πίθου, καὶ ἐπὶ ζυγὸν αὐχένα θεῖναι βουσὶ καὶ ἡμιόνοισι. Ad eos uerò manſuefaciendos, decimæ quartæ palmã dat. Duodecima uerò, ad addẽda, ut ait Virgil. telæ licia, aptiſsima ab eo creditur.

ἡ δὲ δυωδεκάτη, τῆς ἑνδεκάτης μέγ' ἀμείνων,
τῇ δ' ἱστὸν στήσαιτο γυνὴ, προβάλοιτό τε ἔργον.

Ego ad rerũ potius naturã, quàm magiſtros, mẽtis oculos conuertens, creſcente luna uites conſerendas, telã (ſi quid intereſt) in coitu texendam puto. eſt enim tum frigidior ac humidor luna. Domandis uerò bobus diem alium alio, tanquam magis idoneum, præcellere non arbitror.

Aqua pluuialis. Plinius à Medicis diſsidens. Cap. 28.

INter medicos conuenit, aquam leuiſsimam pluuialem eſſe. Celſus libro ſecundo, cap. 18.

Aqua leuißima pluuialis est. Aetius lib. 3. cap. ρξε. φαίνεται δὲ καὶ τούτων τὸ μὲν ὄμβριον κουφότατον, καὶ εὐμετάβλητον, καὶ τοῖς ἄλλοις πάθεσι πίνεσθαι κάλλιστον, παραχρῆμα ἱδρούμενον καὶ ἐξαιρούμενον. Fatetur Hippocrates in libro περὶ τῶν ἐν κεφαλῇ τρωμα. quem egregiè Paulus Aegineta lib. α. cap. ν. explicat· τινὲς δὲ καὶ τῷ σταθμῷ δοκιμάζουσι τὰ κοῦφα τῶν ὑδάτων, νομίζοντες εἶναι κρείττω, τοῦτο δὲ εἰ μὲν πρὸς τοῖς ἄλλοις ὑπάρχει τοῖς εἰρημένοις, ἐπαινεῖται, μόνον δ' οὐκ ἐξαρκεῖ τεκμήριον εἶναι. Nos igitur, ut leuis admodum sit, è niue, aut glacie concretam aquam uituperantes (nisi prius bene concinnatam, quo modo δεικνύουσαν apud Galenum lib. θεραπευτ. μεθόδου ζ. uidemus) Hippocrati applaudimus, ei frustra obtrectante lib. 2. Athenæo. Verba Hippocratis citato nuper libro· ταύτῃ οὖν νομίζω πονηρότατα ταῦτα τὰ ὕδατα εἶναι, τὰ ἀπὸ χίονος καὶ κρυστάλλου. Pondere uerò aquarum leuitatem deprehendi posse, si quis diligentiam adhibere uelit, eo ipso fretus doctore lib. περὶ ἀέρων, ὑδάτων, τόπων, contendo. Athenæus in β. σταθμήσας τὸ ἀπὸ τῆς ἐν κορίνθῳ πειρήνης καλουμένης ὕδωρ, κουφότερον πάντων εὗρον τῶν κατὰ τὴν ἑλλάδα. Plinius lib. 31. cap. 3. aduersus ea quæ nunc retuli, niues imbribus à Medicis (haud dubiè quin peßimis) præferri, niuibusq;

busq́; etiam glaciem, tradit: perrarumq́; esse, ut leuior sit aliqua. Ego sanè hoc in genere nobiliũ Medicorum placita, non Pliniana decreta, amplector. Videant autem, qui huic uiro patrocinari student, ne à natura ipsa desciscant, ac ueritatem oppugnent: quod fecisse nonnullos, quorum me miseret, nemo nescit.

Nili fluminis aqua. Cap. 29.

NVnc uideamus, an de Nili fluminis aqua præclari inter se uiri discrepent. Aetius lib. 3. ποταμιαῖα δὲ ὕδατα καὶ λιμναῖα πάντα τὰ κακὰ, πλὴν τοῦ νειλώου. τοῦτο γὰρ πάσαις ταῖς ἀρεταῖς κεκόσμηται. *Spartianus in Pescennio Nigro, tantam illius fluminis dulcedinem esse ostendit, ut accolæ uina non quærant. Quid Hircius, aut Oppius, de bello Alexandrino? Nã quæ flumine Nilo fertur aqua, adeò est limosa atq; turbida, ut multos uariosq́; morbos efficiat. Quibus uerbis, uanam esse quorundam sententiam manifestò apparet, qui huius fluminis aquas ideo salubres esse aiunt, quòd solis calore torreantur ac decoquantur. Quæ si probãda esset, hanc tamen potius sibi amnes gloriam arrogarent, qui propter æquinoctialis propinquitatẽ rectis solis radijs penè ad lineam pendentib. feriuntur. Quare nos Oppio, uel Hircio astipulantes, Nili*

aquam ut noxiã damnamus: nullamq; salubrem, quæ illius ritu limosa sit, putamus. Delirant igitur & Aetius & Spartianus? Minimè sanè, sed eos excutit libro περὶ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως α. Galenus· ἔστι δὲ δήπου καὶ τὸ ἰλυῶδες ὕδωρ, σύνθετον, ὡς καὶ τὸ τοῦ νείλου, καὶ κατ' αἴγυπτον, ἀλλὰ διὰ τῶν κεραμίων ἀγγείων διηθούμενον ἀκριβῶς γίνεται καθαρὸν. χρὴ δὲ μὴ ἅπαξ, καὶ δὶς ἢ τρεὶς διηθεῖν αὐτὸ, &c. Idem] εἰς τὸ ἕκτον τῶν ἐπιδημιῶν ὑπομ. δ. quæstionem hanc perstingit, quam in pauca concludentes, colatam Nili aquam, ac tandiu in uase testaceo seruatam, donec omnis prorsus limus subsederit, ac in limpidam defecatamq; abierit, cum Aetio ualde probamus: turbidæ potum summopere fugiendum existimamus. Quæ uerò de Nilo sentimus, eadem ipsi in utranq; partem de Tiberi Romæ, de Rheno Bononiæ, de Rhodano Arelate (pace Aetij, qui unum Nilum excipit) à uero non declinare, periclitati sumus.

Τυμβαῦλαι. Βυκανισαί. Cap. 30.

VT funus ad tubã aut tibiam deduceretur, antiqua fuit consuetudo. Persius:

Hic tuba candelæ, tandemq; beatulus alto
Compositus lecto.— Qui ad huiusmodi næniás accersebantur tibicines, τυμβαῦλαι à Græcis,

cis, à Romanis siticines aut sicinnistæ nominãtur. Galenus· βομβώλεις δ' εἰσὶν ἕτεροι, τοῖς ἐξ εὐρυτάτων αὐλῶν ἐοικότες, ὁποίους ἔχουσιν οἱ τυμβαῦλαι καλούμενοι. Qui in triremibus tibia canebãt, τριηραῦλαι uocabantur. Demosthenes περὶ τοῦ στεφάνου· ἀλλ' ὡς ὁ τριηραύλης φορμίων. Qui buccina, βυκανισταί. Dionysius Halicar. τὴν δὲ τρίτην, εἴκοσι καὶ δύο σὺν τοῖς σαλπισταῖς καὶ βυκανισταῖς. τιτυρισταὶ uerò, fistulatores non sunt, sed satyri, apud Appianum ἐν λιβυκῇ, motu turpi atq; indecoro saltantes ac gesticulantes· καὶ χόρος κιθαριστῶν τε καὶ τιτυριστῶν, ἐς μιμήματα τῆς τυῤῥηνικῆς πομπῆς. Aelianus· ὅτι οἱ συγχορευταὶ διονύσου σάτυροι ἦσαν, οἳ ὑπ' ἐνίων τίτυροι ὀνομαζόμενοι. Autor anonymus· ἀμέλει δὲ καὶ πίθηκον θρέψαι, καὶ τίτυρον (Satyrũ) κτήσασθαι. Nec ignoro, αὐλὸν quẽdã τιτύρινον uocatũ. At σαμβύκη neq; tibiæ genus est, neq; fistulæ, ut tradũt imperiti Grãmatici: sed instrumẽtũ musicũ triãgulũ, cuius meminit lib. δειπνοσο. ιδ. Athenæus. Vnde apud eundẽ lib. δ. σαμβυκίστριαι καὶ μουσουργοὶ, καὶ σαμβυκίστριαί τινες ῥόδιαι. Cæterùm, tametsi autore in Problematis Aristotele ὁ αὐλὸς ἡδίων τῆς λύρας habitus sit: citharœdi tamen honore ac dignitate aulœdos antecellebãt. Cicero pro Murena: Vt aiunt in Græcis artificib. eos aulœdos esse, q citharœdi fieri nõ potuerint.

An muſicis cantibus ſanentur iſchiadici. Cap. 31.

AVulus Gellius creditum à pleriſq;, ac memoriæ mandatum refert, Iſchiadici cum maximè doleant, tum ſi modulis lenibus tibicen incinat, minui dolores. Se autem in libris Theophraſti ſcriptum inueniſſe, uiperarum morſib. tibicinem ſcitè modulateq; adhibitum, mederi. Athenæus priorem opinionem confirmat, lib. ιδ. ὅτι δὲ καὶ νόσους ἰᾶται μουσική, θεόφραστος ἱστόρησεν ἐν τῷ περὶ ἐνθουσιασμοῦ, ἰσχιακοὺς φάσκων ἀνόσους διατελεῖν, εἰ καταυλήσοι τις τοῦ τόπου τῇ φρυγιστὶ ἁρμονίᾳ. Nec ſilentio prætereunda ſunt Martiani Capellæ uerba: Ad affectiones animi Theophraſtus tibias adhibebat. Iſchiadas quis neſciat expelli aulica ſuauitate? Xenocrates organicis modulis lymphaticos liberabat. Thaleatem Cretenſem citharæ ſuauitate compertum eſt morbos ac peſtilentiā fugauiſſe. Nos phrenticos legimus ab Aſclepiade, uel tibiarū uel fidicularū cantu adhibito, ſanatos. Dicitur quoq; Iſmenias Thebanus iſchiadicos tibiæ ſonis ad incolumitatem reſtituiſſe. Eſſe in Apulia phalangium araneorum genus audio (Itali tarentulam nuncupant) alio anni tempore ad nocendum nō magnam uim habens, in magnis uerò ſolis ardoribus,

bus, acerbitatis uirus pestiferum infligere: huiusq; perniciei unam hãc salutarem inuentã esse medicinam, ut ictus uario ac multiplici cantu tibiarum ac citharistarum, aliorum'ue musicorũ permulceatur. Nec alienum nobis uidetur, morbos eos qui animum uehementer exagitant, ac fodicant, hoc canore leuari, leniriq;. Hic enim uocum concentus peruadere, & occulto quodam tramite sese insinuare atq; applicare, perspicuũ est. quem in numerum cum coxarum ægrotationes aggregandæ non sint, quam in his spem ponere debeant ischiadici, non perspicio. In phreneticis, melancholicis, atq; id genus ægris, hoc nihil admirationis habet. Si quis porrò uincere percupiat, ac Phrygiam harmoniam illis adhibendam censeat, cantiunculis quinti (ut uocant) toni modulatione inflexis, quæ huic ferè harmoniæ respondent, quin id tentet, nihil moror: tametsi parum promoturũ arbitrer. nec enim hoc in morbo ea laborant, quæ reficere tibicines aut citharœdi queant: qui an uiperarum morsibus medeantur, inuestigare adhuc me fateor. Cùm autem multa cur id non putem sese offerant, tum hoc in primis, quòd neq; Græci ulli, neque Latini nobiles medici, quorum quidem in lucẽ opera exierint, id unquã literis mandauerint. Difficilius est autem his, qui, quæ de

Tarantula à nobis relata ſunt, aſſerunt, reſponde re, cum id ſe in Apulia uidiſſe clament ac teſtentur. ἐγὼ δὲ (ut Herodoti uerba uſurpē) περὶ μὲν τούτου οὔτε ἀπιστέω, οὔτε πιστεύω λίαν. Quare hæc in medio relinquo. Quin tibiarū tubarūq; ſonus ægros huiuſmodi à ſomno reuocet, & ad ſaltandū incitet, quo lethargus mitigatur, non nego.

Μυκτηρίζειν. πλύνειν. Cap. 32.

PLinius lib. 11. cap. 32. nouos mores ait ſubdolæ irriſioni naſum dicauiſſe. Horatius:
—Naſo ſuſpendis adunco. Martialis:
Naſutus ſis uſq; licet, ſis deniq; naſus.
Quas loquendi formulas à Græcis Latini accepe runt. Gregorius· μυκτὴρ ὕβριν πνέων, καὶ ὑπερφρόνησιν. Lucian. ὅρα μή τις εἰρώνειαν φῇ, καὶ μυκτῆρα, οἷον τὸν ἀττικὸν προσεῖναι τῷ ἐπαίνῳ. Pollux· καὶ τὸν εἴρωνα τινὲς μυκτῆρα καλοῦσι. Hinc μυκτηρισμὸς, pro fraude ac deriſu. Simplicius· μῶμος δέ ἐστιν ὁ μυκτηρισμός. Et μυκτηριστής. Athenæus lib. δ. τὸ δὲ πλάτωνος πλῆρές ἐστι μυκτηριστῶν ἀλλήλους τωθαζόντων. Et μυκτηρίζειν, καὶ ἀντιμυκτηρίζειν, uiciſſim naſo adunco ſuſpēdere. πλύνειν præter uulgarē ſignificatū conuiciari denotat. Pollux· καὶ τὸν τόπον, πλυνούς. ἀφ' οὗ καὶ τὸ λοιδορεῖν, πλύνειν. καὶ, πλυνόν με ποιεῖς, ἡ κωμῳδία φησὶ (Ariſtophanes in Pluto) ἤ-

γουν

γὺν ἐξονειδίζεις, ἢ αἰσχύνεις. Dion· τοὺς κρείσσονας αὐτοῦ καὶ πατεῖ καὶ πλύνει. Demosthenes ἐν τῇ κατὰ θεομένους ἐνδείξει· καὶ ποτὲ μὲν λοιδορουμένους, καὶ πλύνοντας αὐτοὺς τ' ἀπόρρητα. Artemidorus lib. Onirocrit. β. cap. 8. πλύνειν, ἐλέγχειν ſignificare, ex his Menandri uerſib. probare nititur· ἂν γὰρ κακῶς μου τὴν γυναῖχ' οὕτω λέγῃς, τὸν πατέρα καὶ σὲ τούς τε σοὺς ἐγὼ πλυνῶ. ἀντὶ τοῦ (inquit) ἐλέγξω. aut πλυνῶ, κακῶς λέξω. Apud Plautum quoq; in Ciſtellaria, frigidã ſubdolè ſuffundere, clanculũ mordere, probro maledictiſq; inceſſere, notat. Licet Eraſmus in prouerbio, Frigidã aquã ſuffundere, hoc ſecus explicuerit.

Prima fax. Hora duodecima. Cap. 33.

QVod maxima olim populi circa horã, ut antiqui illi numerabãt, ſextam, id eſt meridiẽ, in foro eßet frequẽtia: hoc à Græcis hominib. tẽpus, ἀμφὶ πλήθουσαν ἀγορὰν uocabatur. Lucianus ἐν φιλοψευδεῖ· ἥκει δέ τις ἀγγέλλων τῷ πατρὶ, μίδαν τὸν ἀμπελουργὸν, ἐρρωμένον ἐς τὰ ἄλλα, ἀμφὶ πλήθουσαν ἀγορὰν, ὑπὸ ἐχίδνης δηχθέντα. Galenus περὶ τοῦ προγινώσκειν, λύχνων ἡμμένων pro hora ueſpertina, qua lucernæ accendi ſolent, uſurpauit· ἥκέ τις καλῶν ἡμᾶς ἄρτι λύχνων ἡμμένων.

Prima

Prima fax ideo à Latinis, uesper non dicitur, quòd faces & lucernæ uesperi accederentur, ut tradunt quidam: sed quoniam Venus & uesperugo, fax cœlestis, & stella post solis occasum prima tũ lucere incipit. Apuleius in asino aureo: Sed prima face in cubiculũ tuũ adero. Macrobius Saturnal. lib. 1. cap. 3. Et post primam facem, ante mediam noctem reuertuntur. Qui in fine eius capitis, sententiam nostram obscurè confirmat. Duodecima uerò hora aliquid aggredi ac moliri, serò ac tardè significat, quod ea sit diei ultima. Plutarchus in Crasso· εὑρὼν δὲ τὸν βασιλέα δηϊόταρον, πάνυ μὲν ὄντα γηραιὸν ἤδη, κτίζοντα δὲ νέαν πόλιν, ἔσκωψεν εἰπὼν, ὦ βασιλεῦ, δωδεκάτης ὥρας οἰκοδομεῖν ἄρχῃ.

IOANNIS BRODAEI MISCELlaneorum Liber Quintus.

Sandyx. Cap. 1.

QVid sit sandyx, indicat li. 5. cap. 57. Dioscorides. Galenus· καιόμενον δὲ ψιμμύθιον εἰς τὴν καλουμένην σάνδυκα μεταβάλλει. Aetius· καιόμενον δὲ τὸ καθαρὸν ψιμμύθιον εἰς τὸ καλούμενον συρικὸν μεταβάλλεται, ὅπερ οἱ ἰατροὶ σάνδυκα ὀνομάζουσι.

Paulus:

Paulus· σανδυξ ἢ συρικὸν. Plinius lib. 35.cap.6. Virgilium herbam existimasse scribit, illo uersu:
Sponte sua sandyx pascentes uestiet agnos.
Cui in hoc repugno, uti & Seruio, sandycem herbam eße tradenti. Nec scio, an uocabuli sandycis cum scandicis affinitas, utriq; aliud agenti, fraudi fuerit. Georgius Agricola ex Vitruuij lib. 7. cap. 12. sandaracam à sandyce nil interesse, ostẽdere conatur: quem Galenus, Paulus, & Aetius, coarguunt. Ipsi uerò Paulus & Aetius, ut perspicuum est, Syricum & sandycem rem eandem opinantur: ut iam ferè compertum sit, hæc duo nihil inter se differre. At ea disiungit nominato nuper loco Plinius, Syricum sinopide & sandyce mixtis fieri docens. Præterea (inquit) è uilioribus, Ochra, cerussa usta, sandaracha, sandyx Syricum, atramentum. secernit & cerußã ustam: cum ex ea tamen usta, sandaracha, ochra, & sandyx confletur. Nec, quin altera sit ochræ species, quæ per se nascens fodiatur, ignoro. Vopiscus in Aureliano, ad hunc modum scribens: Dicitur enim sandyx Indica talem purpuram facere, si curetur: de purpurisso, eodem teste Plinio, sermonem habere mihi uidetur. Cæterum Virgiliani uersus hic sensus est: Ouium pascentium lanæ sponte sua egregijs coloribus imbuentur, ut noua tinctura opus non sit.

Glastum.

Glaſtum. Cap. 2.

Glaſtum, Gallica & Britannica uox eſt, herbam eam notans, quæ à Græcis ἰσάτις uocatur: luteum Vitruuius appellat, lib. 7. cap. 14. Nos hodie guadũ & paſtellũ, quod truſſatilib. molis preſſa & exucta, in paſtillos digeratur. Cæſar lib. de bello Gallico 5. Omnes uerò ſe Britanni glaſto inficiunt, quod cœruleum efficit colorem. Nonnulli (quibus aduerſor) ultro, aut luteo corrigendum digladiantur. Glaſto ſanè Pliniũ legiſſe, hæc eius oratio lib. 22. cap. 1. indicat: Simile plãtagini glaſtum in Gallia uocatur, &c. Cum igitur ita ſapientiæ profeſſor loquatur Plinius, nihil eſt quod Cæſarem, tanquã ῥιζοτόμον, luteũ à Romanis nuncupari, ſcire curaſſe exiſtimemus. Quid, quod hæc tractantes literati homines, hallucinantur? Alciatus, qui glaſtũ, in Parergis, Latinum uocabulum putat: Calcagninus, qui Taciti teſtimonio, cuius nulla apud eum eſt mentio, de eo diſputat. Alios prætereo, qui eius plantæ folia lactucæ ſimilia perhibẽt. Quæ cum ita ſint, quis de eo Imperatore ualde miretur? Adde, quòd ipſe lib. 33. cap. 5. Plinius, de lutea herba ſermonem habens, glaſtum eſſe, modeſtè ſilet: ut ſi qui in eo peccent, eis ignoſcere æquum ſit.

Mulieres caſtrari, & incîdi. Cap. 3.

QVi primus caſtrãdas mulieres ſuaſit, næ dignus fuit, cuius mater eas pœnas lueret. quod ſcelus, quia multis partim inauditum eſt, partim incredibile uidetur, probandum ſtatuimus. Athenæus δειπνοσοφ. ιβ. λυδοὶ δ' εἰς τοσοῦτον ἦλθον τρυφῆς, ὡς καὶ πρῶτον γυναῖκας εὐνουχίσαι· Mox infrà· ὁ δ' οὖν ξανθὸς ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν λυδιακῶν, ἀδραμύτην φησὶ τῶν λυδῶν βασιλέα πρῶτον γυναῖκας εὐνουχίσαντα, χρῆσθαι αὐταῖς ἀντὶ ἀνδρῶν εὐνούχων. *Id maximè fieri, ſi teſtes intus reconditi incidãtur,* περὶ σπέρματος α. docet Galenus· οὕτω δ' καὶ εἰ θήλεος ζώου τοὺς ὄρχεις ἐκτέμνοις, οὔτ' ὀργᾷ ποτὲ τὸ τοιοῦτον, οὔτε προσίεται τοῦ ἄρρενος, ἀφροδισίου κοινωνίας ἕνεκεν. *Hanc principiò rem hominis monſtrum in ſuibus tentaſſe ſuſpicor, eo quo retuli modo: deinde ſe ad mulieres tranſtuliſſe. Nam ſuum uuluas ferro exulcerat Columella, & cicatricibus claudit, ne ſint genitales: idq́; cibi penuria fieri autumat. Galenus citato uolumine hanc adfert rationẽ, quoniã* ἥδιόν τε τὰ κρέας ἔχουσι τῶν ἄλλων θηλειῶν. *quam à quibuſdam gulæ procerib. uehementer laudari ſentio,*

qui

quiſe id quotidie in gallinis experiri impudenter gloriãtur. Attingit hæc lib. 8. cap. 51. Plinius. Strabo lib. ιϛ. Aegyptios uetere ritu καὶ τὰ θήλεα ἐκτέμνειν ſolere refert· ὅπερ, inquit (quod abſurdum eſſe certò ſcimus) καὶ τοῖς ἰουδαίοις νόμιμον. ac lib. ιϛ. καὶ αἱ γυναῖκες ἰουδαϊκῶς τετμημέναι. Quod ſic accipiendum eſt, ut nymphæ portiunculam reſecarent, quib. demandata eſſet hæc prouincia. Galen. ἡ νύμφη διὰ τὸ προκύπτειν ἐπὶ πολὺ, ἐκτομῆς ἀξιοῦται παρ' αἰγυπτίοις, ἐπὶ τῶν παρθένων. Qui mos à Sophianis mulieribus hodie ſeruatur, quibus etiam caruncula hæc mirum in modum augeri ſolet.

Bis pueri ſenes. Plato illuſtratur. Cap. 4.

ΑΡ' ὡς ἔοικε δὶς γένοιτ' ἂν παῖς γέρων. Ariſtophanis Scholiaſtes ſenarium hũc, quo bis puerum eſſe ſenem traditur, Platoni (ueteris, ut iudico, Comœdiæ poetæ) tribuit, quem paululum immutans νόμων α. Plato philoſophus, ſic inquit· οὐ μόνον ἄρ' ὡς ἔοικεν, ὁ γέρων δὶς παῖς γίγνοιτ' ἂν, ἀλλὰ καὶ ὁ μεθυσθείς. Id eſt, Non ſolum igitur ſenex, ut uidetur, bis erit puer, ſed ipſe etiam temulentus. Eraſmus in adagio, Bis pueri ſenes, Platonem ad hunc modum loquentem iterum citans, hallucinatur: ἄρ' ὡς ἔοικε, δὶς

γερόντ·

γϕρόντ' αὖ παῖς γέρων. Id est, ut ipse uertit: Similis uidetur bis seni puer senex. Id enim usquam apud Platonem reperiri inficior: nec γϕρόντι, sed γένοιτο legendum. Multa consultò prætereo. Extat & Theopompi, ueteris item comœdiæ poetæ (non historiarum scriptoris) in eandem sententiam trimeter iambicus, δὶς παῖδες οἱ γέροντες ὀρθῷ τῷ λόγῳ. Plautus in Mercatore: Senex quom extemplò est, iam nec sentit, nec sapit. Aiunt solere eum rursum repuerascere.

Ἀκινάκης. ἐπώνυμοι. Lucianus declaratur. Cap. 5.

TAmetsi ἀκινάκης uocabulũ sit Persicum, ensem significans, ut tradit in Polymnia Herodotus, καὶ τὸ περσικὸν ξίφος, τὸ ἀκινάκην καλέουσι: Græci tamen etiam pro gladio Scythico usurpare solent, quem, sicut deum quendam, gens illa obseruaret ac coleret. Clemens Alexan. σκυθῶν δὲ οἱ σαυρομᾶται, ὥς φησὶν ἱκέσιος ἐν τῷ περὶ μυστηρίων, ἀκινάκην σέβουσι. Ammianus lib. 31. Nec templum apud eos uisitur, aut delubrum, ne tugurium quidem culmo tectum cerni usquam potest: sed gladius barbarico ritu humi figitur nudus, eumq; ut Martem, regionum quas circumeunt præsulem, uerecundius colunt. Ex his Lucianum περὶ φιλίας elucidamus: οὐ μὰ γὰρ

τὸν ἄνεμον, καὶ τὸν ἀκινάκην, οὐδὲν πρὸς σὲ ὦ μένιππε, ψεῦδος ἐρῶ, περὶ τῶν φίλων τῶν σκυθικῶν. Rurſus in Ioue tragœdo· σκύθαι μὲν ἀκινάκῃ θύοντες, καὶ θρᾶκες ζαμόλξιδι. ἐπώνυμοι uerò priſci heroes fuerunt, à quibus (non à 12 dijs, ut nugantur pleriq;) Atticæ tribus ſua cognomina acceperunt. his magni honores ab Athenienſibus collati, ſtatuæq; in arce eius urbis collocatæ. Lucian. περὶ γυμνασίων· ὥστε εὐεργέτης ὑμῶν ὁ ἀνὴρ ἀναγεγράφθω, καὶ χαλκοῦν αὐτὸν ἀναστήσατε παρὰ τοὺς ἐπωνύμους ἐν πόλει, παρὰ τὴν ἀθηνᾶν. Horum nomina ſi quis callere deſiderat, Pauſaniam in Attic. aut Demosthenem ἐν ἐπιταφίῳ conſulat.

Euripus. Senecæ locus. Cap. 6.

EVripus, maris pars eſt inter Aulidem Bœotiæ portum, & Eubœam inſulam, à cuius prodigioſa quadam reciprocãdi celeritate, aquæ olim Romæ in prophanas ædes, circum, theatra, per fiſtulas aut tubos, Euripi nomen lucrantes (ut aliàs luculenter oſtendi) immittebantur. Quod, ut obtrectatoribus meis obſequar, probandũ decreui. Statius Syluar. 1. — An emiſſas per cuncta cubilia lymphas. Suetonius: Circenſib. ſpacio circi ab utraq; parte producto, & in gyrũ Euripo addito. Valer. Maxim. lib. 2. Cneus

Pom-

Pompeius ante omnes, aquæ per ſemitas decurſu æſtiuum minuit feruorem. Sunt qui maiores aquarũ ductus, atq; adeò emiſſaria, Nilos uocare malint. Nec indecens eſt, ſi de huiuſmodi rebus diſſerentem epiſtola 91. Senecam in tranſcurſu caſtigemus, & explicemus: Hodie utrum tãdem ſapientiorem putas, qui inuenit, quemadmodum in immenſam altitudinem crocum latentibus fiſtulis exprimat. Crocum ſcribe (non, orcũ) quo cum uino mixto, theatra, ut tradit Plinius, replebant. Martialis lib. 1.

Et Cilices nimbis qui maduere ſuis.

Id eſt, croco cilicio, cui prima nobilitas. Spartianus in Hadriano: In honorem Traiani balſama & crocũ per gradus theatri fluere iuſsit. Hoc deinde, ut ad prima reuertar, cõtexit Seneca: Qui Euripũ ſubito aquarũ impetu implet, aut ſiccat.

Στακτὴ. Cap. 7.

QVid ſit στακτὴ, his uerbis nos inſtruit in libello περὶ ὀσμῶν Theophraſtus· ἐν κιναμώμου, καὶ ἐν σμύρνης κοπτομένης ἔλαιον ῥεῖ· στακτὴ ἣ καλεῖται, διὰ τὸ μικρὸν στάζειν. Dioſcorides, προσφάτου σμύρνης κεκομμένης τὸ λιπαρὸν (de cinamomo tacens) ſtactã uocat. Cũ his lib. 12. cap. 15. congrediens Plinius, myrrham ſponte, prius quàm incidatur, ſtactẽ ſudare, manifeſto

errore ſcribit. Nec ſanè Baſilij εἰς τὸν μδ. ψαλμὸν, adhuc opinionem concoquo· ἡ δὲ στακτὴ (inquit) καὶ αὐτὴ σμύρνης ἐστὶν εἶδος τὸ λεπτότατον· ἐνθλιβέντος γὰρ τοῦ ἀρώματος, ὅσον μὲν αὐτοῦ ῥυτὸν, εἰς τὴν στακτὴν ἀπομερίζεται. τὸ δὲ παχὺ ἀπομεῖναν, σμύρνα προσαγορεύεται. Lucretius lib. 2. stactam, pro unguento è stacta (nam per ſe hoc nomine unguentum facit) hoc uerſu ſumit:

Sicut amaracini blandum, ſtactæq; liquorem.

Nec, quin hinc oleum admiſceri poßit, inficias eo. στακτὰ porrò μύρα, hoc eſt liquida, uocitant Græci. Archestratus apud Athenæum lib. 3. καὶ στακτοῖσι μύροις (ſic enim placet legere) ἀγαθοῖς χαίτην θεράπευε. Aristophanes in Pluto· οὔτε μύροισι μυρίσαι στακτοῖς. Cæterùm quæ de ſtacta Theophraſtus & Dioſcorides prodiderunt, ea à præclaris Medicinæ doctoribus ualde probari animaduerto.

Ouidij & Virgilij loca. Cap. 8.

MVneribusq; datis, & aceruis thuris honores: Ouid. Metamorp. 8. Nos, Et acerris thuris honores, caſtigamus. Idem Faſtor. 2.

Et digitis tria thura tribus ſub limine ponit.

Hic, tribus digitis, nemo ab Ouidio fortuitò & temerè poſitum exiſtimet: eo enim modo priſci

thure

thure litabant. Porphyrius· οὐ γὰρ αὖ ποτε τοῦ θετταλοῦ ἐκείνου τοὺς χρυσοκέρως βοῦς καὶ τὰς ἑκατόμβας τῷ πυθίῳ προσάγοντος, μᾶλλον ἔφησεν ἡ πυθία, τὸν ἑρμιονέα κεχαρῆσθαι, θύσαντα τῶν ψαιστῶν ἐκ τοῦ πηριδίου τοῖς τρισὶ δακτύλοις. Lactantius lib. de Instit. 5. Nam cruciari atq; interfici malle, quàm thura tribus digitis comprehensa in focum iactare. Vt sacra quoq; dijs facientes, excepto solum Saturno, caput tegerent, antiquum fuit institutum. Virgilius Aeneid. 3.

Et positis aris iam uota in littore solues,
Purpureo uelare comas adopertus amictu.

Vt in culpam meritò ueniat Demetrius Triclinius, illud Pindari hymno Olympiorum 6. νυκτὸς ὑπαίθριος, sic edisserens: δίχα τινὸς ἐν τῇ κεφαλῇ καλύμματος. οὕτω γὰρ κἂν ἔθος εὔχεσθαι· Iudæi, sicuti nunc etiam uidere licet, Deo supplicantes, linteo caput obnubunt.

Homerum cæcum non fuisse. Cap. 9.

QVi cæcum Homerum fuisse perhibent, quibus ueterum monumentis nitantur, mihi nondum liquet. Plato in Phædro, eum, quod in Helenã inuectus ac debacchatus esset, oculis ab ea priuatum, iocose tradit. Nos ei tam grandi natu, infortunium hoc aut morbo, aut sene-

ætate contigiſſe, credimus. Herodotus· οἱ μὲν δὴ ἰθακήσιοι λέγουσι, τότε μὲν παρ᾽ ἑωυτοῖς τυφλωθῆναι. ὡς δὲ ἐγώ φημι, τότε μὲν ὑγιῆ γενέσθαι, ὕστερον δὲ ἐν κολοφῶνι τυφλωθῆναι. Pauſanias in Meſſen. διεφθάρη δὲ ὁ θάμυρις, ἐμοὶ δοκεῖν, ὑπὸ νόσου τοὺς ὀφθαλμούς· τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ὁμήρῳ συνέπεσεν ὕστερον. Tzetzes· πένης τελῶν δὲ ὁ ἀνὴρ (Homerus) καί γε τυφλὸς ἐκ γήρως. At repugnat lib. Tuſcul. Quæſtion. ultimo Cicero: Traditum eſt etiam Homerum cæcum fuiſſe. Fatcor equidem: ſi tamen in ſententia permaneam, nemini me iniuriam facere ſuſpicor.

Dionyſius Halicar. exponitur, Romanorum nomina. Cap. 10.

ROmæ aliquando ſacrificia extraordinaria fiebant, inter quæ Gallus & Galla, Græcus & Græca, in foro Boario ſub terra uiui demittebantur, ut docet Liuius· & Plutarchus in Marcello: τότε τοῦ πολέμου συμπεσόντος, ἠναγκάσθησαν εἶξαι λογίοις τισὶν ἐκ τῶν σιβυλλείων, δύο μὲν ἕλληνας, ἄνδρα καὶ γυναῖκα, δύο δὲ γαλάτας ὁμοίως ἐν τῇ καλουμένῃ βόων ἀγορᾷ κατορύξαι ζῶντας. Qui cum his Phrygem & Phrygiam coniungunt, turpiter labuntur. Siquidem apud Dionyſium Halicarnaſſ. lib. β. ἵδρυται δὲ

αὐτοῦ

αὐτῆς ἀνὴρ φρὺξ, καὶ γυνὴ φρυγία: uerbum hoc ἱδρῦται, ſacra facit, ſignificat, non immolatur, nec de immanibus illis uictimis ullus hic ſermo habetur. A Græcis autem tribunitia comitia, φυλετικαὶ ἐκκλησίαι: centuriata, λοχίτιδες: ius trium liberorum, τιμαὶ τρίπαιδες: & ὑπὸ δόρυ πωλούμενοι, ſub haſta uenditi dicuntur. Idem lib. δ. οἱ γὰρ ὠνησάμενοι παρὰ τοῦ δημοσίου τοὺς ὑπὸ δόρυ πωλουμένους ἐκ τῶν λαφύρων. Ipſi porrò tria Romanis nomina Græci tribuunt, non quatuor: quorum primum, κοινὸν καὶ προσηγορικόν: alterum, συγγενικὸν, καὶ πατρωνυμικόν: tertium, τρίτον καὶ ἐπώνυμον uocant. Idem lib. γ. Dionyſius· μαθὼν ὅτι ῥωμαίων ἑκάστῳ κοινὸν τὸ ὄνομα κεῖται, καὶ μετὰ τὸ κοινὸν ἕτερον, ὃ δὴ συγγενικὸν αὐτοῖς ἐστι, καὶ πατρωνυμικόν. Et, αὐτὸς μὲν ἐκαλεῖτο κοινὸν ὄνομα, καὶ προσηγορικὸν, νέβιος, τὸ δὲ συγγενικὸν, ἄττιος. Ac, ᾧ ἦν ἐπώνυμον, κόρδος. Plutarchus in Coriolano· ἐκ τούτου τρίτον ἔσχεν ὄνομα, τὸ κοριολανή. Rurſus in Mario· γαΐου μαρίου τρίτον οὐκ ἔχομεν εἰπεῖν ὄνομα.

Pollutas animas circa ſepulchra uagari. Cap. II.

PLato in Phædone, quæ polluta impuraq́; anima è corpore discesserit: hoc est, quæ illud semper amplexa coluerit & amauerit, eius uoluptatibus ac libidinibus seruierit: eam morte obita, circa monumenta ac sepulchra reuolui tradit, ut quæ prorsus ab eo non emigrarit. Sunt qui eorum animas, qui sibi mortem consciuerint, post fata cadaueribus magis magisq́; uinciri, atq; his aßiduè cohærere, ideoq́; circa funus ac sepulturam peruagari suspicentur. Hinc orti phantasmatum, umbrarum, lemurum terrores. Apuleius Apologia prima: Omnia noctiũ occursacula, omnia bustorum formidamina, omnia sepulchrorum terriculamenta. Poetæ uerò, qui nihil sibi non permittunt, ipsas è sepulchris umbras euocãt, & inimicos suos spectris exagitare, ac imaginibus quibusdam exercere cõminiscuntur. Virgilius Aeneid. 4.

Et cum frigida mors anima seduxerit artus,
Omnibus umbra locis adero.—

Quæ pauca, ad declaranda partim poetarum, partim etiam aliorum scriptorum deliramenta, quibus eorum libri referti sunt, sufficere existimaui.

Aeschines illustratur. Cap. 12.

KAὶ γὰρ ἂν εἴη δεινὸν, ὦ ἀθηναῖοι, εἰ τὰ μὲν ξύλα, καὶ τοὺς λίθους, καὶ τὸν σίδηρον, τὰ ἄφωνα καὶ ἀγνώμονα, ἐάν τιν᾽ ἐμπεσόντα ἀποκτείνῃ ὑπερορίζομεν. Verba Aeschinis, κατὰ κτησιφῶντος: quæ omnibus perspicua spero fore, si lignum, gladium, lapidem, aut aliud quidpiam inanimum, quod fortefortuna è superiore loco cadens, hominem interfecisset, è finibus Atticis eijciēdum, amandandumq́;, quasi exilio mulctandum, legibus suis sanxisse Draconem, ostendero. Pausanias in Attic. τὸ δὲ ἐμ πρυτανείῳ καλούμενον, ἔνθα τῷ σιδήρῳ καὶ πᾶσιν ὁμοίως τοῖς ἀψύχοις δικάζουσιν, ἐπὶ τῷδε ἄρξασθαι νομίζω. Rursus Eliac. β. καὶ οἱ θάσιοι καταποντοῦσι τὴν εἰκόνα, ἐπακολουθήσαντες γνώμῃ τῇ δράκοντος, ὃς ἀθηναίοις θεσμοὺς γράψας φοινικοὺς, ὑπερώρισε καὶ τὰ ἄψυχα, εἴγε ἐμπεσόν τι ἐξ αὐτῶν ἀποκτείνειεν ἄνθρωπον. Qua de re lib. περὶ ἀποχῆς ἐμψύχων β. Porphyrius.

Cur uerò fora, in quibus capitales causæ agerentur, sub dio essent, hoc sermone docet Antiphon· ἔπειτα δὲ ὃ πάντας οἶμαι ὑμᾶς ἐπίστασθαι, ἅπαντα τὰ δικαστήρια ἐμ ὑπαίθρῳ δικάζει τὰς δίκας τοῦ φόνου, ἢ οὐδενὸς ἄλλου ἕνεκα, ἢ ἵνα τοῦτο μὲν οἱ δικασταὶ μὴ ἴωσιν εἰς τὸ αὐτὸ τοῖς μὴ καθαροῖς τὰς χεῖρας. Ea Iudæos ratione arbitror in prætorium minimè gentium introisse, ne

Pascha celebraturi, inquinarentur.

Senecæ loca. Cap. 13.

QVidam ad magnificas uoces excitātur, & transeunt in affectum dicentium, ala cres uultu & animo: nec aliter concitātur, quàm Phrygij solent tibicinis sono semiuiri, & ex imperio furentes. Hactenus Seneca, epistola 109. Per semiuiros, Gallos, matris deûm sacerdotes, haud obscurè innuens, qui audito Phrygio tibicine, statim in furorē aguntur. id quod alijs itidem hominibus usu non uenit. Lucian. in Nigrino· ὥσπερ γὰρ οἱ τοῦ φρυγίου αὐλοῦ ἀκούοντες, οὐ πάντες μαίνονται, ἀλλ᾽ ὁπόσοι αὐτῶν τῇ ῥέᾳ λαμβάνονται, οὗτοι δὴ πρὸς τὸ μέλος ὑπομιμνήσκονται τοῦ πάθους. Philostratus· οἱ τελούμενοι τῇ ῥέᾳ μαίνονται, πληγέντες τὰ ὦτα τυμπάνοις ὀργάνων. Idem lib. de Ira 2. Miridem aiunt fuisse ex Sybaritarum ciuitate. Corrige Smindyridem. Aristoteles ἠθικῶν εὐδημιῶν α. οἱ δὲ σαρδανάπαλον μακαρίζοντες, ἢ σμινδυρίδην. Is porrò in corū grege primas tenet, qui nunquā orientem, neq; occidentem solem uidisse memorantur. Idem lib. de Beata uita Seneca: Voluptatem inuenies latitantem sæpius, ac tenebras captantem, circa balnea ac sudatoria, ac loca ædilem metuentia. Aedilitiæ potestatis erat, popinis & ganeæ ciuibus interdice-

interdicere, ac insontes uindicare, thermarum curam habere, ne quid in his flagitij committeretur, utq; pro sua quisque dignitate ludos spectaret prouidere. Fuit enim tempus, cum plebeij homines à senatorib. segregati essent. Cautum deinde lege Othonis, ut quibus quadringentorum sestertiorum census non fuisset, spectandi in quatuordecim ordinibus ius non esset. Id ne dolo aliquo fieret, ne'ue fallacia ulla adhiberetur, ædiles operam dabant.

Vide eundem e... 86.

Phrenes rationis expertes esse. Cap. 14.

SInt'ne phrenes (quas nos septum transuersum, Græci διάφραγμα, ἀνώκοιλίαν, καὶ διάζωμα nominant) rationis & prudentiæ participes, an econtrariò expertes, inter doctos homines nondum planè congruit. Eas Grãmatici, Homero fulti, συντελεῖν εἰς τὸ φρονεῖν, καὶ φλεγμαινούσας παραφροσύνας ποιεῖν, atq; idcirco ab eo μελαίνας appellari, dicunt. quos Hippocrates, aut alius περὶ ἱερῆς νούσου refellit· οὐδὲ οἶδα ἔγωγε, ἥντινα δύναμιν ἔχουσιν αἱ φρένες, ὥστε φρονέειν τε καὶ νοέειν. Et paulo infrà· διότι ἡ καρδίη αἰσθάνεταί τε μάλιστα, καὶ αἱ φρένες. τῆς μέντοι φρονήσιος, οὐδετέρῳ μέτεστιν. Nec, cursim hoc tractans, legendus est lib. περὶ ζώων μορίων γ. Aristote-

Aristoteles· διὸ καὶ καλοῦνται φρένες, ὡς μετέχουσαί τι τοῦ φρονεῖν, αἱ δὲ μετέχουσι μὲν οὔ. ἐγγὺς δ᾽ οὖσαι τῶν μετεχόντων, ἐπίδηλον ποιοῦσι τὴν μεταβολὴν τῆς διανοίας. Quæ si præteruectus non esset Plinius, hoc ei lib. 11. cap. 37. nunquam excidisset: Huic accepta refertur subtilitas mentis. Longum esset, quid de eo sentiat lib. περὶ πεπονθότων τόπων, ac περὶ ἀνατομ. ἐγχειρήσεων, utrobiq; ε. Galenus, cõmemorare. Septo uerò oblæso ac saucio, hominem necessariò interire, rectè ab Hippocrate libro περὶ νόσων traditur: nec repentè tamẽ, atq; extemplò, uti cordi & cerebro semper contingit: quippe cum plus mensem, uitam quendam propagasse, nuper conspexerim.

Athenæi loca. Cap. 15.

Καὶ σαυνωρίδες τράγων ἑξήκοντα κώλων ἑκκαιδεκαδύο. Nos locum hunc ita resarciendum credimus: καὶ σαυνωρίδες τράγων ἑξήκοντα, κώλων δυοκαίδεκα, ὀρύγων ἑπτὰ. Et hunc quoque aliquot infrà uersibus, κῶλοι λευκοὶ (deest, nisi fallor, horum numerus, nisi καὶ addas) καὶ βόες ἰνδικοὶ εἴκοσι ἕξ, αἰθιοπικοὶ ὀκτὼ, ἀρκτὸς (non ἀρκτές) μὲν λευκὴ μεγάλη μία. Quæ uerò bestia sit κῶλος, aut (ut alijs placet) κόλος, Strabo lib. ζ. indicat· ἔστι δὲ τῶν τετραπόδων ὁ καλού-

καλούμενος κόλος, μεταξὺ ἐλάφου καὶ κριοῦ τὸ
μέγεθος, λευκὸς, ὀξύτερος τούτων τῷ δρόμῳ.
dem libro 6. Athenæus, σπαρτανὸς δὲ ὁ μονομά-
χος ἐκ καπύης πόλεως ἰταλικῆς ἀποδρὰς, κατὰ
τὰ μέτρια ἀττικά. Castigo, ex coniectura, κα-
τὰ τὰ μεθόρια βέσβια: in quibus initiò manum
coegisse Spartacum, historiarum scriptores te-
stantur, nisi κατὰ τὰ ὄρη βέσβια fortè malis. Ap-
pian. ἐς τὸ βέσβιον ὄρος ἐξέφυγεν. Strabo, ὄρος βε-
σούβιον appellat. Idem lib. ιδ. circa finem· ἦν
δ' ἀγαθὸς ποιητὴς, εἴ τις ἄλλος τῶν μετὰ τοὺς
ἑπτά. Græci hos septem insignes poetas tragi-
cos (quorum adhuc nomina quæro) à pari stella-
rum numero Pleiada uocant. Strabo lib. ιδ. ποι-
ητὴς δὲ τραγῳδίας ἄριστος τῶν τῆς πλειάδος κα-
ταριθμουμένων. Eustathius· τραγικοί τε γάρ τι-
νες ἑπτὰ λόγου πολλοῦ ἄξιοι, πλειὰς ἐλέγοντο.

Quæ numeris Pythagorici nomina imponerent. Cap. 16.

PYthagorici τὴν μονάδα, νοῦν, φρόνησιν,
δίαν, ἀπόλλωνα, ναῦν, ἅρμα, φίλον, ζωὴν,
εὐδαιμονίαν, πρωτέα, nominabant· τὴν δυάδα,
ἀνδρείαν, τόλμαν, ὁρμὴν, ἄρτεμιν, δόξαν, κί-
νησιν, ἔριν, γένεσιν, μεταβολὴν, διαίρεσιν, μῆ-
κος, αὔξησιν, σύνθεσιν, κοινωνίαν, ἐρατὼ, διο-
μήτορα, σελήνην. τὴν τριάδα, εὐβουλίαν,

ἑκάτην, φρόνησιν, εὐσέβειαν, δίκην, σωφροσύνην, φιλίαν, εἰρήνην, ἁρμονίαν. τὴν τετράδα, αἰόλου φύσιν, κλειδοῦχον φύσεως, ἡρακλέα, δικαιοσύνην. τὴν πεντάδα, γάμον, δικαιοσύνην, νέμεσιν, δίκην, βουβάστειαν, ἀφροδίτην, γαμηλίαν, ἀνδρογυνίαν, ἡμίθεον, παλλάδα, καρδια[illegible]. τὴν ἑξάδα, ἀῤῥενόθηλυν, γάμον, ὁλομέλειαν, φίλωσιν, εἰρήνην, ὑγείαν, ἄκμονα, ἑκατηβελέτην, τριοδίτην, διχονίαν, ἀμφιτρίτην, ἀγχίδικον, θήλειαν, πανάκειαν. τὴν ἑπτάδα, παρθένον, ἀμήτορα, τελεσφόρον, ἀγελείαν, σεπτάδα, τύχην, καιρὸν, ἀθηνᾶν. τὴν ὀκτάδα, παναρμόνιον, καδμείαν, μητέρα ἔρωτα, μῆτιν, ἀσφάλειαν, ἕδρασμα. τὴν ἐννεάδα, συμπάθειαν, ἀντιζυγίαν, ἀνοικίαν, ἀνταπόδοσιν, ἀμοιβὴν, ἥφαιστον, ἥραν, διὸς ἀδελφὴν, καὶ σύνευνον, ἑκάεργον, κουρῆτιδα, κόρην, ὑπερίονα, τερψικόρην, παλιαπέτειαν, σύνευσιν, τελεσφόρον. τὴν δεκάδα, κόσμον, οὐρανὸν, πᾶν, εἱμαρμένην, αἰῶνα, κράτος, πίστιν, ἀνάγκην, ἄτλαντα, ἀκάμαντα, θεὸν, φάνητα, ἥλιον, κλειδοῦχον, παντέλειαν. Ex his quãplurimi autores explicari poßũt. Plutarchus περὶ ἴσιδος καὶ ὀσίριδος· οἱ δὲ πυθαγόρειοι, καὶ ἀριθμοὺς καὶ σχήματα θεῶν ἐκόσμησαν προσηγορίαις. τὸ μὲν γὰρ ἰσόπλευρον τρίγωνον ἐκάλουν ἀθηνᾶν. Porphyrius· οἱ γοῦν πυθαγόρειοι περὶ τοὺς ἀριθμοὺς, καὶ

τὰς γραμμὰς σπουδάζοντες, ἀπὸ τούτων τὸ πλέον τοῖς θεοῖς ἀπήρχοντο, τὸν μέν τινα ἀριθμὸν ἀθηνᾶν καλοῦντες, τὸν δέ τινα ἄρτεμιν. Aristoteles lib. τῶν μετὰ τὰ φυσ. μ. οἱ δὲ πυθαγόρειοι πρότερον περί τινων ὀλίγων, ὧν τοὺς λόγους εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἀνῆπτον· οἷον, τί ἐστι καιρὸς, ἢ τὸ δίκαιον, ἢ γάμος; Sunt & alia huiusmodi, quæ scientes præterimus. satis est enim, specimen eorum dedisse.

Homerum quatuor tantum uentos nosse. Lucani & Senecæ loca. Cap. 17.

QVatuor sunt cœli regiones, Ortus, occasus, meridies, & septentrio. Ortus & occasus mobiles & uarij sunt, meridies & septentrio statæ sunt & manent. emergit enim sol non indidem semper, sed aut Aequinoctialis oriens dicitur, aut Solstitialis, aut Brumalis. eadem de occidēte est ratio. Inter solstitiorū & æquatoris parallelos, alios interiacere, probè callemus: sed post exercitatos in his disciplinis homines, quos, nō tātū Phauorinū, stultè arguūt quidā, sic rē cō modè distinctā putamus. Seneca lib. Nat. q. 5. Sed alius est ortus occasusq; æquinoctialis (bis aūt æquinoctiū est) alius solstitialis, alius hybernus.

Ex

Ex his igitur quos suprà memoraui, quatuor mũdi cardinibus, totidem numero uentos exsurgere, indicat Homerus Odyss. ε.

σὺν δ' εὖρός τε νότος τ' ἔπεσε, ζέφυρός τε δυσαής,
καὶ βορέης αἰθρηγενέτης. —

Labũtur autem, qui plures ab eo nominatos ariolantur. Siene uerò, Thebaidos oppidum, sub Cancri tropico constitutum est, ubi cum sol quandam eius signi partem ingreditur, hora diei sexta, nullam arrecta corpora umbram creant, redduntúe. Lucanus Pharsal. 2.

—Atq; umbras nusquam flectente Siene.

Macrobius, Nunquam, peruersè legit: & in illum poetam, mathematicarum artium minimè rudem, per calumniam inuehitur. Nusquam, procul dubio scripsit Lucanus: id est, nullam in partem. Atqui tum sol supra eius urbis uerticem delatus, radios suos per cathetum fundit. Seneca in Hercule furente:

Et quà sol medium tenens, (meridie)
Vmbras corporibus negat.

Aristophanis loca. Cap. 18.

ΨΥχῶν σοφῶν τοῦτ' ἐστὶ φροντιστήριον: Aristophanes in Nebulis. Interpres, φροντιστήριον, οἷον εἰ βουλευτήριον, exponit. quem sanè non carpo, in hoc tamen Socratem traduci ac morderi

morderi censeo: qui φροντιστὴς cognominatus est. Xenophon in Symposio· ἆρα σὺ ὦ σώκρατες, ὁ φροντιστὴς ἐπικαλούμενος. Galenus· αἱ γάρ τοι διανοήσεις, ὀνομάζονται φροντίδες, ὅθεν καὶ τὸν σωκράτη φροντιστὴν ἐκάλουν, καὶ φροντίδας τὰ σοφὰ βουλεύματα τ' ἀνδρὸς ὠνόμαζον. Idem paucis infrà carminibus, ad hũc modum loquens Aristophanes· τὺς ὠχριῶντας, τὺς ἀνυποδήτους λέγεις. Ipsum iterum Socratem præcipuè pungit, nudis pedibus ferè ambulantem. Plato in Symposio· ἔφη γάρ οἱ σωκράτη ἐντυχεῖν λελουμένον τε, καὶ τὰς βλαύτας ὑποδεδεμένον, ἃ ἐκεῖνος ὀλιγάκις ἐποίει.

Vasa fictilia in sacris. Cap. 19.

QVin prisci illi Græci & Latini homines, uasis aut fictilibus, aut ligneis domi uterentur, neminem latêre puto. Ouid. Fastor. 5.

Terra rubens crater, pocula fagus erant.

Cum autem alia precij maioris publicè non possiderent, ea demum in sacrificijs adhibere cogebantur. Tametsi uerò tractu temporis ubiq; gentium opes in immensum crescerent, ea tamen uasa, quibus antiquitas necessariò sacra faciebat, in solennibus cerimonijs ac deorum cultu plerunq; remanserunt. Porphyrius· διὰ τοῦτο καὶ τοῖς κεραμέοις ἀγγείοις, καὶ τοῖς ξυλίνοις καὶ πλε-

κτοῖς ἐχρῶντο, καὶ μᾶλλον πρὸς τὰς δημοτελεῖς ἱεροποιίας. τοιούτοις χαίρειν πεπεισμένοι τὸ θεῖον. Dionyſ. Halicar. καὶ σπονδὰς εἶδον ἐγκεκραμμένας οὐκ ἐν ἀργυροῖς καὶ χρυσοῖς ἄγγεσιν, ἀλλ᾽ ἐν ὀστρακίναις. Idem ſentit Apuleius, & Plinius lib. 35. cap. 12. Cicero 2. de Legib. Ad diuos adeunto caſtè, pietatem adhibento, opes amouento. Locus hîc me mouet, ut uas illud pulcherimum quòd Genuæ ſpectatur, ſiue è ſmaragdo, ſiue ex alia inſigni gemma conſtet, lancem fuiſſe negem, in quam ſalutis humanæ parens CHRISTVS, manũ cum Iuda immiſit: licet uulgus ſecus opinetur, cui Clemens Alexãdrinus contradicit, ὁ κύριος τρυβλίῳ ἐπώψατο εὐτελεῖ.

Theognis declaratur. ἄστρον. δένδρα ἀστρόβλητα. Cap. 20.

Αφρονες ἄνθρωποι, καὶ νήπιοι, οἵ τινες οἶνον Μὴ πίνουσ᾽ ἄστρου καὶ κυνὸς ἀρχομένου. Verſus ſunt Theognidis, in quibus uoces illæ, καὶ κυνὸς, redundare poſſunt, ſiquidem Græci ἄστρου nomine canem intelligunt. Theophraſtus περὶ φυτῶν β. καταφυτεύουσι δ᾽ οἱ μὲν ἄλλοι τοῦ ἦρος, οἱ δ᾽ ἐν βαβυλῶνι περὶ τὸ ἄστρον. Alcæus· θέρους δ᾽ τέγγη πλεύμονας οἴνῳ, τὸ γὰρ ἄστρον περιτέλλεται. Xenophon in Cynegetico· ἐὰν τοῦ λαγὼ ὀσφραίνονται ἐν τόποις ψιλοῖς, ξηροῖς, προσηλίοις,

ἡλίοις, τοῦ ἄστρου ἐπιόντος. Hinc ἀστρόβλητα δένδρα. Aristoteles περὶ νεότητος καὶ γήρως· ἢ τοῦ θέρους ἰσχυρὰ συμβαίνει καύματα, καὶ μὴ δύναται τὸ σωζόμενον ἐκ τῆς γῆς ὑγρὸν καταψύχειν, φθείρεται μαραινόμενον τὸ θερμὸν, καὶ λέγεται σφακελίζειν, καὶ ἀστρόβλητα γίνεσθαι τὰ δένδρα. Theophrastus· ἀστρόβλητα μὲν οὖν μάλιστα γίνεται τὰ φυτὰ, καὶ οἱ μόσχοι, διὰ τὴν ἀσθένειαν. συμβαίνει δὲ τὸ πάθος, ὅταν ἡ γῆ ξηρανθῇ, καὶ μὴ ἔχωσιν ἕλκειν ὑγρότητα. διὸ καὶ ὑπ' ἄστρου πλεῖστα. Quidam, à sideribus tactas & percussas arbores, ridiculè exponũt. Quid uerò est, quòd citatis dudũ à me carminib. fatuos putet Theognis, qui cane, atq; omnino (ut interpretor) æstate, nõ potent? an quòd tũ ingentes calores sitim accẽdentes, ad bibendũ homines prouocent? an quòd eo tempore, si credimus Hesiodo, optimum sit uinũ? τῆμος πιόταταί τ' αἶγες, καὶ οἶνος ἄριστος. Glossographi · ὁ οἶνος ἄριστος, ὡς τότε ἤδη κεκριμένος, τὰς μεταβολὰς τῶν ὡρῶν ἐκφυγὼν, καθ' ἃς ἂν κίνδυνος τραπῆναι.

Κλίβανος. κρίβανος. ἰπνός. Cap. 21.

Athenæus lib. δειπνοσοφ. γ. qui ab Atheniensib. κρίβανος nominatur, hunc ab Herodoto κλίβανον appellari docet: ut nullũ inter κριβανίτας & κλιβανίτας ἄρτους discrimẽ esse existimandũ sit.

Moschopulus περὶ σχεδῶν, quid nam sit κλίβανος ostendit· σκεῦός τι σιδηροῦν, ἐφ' ᾧ τοὺς ἄρτους ὀπτοῦσι, πῦρ ὑποκαύσαντες, καὶ πυρακτώσαντες αὐτόν. Quem uerò κλίβανον uocat Moschopulus, quidam ἰπνὸν esse perperàm confirmant: quæ uox nequaquam clibanum, sed furnū propriè notat, uti mox docebo. Galenus περὶ εὐχυμίας καὶ κακοχυμίας· εὔχυμα τοίνυν ἐδέσματα τῶν μὲν σιτηρῶν, ἄρτοι τ' εἰσὶν οἱ καθαροὶ κατειργασμένοι καλῶς, ὀπτήσει τε τῇ διὰ κριβανοῦ, πρὸς τούτοις ἢ δεύτεροι κατ' ἀρετὴν, οἱ τ' ἰπνῖται. Vides igitur, κρίβανον & ἰπνὸν, rem diuersam esse. Idem περὶ ἀντιδότων α. πρὸ πάντων δ' εὔζυμός τε καὶ καλῶς ὠπτημένος ὁ ἄρτος ἔστω κριβανίτης, οὐκ ἰπνίτης. Diphilus apud eundem Athenæum, Ipniten à caminite nil differre censet· ὁ ἢ ἰπνίτης καλούμενος, καὶ καμινίτης, δυσαπεπτος. Et utrunq; à clibanite rectè separat· ὁ δὲ κλιβανίτης (inquit) πάσαις ταῖς ἀρεταῖς περιττεύει. Est igitur κλίβανος, fornaculus aut ferreus, aut testaceus, mobilis, in quo prunis subiectis, ac supernè congestis, panis olim, nunc placentæ, farcimina, botuli, pira condîta, decoquuntur. eo hodie lautæ mensæ in Gallia utuntur, ne gulæ lenocinia ad pistores dulciarios aßiduè mittant. De furno, ut re omnibus cognita, nihil acturus sum. Scio inumerabiles ea

quæ

quæ nunc retuli scriptores ignorasse, in hisq́; exponendis peccasse, Marcellumq́; in primis Virgilium, qui apud Dioscorid. lib. α. κεφ. ϛζ. κλιβανοειδῆ, quod furni simile sit, interpretatus est, cũ clibani uertere debuisset: quæ duo Plinius, ut diuersa, meritò separat.

Τραγίζειν. τραγᾶν. σκυζᾶν. Cap. 22.

DOcui iampridem, alarum fœtorem, caprum & caprã à Latinis appellari, τράγον à Græcis: unde τραγίζειν, uirus illud olere. Hippocrates· ἐπὴν ἀφροδισιάζειν ἄρξωνται, ἢ τραγίζειν. hirquitallire. Sed quia malus ille odor raro quenquam inuadit, nisi qui rem cum mulierib. habere per ætatẽ queat: aut quoniam tum maximè fœtent hirci, cũ coitũ appetunt: Theophrastus περὶ ὀσμῶν· διὸ καὶ οἱ τράγοι, καὶ οἱ ἔλαφοι, καὶ οἱ λαγοὶ, καὶ τ' ἄλλα, περὶ τὰς ὀχείας μάλιστα ὄζει: eo factũ est, ut τράγος aliquãdo pro libidine uenerea usurpetur. Lucianus· καὶ τὸ πολὺ τῆς νυκτὸς, ἢ παισὶν, ἢ γυναιξὶν, ἢ ὅπως ἂν ὁ τράγος κελεύῃ, συναναφυρέντες. τραγᾶν uerò quid significet, indicat lib. de Histor. animal. 5. Aristoteles· οἱ δὲ τράγοι πίονες ὄντες ἧττον γόνιμοί εἰσιν, ἀφ' ὧν καὶ τὰς ἀμπέλους, ὅταν μὴ φέρωσι, τραγᾶν καλοῦσι. τραγίζειν quoq́;, ac τραγᾶν, pro eo quod est hircinam uocem æmulari,

offendes. Idẽ lib. ϛ. καὶ αἱ ὗες δὲ, ὅταν ἔχωσι πρὸς τὴν ὀχείαν ὁρμητικῶς, ὃ καλεῖται καπριᾶν, ὠθοῦνται καὶ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους. περὶ δὲ τὰς κύνας τὸ τοιοῦτον πάθος καλεῖται σκυζᾶν. Latini Catulire dicunt, non Canire, ut nonnulli interpretantur. Varrò lib. de re Rustic. 2. de fœtura: Principium admittendi faciunt, ueris principio, tunc enim dicuntur Catulire: id est, ostendere se uelle maritari.

τραγικὸς θεοκρίνης. βλητοί. βλιτοί. Cap. 23.

EN τούτοις λαμπροφωνότατος, μνημονικώτατος, ὑποκριτὴς ἄριστος, τραγικὸς θεοκρίνης: Demosthenes περὶ στεφάνου, hoc sermone Aeschinem Theocrinẽ uocans, hunc ut pessimũ sycophantam probro afficit: quòd is uir, si quis alius unquam Athenis, ciues suos, falsis circumuenire criminibus soleret, ut ipse in oratione κατὰ θεοκρίνου indicat orator. τραγικὸν uerò, quod actor tragœdiarum fuerit Aeschines, qui etiam ab eo τριταγωνιστὴς, id est, uilis, tertiarumq; partium histrio nuncupatur: atq; ὁ ἀπὸ τῆς σκηνῆς κρεσφόντης, καὶ κρέων, καὶ οἰνόμαος. Hec omnino uocabula, τραγικὸς θεοκρίνης, mimum, calumniatoremq; significant. Erasmus in adagio Tragicus Theocrines, hunc primum tragœdiarum

goediarum actorem fuisse refert. à quo ualde dissentio. Nam multos ante Demosthenem annos tragoediarum actores Athenis extitisse constat: qui tamen, nisi aduersus coaetaneum suum, orationem habere atq; edere non potuit. nec sanè Theocrinem histrionicam unquam exercuisse cōperio. Ad βλητοὺς transeo, ἀποπληκτους à Graecis nominatos, quorum Hippocrati & Galeno est mentio. βλιτοὶ autem, per iota, σὐνήθεις ab his dicuntur. Vnde Blitomammātes Tzetzae, ἔκ τε τοῦ βλίτου εὐτελοῦς λαχανου πεφυκότος, καὶ τοῦ μάμμαν. τὸν ἄρτον ἢ οὕτω φασὶ τὰ βρέφη. Nos rectius sentientem Hesychium sequimur· μάμμη, ἡ μήτηρ τῶν γονέων, ἢ ὑποκόρισμα μητρὸς. Caeterùm dictiones has βλητοὺς & βλιτοὺς minimè Grammaticos secreuisse, ex eorum monumentis apparet.

Cephos. Manticora. Cebus. Cap. 24.

Iisdem fermè temporibus exhibita monstra sunt, Celphos appellant. haec cap. 33. Solinus. Restituendum est autem, cum Plinio, Cephos. Strabo κεῖπον uocat, lib. ις. ἔστι δὲ (inquit) ὁ κεῖπος, τὸ μὲν πρόσωπον ἐοικὼς σατύρῳ, τ᾽ ἄλλα δὲ κυνὸς καὶ ἄρκτου μεταξὺ. γεννᾶται δ᾽ ἐν αἰθιοπίᾳ. Quam Plinius &

Aristoteles Mantichoram nominant, eam Pausanias in Bœotic. Martioram, Philostratus in Apollonio Martichoram uocat. Quæ porrò de ea bestia à Plinio traduntur, è Ctesia Cnidio ad uerbum expressa sunt: ut mendacij crimen in Plinio non hæreat, sed in eo fabuloso (ut docent Aristoteles, Putarchus, & Strabo) scriptore, qui pygmæos, Steganopodes, Pægasos, Sphinges, atque infinita huiusmodi portenta, à quib. natura abhorret, partim architectatus est, partim ut res haud dubiè certas defendit: nec puduit uanissimum hominem tot mendacijs posteros onerare. Simiæ propriè cauda carent: habent uerò, ut ex nomine palàm est, cercopitheci, quorum ego speciem cebos esse sentio. tametsi non desint, qui has animantes inuicem disiungant: Aristotelem manifestò oppugnantes, cuius uerba hæc sunt lib. περὶ ζώων ἱστορίας β. οἷον πιθηκοὶ, καὶ κῆβοι, καὶ κυνοκέφαλοι. ἔστι δ' ὁ μὲν κῆβος, πίθηκος ἔχων οὐρὰν. Habent & callitriches, flauo aureoq; colore præditi.

Virgilius explicatur. Cap. 25.

PArs in grãmineis exercent membra palæstris, Cõtendunt ludo, & fulua luctantur arena: Hæc Aeneid. 6. Virgilius, è Pindaro mutuatus est, quẽ libro πρὸς ἀπολλώνιον citat Plu-

tarchus.

tarchus · καί τοι μὲν ἵπποις γυμνασίοις, τοί δὲ πεσσοῖς, τοὶ δὲ φορμίγγεσι τέρπονται. Idem Georgic. 1.

Arctos Oceani metuentes æquore mergi.

Sumptum ex Homero, Odyss. ε.

ἄρκτόν θ', ἣν καὶ ἄμαξαν ἐπίκλησιν καλέουσι,
οἴη δ' ἄμμορός ἐστι λοετρῶν ὠκεανοῖο.

Quæ quidem metra ad eas terrarum oras referenda sunt, quarum declinatio supra 38 gradus tollitur. harũ enim sub orizontẽ ursæ non mergũtur. Nec ignoro, Strabonem hoc prolixius enucleasse. Idem lib. 9. Virgilius:

Qualis in Euboico Baiarum littore quondam
Saxea pila cadit. —

Strabo lib. ε. ἡ δὲ πόλις ἐμπορεῖον γεγένηται μέγιστον, χειροποιήτους ἔχουσα ὅρμους, διὰ τὴν εὐφυΐαν τῆς ἄμμου. διόπερ τῇ χάλικι καταμίξαντες τὴν ἀμμονονίαν, προβάλλουσι χώματα εἰς τὴν θάλατταν. Caßiodorus lib. Variarum 9. Quantis ibi molibus termini decenter inuaßi sunt? quantis ſpacijs in uiſceribus æquoris terra promota eſt?

Οἶνος ἀνθοσμίας. πυῤῥίχη. βίβασις. Cap. 26.

Ωστ' οὐκ ἐθέλειν πίνειν, εἰ μὴ ἀνθοσμίας ἦν: Xenophõ ἑλληνικ. δ. ubi ὁ οἶνος ele-

ganter ſubauditur. Ariſtophanes in Pluto· οἱ δ' ἀμφορῆς, οἴνου μέλανος ἀνθοσμίου. De quo conſule ibidem Gloſſographum, & Athenæum lib. α. Thomas· ἀνθοσμίας οἶνος, οὐκ εὔοσμος. Emenda, ὁ εὔοσμος, τουτέστιν οἰνώδης. Idem ἀναβασει. ϛ. Xenophon· ἡ δὲ ὠρχήσατο πυῤῥίχην ἐλαφρῶς. Lucianus. περὶ ὀρχήσεως, hoc tripudij genus à Pyrrho Achillis filio: Pollux lib. δ. à Pyrrhico quodam nomen inueniſſe tradit, ubi βίβασιν εἶδος λακωνικῆς ὀρχήσεως eſſe docens, ſic inquit· ἔδει γ' ἅλλεσθαι, καὶ ψαύειν τοῖς ποσὶ πρὸς τὰς πυγάς. Cuius tamen non uidetur Iuuenalis meminiſſe Satyra undecima:
Qui Lacedæmonium pedemate lubricat orbem.
Nec his adhuc Grammaticis faueo, qui Pityſmate, & Pityliſmate legere malint. Ex Cicerone uerò in Piſonem, Cumq; ipſe nudus in conuiuio ſaltaret, in quo ne tum quidem cum illum ſuum ſaltatorium uerſaret orbem, fortunæ rotam pertimeſcebat: orbem hunc ligneum tympanum fuiſſe, in quod deſilirent, quodq; modò ſaltantes pedibus circunducerent, modò per longum ſpaciũ ſuperſtantes uno impetu lubricando agitarent, aliquando ſuſpicatus ſum. nam Burdigalæ petauriſtam quendam, ſaltationis huius nauum, adoleſcens conſpexeram. Nunc in eam opionem inclino, ut illud tripudij genus eſſe putem, in quo diu

ſe in

se in gyrum uersantes, hodie quoq; mimi subinde emicant, ac subsiliunt.

De Milesijs & Lugdunensibus uirginibus. Iuuenalis & Ouidij loca. Cap. 27.

QVi olim morbus, cuius in libro cui titulus γυναικῶν ἀρεταὶ, meminit Plutarchus, Milesias uirgines inuasit, idem sexaginta abhinc plus minus annos Lugdunenses miserrimè afflixit. permultæ enim mentis impotes, se in puteos deturbare, quædam laqueo sibi gulam frãgere, aliæ in ferrum incumbere, omnes mortis desiderio teneri. hoc quamplurimi in neglectas religiones, ac prætermissas ceremonias: mathematici, in siderum potestatem & defluxum quendam perniciosum conferebant. Quorum ego sermones ita admitto, ut Hippocratẽ, diuinum hominem, loco mouendum non putem, qui in commentariolo περὶ παρθενίων, qua causa hoc ægrotationis genus, quo sacras deo uirgines laborare crebrò cernimus, grassetur, nos instruit. nec tamen is sum ego, qui certis annorum tempestatib. morbos quosdam nasci, ingrauescere, sese remittere, euanescere penitus, non sentiam. Vter porrò maiore in coitu uoluptate fruatur, uir'ne

an mu-

an mulier, ipse περὶ γονῆς indicat Hippocrates, aut Polybus: quem si quis curiosior adeat, quo pacto accipienda sint hæc Iuuenalis uerba Sat. 6. (Vir nollet fieri, nam quantula nostra uoluptas? Et illa quoq; Ouidij Metamorph. 3.

—Et maior uestra profectò est,
Quam quæ contingat maribus, dixisse, uoluptas)

facilè intelligat.

Homerus excutitur. Cap. 28.

HOmerus in Bœotia, Titaresium amnem, quem Eurotam uocant Geographi, in Peneum influere, nec tamen cum eo misceri, sed olei modo supernatare refert. Qua in re edisserenda bis peccant Grammatici. Primùm, quòd neque Tartesium, neq; Eurotam, sed Orcum nominant. Deinde, quòd huius fluminis aquæ leuitati id referunt. quos carpit Strabo lib. θ. τὸ μὲν οὖν πηνειοῦ καθαρόν ἐστιν ὕδωρ· τὸ δὲ τοῦ τεταρησίου, λιπαρὸν, ἔκ τινος ὕλης, ὥστ' οὐ συμμίσγεται. Constat porrò, fluuios per pingues terrarum uenas profluentes, quasi oleo perunctos erumpere. Esse quoq; lacus ac fontes, quorum summa aqua olei ac pinguedinis similitudinē gerat, certò scimus. quod etiam lib. 8. Vitruuius testatur. Nec me à Strabonis opinione depellit Arrianus in Periplo Euxini ponti · ἐνθένδε εἰς τὸν

φᾶσιν

φάσιν εἰσεπλεύσαμεν ἐνενήκοντα τοῦ μώγου διέχοντα, ποταμῶν, ὧν ἐγὼ ἔγνων, κουφότατον ὕδωρ παρεχόμενον, καὶ τὴν χροίαν μάλιστα ἐξηλλαγμένον. τὴν μὲν γὰρ κουφότητα, τῷ τε σταθμῷ τεκμαίροιτο ἄν τις, καὶ πρὸ τούτου, ὅτι ἐπέπλει τῇ θαλάσσῃ, οὐχὶ δὲ συμμίγνυται· καθάπερ τῷ πηνειῷ τὸν τιταρήσιον λέγει ἐπιρρεῖν ὅμηρος, καθ' ὑπερθεν ἠύτ' ἔλαιον. Quin marina aqua fluuiali longè pondere grauior sit, nemo ignorat, ut subsidere necesse sit. Hoc porrò in amnibus, aut fontibus etiam contingere, difficulter concesserim, licet Plinius quosdam inter se supermeare prodat.

Veteres neque trophæa euertisse, neque res dijs dedicatas sustulisse. Cap. 29.

EA fuit antiquis consuetudo, ut trophæa euertere, resq; dijs dedicatas amouere, nefas putarent. Dion lib. μβ. καὶ τρόπαιον ἐπειδήπερ ὁ μιθριδάτης ἀπὸ τῆς τριαρίου ἐνταῦθά που ἐγηγέρκει, αὐτανέστησε. καθελεῖν μὲν γὰρ τὸ τοῦ βαρβάρου οὐκ ἐτόλμησεν, ὡς καὶ τοῖς ἐμπολεμίοις θεοῖς ἱδρωμένον. Vitruuius lib. 2. Postea autẽ Rhodij religione impediti (quòd nefas est trophæa dedicata remoueri) circa locum eum ædificium struxerunt. Plutarchus in Cæsare· καὶ

διαινύε-

δεικνύουσιν ἀραυβηνοὶ, ξιφίδιον πρὸς ἱδρῷ κρε-μάμενον, ὡς δὴ καίσαρος λάφυρον. ὁ δὲ θεασά-μενος, αὐτὸς ὕστερον ἐμειδίασε, καὶ τῶν φίλων καθελεῖν κελευόντων, οὐκ εἴασεν, ἱερὸν ἡγούμενος. Eodem perſuaſi ritu ueteres, neq; fornices aut arcus, quos ἀψίδας τροπαιοφόρους uocant Græci, neq; aras, neq; ſepulchra, neq; ſaccella, quibus religio quædam ac reuerentia debetur, mouebant.

Φάρυγξ. παροψίς. κορυβαίολος. κισσαῦ. κρείττων. Cap. 30.

ΕΣτι δὲ φάρυγξ μὲν, ἡ τῆς φωνῆς διέξοδος· λάρυγξ δὲ, ἡ τῶν σιτίων εἴσοδος: Thomas. Nos Galenum in Hippocratis aphoriſmos audiamus· ἡ κατὰ τὴν τραχεῖαν ἀρτηρίαν, ἣ τὴν οἷον κεφαλὴν αὐτὴν ἣν ὀνομάζουσι λάρυγγα. Eſt igitur larynx, caput atq; oſtium aſperæ arteriæ. Deinde· καί ποτε κατὰ τὴν προκειμένην εὐρυχωρίαν ταύτης ἧ τοὔνομα φάρυγξ ἐστὶ, πνίγεσθαι πέφυκεν. Etiam ex eo quid ſit pharynx, planũ eſt. παροψὶς, τὸ ὄψον, οὐχὶ δὲ τὸ ἀγγεῖον, τοῦτο δὲ τρυβλίον: Phrynicus. Athenæus hoc confutans, pro uaſe eſcario paropſida ſumi probat. fatetur Pollux. Non improbandus eſt igitur Martialis:

Quam portat gaudens ancilla paropſide rubrā.

Halecem.— αἰόλον, λέγεται τὸ ποικίλον. αἰόλον δὲ, τὸ ταχὺ, ἀπὸ ἄελλα, ἀφ' οὗ κορυθαίολος Ἕκτωρ: Moſchopulus. Rectè uerò Euſtathius· κορυθαίολος δηλοῖ τὸν ἔχοντα αἰόλην κόρυθα, ἤγουν ποικίλην περικεφαλαίαν. Quod ego commentum probo: quanquā nemo ferè eſt, qui non ſubtilis & acutus, quàm uerus & ſincerus interpres haberi malit. τὸ τάριχος δεῖ λέγειν, ἀλλ' οὐχ' ὁ τάριχος: Thomas. τάριχος maſculino quoq; genere efferri, docet lib. 3. Athenæus. κισσὸς φυτόν τι ἀνατεθειμένον τῷ διονύσῳ, ὃ συμπλέκεται ἀεὶ τοῖς παρακειμένοις. ἀπὸ τούτου κισσᾶν, ἐπὶ γυναικὸς, τὸ μεθ' ἡδονῆς συλλαμβάνειν: Moſchopulus. hoc autem omnino ſtultum eſt. κισσᾶν mulieres prægnantes dicuntur, cum ore uentriculi oblæſo, cibos aut faſtidiunt, aut malos appetunt. uocis etymologiam adducit lib. Problem. 2. Aphrodiſæus. κρείττων, præter uulgarem ſignificationem, deum etiam notat. Plato in Sophiſta· ταχ' οὖν ἂν καὶ τούτοις οὗτος τῶν κρειττόνων συνέποιτο. Plutarchus in Pyrrho· τοῦτο τοὺς βαρβάρους ἐπέσχε τοῦ πρόσω χωρεῖν, ὥς τινα τῶν κρειττόνων θαυμάσαντες. Heliodorus· θεοπλαστοῦσι τὸν νεῖλον αἰγύπτιοι, καὶ κρειττόνων τὸν μέγιστον ἄγουσι. Quem loquendi modum uidetur explicare Xenophon·

κοιμηθεὶς

κοιμηθεὶς δὲ ἐν τῷ βασιλείῳ, ὄναρ εἶδε τοιόνδε· ἔδοξεν αὐτῷ προσελθεῖν κρείττων τις ἢ κατὰ ἄνθρωπον.

Vinum gelaſcere. Cap. 31.

QVærit libro Problematum α. Alexander Aphrodiſæus, Quid eſt quòd oleũ & aqua frigore concreſcant, nunquam autem uinum, nec acetum. Prætereo, quæ ſequuntur. Ego pace Alexandri, uinum, tametſi calidum & exile ſit, congelare tamen aſſeuero, non tantum in Scythia (ut præclarè ſentit nutantibus Grammaticis Virgilius Georgic. 3. — Ceduntq; ſecuribus humida uina: ſed etiam in Gallia, non in ipſis tamen (ut opinor) cellis ac dolijs conditum, ſed in uaſculo ſub dio poſitum: cuius equidem rei periculum aliquando feci. Licet Plinius lib. 14. uini naturam non gelaſcere, ſed ad frigus ſtupere tantum ſcribat, alijq;, ab Homero αἴθοπα οἶνον ea ratione appellatum tradant. In regionibus quoq; ſeptentrionalibus, acetum coaleſcere facile crediderim. Qui porrò mare Scythicum gelu ſtringi ac conſiſtere negant, Herodotum ſugillantes, ferendi non ſunt. Conſtat enim ita eſſe, haud quidem ſemper, ſed hyeme tantum. nam calore æſtiuo, uel in his quæ ſub ipſo polo ſitæ ſunt prouincijs, glacies liqueſcit ac diſſoluitur.

tur. Scio me in hoc à quibuſdam philoſophis diſſentire, quorum placita nemo me libentius amplectitur: niſi fortè τοῖς φαινομένοις aduerſantur. Nec deſunt, qui illud etiam Virgilianum,

Et lac concretum cum ſanguine potat equino,

ab eo poeta fictum dicunt. Ego ueriſsimum arbitror. Martial.

Venit & epoto Sarmata paſtus equo.

Apollinaris: Aut ad Caucaſigenas Alanos, ac ad equimulgas Gelonos. Quin eæ quoq; gentes equinum lac potarent, ex eoq́; factum caſeum (ἱππάκην uocant) ederent, non abnuit Hippocrates.

Tibiæ pares & impares. Cap. 32.

Quæ dicatur acta tibijs paribus, quæ imparibus comœdia, oſtendit lib. 3. Diomedes. Cuius rei indicia produnt nobis antiquæ comœdiæ, in quibus inuenimus, acta tibijs paribus, aut imparibus, aut ſerranis. Quando enim chorus canebat choricis tibijs, id eſt choraulicis, artifex concinebat, in canticis autem pithaulicis reſponſabat. Sed quod paribus tibijs, uel imparibus, inuenimus ſcriptum: hoc ſignificat, quòd ſi quando monodio agebat, unam tibiam inflabat: ſi quãdo ſynodio, utranq;. Seruius in lib. Aeneid. 9. aliud adfert. Tibiæ aut ſerranæ dicuntur, quæ

ſunt pares, et æquales habent cauernas: aut Phrygiæ, quæ impares ſunt, & inæquales habent cauernas. ut enim ait Varro, tibia Phrygia dextra unum habet foramẽ, ſiniſtra duo: quarum unum acutum ſonum habet, alterum grauem. Tu conſule Varronem lib. de re Ruſt 1. cap. 1. Feſtus impares tibias numero foraminum diſcernit. Plinius lib. 16. cap. 36. cannam quæ proxima & attigua eſt radici, cõgruere ait ad tibias ſiniſtras cõficiendas: quæ ad acumen aſſurgit, ad dextras tibias. Iam arundinem eſſe capaciorem ſub radicẽ, ac proinde amplioris & grauioris ſoni, quàm quæ ad acumen uergit, quis ignorat?

Menſæ Siculæ, & Italicæ. Cap. 33.

SIculæ, Syracuſanæ, atq; Italicæ menſæ, prælautæ ac opiparæ dicebantur. Plato πολιτειῶν γ. συρακουσίαν ἦ, ὦ φίλε τράπεζαν, καὶ σικελικὴν ποικιλίαν. Idem in Epiſtolis· ἰταλιωτικῶν τε καὶ συρακουσίων τραπεζῶν πλήρης. Docet hoc lib. 12. copioſè Athenæus. Tametſi uerò aridè & frugaliter poſteris temporibus agerent Itali & Siculi, eadem tamen ſemel de eorum delicijs in animos hominum impreſſa opinio, perpetuò inualuit. Lucian. καὶ οἶνος ἀνθοσμίας, καὶ τρα-

τράπεζαι ὑπὲρ τὰς ἐν σικελίᾳ. Basilius· ὅτι ἐς σε ἐνταῦθα πάλιν λάβοιμι, σικελικὴν ἢ ἰταλιῶτιν τρυφὴν ἀποδείξω τὰ πρότερα. Neq; sanè horum uirorum seculo, aut Italos aut Siculos uoluptatibus præter modum addictos fuisse conspicio, quemadmodum nec hodie Thessalos fama accipimus: licet Plato in Critone, illam gentem eo etiam nomine, nec iniuria fortaße, culpet· τί ποιῶν ἢ εὐωχούμενος ἐν θετταλίᾳ, ὥσπερ ἐπὶ δεῖπνον ἀποδεδημηκὼς εἰς θετταλίαν. Persicas quoq; ac Asianas delicias extinctas uidemus, quibus olim nihil inquinatius, nec mollius. proinde referenda sunt hæc omnia ad ueterum autorum, non recentium, ætates: quod uel hoc uno Macrobij sermone, libro Saturnalior. 7. perspicuum est: Modum eum seruat, qui sui potens est, & in mensa Sicula uel Asiana.

Πεζαίτοροι. αὐτοκαύδαλοι. αὐτολήκυθοι. Cap. 34.

Πεζαίτοροι, οἱ παρὰ τῷ ἀλεξάνδρῳ πεζοὶ, οὕτω προσηγορεύθησαν, inquit Moschopulus. Philippũ uerò Alexandri patrẽ πεζαιτέρους etiã habuisse, indicat Olynth. 2. Demosthenes· οἱ δὲ δὴ περὶ αὐτὸν ὄντες ξένοι καὶ πεζαίτεροι. Quæ uox, ut sentio, rectè ita scribitur.

quanquam Arrianus πεζέταιροι malit: nisi uitiosi sint codices. αὐτοκάβδαλοι, uiles prorsus, ac nihili homines dicuntur. Lycophron· αὐτοκάβδαλον σκάφος. Interpres, αὐτοσχέδιον, τὸ εἰκῇ καὶ ὡς ἔτυχε γεγονὸς. εἴρηται δὲ ἡ λέξις ἀπὸ τῶν ἀλφίτων. αὐτοκάβδαλα γὰρ λέγεται κυρίως, τὰ ὡς ἔτυχε φυραθέντα ἄλευρα. Quidam ita sentiunt· λέγεται δὲ τὸ αὐτοκάβδαλον, τὸ ταπεινὸν, καὶ εὐτελὲς, καὶ αὐτόξεστον, καὶ αὐτοσχέδιον. ἐκ μεταφορᾶς τῶν κονταρίων, ἐν οἷς οὐχὶ τὸ ἀπεξέσθη τὸ ἄκρον παρὰ τοῦ τέκτονος, ἐν ᾧ τὸ ξίφος ἐντίθεται. Athenæus lib. ιδ. σικυώνιοι μὲν γὰρ φαλλοφόρους αὐτοὺς καλοῦσιν, ἄλλοι δ' αὐτοκαβδάλους (Eustathius, καὶ ἰάμβους addit) οἱ δὲ φλύακας, ὡς ἰταλοί. αὐτολήκυθος inopem scurram, mendicumq; nebulonem ac parasitum significat, quiq; se ad omnia obeunda onera paratum ultro offert. Demosthenes aduersus Cononem· καὶ καλοῦσι τοὺς μὲν ἰθυφάλλους, τοὺς δὲ αὐτοληκύθους. Plutarchus· ἀλλὰ μὴ καθάπερ οἱ πολλοὶ τοὺς αὐτοληκύθους τούτους λεγομένους, καὶ τραπεζέας, καὶ μετὰ τὸ κατὰ χεῖρας ἀκονομένους, ὥς τις εἶπε, κόλακας νομίζομεν, ὧν ἐν μιᾷ λοπάδι καὶ κύλικι μετὰ βωμολοχίας καὶ βδελυρίας ἡ ἀνελευθερία γίνεται κατάδηλος. Lucianus in Lexiphane, has duas dictiones usurpauit.

Senecæ loca. Cap. 35.

Therem, & Theream, hanc nostræ ætatis insulam, spectantibus nobis in Aegæo mari enatam, quis dubitat quin in lucem spiritus uexerit? Hic *Senecæ lib.* Natural. *quæstion.* 6. *locus corruptus est. legendum autem suspicor:* The*ren, &* Thiam, *hanc nostræ ætatis insulam.* Con*iecturam nostram adiuuat ac confirmat lib.* 2. *cap.* 87. Plinius, *ac lib.* 4. *cap.* 12: Et *in nostro aërio* Thia *iuxta eandem* Hieram *nata.* Dion lib. νη. ἀνεφάνη δὲ καὶ νησίδιόν τι, ἐν τῷ ἔτει τούτῳ, παρὰ τῇ θήρᾳ τῇ νήσῳ, οὐκ ὂν πρότερον. Eidem *Senecæ epistola* 67. *errare uisus est* Virgilius, *cum dixit,*

Gratior & pulchro ueniens in corpore uirtus.

Cuius sanè Stoicum *paradoxum nemo nisi stultitia obcæcatus probauerit, quiq; Thersiten ab* Achille *non secernat.* Idem *epistola* 96. Tube*ronis ligneos lectos, &c.* Cicero *pro* Murena, *Strauit pelliculis hœdinis lectulos punicanos. In hoc igitur sordes* Tuberonis *damnantur, quòd non ex ære, aut ex ebore, aut ex testudine lectos comparasset, nec eos peristromatis, tapetis, aut* Babylonicis *strauisset.*

Virgilij loca. Cap. 36.

Est in aure ima memoriæ locus, quem tangentes anteſtamur (non atteſtamur, licet Eraſmus ſic legat) Plinius lib.11. cap.45. Huc Aegloga 6. reſpiciens Virgilius, ſic ait:

—Mihi Cynthius aurẽ Vellit, & admonuit.—

Horatius:

—Et, licet anteſtari: ego uerò Oppono auriculam.—

Idem Aeneid.6.

—Pars ſemina flãmæ Abſtruſa in uenis ſilicis.—

Plerique, reuera quædam in lapidibus eſſe ignis ſemina docent. Ego Alexãdro Aphrod. ſubſcribo: καὶ ἀὴρ συναχθεὶς βίᾳ πῦρ γεννᾷ, ὡς ὑπὸ τῆς παρατρίψεως τῶν λίθων μεσοσυλλαβουμένου ἀέρος· οἱ δέ φασι, καὶ αὐτὸ κατ᾽ ἐνέργειαν συμπαρεῖναι. *Galenus, ignem in corporibus* δυνάμει εἶναι, καὶ οὐκ ἐνεργείᾳ, *probè ſentit. Idem Aeneid.3. Abeunt urbes. eleganter ſanè. Cum enim nauigio uehimur, quoniam in eo ſtamus, oculus quieſcere nos iudicat: motu uerò conſpecto, quaſi ſemet retractans, ripas, arbores, oppida nauem uerſus tendere ſuſpicatur. Idem Georgic. primo: — Et amaris intyba fibris. Græcorum* πικρίδα καὶ κιχώριον *ſignat, alteram erratici intybi ſpeciem. Idem Georg.2. —Atque immemor herbæ. Quidam, Herbæ, uictoriæ exponunt. Ego, Herbæ, graminis & pabuli.*

IOANNIS BRODAEI MISCELlaneorum Liber Sextus.

Homerus declaratur. Cap. 1.

ΑΛλ' ἄγε δή τινα μάντιν ἐρείομεν, ἢ ἱερῆα, ἢ καὶ ὀνειροπόλον: Homer. Iliad. α. quem, ut uno & altero uerbo finiam, sic exponit Eustathius· ὅτι ἐρωτήθω τὶς μάντις, οἷον ἱερεὺς ἢ ὀνειροπόλος. ut μάντις genus sit, ἱερεὺς καὶ ὀνειροπόλος species. Galenus uerò ita sentit· ἱερέα μὲν λέγει (Homerus) τὸν ἱεροσκόπον, ὀνειροπόλον δὲ τὸν περὶ τοὺς ὀνείρους ἔχοντα, μάντιν δὲ δηλονότι τὸν οἰωνιστήν: quo etiam nomine περὶ ὀξέων νοσημάτων ab Hippocrate οἰωνιστὴς uocatur. Idem ὀδυσ. ξ. Homerus.

ἔσθιε νῦν ὦ ξεῖνε, τά τε δμώεσσι πάρεστι χοίρεα.

Grammatici quidam, porculos à seruis edi solitos tradunt, quòd macri & strigosi ferè sint, obœsiores porci. Ego χοίρους, τουτέστι δέλφακας, his apponi cēseo, quòd in his minus sit alimenti. Si quis enim sedulò animaduertat, Homerum pluris semper ciborum copiam quàm lautitiam pendere, uiniq; abundātiam generositati præferre, rusticorum operarum'que more, famem sitim'que timentium, comperiet. Sic enim canit Iliad.

δ. — σὸν δὲ πλεῖον δέπας αἰεὶ ἕστηχ' ὥσπερ ἐμοί. — Paulo infrà·

ἔνθα φίλ' ὀπταλέα κρέα ἔδμεναι, ἠδὲ κύπελλα
οἴνου πινέμεναι μελιηδέος, ὄφρ' ἐθέλητον.

Galenus ea de re loquens, sic inquit· ἀναισθητότατοι πάντων ἦσαν οἱ μνηστῆρες εἰς διάγνωσιν τῶν πέπτων ἅμα καὶ ἡδέων ἐδεσμάτων. Quam etiam declarat lib. θ. Athenæus.

Horatij loca. Cap. 2.

Cicero lib. Offic. primo, Plautinos libros altero iocandi genere, quod elegans, urbanum, ingeniosum, facetum nominat, refertos tradit. Horatius in Arte, nimium patienter eius poetæ sales à proauis laudatos perhibet. Ego, ut M. Tullio adhæream, primùm eius me mouet autoritas: deinde, quòd Plautinæ facetiæ mihi mirum in modum lepidæ ac iucundæ uidentur. Idem lib. Epod. 5. Oda 4. allium cicuta nocentius putat, uenenum appellans: cum quo ex diametro dißidens lib. θεραπευτικῆς μεθοδ. ιβ. Galenus· τῶν ἀγροίκων θηριακὴν τὰ σκόροδα nuncupat. Idem, Oda eiusdem lib. 9. Horatius:

Ad hunc frementes uerterunt bis mille equos
Galli canentes Cæsarem.

Hic Gallos accipio, non Gallogræcos: id quod ex Plutarchi Antonio perspicuum est, ubi quoties

ties κελτοὺς uideo, Gallos ſemper intelligo. Qui uerò Alexandriam longiore à Gallia itineris ſpacio abeſſe dicunt, quàm ut illuc proficiſci Galli equites potuerint, eos ſub ipſo Antonio, ac M. Craſſo in Parthia meruiſſe, memoria nõ tenent.

Homerus illuſtratur. Cap.3.

SAlis uſum multis gentibus Troiano ſeculo incognitũ fuiſſe, teſtatur Odyſſ. λ. Homer.

— οἳ οὐκ ἴσασι θάλασσαν ἀνέρες,
οὐδέ θ' ἅλεσσι μεμιγμένον εἶδαρ ἔδουσιν.

ἵνα δηλοῖ (uerba Euſtathij) ἄκραν ἀγροικίαν ἀνθρώπων ἐκείνων, οἳ οὐδαμῶς ἅλας οἴδασιν, οὔτε θαλασσίους, οὔτε ὀρυκτοὺς, οὔτε τοὺς ἄλλοθεν. In cuius ſentẽtiã deſcẽdit Pauſanias in Atticis· οἳ μηδὲ ἀλούσης ἰλίου θάλασσαν οἱ πολλοὶ, μηδὲ ἁλσὶν ἠπίσταντό πω χρῆσθαι. μαρτυρεῖ δέ μοι καὶ ὁμήρου ἔπος ἐν ὀδυσσείᾳ. Apertè igitur falluntur, qui ſecus poetam exponunt, quiq; ſine ſale mortales degere nequiuiſſe ſuſpicantur. Nunc oſtendamus, ipſum Homerũ celetẽ equũ planè noſſe, hoc uerſu qui eſt Odyſſeæ ε. αὐτὰρ ὀδυσσεὺς —

ἀμφ' ἑνὶ δούρατι βαῖνε, κέληθ' ὡς ἵππον ἐλαύνων.

Et illo quoque Iliad. κ. καρπαλίμως δ' ἵππων ἐπεβήσατο. diſſentiẽte his uerbis Polluce · ὥσπερ οἱ ὁμήρου ἥρωες μάχονται, οὗτος γὰρ οὐκ οἶδε μονίππους ἱππέας. Conſtat etiam, ante bellum Tro-

ianum in prælijs & excursionibus Centauros in equis consedisse. Idem in Iliade,
ὑμῖν μὲν προτόροισι μελίφρονα πυρὸν ἔθηκεν.
Insignes Grammatici cum Galeno μελίφρονα πυρόν, τὴν τίφην explicant, commodißimum equis pabulum. Et Iliad. ς. ὡμίλεον δ᾽ ὥς τε ζωοὶ βροτοὶ ἠδ᾽ ἐμάχοντο. Iidem ὁμιλεῖν, ὁμοῦ εἰλεῖσθαι, non συστρέφεσθαι καὶ παρατάσσεσθαι, enarrant.

Galeni loca. Cap. 4.

Cibum per stomachum descendere, potum uerò & spiritum per asperam arteriam illabi, Plato in Timæo uidetur credidisse: τὴν τοῦ πνεύμονος ἰδέαν ἐνεφύτευσαν, ἵνα τό, τε πνεῦμα καὶ τὸ πόμα δεχομένη, &c. Hoc tractat lib. Saturnal. 7. cap. 15. Macrobius, quem quidem ex Plutarchi lib. sympos. ζ. segmento α. restitues. Illic enim, præter deprauatum Alcæi carmen, quod etiam in 12. Athenæi offendimus, Euripidis testimonium desideratur. Galenus lib. περὶ τῶν καθ᾽ ἱπποκράτην καὶ πλάτωνα δογμάτων η. postremo, in ea hæresi Platonem non fuisse ostendit, ut huius omnino quæstionis exitum, arduum sit reperire. Quid uerò senserit Hippocrates, hæc eius in lib. περὶ νούσων indicat oratio-

tio· τοῖσιν οὖν δοκέουσιν ἀνθρώποις τὸ ποτὸν εἰς τὸν πλεύμονα φέρεσθαι ἐναντιώσομαι. Cui iure his aduersanti, uera ratio consentit. Idem ὑγιεινῶν α. Galenus, quicquid ortum est, necessariò interiturum prædicat. ἄφθαρτον μὲν γὰρ ποιῆσαι, τὸ γεννητὸν, οὐχ οἷόν τε. Idem περὶ μαρασμοῦ, secus (nisi fallor) existimat· τὸ γὰρ, ὅτι τὸ γεννητὸν πᾶν φθαρήσεται πάντως, οὔτ' ἐπιστημονικὴν, οὔτ' ἀναγκαίαν ἔχει τὴν ἀκολουθίαν, ἀλλ' ἄχρι τοῦ πιθανοῦ προϊοῦσαν. Ego, approbantibus philosophis, omne quod nascitur, defecturum aliquando censeo: id quod nos non sophismatibus, sese ut plurimum gladiatorum instar conficientibus, sed experimento docet nunquam mentiens natura.

De lapide noxius. Cap. 5.

De lapide noxium, apud Columellam libro & capite tertio, mortis damnatum, ac de Capitolino lapide deiectum, aut dignum qui iamiam præcipitetur, complures exponunt Grammatici. Ego, de lapide intelligendum puto, in quo stante & precium faciente præcone, uenibant serui probi, maliq;. Plautus in Bacchid. O' stulte stulte, nescis nunc uendi te, atq; in eo ipso adstas lapide, ubi præco prædicat.

Cicero in Pisonem: Prætorq; duos de lapide emptos. Hanc quoq; Græcis consuetudinem inoleuisse, non me fugit. Pollux lib. 3. ὁ δὲ τόπος, πρατὴρ λίθος, καὶ πωλητήριον, καὶ ὡς Ἡρόδοτος, πρατήριον. Et 7. ἐφ᾽ ὃ δὲ βαίνοντες οἱ δοῦλοι πιπράσκονται, τοῦτο τράπεζαν Ἀριστοφάνης καλεῖ. Plutarchus in Solone, ἀναβὰς ἐπὶ τὸν τοῦ κήρυκος λίθον. Plinius lib. 18. cap. 3. ita Columellam æmulatus est: At nunc eadem illa uincti pedes, damnatæ manus, inscripti uultus exercent. Noxius uerò, furem, percussorem, quiq; fortè uirginem cō stuprarit, uitiosum omnino ac criminis reum, noxæq; deditum, & ob id uenire iussum, significat.

Angari. Cap. 6.

ANgarij, regij tabellarij apud Persas erāt, literas sibi inuicem perferendas (nam certis itinerum spacijs mutabantur) tradentes. Xenophon Cyripæd. 8. ἱππῶνας uocat. Fiebant & alio modo hi reges, rei quam scire ualde cuperent, ocyßimè certiores, si qua Apuleio fides. Ex eo numero erant & cursores diurni, atq; nocturni exploratores, & per uices incensæ faces ex omnibus regni sublimibus locis, in uno die Imperatori significabant, quod erat scito (non citò) opus. Aeschylus in Agamemnone, ad hunc Per

ſarum morem uidetur, ut tradunt quidam, alluſiſſe: φρυκτὸς δὲ φρυκτὸν δεῦρ' ἀπ' ἀγγάρου (aut ἀγγέλου) πυρὸς ἔπεμπεν (non ἔλαμπεν) Fateor equidem me, quod refert Apuleius, apud libelli περὶ κόσμου autorem reperiſſe: ut mirum ſit, Xenophontem & Herodotum nunquam id teſtatum reliquiſſe, cum tamen hic de Perſicis an garis ad hunc modum in Vrania loquatur: ὁ δὲ δὴ πρῶτος δραμὼν, παραδιδοῖ τὰ ἐντεταλμένα τῷ δευτέρῳ, ὁ δὲ δεύτερος τῷ τρίτῳ. τὸ δὲ ἐνθεῦτεν ἤδη κατ' ἄλλον διεξέρχεται παραδιδόμενα, καθάπερ ἕλλησιν ἡ λαμπαδηφορία. Nec ſcio an uerum ſit, quod à Cleomede in literas relatũ eſt: ὁ πέρσης ἡνίκα ἐπὶ ἑλλάδα ἐστράτευεν, λέγεται διαστῆσαι ἀνθρώπους ἀπὸ σούσων μέχρι ἀθηνῶν, ὡς δύνασθαι διὰ φωνῆς δηλοῦσθαι τὰ γινόμενα ὑπ' αὐτοῦ ἐν ἑλλάδι, τοῖς πέρσαις διαδεχομένων τῶν διεστώτων τὰς παρ' ἀλλήλων φωνάς. Noſtri uerò nuncij multo celerius, quàm illi Perſici, iter conficiunt: ut qui ſingulis penè horis equos ſubinde mutent. Quare inuenti ſunt, qui Lutetia 152 horis Romam adierint.

Βατραχὶς, σύνθεσις. tunica ima. Cap. 7.

BΑτραχὶς, ueſtis genus erat, aut quòd ad colorem βατράχου accederet, aut quòd ranun-

ranũculo tingeretur, ita nũcupata. Ariſtophanes in Equit. ἔπυ ᾗ ταυτlw̃ι λαβὼν τlw̃ βατραχίδα. Dion νη. ἰσχυρῶς γαρ τῷ τlw̃ βατραχίδα ἐνδυνόντι, καὶ διὰ τοῦτ᾽ ἀπὸ τοῦ χρώματος τῷ πρασίνῳ καλουμένῳ προσέκειτο. Romani Saturnalib. togas deponebant, & ſyntheſes induebant: Nero etiam alio tempore. Hinc Tranquillus in eius uita, cap. 51. eluceſcit: Ac plerunq; ſyntheſim indutus. Syntheſis quoq; à Iureconſultis accipitur, pro tota ueſte alicubi recondita ac compoſita. Alciatus in Parergis, ordinem quendam & conformem ueſtium compoſitionem Gallis libream oſcitanter exponit. Tunicam lineam, uel imam, uulgò camiſiam, interiorem tunicam appellat Valerius Max. Nam ſi huius cõſilij mei interiorem tunicã conſciã eſſe ſenſero. Gellius, intimã: Tunicã intimam niſi in locis tectis non exuit. Athenæus, de Phryne loquens, χιτώνιον ἐχέσαρκον, quam uocem pro muliebri ſolùm tunica accipiendam, Lucianus in Lexiphane innuit: cum eam tamen, ſui oblitus, in cõmentario περὶ τῶν ἐπὶ μισθῷ συνόντων, pro uirili obtruſerit.

Thynnoſcopi. Salſamentarij. Cap. 8.

TAmetſi paßim in æditiore rupe ſtantes thynnoſcopi, à Strabone lib. ε. θυννοσκο-

πεῖον

πεῖον uocata, thynnos ſpectarent, ut tradit in Equitib. Ariſtophanes, κἀπὸ τῶν πετρῶν ἄνωθεν τοὺς φόρους θυννοσκοπῶν: in Ponto tamē præcipuè, ex alta ſumma trabe in uado defixa, piſces colluſtrant ac obſeruant hodie thynnoſcopi. qui mos antiquis fuit. Philoſtratus Iconum primo· ἀρίστη δὲ ἥδε θήρα. σκοπιωρεῖται γάρ τις ἀφ' ὑψηλοῦ ξύλου, ταχὺς μὲν ἀριθμῆσαι, τὴν δὲ ὄψιν ἱκανός. Quæ fortè piſcatio ab Vlpiano in l. Venditor. ff. Communia prædiorum. tignaria appellatur. quanquam in meis codicibus Thynnaria rectè ſcriptum ſit: nec tam abſurdè, quàm literati homines exiſtimant, utraque lectio, quam Accurſius non reſpuit, defendi poteſt. Qui uerò à Latinis ſalſamentarij appellantur, eos Græci ταριχοπώλας & ταριχεμπόρους uocant. Cicero ad Herennium: Vt ſi ſalſamentarij filio dicas, Quieſce tu, cuius pater cubito ſe emūgere ſolebat. Laertius in Bione hoc explicans· ἐμοῦ ὁ πατὴρ μὲν ἦν ἀπελεύθερος τῷ ἀγκῶνι ἀπομυσσόμενος, διεδήλου δὲ τὸν ταριχέμπορον. Plutarchus in Sympoſiac. ὁ γὰρ εἰπὼν ταριχοπώλην, αὐτόθεν ἐλοιδόρησεν. ὁ δὲ φήσας, μεμνήμεθά σε τῷ βραχίονι ἀπομυττόμενον, ἔσκωψε.

Cicero

Cicero expenditur. Cap. 9.

EVripides autem, ut multa præclarè, sic hoc breuiter. Verba M. Tullij, lib. de Natura deor. 2. Euripidis uersus sic habent· ὁρᾷς τὸν ὑψοῦ τὸν δ' ἄπειρον αἰθέρα, καὶ γῆν πέριξ ἔχονθ' ὑγραῖς ἐν ἀγκάλαις, τοῦτον νόμιζε ζῆνα, τὸν δ' ἡγοῦ θεόν. Idem de Senectute: Solonis quidem sapientis elogiũ est. Hoc est Solonis distichũ.—

μηδέ μοι ἄκλαυστος θάνατος μόλοι, ἀλλὰ φίλοισι
ποιήσαιμι θανὼν ἄλγεα καὶ στοναχάς. Idem de Finib. bon. & mal. At utinam ne in nemore (reliqua lib. ad Herennium 2. offendi) Pelio securib. cæsa cecidisset abiegna ad terram trabes. Euripides in Medea· μηδ' ἐν νάπαισι πηλίου πεσεῖν ποτε τμηθεῖσα πεύκη. Vbi, cur Ennius πεύκη abiegnam trabem uerterit, cum πεύκη picea sit, clam me est. Idem Cicero 6. in Verrem actione: Quid? ex æde Iouis religiosissimum simulachrum Iouis imperatoris, quem Græci Vrion nominant. Hic uitiatus est Cicero. Græci enim Iouẽ οὔριον, uel ὅριον, finium limitumq; præsidem & suspicantur, & appellant. Demosthenes περὶ τῆς ἀλονήσου· καί τοι χερρονήσου οἱ ὅροι εἰσὶν, οὐκ ἀγορὰ, ἀλλ' ὁ βωμὸς τοῦ διὸς τοῦ ὁρείου. Dionysius Halicar. κελεύσας γὰρ ἑκάστῳ περιγράψαι τὴν ἑαυτοῦ κτῆσιν, καὶ στῆσαι λίθους ἐπὶ τοῖς ὅροις,

ἱεροὺς

ἱερούς ἀπέδειξεν ὀρίου διὸς τοὺς λίθους. Arrianus· τὸ ἱερὸν τοῦ διὸς τοῦ οὐρίου διέχει ἀπὸ βυζαντίου. Quod quidem uocabulum quo pacto ad Imperatorem accommodari poßit, non uideo. Idem lib. Epist. familiar. 5. Cicero: Et dicunt uerecundiores præcones ludorum gymnicorum. Ipsi enim præcones inter se decertabant quoq;. Pausanias Eliac. α. σαλπιγκταῖς δὲ ἐφεστηκόσιν αὐτῷ, καὶ τοῖς κήρυξιν ἀγωνίζεσθαι καθέστηκε. Ac lib. earundem Epist. 9. Socratem fidibus docuit nobilißimus fidicen. Is Connus uocitatus est. Plato in Epitaphio· καὶ κόννου γε τοῦ μητροβίου. Huic uiro nomen fuisse Connas, non Connos, Aristophanis in Vespis Glossographus contendit.

Plautus declaratur. Cap. 10.

TV' ne etiam amator audes esse hallex uiri: Plautus in Pœnulo. Allex, ab alliciendo dictum credit Alciatus. Alex, meo sanè iudicio, indignum qui uir censeatur, signat, sitq; uiri fex quædam potius, quàm planè uir. Est autem Plinio alex, gari uitium: imperfecta, nec colata fex. Idem in Aulular. Nam noster nostræ qui est magister curiæ. Is Curio appellatur. Cicero, curiones diuisores tribuum uocat. Romulus in tres tribus populum Romanum diuisit, Titiensem, Ramnensem, & Lucerem: unamquamq; uerò tribũ

 in de-

in decem curias partitus eſt, quibus qui præeant, Curiones nominati. Inſeruire curiæ apud iuris canonici ſcriptores eſt, curijs ſerui inſtar operã nauare: quod grauiſsimũ eſſe libero homini ſupplicium duco. Qui ibi curiam laicorum forum intelligunt rabulæ, falluntur. Idem in Curculione: Tu ſtacte, tu cynamum, tu roſa, tu crocum, & caſia es, tu petalium. Quidam, Pardalium, ex Plinij lib. 13. cap. 1. reponunt. Ego petalium retineo, ac nardinum, ſiue foliatũ, ipſo fretus Plinio: aut malobathrũ, cum Dioſcoride ſentiens lib. α. cap. ια, explico. Idem in Perſa: Dabuntur dotis inde ſexcenti tibi longi atq; Attici omnes, nullum acceperis Siculum. Caſtiga, logi: ac longi, abrade. Nam, ut tradit Aſconius Pedianus, Siculi Græca ac Romana lingua malè utebantur.

Μυλίας, καὶ μυλίτης λίθος. Aſsius λίθος. Cap. 11.

Quià Græcis μυλιας & μυλίτης λίθος dicitur, hunc molarem lapidem uocant Latini. Strabo· καὶ πετρώδης, καὶ μυλίου λίθου εὐποροῦσα. Qui quia durus admodum eſt, ad turres mœniaq; conſtruenda utiliſsimus cenſetur. Procopius lib. περὶ τῶν ἰουστιανοῦ κτισμάτων β. τὸν πεπονθότα πύργον ἀνῳκοδομήσατο μυ-

λίῳ λίθῳ, καὶ φύσει σκληρῷ. Idem paulo ſuprà μυλίτην uocat. Herodianus libro tertio περιτετείχιστό τε γενναίῳ καὶ μεγίστῳ ἡ πόλις τείχει, πεποιημένῳ ἐκ μυλίτου λίθου. ubi Politianus, Mileſium lapidem perperam uertit, cuius errorem ſequuti ſunt Procopij interpretes. Galenus lib. θεραπευτ. μεθόδου ιδ. ὀνομάζουσι δὲ τὸν μυλίτην λίθον, ἐξ οὗ τὰς μύλας, ἐφ' ὧν ἀλοῦσι, κατασκευάζουσιν. Aßius lapis, ab Aſſo oppido nominatur, geminoq; ſ rectius ſcribitur. Quidam duos uidentur lapides Aßios noſſe: alterum ſarcophagum, alterum guſtu ſalſum, podagras lenientem. Nos, fauente Galeno, & Aetio, utranque facultatem uni Aßio lapidi tribuimus. Iidem, & eius lapidis florem halinitrum uocare non dubitant, ex quo aut cum ſalicis, aut cum enodis coryli carbonibus, ac ſulphure mixto, Pyrius puluis conficitur: quorum ſanè opinionem nec ratam penitus, nec longè tamen à ueritate abeſſe, ex Dioſcoride conſpicimus.

Quintiliani loca. Cap. 12.

QVintilianus lib. 6. cap. 3. hunc Catullianũ uerſum citans, Nulla in tam magno

corpore mica salis: nihil in corpore eius esse ridiculum, exponit. Ego, ueniam præfatus, nihil in corpore eius esse gratiæ ac ueneris. Plinius: Nã ita sales appellantur, omnisq; uitæ lepos, & summa hilaritas. Græcis ἅλες idẽ plerunq; signant. Plutarchus in Symposiac. κινδυνεύουσι γὰρ οἱ ἅλες τῶν ἄλλων ὄψων, ὄψον εἶναι καὶ ἥδυσμα. διὸ καὶ χάριτας ἔνιοι προσαγορεύουσιν αὐτούς. Non sum ignarus, ab Erasmo Quintilianum defendi. Idem li. 4. cap. 1, in hoc Ciceronis pro Ligario exordio, Nouum crimen C. Cæsar: ironiam esse existimat. Ipse nullam puto. Idem lib. 5. cap. 10. Non possum togam prætextam sperare, cum exordium pullum uideam. Nos, exomium, non exordium, legimus. Græci ἐξωμίδα uocant. Plutarchus· ἐπανελθὼν δὲ, εἰς τὸ χωρίον, ἂν μὲν ᾖ χειμὼν, ἐξωμίδα λαβών. Est autem exomium, substricta ac breuis tunica, citra humerum desinens. Idem lib. 7. cap. 9. Sic apud Græcos contendit λέων & πανταλέων, cum scriptura dubia est. Ex eo liquidò constat, ueteres illos Græcos accentus dictionibus non apposuisse, nulla alioqui in scriptura fuisset ambiguitas, accentu scilicet huic uoci πάντα applicito. uerbi causa. πάντα λέοντι, πανταλέοντι. Nunc, sublatis prosodijs, πανταλέοντι, nascitur controuersia.

Ciceronis

Ciceronis loca. Cap. 13.

SEd quid ego Socratem, aut Theramenem, præstantis uiros uirtutis, & sapientiæ gloria, commemoro? cum Lacedæmonius quidam, cuius ne nomen quidem proditum est: & reliqua, Cicero lib. Tuscul. quæst. 1. Plutarchus in Laconic. apoptheg. θεκταμένην appellat: huiusq; dictum paulo diuersius, quàm Cicero, refert. Idem lib. de Amicitia, commodißimum esse quàm laxißimas habenas habere amicitiæ, quas uel adducas cum uelis, uel remittas. Euripides apud Plutarchum περὶ πολυφιλίας. ἀπό τ' ὤσασθαι καὶ ξυνθεῖναι καθάπερ πόδα νεὼς, ἐπιδιδόντα καὶ προσάγοντα ταῖς χρείαις τὴν φιλίαν. Idem lib. de Natura deorum 2. Auditum est pantheras, quæ in Barbaria uenenata carne caperentur, remedium quoddam habere, hominis nempe excrementa. Plinius lib. 8. cap. 21. Tametsi uerò Homerus Laertem agrum stercorantem, ut tradit ipse lib. de Senectute Cicero, non inducat, sed λιστρεύοντα φυτὸν, Odyß. ω. agros tamen Troiano seculo à priscis illis stercoratos indicat Odys. ρ. hoc uersu· —ὄφρ' αὖ ἄγοιεν
δμῶες Ὀδυσσῆος τέμενος μέγα κοπρήσοντες.
Quam ab illis curam ideo prætermissam, falso asserunt nonnulli, quòd salubritati potius, quàm

fertilitati & copiæ consulerent.

Nonnulla ad corpus humanum spectantia. Cap. 14.

ETsi dentes in oßium numero reponendi sunt, sensu tamen præditos esse constat, nec uerò omnem sentiendi uim oßibus adimendam suspicor. At plures uiris quàm mulieribus dentes ascribere, æquè nugatorium est: ac eas nos costa una superare. Nec sanè homines talis orbauit natura, qui ne à bestiarũ quidẽ talis, quibus pedes in digitos dirimuntur, aut forma aut situ quicquam discrepant. Hi porrò, perperam à nonnullis malleoli uocantur: hos Græci σφυρὰ, talos ἀστραγάλους uocant. ὀβελιαῖα aut ῥαβδοειδὴς sutura, interdum frontem mediam secans, ad summum usque nasum procedit, idq́; in uiris non sæpe, ualde raro in mulieribus. Boues atq; equos, os in corde habere, pace Aristotelis, uix adducor ut credam: substantiam uerò cartilagineam, atque omnino magnæ arteriæ radices esse existimo. Cum autem digitorum ossa medullæ expertia apud insignes medicos lego, parum admodum medullæ habere, non nullam prorsus, interpretor; alioqui culpa non uacarent. quemadmo-

admodum nec hi, qui cutem omni ſenſu deſtituunt. Cicero libro de Natura deorum 2. agitatione & motibus linguæ depelli cibum, ac in ſtomachum detrudi cenſet: cum id uentriculi ac inteſtinorum fibris acceptum referendum ſit. Idem paulo infrà: Naturam nos celſos & rectos conſtituiſſe, ut deorum cognitionem, cœlum intuentes, capere poſſemus: nec diſſentit Plato in Cratylo. Ouidius Metamorph. 1.

Os homini ſublime dedit, cœlumq́; uidere, &c.

Quæ meritò lib. περὶ χρείας τῶν ἐν ἀνθρώπου σώματι μορίων γ. reſpuit ac refutat Galenus. Idem Cicero μεσεντέριον, quod & μεσάραιον uocatur, inteſtinum putat: cum uinculum ſit, cuius beneficio inteſtina ad dorſum colligantur: dura ob id, membranaceaq́; ſubſtantia conſtans. Arteriæ à corde, nerui à cerebro, non à corde, ut quibuſdam uiſum eſt, oriuntur. Quo nomine nerui collum continentes, à Celſo libro octauo, capite primo, appellentur, nondum liquet. quidam eos τένοντας, quod ego magis probarim, plerique καρώτας reponunt. Galenus in Iſagoge · τοῦ τραχήλου τὰ μὲν ὄπισθεν ἰδίως τένοντες ὀνομάζονται. nec abnuit Pollux. Carotides uerò arterias, ex altero arteriæ Aortæ ramo prodeuntes, id præſtare non poſſe, ex

Galeno lib. περὶ ἀνατομικῶν ἐγχειρήσεων η, perſpicuum eſt.

Quædam Eraſmi μνημονικὰ ἁμαρτήματα. Cap. 15.

YMεῖς δ' αἰγιέες, οὔτε τρίτοι, οὔτε τέταρτοι. Eraſmus in Parœmijs, Megarēſes neque tertij neq; quarti, & Cretenſis cum Aegineta, oraculum hoc Aeginenſibus aut Megarenſib. redditum exiſtimat. Ego αἰγιέας, Aegienſes, ab Achaiæ oppido, quod Græci αἴγιον, nos Aegium uocamus, explico. cui patrocinatur in uoce αἴγιον Stephanus. Ab hac autem dictione αἴγινα, αἰγινοῦς, aut αἰγινήτης ducitur, non αἰγιεὺς. Idem Eraſmus in adagio, Aliquid mali propter uicinum malum: Quemadmodum Aetolis & Acarnanibus euenit, qui ſe mutuis cladibus euerterunt, inter ſe finitimi. Item Carthaginenſibus & Biontinis, quarum hiſtoriarum meminerunt Heſiodi interpretes. Tu Proclum ita caſtigabis· καὶ χαλκηδονίους καὶ βυζαντίους διὰ ἔμφυτον δυσμένειαν, διὰ σκάλμον διενεχθέντας. Tzetzem quoq; ad hunc modum· ὁμοίως καὶ χαλκηδόνιοι καὶ βυζάντιοι. Chalcedonij & Byzantini, non Carthaginenſes & Biontini. Hoc quoq; apophthegmate, φορτίον συγκαθαιρεῖν. μὴ δὲ συνεπιτιθέναι, Demenda eſſe, non imponenda

penda onera, ſuadere uidetur Pythagoras: miſeroſq́; calamitate potius leuandos, quàm nouo incommodo affligendos. Idem in prouerbio, Veritatis ſimplex oratio, σκάφην ligonem neſcio cur reddidit. Et in adagio, ἐμοῦ θανόντος γαῖα μιχθήτω πυρὶ: πυρὶ incendijs uertit, cum hic πυρὶ ætheri notet. iſq́; hunc ſenſum habet Senarius, perinde ac ſi diceret: Terra cœlo miſceatur, atq́; omnia perturbentur.

Melæ loca. Cap. 16.

Commageni, Murrani, Vegeti, Cappadoces. Ex Plinio, & Strabone lib. 12, Heneti legendum ſuſpicor. Idem cap. 9, Thebas centum portas, aut centum aulas habere tradit: ſolitasq́; ſingulas, ubi negocium exegerat, dena armatorum millia fundere. Hic Mela memoria uacillat. Homer. Iliad. 9.

αἵ θ' ἑκατόμπυλοί εἰσι, διηκόσιοι δ' ἀν' ἑκάστην
ἀνέρες ἐξοιχνεῦσι. —

Idem lib. & cap. 2. In ea flumen Aegos, naufragio claßis Atticæ inſigne. Claßis Attica nullam illic unquam paſſa eſt naufragium: inſignem uerò cladem accepit, à Lyſandro Lacedæmoniorũ duce profligata, captaq́;. Idem eodem libro, cap. 3. Per Iſtros Iſter emittitur. Nobiles Geographi flumen hoc non agnoſcunt: uidetur autẽ

Mela antiquorum quorundam ſcriptorum opinioni adhærere, qui Danubium ramum quendam aut ſubterraneas uenas in ſinum Adriaticum effundere prodiderunt. Idem capite quinto: *Rhodanus non longè ab Iſtri Rheniq; fontibus.* Vidi ego Rheni & Rhodani fontes, qui plus VI dierum itinere inter ſe diſtant. hi porrò longiſsimè abſunt à Danubij ſeu Iſtri capite. Idem capite ſeptimo: *Tarrichiæ & Aegates Romana clade memorabiles.* Imò Punica clade: iuxta enim has inſulas, Romani prælio nauali Carthaginenſes uicerunt. Sillius: — Auet (Hannibal) Aegates abolere, parentum Dedecus. — Docent & hoc hiſtorici. Idem libro tertio, capite ſeptimo: *Super Britanniam Iuuerna eſt.* Cæſar in Cometarijs, & Plinius, Hyberniã. Claudianus, Iernam appellat. Græci quoq; non unum nomen ei tribuunt. eam nempe Lycophron ἰέρνην, alij βορνίαν, Ariſtoteles περὶ κόσμου, & Strabo libro δ. ἰέρνην. Ptolemæus ἰουερνίαν uocat, quod annotare libuit, ne qui cum Stephano diuerſas inſulas putarent.

Arrianus in Epicteto declaratur. Cap. 17.

Καὶ κιρκήσια λουῦνται, καὶ συνεχῶς δειπνῆσαι. κιρκήσια λουῦσαι, Circenſes ludos

dos dare, expono. His autem uocibus ἀπυρίσι δειπνῆσαι, antiquum morem tangit Arrianus, quo caniſtris ac ſportulis cœnæ ac prandia inferebantur. Athenæus lib. κ. οἴδασι δὲ οἱ ἀρχαῖοι καὶ τὰ νῦν καλούμενα ἀπὸ σπυρίδος δεῖπνα. τοῦτο δὲ σαφῶς δηλοῖ τὸ ὑπὸ σπυρίδος δεῖπνον, ὅταν τὶς αὐτὸς αὑτῷ σκευάσας δεῖπνον, καὶ συνθεὶς εἰς σπυρίδα παρά τινα δειπνήσων ἴῃ. Hoc genus durat hodie inter locupletes aulicos. nam Gallicum uulgus, cœnam coctam ac paratam, lancibus deferendam curat.

Apud eundem Arrianum, ἀναγκοτροφεῖν καὶ ἀναγκοφαγεῖν, certum quendam ſtato tempore & modo cibum neceſſariò ſumere, ſignificat. Quod non modò athletes ad amußim obſeruaſſe, ſed eum etiam ambulando perficere conſueuiſſe, annotauimus. Porrò διψᾶν, ſummopere cupere eſt. Artemidorus· τὸ μὲν γὰρ διψᾶν οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν, ἢ ἐπιθυμεῖν. Syneſius· πῶς οἴει με διψῶντα ταῖς ἡδίσταις ἐπιστολαῖς ἐντετυχηκέναι. Latini, Sitire in eadem ſignificatione uſurpant. Cicero Philip. 5. Sanguinem noſtrum ſitiebat. Rurſum pro Plancio:

Deinde ſitientem me uirtutis tuæ deſeruiſti.

Gregorij

Gregorij & Plutarchi loca. Melia fames. Cap. 18.

Ὦ γῆ καὶ ἥλιε, ἀὴρ καὶ ἀρετὴ, τραγῳδίσω γάρ τοι μικρόν: Gregorius in quadam ad Basilium epistola. Erasmus pro ἀρετὴ, corrigendum putat αἰθήρ. nonnulli ἀήρ. Nos Aeschinem κατὰ κτησιφ. unde hæc desumpta sunt, auscultemus· ἐγὼ μὲν οὖν ὦ γῆ, καὶ ἥλιε, καὶ ἀρετὴ, καὶ σύνεσις, καὶ παιδεία, ᾗ διαγινώσκομεν τὰ καλὰ καὶ τὰ αἰσχρὰ, βεβοήθηκα καὶ εἴρηκα. quæ Demosthenes περὶ στεφάνου deridet hoc sermone· ὥσπερ ἐν τραγῳδίᾳ βοῶντα, ὦ γῆ, καὶ ἥλιε, καὶ ἀρετὴ, καὶ τὰ τοιαῦτα. Melia fames, à Melo eiusdem nominis insulæ oppido dicitur, non à Melo Thessaliæ urbe. Thucydides lib. quinto postremis uersibus, Lucerna sublata nil discriminis inter mulieres esse: sic accipiēdū puto, ut omnes in tenebris æquè formosas esse, sentire uideatur adagium: non, nullam non impudicam censendam. Apud Plutarchum in Laconic. apoph. ἀλλ᾽ οὐ τύ ἐασι καλλιπίδας ὁ δεικηλῆκτες, legendum: non κηλικτής. illo quidem nomine hypocritas appellant Lacedæmonij, ut testatur ipse in Agesilao Plutarchus. Hesychius & Eustathius δεικελιστὰς scribunt. Athenæus δηκηλιστάς. Apud eundem Plutarchum, ὅτι πράσον φύλλῳ τὸ

τῶν

τῶν ἐρώντων λέδεται βαλαύτιον, legere malim, quàm ἐρώτων: tametſi non multum interſit.

ἀετὸς ἐν νεφέλαις. οὐδὲν πέπονθας δεινόν. τί δ' αἰσχρὸν εἰ μή. Cap. 19.

LEctori moleſtus futurus ſum, ſi Grammaticos adagium hoc ἀετὸς ἐν νεφέλαις, explicare ſtudentes, pluribus coarguam: quod, ut uno & altero uerbo finiam, de urbe, de homine, de re omnino quapiam quæ longè cæteris præcellat, dictum cenſeo. Ariſtophanes· ὡς ἐν νεφέλῃσιν ἀετὸς γενήσομαι. Scholium· οἷον βασιλεὺς μέγας ὑπερέξεις ἁπάντων, ὥσπερ ἀετὸς τῶν ὀρνέων. Ariſtides in Panathenaico, de Athenis loquens· ἀετὸν ἢ ἐν νεφέλαις αὐτὰς ὁ θεὸς καλεῖ πρὸς τἆλλα πολίσματα. Hunc uerò Menandri ſenariũ, οὐδὲν πέπονθας δεινὸν ἂν μὴ προσποιῇ, ediſſerit περὶ ἀθυμίας Plutarchus· τί γὰρ πρὸς σέ ἐστι, φησὶν, ἂν μήτε σαρκὸς ἅπτηται, μήτε ψυχῆς. οἷόν ἐστι δυσγένεια πατρὸς, ἢ μοιχεία γυναικὸς, ἢ στεφάνου τινὸς, ἢ προεδρίας ἀφαίρεσις. & quæ ſequuntur. Lucianus in Ioue tragœdo· ὀρθῶς ἐκεῖνό μοι ὁ κωμικὸς (Menander) εἰρηκέναι δοκεῖ, Οὐδὲν πέπονθας δεινὸν, &c. Ariſtoteles ῥητορικῆς α & β, hunc uerſum citat· νήπιος, ὃς πατέρα κτείνας, παῖδας καταλίποι. quem à Staſino poeta editum, in Græcanicis quibuſdã fragmentis re-

tis reperi: ut qui ab Homero compoſitum putent, manifeſtò decipiantur. τί δ' αἰσχρὸν εἰ μὴ τοῖσι χρωμένοις δοκῆ: Euripidis uerſus, quo nil turpe cẽſendũ uiſus eſt exiſtimare, niſi qui id patraſſent, ipſi turpe & flagitioſum putaſſent. Quẽ meritò improbans Antiſthenes, ſic prudẽter immutauit· αἰσχρόν, τόγ' αἰσχρόν, κἂν δοκῇ (τοῖς χρωμένοις) κἂν μὴ δοκῇ. Senarium adducunt, Plutarchus, Athenæus lib. ιγ. pleriq; alij: quibus, quæ nũc retulimus paucula, lucẽ afferre poſſunt.

Nullam Homericis carminibus uim ineſſe. Cap. 20.

SAepenumero mirari ſoleo, quoſdam homines extitiſſe, quibus dedita opera mentiri ſatis non fuit, niſi turpiter atq; impudenter in eo peccarent, ac monſtra etiam ſua emitterent. Quo ex cœtu minimè prætereundi ſunt, qui Homericis carminib. uim quandam ineſſe garriunt. Potores itaq; ebrios fieri negant, ſi primis poculis metrum hoc,

τοῖς δ' ἀρ ἀπ' ἰδαίων ὀρέων κτύπε μητίετα ζεύς,

pronunciarint. Illud arbori appenſum,

χάλκεω δ' ἐν κεράμῳ δέδετο τρισκαίδεκα μῆνας,

fructum continere, nec iniuria ulla cœleſti decidere, tradunt. Atq; hoc,

τετρύχει δ' ἀγορή, ὑπὸ δ' ἐστοναχίζετο γαῖα,

arthri-

arthriticos dolores mitigare. Librum uerò Iliados quartum capiti suppositum, quartanam febrem auertere. Quibus ego bonam mentē opto. Hoc autem uersu qui est Iliad. β.

αἰνείας, τὸν δ' ὑπ' ἀγχίσῃ τέκε δῖ' ἀφροδίτη
ἴδης ἐν κνημοῖσι, θεὰ βροτῷ εὐνηθεῖσα,

Aegyptiorum ac Stoicorum nugas refellere in animo est, deos rem cum mulieribus habere, ac ex his liberos procreare, existimantium: contrà, uirum è dea nil gignere posse, stultè contendentium. hic enim ex Anchise, Venere matre, nascitur Aeneas. Quæstionem hanc tractat in Numa, & lib. Symposiac. η. Plutarchus. Ego, si fabulas ac puerilia deliramenta persequi friuolum non est, deos cum deabus consuescere, nec his mulieres equabus aut uaccis formosiores uideri arbitror, non magis quàm bobus aquilas, leporibus elegantiores: homines uerò, suum genus in cœlum tollentes, ac cætera animalia causa indicta spernentes, quòd mulieres diligant, earumq; desiderio cœlestia quoq; numina teneri sibi persuaserunt: hoc fortasse ignorantes, asinum, pulcherrimam ac uenustißimam bestiam asinam censere, equos & equas mutuo amore flagrare. Sic aurum, argentū, gēmas, quæ prima mortales ducūt, his quoq; deos inhiare suspicati sūt poetæ, unde aurea priscorū simulachra,

aurei crateres, gemmata donaria, mille alia, quæ ſuperuacuum eſſet commemorare.

Plinij loca. Cap. 21.

QVoniam uentus non aliud intelligitur, quàm fluctus aeris: Plinius lib. 2. cap. 43. Ego ſcribendũ puto, Quàm fluxus aeris: Plutarcho in Cauſis naturalibus fretus· ἀναξίμανδρος, ἄνεμον εἶναι ῥύσιν ἀέρος. Et, οἱ στωϊκοὶ πᾶν πνεῦμα ἀέρος εἶναι ῥύσιν. Nemo eſt qui uel primoribus labris Græcas literas deguſtarit, qui nõ ῥύσιν fluxum notare, non fluctum, certò ſciat. hæc attigit lib. Meteor. primo Ariſtoteles. Idem lib. 8. cap. 34. Plinius, ſolum animalium nec cibo nec potu ali chamæleonem, nec alio quàm aeris alimento, falſò tradit. Linguam enim ſeſquipalmum longam habens, eam porrò in inſecta, quibus maximè ueſcitur, exerit ac uibrat: eiuſq; mucore, ſcarabeos, locuſtas, formicas, muſcas ad ſe adducit. multos tamen menſes famem tolerare, cuncti fatentur. Platycerotes nempe harunco carentes, in ceruorum potius quàm caprarũ ſpecie habendi, ut Oppiano Cyneget. 2. eos εὐρυκέρωτας appellanti, ac ipſi Plinio lib. 11. cap. 37. placuit. Quare apud Dioſcoridem lib. β. κεφαλ. σογ. ibi, καὶ δορκάδος καὶ πλατυκέρωτος, Capreæ & Platycerotis, uertere debuit Marcellus Virgilius:

lius: non, Capreæ quam à latitudine cornuum Platycerota dicunt. duorum quippe animalium hoc loco meminit Dioscorides. Est autem Platyceros, animal ceruo minus, cauda pro corporis proportione longiore, pilo magis albicante, cornibusq́; supra fidem patulis: unde ei nomen. Galli Dain uocant. nullum est ei cum ceruo amicitiæ uinculum, raroq́; ob id simul degunt.

Plutarchi loca. Cap. 22.

Καὶ τοὺς ὑπηρέτας ἐκέλευον ἀπάγειν εἰς τὴν καλουμένην δεκάδα: Plutarchus in Agide & Cleomene. Legendum est, τὸν καλούμενον καιάδαν, non δεκάδα. Thucydides lib. α. καὶ αὐτὸν ἐμέλλησαν μὲν εἰς τὸν καιάδαν, οὗπερ τοὺς κακούργους ἐσβάλλειν εἰώθεισαν. Pausanias in Messen. τούτους ἔγνωσαν οἱ λακεδαιμόνιοι ῥίψαι πάντας εἰς τὸν καιάδαν. Strabo lib. η. καὶ καιάδας τὸ δεσμωτήριον, ἐντεῦθεν τὸ παρὰ λακεδαιμονίοις σπήλαιόν τι. Idem in Placitis philosoph. Plutarchus · ἔνιοι τῶν φιλοσόφων, καθάπερ διαγόρας ὁ μιλήσιος. Germana lectio, ὁ μήλιος, Melius, è Melo insula. Idem ἐν στωϊκοῖς ἐναντιώμασι · ἄγρια δ᾽ ἔργα καὶ βάρβαρα καὶ γαλακτινά. Restitue γαλατικά. Idem περὶ ἴσιδος καὶ ὀσίριδος · ἡ μὲν γὰρ μεγίστη τοῦ νείλου ἀνάβασις περὶ τὴν ἐλεφαντίνην, ὀκτὼ γίνεται

καὶ εἴκοσι πήχεων. Nulli, quod ſciam, fide digni autores, octo & uiginti cubitos Nilum conſurgere memorant, ſed 18 tantum. Herodotus in Euterpe· τοῦ ποταμοῦ κατελθόντος μέγιστα δὴ τότε ἐπ' ὀκτωκαίδεκα πηχέας, ὡς ὑπερέβαλε τὰς ἀρούρας. Plinius lib. 5. cap. 9. Maximum incrementum ad hoc æui fuit cubitorum 18. Strabo lib. 17. ἐπὶ γοῦν τῶν πρὸ Πετρωνίου χρόνων ἡ μεγίστη μὲν ἦν φορὰ (non φθορὰ) καὶ ἀνάβασις, ἡνίκα ἐπὶ τεσσαρεσκαίδεκα πήχεις ἀνέβαινεν ὁ νεῖλος.

Plura eſſe quàm ſeptem metalla. Cap. 23.

QVi ſeptem tantum metalla eſſe perhibent, aurum Soli, Lunæ argentum, Mercurio electrum, Marti ferrum, Saturno plumbũ, Veneri æs, Cyprium uerò æs Ioui attribuunt, horumq; planetarum uirib. ea naſci diſceptant. Ego primùm longè his plura, deinde ſtellarum influxibus minimè procreari oſtendam. Mercurius igitur, ut inquiunt, electrum producit. Hoc ego metallum eſſe inficior, ſed auri argentiq; mixturam quandam, mox probabo: in qua ſi Sol aurum, Luna argentum conficit, nullum Mercurio locum relinquunt. Eſt autem, teſte Pauſania, ἤλεκτρον, ἀναμεμιγμένος ἀργύρῳ χρυσός. Nam ſi in quatuor auri portionibus quinta argenti inſit,

hoc Electrum uocare non dubitant quamplurimi. Quid si in trib. auri quarta argenti reperiatur? imponendum sanè erit huic nouo quoq; metallo nomen. Hoc porrò fieri posse, nemo non uidet. Omni (ait Plinius) auro inest argentum, uario pondere: alibi dena, alibi nona, alibi octaua parte. Cur non igitur tot metalla? Quid si eadē auri, quæ argenti, copia inueniatur? Saturno plumbum tribuunt: quæro, nigrum'ne, an albū? aut etiam utrūq;? Si nigrum, quæ album stella procreat? si utrunq;, quid est cur æs Veneri, Cyprium Ioui aßignant isti, quæ minus inter se differunt, quàm duo hæc, de quibus loquor, plumborum genera? Pergamus ad alia. Quæ stella chalybem generat? quod metallum esse nemo nescit: quæ plumbum cinereum, quod Bisemutum appellant Germani? quæ chrysocollam? quæ argentum uiuum? quæ Gallicū Albicatense? quæ pseudargyrum in Tmolo monte? Quæ Turcicum rusma? Non (opinor) Cometes quispiā, aut Berenicæ crinis. quid enim istis cū psilotro? Quæ ὀρείχαλκον, ut scribit Apollonij scholiastes: aut ὠρόχαλκον, ut Arrianus? Quidam è Latinis Orichalcū uocāt, alij aurichalcū: Diomedes utrūq; separat. sexcēta hmōi prætereo. Quāobrē doctiß. uirorū testimonio fidens, uarias metallorū species, quæ penitus exciderint, quondā extitisse,

multas quotidie naſci ſuſpicor: oborituraſq; aliquando alias, quæ nunquam antea uiſæ ſint.
Supereſt, ut aurum ſolis ui nequaquam naſci, palàm faciamus: quo ſublato, quæ de cæteris planetis traduntur, facilè corruant. Nego equidem tãtam huius potentiam eſſe, ut ad ima uſq; terræ uiſcera, maniumq; ſedem, è qua aurũ effoditur, penetrare queat. Demus ita eſſe: cur non eadem auri uenam producunt cœli climata, ſolem ex æquo admittentia? cur hoc nunc è quibuſdam Macedoniæ ac Thraciæ montibus, non ex uniuerſa illa regione eruitur, quæ non ſecus atq; illa ſole fruitur? Naſci in India ac Germania aurum, experimento conſtat: cum tamen hæc frigore, illa calore infeſtetur. At multæ, quæ has inter, à ſe remotiſsimas regiones, prouinciæ interiacent, auro carent, magna ſolis inuidia: quippe cuius radijs, minus etiam obliquis quàm ſeptentrionalis plaga, colluſtrantur. Iam quis emendicatum lunæ fulgorem in profundiſsimas puteorum ſcrobes, in quibus argentum foditur, peruadere credat? Quis hoc unquam mentis compos putauit? Plumbo abundat Britannia: terra Gallia effœta, modico ab ea freto diuiſa. malo, credo, in Gallos eſt animo Saturnus: Britannos amat, ac eos locupletat. Ferrum Hiſpania Indica non gignit, nullam ſcilicet in longinqua ora autoritatẽ Mars
habet.

habet. Pudet me sanè harum ineptiarum. Quo uerò pacto aurum, argentum, ac cætera metalla nascantur, Georgius Agricola, pleriq; alij tradiderunt: quorum è scriptis libris, Chymistas ac nebulones quosdam errare perspicuum est, qui planetas, tanquam fugitiuos ac criminis reos, ad metalla damnant.

ὄξος ἑψητόν. βραχέα. Cap. 24.

APud Phœnices autem tingebatur preciosissima purpura, quorum tincturam Suidas appellauit Oxum· ὄξος ἑψητὸν ἀπὸ φοινίκων. Hinc oxybapha, in l. 1. C. quæ res uendi non possunt. hæc Alciatus, in tres posteriores lib. Codicis. Ego ὄξος ἑψητὸν, acetum coctum notare assero. Xenophon ἀναβάσεως β. ἐνῆν δὲ σῖτος πολὺς, καὶ οἶνος φοινίκων (uinum palmeum) καὶ ὄξος ἑψητὸν ἀπὸ τῶν αὐτῶν. αὗται δὲ αἱ βάλανοι τῶν φοινίκων, &c. Suidam quoq; citra causam lædit Alciatus, ita loquentem· ὄξος ἑψητὸν τὸ ἀπὸ φοινίκων. quæ Suidæ uerba è citato à me Xenophontis loco sumpta esse, liquidò apparet. Quæ Latini Breuia uocant, uadosa quædam in mari spacia, quorũ meminit lib. Aeneid. 1. Virg.

In breuia & syrtes urget: —

ea Græci βραχέα nominant. Polybius lib. α. ἐν ᾗ προσπεσόντες εἴς τινα ἀβραχέα, διὰ τὴν ἀπειρίαν.

Tu emenda, βραχέα. Sic quoq; paulo suprà legendum est· καὶ πλεύσαντες διὰ πορθμοῦ, προσέλαβον ἐκ τῆς μεσσήνης διασωθέντα τῶν πλοίων ἐκ τῆς ναυαγίας. non, ναυμαχίας. Iterum lib. δ. τοῖς μέν τοι βραχέα συνεπιστήσασι, καὶ νῦν ἐστι δῆλον τὸ γινόμενον. Strabo lib. γ. ἥτε γὰρ ἐκβαλλομένη χοῦς ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ, βραχέα ποιεῖ. Arrianus lib. η. τὰ δὲ βραχέα τὰ πρὸς τῷ αἰγιαλῷ. Eadem & βράχη Stephano, in uocabulo βραχία, dicuntur.

Phthisici. Cœlum à cœlo differt. Cap. 25.

PLinius lib. 31. cap. 6. Phthisi affectos, aut sanguinem eierentes, longa nauigatione recreari existimat. nec enim Aegyptum propter se peti, sed propter longinquitatem nauigandi. Plinius uerò Secundus lib. Epistolarum 5. quendam sanguinem reijcientem, in Aegyptum misisse se fatetur, in cœlo illo potius quàm in nauigatione spem habens. Celsus præclarè admodum, & longa nauigatione, & cœli mutatione in huiusmodi morbis opus esse tradit, sic ut densius, quàm id est ex quo discedit æger, petatur. Ideoq;, inquit, aptißimè Alexandriam ex Italia itur. Longè autem cœlum à cœlo differre, siue homi-

nes

[illegible] [illegible] [illegible] merito [illegible] [illegible] commendatur [illegible] [illegible] terra [illegible] [illegible] melior [illegible] regio [illegible] numero [illegible] hominis [illegible] migranti [illegible] ad virtutem & malitiam [illegible] varia ingenia prouenire

nés, siue bruta animalia, siue plantas spectemus, apparet: adeò ut quidam, leones in Italia párere, obstante regionis situ, negent. Ego id ea ratione fieri arbitror, quòd ea ad prædã, cursum, laborem, nata animalia, aut uinculis alligata, aut in uiuarijs coercita, uberius alantur, nec corpus exerceant. Si enim in libertate degerent, camporumq; planicie, ac syluarum receptu fruerentur, prolẽ quidẽ in Italia ederent nõ ita fortasse immanẽ atq; feram. Variæ porrò arbores, quæ in calido climate proueniunt, fructusq; gignunt, si in frigidũ transferantur, eas aut interire, aut certè frugiferas non esse constat, quod palmis, oleis, sycomoris, plerisq; alijs usu euenire conspicimus.

Auli Gellij loca. Cap. 26.

MVtilatus est lib. 2. cap. 6. Aulus Gellius, Aldinis typis excusus · ὅρος τοῦ ἀλγοῦντος ὑπεξαίρεσις. ex Epicuro Laertij resarciendus · ὅρος τοῦ μεγέθους τῶν ἡδονῶν, ἡ παντὸς τοῦ ἀλγοῦντος ὑπεξαίρεσις. Frobeniani codices ὑπεραίρεσις perperàm ediderunt. Fatetur & ipse nominati à me libri capite nono Gellius. Idem uolumine 15. capite septimo, sexagesimum tertium uitæ annum cum periculo et clade aliqua uenire tradit. Cuius quidem rei hanc adferunt

causam mathematici, quòd septem ac nouem anni per omne uitæ tempus, naturali quadam & latenti ratione, uarijs hominem periculorum discriminibus semper afficiunt. unde & 63 annus, quia utriusq; numeri summã pariter excipit, Androdas ab Aegyptijs appellatus est, quasi uitæ substantiam frangens. Nouies enim septem, anni LXIII fiunt: & rursus septies nouem, simili modo anni fiunt LXIII. Hoc uberius edisserit lib.4.cap.14. Iulius Firmicus. Apud eundẽ lib.10. cap.25. Gellium, de nauium appellationibus tractantem: Coibitæ (non cornitæ) lenunculi (non remuculi) actuariæ quas Græci πρόπλους uocãt, uel ἐπακτρίδας (non, ἱστόπους uocant, uel ἐπιταρίδας) & prosumiæ (non psumiæ) restituendum existimo.

Homeri loca. Cap. 27.

HOmerus Iliad. β. ac λ. χαλκοβνώροπα appellat, ἐκ τοῦ νῶ στιλπνοτικοῦ, καὶ ὁρᾶν, καὶ τοῦ ὤψ, ut tradit Eustathius. Ea uox splendidum omnino significat. splendor autem ferri & armorum, oculis caliginem solet offundere. Nec me ab hac opinione dimouet lib. Sympos. 3. segmento 10. Plutarchus, subtilior hac in parte, cum nihil opus sit, scholiastes: eaq; sanè in medium afferens, de quibus nihil unquam οὐδ' ὄναρ suspicatus

catus est Homerus. Explodendus est pariter Stephanus, νώροπα χαλκὸν, à Noraco Pannoniæ oppido nomen inuenisse existimans. Idem porrò Stephanus in uocabulo αἴγειρα, sic ait · παυσανίας δ' ἔντω λέγει, τὴν ὑπηρεσίαν αἴγειραν μετονομάσθαι, ἣν ὅμηρος ὑπερεσίην φησὶ. Castigo, ὑπερησίην. Homerus in Bœotia ·

οἵ θ' ὑπερησίην τε, καὶ αἰπεινὴν γονόεσσαν.

Eustathius · ὑπερησία ἢ, πόλις φασὶν ἀχαΐας, ἀπὸ ὑπέρητος ὀνομασθεῖσα, υἱοῦ λυκάονος. οἱ δὲ καλέσαντες αὐτὴν ὑπέρειαν, κακῶς εἶπον.

Canes calore ac ſiccitate in rabiem inflammari. Cap. 28.

CAnis ſicciſsimum animal, ſub cane aſtro in rabiem aliquando inflammatur, uehementi ſcilicet calore affectum atq; oppreſſum. Qui canis ſideris ἀπορροίαις *id contingere ſcribunt, patientia noſtra ualde abutuntur. Eos equidem libenter percũctarer, Quid eſt cur canis ille cœleſtis, hos noſtros terreſtres, quibus nihil nocet Cerberus, malè mulctet? Plinius lib. 32. cap. 5. nihil æquè aduerſari ſerpentibus, quàm cancros, perhibet: ideoq; cum ſol ſit in cancro, torqueri ſerpentes. Hoc ego tametſi ridiculum putem, minus tamen abſurdum eſt, cancrum, ſerpentem infeſtam ſibi beſtiam ulciſci, quàm canẽ*

in sui generis animalia sæuire. Cui porrò mirũ non uidetur, cancros tot passuum millibus ab anguibus remotos, eis aduersari: canesq; tanto à nostris interuallo dißitos, adoriri, morsuq; appetere? Si quando mundi ἀποκατάστασις foret, aut nouum quempiam Timæus, uel Democriticæ atomi architectarẽtur, canẽq; in mensem frigidũ atq; humidum relegarent: tum nequaquã ipsum insaniam inferre, sed hanc præ nimio æstu ac siccitate contingere, facile appareret. Suprà docui, alia quoq; animalia sub cane rabiem sentire, quæ nullas cum canibus inimicitias exercent, nullamq; cum his uitæ societatẽ habent, ut ipsis nec infensi esse, nec inuidere debeant. Nunc, ut frigida gerronum commenta funditùs corruant, procyonem nomine tenus canem esse, ipsis mathematicis testibus, ostendam. Procyon hic (uerba Higini) in lacteo circulo defixis pedibus æquinoctialem circulum tangit: spectat ad occasum, ut inter geminos & cancrum constitutus: qui, quod ante maiorem canem exoritur, Procyõ appellatus. Hic autem occidit exortu Capricorni cum Leone: & habet unam stellam in capite, & aliam in pectore, in lumbo unam. est omnino stellarum numerus trium. Quid est, per deos immortales, quare tres ad hunc modũ positæ stellæ

Canis potius nominentur, quàm lupus, uulpes, fiber, ſimia, felis, uiuerra? nec enim ad canis propius imaginem, quam ad horum quampiam quæ ſuprà retuli animalium ſimilitudinem accedunt. Imponendum fuit hoc aſtro nomen. Hoc ego non modò fateor, uerùm etiam probò, atque ita uocandum cenſeo: ſed ea lege, ut ſi terreſtribus canibus dentem è cœlo infligere, morbos immittere, qui ſub eo naſcuntur homines fore ut à rabioſis canibus mordeantur, quis propterea exiſtimet, nobisq; formidines ac μορμολύκεια opponat, donum iam meum repetam, canemq; haud amplius, ſed ψευδώνυμα uocem. Mitto, quæ de hoc cane narrantur fabulæ: quas ſi quis accuratius perpendat, hunc ipſum canem, Lyram, Argo, ſexcenta alia, partim ab Aegyptijs portentis, ut docet περὶ ἴσιδος καὶ ὀσίριδος Plutarchus, partim etiam à Græcis poetis in cœlum euecta eſſe comperiet, quorum in exprimendis formis non minor quàm in cane fatuitas deprehendetur. Nunquam tamen, ut uideo, deſinent μωρολογεῖν ineptiſſimi ſcurræ, qui ſub lepore editos, uenatores: qui ſub lyra, citharœdos futuros (alia prætereo) pugnãt ac cõtẽdunt: cum nulla ſit interim lyra, nullus mehercule lepus. Cũq; nõnullæ hac ætate necẽ mortalib. inferãt peſtes, nõ multos abhinc annos exortæ, eas

quoq;

quoq; siderum ui irrepere docent: ab his itaq; stellæ atq; astra inuenta, quæ glande plumbea milites trucidarent, plus sex annorum millibus innocua: reperta & alia, quæ Neapolitana scabie corpora implicarent, ea fortasse quæ colum & mentagrã nouas ægrotationes olim excitarunt. Quæ si quis recipiat atq; admittat, quantum à ueritate rectoq; iudicio declinet, posteris discutiendum relinquo.

Martialis declaratur. Cap. 29.

INter ea quæ peßimè olere solent, ieiunia sabbatariorum, hoc est Iudæorũ, die septimo ab omni opere ferientium, enumerat lib. 4. Martialis. Sabbatoriorum porrò risus aucupãdi gratia positum est: quasi quæ ieiunant cæteræ nationes, grauem animam non exhalent. id quod à Græcis νηστείας ὄζειν uocatur, ut docet segmento Problemat. 12. quæstione 7, hunc poetæ nodum soluens Aristoteles. Idem lib. 6. postremo Martialis, hoc rursus argumentum tractans, os leonis inserit. quod lib. 11. enarrat Plinius: Animæ leonis uirus graue, ursi pestilens. Idem lib. 2.

Hostem cum fugeret, se Fannius ipse peremit:
Hoc, rogo, non furor est, ne moriare, mori?

Quo disticho eos uidetur insanos iudicare poeta, qui sibi manus adferant: quæ non tam facilis

explicatu

explicatu est quæstio, quàm nonnulli autumant. quippe cũ Cicero pro Cluentio, fortes uiros mortem sibi ipsis in magnis doloribus consciscere dicat. Cui lib. περὶ τῶν πεπονθότων τόπων ε. aduersatur Galenus· ἀνὴρ δ' οὐδεὶς μεγαλόψυχος, οὔτ' ἐπὶ λύπαις, οὔτ' ἐπὶ τοῖς ἄλλοις, ὅσα λύπης ἰσχυρότερα, θανάτῳ περιέπεσεν. ὅτε γὰρ τόνος τῆς ψυχῆς, αὐτοῖς ἰσχυρός ἐστι, τάτε παθήματα σμικρά. Quæ si uera sunt, haud amplius fortis Cato putandus, qui tamen ne moreretur, semet non interfecit (hæc enim inuicem pugnant) sed ut liber ac Romanus, non Cæsaris mancipium è uita discederet, ne eius insolens supercilium in bona causa uictus intueretur, ne amissam ac prostratam funditùs rempublicam uideret, eamq; à flagitiosis ciuibus per cædes occupatam. quæ (ut opinor) simul omnia uir fortis ac magnanimus morte grauiora, peioraq; semper existimauit.

Hyeronim⁹ Cleombrot. Zenone & Catone stulta philosophia ... vocat. V. Cleom

epig. Call. Didot. 28.

Cælare. Cap. 30.

ET cælatura, ait lib. 2. Quintilianus, quæ auro, argento, ære, ferro opera efficit. Nam sculptura lignum, ebur, marmor, uitrum, gemmas, præter ea quæ suprà dixi, etiam complectitur. Quæ nominum differentia, tametsi ad unguẽ non seruetur (quippe cum lib. 36. cap. 12. Plinius, fictilia templorũ fastigia mira cælatura esse dicat)

cat) Cardanum tamen labi constat, qui cælare, cauam (ut eius uerbis utar) facere imaginem: sculpere, cum eam prominere facimus, significare arbitratur. Artaba Medica, modium Atticum conficit Polyæno. Rhemnio,

Artaba, cui superat modij pars tertia post tres.

Maris, decem ualet choas Atticas Polyæno: aut, ut tradit Aristoteles, sex cotylas. Testularum suffragium, ὀστρακισμὸν notat. Aera, à Chronographis & astrologis temporum exordia uocantur. Archiatri, principum medici dicuntur, non archiacri, ut apud Iulium Firmicũ perperam excusum est: uti urnatores, pro urinatores. Nam naupegus apud eundem, Græcum est uocabulum, omnibus notum. Itiner, à Manilio pro iter usurpatur. Vocũ harũ interpretationẽ hic ideo subiunximus, quòd de his quid sentirem, quidam Grammatici, ut ad eos scriberem, per literas nuper me rogarunt.

Homerus enarratur. Cap. 31.

ΟΔ' οὔτασεν ἠλιονῆα, υἱὸν φόρβαντος πολυμήλου, τὸν ῥα μάλιστα ἑρμείας Τρώων ἐφίλει. His uerbis indicat Homerus, Mercurium ouium procurationẽ habere, earũq; greges magis ac magis augere. Idẽ Iliad. α. ἀλλὰ κακῶς ἀφίει. τουτέστιν, ἀγρίως καὶ αὐθαδῶς, καὶ παρὰ τὸ προσῆκον.

προσῆκον. οἶνος uerò αἴθοψ ab eo uocatur, οἷον (inquit Eustathius) ἐπικεκαυμένος τὴν ὄψιν, ἤτοι μέλας καὶ ἐρυθρὸς, ἢ ὁ θερμὸς, ἢ ἐκκαίων, παρὰ τὸ αἴθω. Plutarchus διαυγῆ καὶ λαμπρὸν explicare mauult. aliud adfert Gellius lib. 17. cap. 8. & Athenæus lib. ια. Idem Odyss. γ.

ὦ ξεῖνοι τίνες ἐστε; πόθεν πλεῖθ' ὑγρὰ κέλευθα;
ἤ τι κατὰ πρῆξιν, ἢ μαψιδίως ἀλάλησθε,
οἷά τε ληϊστῆρες. —

His, quos tamen non citat, uersib. priscis illis nec turpe nec indecorũ fuisse ostendit, piraticã exercere, lib. 1. Thucydides. Apud eundem Odyss. μ.

ἐς πόντον προΐησι βοὸς κέρας ἀγραύλοιο.

Nonnulli cum Polluce, βοὸς κέρας, βοὸς τρίχα enarrãt. A' quibus dissentit Plutarch. in lib. cui titulum fecit, πότερα τῶν ζώων φρονιμώτερα. Cui uidetur Eustathius astipulari.

Bouem ac taurum Ioui immolari. Cap. 32.

AGamemnon, pleriq; alij apud Homerũ, Ioui bouem immolant: nemo, quod sciã, taurum. Id uerò, an fortuitò canat poeta: an huic deo, Troiano seculo sacra facere huiusmodi hostia piaculum esset, haud facilè conijcere possum. Græcos enim Ioui aliquando taurum mactasse, uel unus in quadam ad Libanium epistola Iulianus palàm testatur · καὶ ἔθυσα τῷ

Διῒ

διῒ βασιλικῶς, ταῦρον λσυκόν. Tractat hæc lib. Saturnal.3.cap.10. Macrobius. ubi ex hoc Virgiliano carmine,

Taurum Neptuno, taurum tibi pulcher Apollo,

ſententiam ſuam parum ſtabilit: quod nos ex hoc Homerico Iliad. λ.

ταῦρον δ' ἀλφειῷ, ταῦρον δὲ ποσειδάωνι,

deſumptum arbitramur. Falluntur autem, qui Solitaurilia Græcorum τειττὺν fuiſſe putant. Illa enim ex ſue, oue, & tauro: aut uerre, tauro, & ariete, fiebant· hæc, ex ſue, tauro, ariete, & hirco: atq; apud Atheniēſes, ex ſue, ariete, & hirco tantum, ut docet Ariſtophanis commentator. Neq; tamen illud ſacrificij genus, è Græco ritu ad Romanos emanaſſe negauerim.

MISCELLANEORVM LIBRI Sexti & ultimi Finis.

ERRATA, QVAE INTER COLligendum Indicem obseruauimus, ita emendabis.

15. 10. fortè legend. luculenter 22, 23. pro Tibulli, scribendum, Martialis. 34. 14. Cretæa 36. 4. ἐνοικοιῶτας 43. 2. dele, pôst κατὰ 48, 19. ὀρέστου 49. 13. percunctaretur. 50. 2. uocet & penult. τιμαίῳ 55. 5. oculis & 7. πυρσὸν. & penult. compedesq́ꝫ 59. 3. ἁ φιλοχρηματία 61. 7. citharœdus & 8. canit 62. 10. quotannis 77. 11. Massiliensium 104. 3. σκυθρωπῦς 112. 15. ad uiuum & 26. hominem 135. 21. aut ossiculis, fortè legend. 147. 20. θυρσομάχους. 155. 17. Galenus 167. 21. σαμβυκίστριαι 168. 19. phreneticos 196. 5. ἰπνὸς 198. 3. ἀνθρώπους 200. 23. gramineis.
250. 2. uideatur

r

RERVM ET VERBORVM IN Miſcellaneis Ioan. Brodæi memorabilium Index.

A

Æſchyli

INDEX.

βόρνια

coccinea

crocodilus

E

ectomiæ

Ilium

μέτρου

ochra

petalium

προμὴ

Q

R

S

Synesij

τρίσκαλμος

INDEX.

FINIS.

